

Bundel - Algemene Vergadering van 27 juni 2023

- 1 Opening, mededelingen, agenda en verslag
[230627 AV 1a Conceptagenda AV 27 juni.docx](#)
- 1.a Mondelinge mededelingen en vaststellen agenda AV 27 juni 2023
- 1.b Vaststelling verslag AV 7 maart
[230627 AV 1a Conceptverslag AV 7 maart.docx](#)
- 1.c Mondelinge terugblik kennismakingsbijeenkomst 5 juni
- 2 Besluitpunten
- 2.a Jaarstukken 2022
[230627 AV 2a.0 Oplegnotitie Jaarstukken 2022.docx](#)
[230627 AV 2a.2 Jaarverslag 2022 IPO-bureau.docx](#)
[230627 AV 2a.3 Jaarverslag 2022 IPO-BIJ12.docx](#)
[230627 AV 2a.4 Besluit jaarstukken 2022.pdf](#)
[230627 AV 2a.5 Restitutie-overzicht Jaarrekening IPO-BIJ12.xlsx](#)
[230627 AV 2a.6 Vragen, antwoorden en opmerkingen IPO-Jaarstukken.pdf](#)
[230627 AV 2a.1 Geconsolideerde jaarrekening 2022 vereniging IPO - Vastgesteld inclusief besluit bestuur en controleverklaring accountant.pdf](#)
- 2.b Voorjaarsnota 2023 IPO-bureau en IPO-BIJ12
[230627 AV 2b.0 Oplegnotitie voorjaarsnota 2023.docx](#)
[230627 AV 2b.1 Voorjaarsnota 2023 IPO-bureau.docx](#)
[230627 AV 2b.2 Voorjaarsnota 2023 IPO-BIJ12.docx](#)
- 3 Bespreekstukken
- 3.a Klankbordgroep P&C en aanbesteding accountantsdiensten
[230627 AV 3a.0 Oplegnotitie klankbordgroep P&C aanbesteden accountantsdiensten.docx](#)
- 3.b Kaderbrief 2024 IPO-bureau en IPO-BIJ12
[230627 AV 3b.0 Oplegnotitie kaderbrief 2024.docx](#)
[230627 AV 3b.1 Kaderbrief 2024 IPO-bureau IPO-BIJ12.docx](#)
- 3.c Traject 'Naar meer slagvaardigheid'
[230627 AV 3c.1 Voorstel IPO-Bestuur 11 mei 2023 'Naar meer Slagvaardigheid'.pdf](#)
- 3.d Overdrachtdossier leden Algemene Vergadering
[230627 AV 3d Overdrachtdossier leden Algemene Vergadering periode 2023 - 2027.pdf](#)
- 4 Ter informatie
- 4.a Overzicht stand van zaken toezeggingen
[230627 AV 4a Voorbeeld vorige periode - overzicht stand van zaken toezeggingen.docx](#)
- 4.b Belangrijke data 2023
- 4.c Statuten Vereniging IPO
[230627 AV 4c Statuten Vereniging IPO.pdf](#)
- 4.d Overdrachtdossier IPO
[230627 AV 4d Overdrachtdossier vereniging IPO 2023.pdf](#)
- 5 Rondvraag en sluiting

Op 27 juni 2023

Conceptagenda

Betreft	Algemene Vergadering
Vergaderdatum en -tijd	27 juni 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie	Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht, Commissiekamer
Deelnemers	Jaap Smit voorzitter, Nelleke Vedelaar (Dr), penningmeester. Bram Schmaal en Hendri Meendering (Gr), Franco Achtien en Anja Keuter (Fl), Odile de Man en Noortje Flink (Ut), Vincent Kalk en Willemien Koning-Hoeve (NH), Annette Nijhuis en Ingeborg Hoogveld (Ov), Bart Megens en Jacques Michel Bloi (Li), Nico Uppelschoten en Gert-Jan Schuinder (Dr), Rik Loeters en Elrie Bakker-Derks (Gl), Antje Dees de Vries en Rinus van 't Westeinde (Zl), Maarten Goudzwaard en Christa Oosterbaan (Fr); Heidi Looij en Adem Negash (ZH). <i>AV-leden NB volgen nog.</i>
Verhinderd	-

1. Opening, mededelingen, agenda en verslag

- a. Mondelinge mededelingen en vaststellen agenda AV 27 juni 2023

– Kennismakingsronde leden van de Algemene Vergadering

- b. Vaststelling verslag AV 7 maart

Bijgevoegd

Toelichting: Het verslag van de vergadering van 7 maart is een verslag van de vorige AV-periode. Het verslag van de voorgaande vergadering wordt formeel vastgesteld in de volgende vergadering. Vervolgens wordt het vastgestelde verslag gepubliceerd op de website van het IPO (zie: <https://www.iponl/over-het-ipo/ipo-vergaderstukken/>).

- c. Mondelinge terugblik kennismakingsbijeenkomst 5 juni

2. Besluitpunten

- a. Jaarstukken 2022

Bijgevoegd

Kern van het onderwerp

Conform de statuten van de vereniging worden de jaarstukken door de leden van het IPO-bestuur ter goedkeuring aangeboden aan de Algemene Vergadering. Het bestuur van uw vereniging heeft de jaarstukken vastgesteld tijdens een bestuursvergadering op 31 mei jl. In de onderliggende jaarverslagen van IPO-bureau en IPO-BIJ12 is een uitgebreide toelichting op de resultaten, en de daarbij behorende lasten en baten, opgenomen.

Voorstel/ gevraagd besluit

De leden van de Algemene Vergadering worden gevraagd om de geconsolideerde jaarrekening 2022 van de vereniging IPO, alsmede van de daarop betrekking hebbende stukken, goed te keuren. Na goedkeuring volgt zoals gebruikelijk de restitutie van het positieve saldo aan de provincies.

- b. Voorjaarsnota 2023 IPO-bureau en IPO-BIJ12

Bijgevoegd

Vergaderdatum en -tijd: 27 juni 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

Kern van het onderwerp

Het IPO-bestuur heeft bij besluitvorming over de voorjaarsnota 2023 op 13 april 2023 een aantal begrotingswijzigingen vastgesteld. Deze begrotingswijzigingen hebben betrekking op de begroting van IPO-BIJ12 en worden derhalve door het IPO-bestuur aan de Algemene Vergadering ter goedkeuring voorgelegd. Voor het totale beeld en vanuit goed gebruik is ook de voorjaarsnota 2023 van het IPO-bureau toegevoegd.

Met de VJN IPO-BIJ12 worden begrotingswijzigingen voorgesteld die een totale provinciale bijdrage vragen van € 865.000. Deze begrotingswijzigingen betreffen (grotendeels) de ontwikkeling van de noodzakelijke functionaliteiten van de door IPO-BIJ12 beheerde applicaties voor, en in opdracht van, de provincies, en de noodzakelijke vernieuwing van verouderde applicaties.

Voorstel/ gevraagd besluit

Aan de Algemene Vergadering worden door uw bestuur de volgende begrotingswijzigingen ter goedkeuring voorgelegd een verhoging van de begroting 2023 van IPO-BIJ12 met € 865.000.

3. Bespreekpunten

- a. Klankbordgroep P&C en aanbesteding accountantsdiensten Bijgevoegd

Kern van het onderwerp

Tijdens de vorige Statenperiode is er op initiatief van de penningmeester een P&C Klankbordgroep opgericht. Deze klankbordgroep bestond uit een aantal leden van de Algemene Vergadering en werd ondersteund door de griffiecontactpersonen. De P&C Klankbordgroep is opgericht om een aantal keer per jaar met de penningmeester van gedachten te wisselen over de ontwikkelingen van de P&C cyclus. Dit proces is zowel door de penningmeester van het IPO-bestuur als door de leden van de Algemene Vergadering als zeer positief ervaren.

Aanvullend heeft de Algemene Vergadering van de vereniging onder andere een statutaire rol in de benoeming van een nieuwe accountant krachtens artikel 16, lid 4 van de statuten van onze vereniging. Het bestuur stelt voor om de aanbestedingsprocedure op te starten voor accountantsdiensten vanaf boekjaar 2024 en de P&C klankbordgroep te verzoeken mee te werken aan het proces rondom de aanbesteding.

Voorstel/ gevraagd besluit

De Algemene Vergadering wordt gevraagd om:

1. Net als voorgaande Statenperiode de P&C Klankbordgroep een vervolg te geven en hiervoor een afvaardiging van 2 à 3 AV-leden namens uw AV aan te wijzen;
2. De P&C Klankbordgroep aan te wijzen voor het begeleiden van de aanbestedingsprocedure voor accountantsdiensten vanaf boekjaar 2024.

- b. Kaderbrief 2024 IPO-bureau en IPO-BIJ12 Bijgevoegd

Kern van het onderwerp

De kaderbrief markeert de start van het begrotingsjaar en -proces 2024 is een

Vergaderdatum en -tijd: 27 juni 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

instrument dat door GS gebruikt kan worden in het eigen begrotingsproces, en om het gesprek met PS aan te gaan over de nut en noodzaak van en de bijdrage van de samenwerking met de andere 11 provincies aan verschillende beleidsdoelstellingen van de eigen provincie. Het IPO-bestuur heeft de kaderbrief op 13 april 2023 besproken en besloten deze notitie vrij te geven als gespreksnotitie voor het gesprek tussen GS en PS. De kaderbrief is daarnaast ter informatie gedeeld met de vorige en/of huidige leden van de Algemene Vergadering; dit staat los van de provinciale doorgeleiding naar/bespreking in de Staten.

Gelet op de formatieonderhandelingen en de uitvraag naar een afvaardiging van de Staten voor de AV is er dit jaar voor gekozen om de kaderbrief ook ter bespreking te agenderen tijdens deze Algemene Vergadering. Provinciale Staten heeft op deze manier twee mogelijkheden om de standpunten in te brengen: door de inbreng mee te geven aan het zittende College van GS met het verzoek dit in te brengen in de IPO-bestuursvergadering of door de inbreng namens de Staten tijdens deze vergadering. In beide gevallen kan het IPO-bestuur de inbreng wegen in de verdere voorbereiding van de begroting.

Voorstel/ gevraagd besluit

Aan de Algemene Vergadering wordt door uw bestuur voorgesteld de kaderbrief te bespreken en daarbij eventuele aandachtspunten namens uw Staten mee te geven in de AV-vergadering. Deze eventuele aandachtspunten kunnen ook aan het College van GS worden meegegeven zodat deze aandachtspunten door het bestuur gewogen kunnen worden in de voorbereiding van de Begroting 2024.

c. Traject 'Naar meer slagvaardigheid' Kern van het onderwerp

Bijgevoegd

Afgelopen Statenperiode heeft het bestuur van de vereniging opdracht gegeven aan een adviesbureau (AEF) voor een onderzoek naar het vergroten van de slagvaardigheid van onze vereniging. Bij de totstandkoming van dit adviesrapport zijn de leden van de AV betrokken geweest. Inmiddels bent u tijdens de kennismakingsbijeenkomst op 5 juni jl. uitgebreid geïnformeerd door de algemeen directeur Rien Fraanje over de inhoud en het verloop van dit traject.

Over het resultaat van dit onderzoek is begin dit jaar gesproken in en met uw Staten. De inbreng vanuit de Staten is tijdens de AV van 7 maart door u of uw voorganger meegegeven aan het bestuur, waarna het bestuur de algemeen directeur Rien Fraanje de opdracht heeft gegeven om de maatregelen genoemd in het adviesrapport op te pakken en/of verder uit te werken.

Tevens heeft de algemeen directeur Rien Fraanje, na zijn aantreden begin 2023, gesprekken gevoerd op alle provinciehuizen waarbij ook de nodige input is opgehaald ten aanzien de adviezen in het rapport. In opdracht van het IPO-bestuur heeft de heer Fraanje, alle adviezen, input en reacties gehoord hebbende, een voorstel uitgewerkt, welke op 11 mei is gepresenteerd in het IPO-bestuur. Bijgevoegd treft u de bijbehorende presentatie.

Gevraagd besluit/ voorstel

Vergaderdatum en -tijd: 27 juni 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

De algemeen directeur Rien Fraanje zal u verder bijpraten over het traject 'Naar meer slagvaardigheid'. De leden van de Algemene Vergadering worden gevraagd kennis te nemen van de voorstellen en het proces rondom dit traject.

d. Overdrachtdossier leden Algemene Vergadering Bijgevoegd
Kern van het onderwerp

De leden van de Algemene Vergadering van de Statenperiode 2019-2023 hebben het initiatief genomen om, in samenwerking met enkele griffiecontactpersonen, het overdrachtdossier van de voorgaande Statenperiode te actualiseren. De actualisatie van het overdrachtdossier heeft als doel om de leden van de AV te helpen bij het wegwijs worden in de vereniging van de twaalf provincies.

Voorstel/ gevraagd besluit

De leden van de Algemene Vergadering worden gevraagd het AV-overdrachtdossier in ontvangst te nemen.

4. Ter informatie

a. Overzicht stand van zaken toezeggingen

Toelichting: Tijdens de vorige Statenperiode zijn er afspraken gemaakt over het opnemen van een separaat toezeggingenoverzicht bij de stukken van de AV (zie voorbeeld in de bijlage). De leden van de AV kunnen er, indien gewenst, voor kiezen om aan de slag te gaan met een nieuwe toezeggingenregistratie en dit initiatief te blijven continueren.

b. Belangrijke data 2023

Toelichting: hieronder vindt u het meest actuele overzicht belangrijke data 2023:

Datum	Bijeenkomst	Tijdstip	Locatie
5 juni	Kennismakingsbijeenkomst leden Algemene Vergadering	15:30 uur – 20:00 uur	Utrecht, fysiek
20 juni	Technische briefing P&C producten Statenleden	17:00 uur – 19:00 uur (digitaal)	Digitaal
27 juni	Algemene Vergadering	18:00 uur – 20:00 uur	Provinciehuis Utrecht, fysiek
3 en 4 oktober	IPO-jaarcongres	Dinsdag hele dag, woensdag tot 14:30 uur	Provinciehuis Zuid-Holland, Den Haag
4 oktober	Algemene Vergadering	Tijdstip volgt	Fysiek in Den Haag
7 november	Algemene Vergadering	18:00 uur – 20:00 uur	Provinciehuis Utrecht, fysiek
12 december	Algemene Vergadering	18:00 uur – 20:00 uur	Provinciehuis Utrecht, fysiek

Vergaderdatum en -tijd: 27 juni 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

- c. Statuten Vereniging IPO Bijgevoegd

- d. Overdrachtsdossier IPO Bijgevoegd
Toelichting: in dit overdrachtsdossier kunt u lezen over de belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot de dossiers waarvan de twaalf gezamenlijke provincies hebben afgesproken om samen in op te trekken. Dit overdrachtsdossier is direct na de verkiezingen aangeboden aan uw Griffie om te delen met alle Statenleden. U kunt, indien gewenst, het overdrachtsdossier ook in een papieren exemplaar opvragen.

5. Rondvraag en sluiting

Op 7 maart 2023

Conceptverslag

Betreft	Algemene Vergadering
Vergaderdatum en -tijd	7 maart 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie	Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht, Commissiekamer
Deelnemers	Jaap Smit voorzitter, Nelleke Vedelaar (Dr), penningmeester. Robert Pestman en Hendri Meendering (Gr), Franco Achtien en Henriëtte Keulen-Nentjes (Fl), Odile de Man, Ayse Er en Aukelien Jellema (NH), Yvonne Koolhaas-Giesberts en Kees Slingerland (Ov), Bart Megens en Marcel Thewissen (Li), Willem Rutjens en Tom Ludwig (NB), Nico Uppelschoten en Wim Moinat (Dr), Luuk van der Veer en Frans Bruning (Gl), Harold van de Velde en Rinus van 't Westeinde (Zl), Charda Kuipers en Rendert Algra (Fr); Toine Beukering.
Verhinderd	Marianne de Widt (Ut) en Moniek van Sandick (ZH).

1. Opening, mededelingen, agenda en verslag

a. Mondelinge mededelingen en vaststellen agenda AV 7 maart 2023

De voorzitter heet alle aanwezigen welkom. De voorzitter meldt dat mevrouw de Widt (Ut) en mevrouw van Sandick (ZH) doorgegeven hebben verhinderd te zijn. Daarnaast meldt de voorzitter dat de heer Thewissen (Li), de heer Moinat (Dr), de heer Uppelschoten (Dr) en de heer Slingerland (Ov) digitaal aanwezig zijn.

De heer Rien Fraanje wordt welkom geheten bij zijn eerste Algemene Vergadering als algemeen directeur van de vereniging. De heer Fraanje heeft al met de AV-leden kennisgemaakt tijdens zijn ronde langs de provincies. Hij benadrukt veel waarde te hechten aan deze bijeenkomst van de AV, zeker zo vlak voor de Statenverkiezingen.

b. Vaststelling verslag AV 8 november

De voorzitter neemt paginagewijs het verslag door. Zonder additionele opmerkingen wordt het verslag vastgesteld .

2. Bespreekpunt

a. Traject focus in de samenwerking

Kern van het onderwerp

Op 28 juni 2022 is de AV door uw voorzitter, de heer Bron en mevrouw Dekkers (AEF) geïnformeerd over het traject over de 'focus in de samenwerking' inclusief de afspraak dat AEF ook met de leden van de AV en de Griffies in gesprek ging. In de zomer van 2022 zijn er met bijna alle AV-leden en Griffies gesprekken gevoerd over de samenwerking en de slagvaardigheid van de twaalf provincies. Daarnaast zijn er in de zomerperiode gesprekken gevoerd met onder andere de leden van het IPO-bestuur, provinciesecretarissen, CdK's en medewerkers van de VNG en de UvW. Op basis van deze gesprekken heeft AEF het adviesrapport 'Naar meer slagvaardigheid' gepresenteerd aan de leden van de AV en de leden van het IPO-bestuur. Het IPO-bestuur heeft benadrukt te hechten aan de betrokkenheid van

Vergaderdatum en -tijd: 7 maart 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

Provinciale Staten bij de samenwerking van de twaalf provincies, en daarom de leden van de AV verzocht het rapport te bespreken in en met de eigen Provinciale Staten. Om ervoor te zorgen dat er voldoende tijd voor de bespreking in en met de eigen Provinciale Staten beschikbaar is, is besloten een extra Algemene Vergadering in te plannen op 7 maart en een extra IPO-bestuursvergadering op 10 maart.

Voorstel

De leden van de Algemene Vergadering worden uitgenodigd de reflecties van de gesprekken in en met Provinciale Staten in te brengen. Het IPO-bestuur zal deze reflecties meenemen bij haar bespreking op 10 maart.

De voorzitter bedankt de AV-leden voor het bespreken van het AEF-rapport in en met de eigen Provinciale Staten en voor de inzet om over de gevoerde gesprekken een terugkoppeling te geven tijdens deze bijeenkomst. De voorzitter vraagt de leden van de AV om de bevindingen namens de eigen Provinciale Staten te delen.

De heer Van de Velde (ZI) geeft aan dat hij enkele constatering en adviezen die beschreven staan in het AEF-adviesrapport niet herkent. Hij geeft aan dat hij namens de Provinciale Staten van Zeeland de volgende punten wil meegeven:

- Concrete afspraken over houding en gedrag ontbreken in het adviesrapport, er wordt te veel focus gelegd op de structuur van de vereniging. De heer Van de Velde (ZI) benadrukt dat een gezamenlijke start met een nieuwe AV en bestuur een goed begin zou zijn.
- Er is geen behoefte aan de verkenning van een vergoeding voor AV-leden. Er is ook geen behoefte aan het opstellen van een functieprofiel voor de leden van de AV.
- Er wordt in het rapport regelmatig verwezen naar de informatievoorziening aan PS door GS. De heer Van de Velde (ZI) geeft aan dat er ook behoefte is aan meer communicatie vanuit het IPO-bureau.
- De suggestie wordt gedaan om BIJ12 en het IPO-bureau meer samen te laten komen als een vereniging.
- De AV-vergaderingen dienen voorgezeten te worden door de voorzitter van de vereniging, niet door de vicevoorzitter. Het is daarnaast belangrijk dat de leden van de AV en het IPO-bestuur elkaar ontmoeten.
- Er wordt verzocht om meer ondersteuning voor de leden van de AV.

Tot slot benadrukt de heer Van de Velde (ZI) dat het van belang is om ervoor te zorgen dat de bevindingen leiden tot het verbeteren van de vereniging.

Mevrouw de Man (Ut) geeft aan zich niet te herkennen in enkele bevindingen van het AEF-rapport. Zij koppelt namens de Provinciale Staten van Utrecht terug dat er belang wordt gehecht aan het zo snel mogelijk uitwerken van scenario 0 en 1. De maatregel die betrekking heeft op het opstellen van de functieprofielen voor de leden van de AV wordt niet ondersteund. Ook de maatregel die voorstelt om de vicevoorzitter eventueel de voorzitter te maken van de Algemene Vergadering wordt niet ondersteund. Mevrouw De Man benadrukt het belang van de menselijke samenwerking.

De heer Achtien (Fl) koppelt terug dat er in de Provinciale Staten van Flevoland een Statenvoorstel is gemaakt bestaande uit twee elementen, één met betrekking tot de aanbevelingen voor de AV en een voor het bestuur. De maatregelen die betrekking hebben op het bestuur zullen tijdens de bestuursvergadering van vrijdag 10 maart gedeeld worden door het IPO-bestuurslid. De heer Achtien meldt de volgende aandachtspunten namens de Staten van Flevoland:

- De maatregelen uit scenario 0 en 1 worden ondersteund.
- Een functieprofiel zou alleen richtinggevend moeten zijn, geen eisenpakket.
- Het verzoek om een goede verkenning naar de uitwerking van de maatregelen uit scenario 2 en 3 uit te voeren. De versterkte samenwerking die in gang is

Vergaderdatum en -tijd: 7 maart 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

gezet moet worden doorontwikkeld. Hierbij dient een statutenwijziging niet bij voorbaat uitgesloten te worden.

Mevrouw Jellema (NH) geeft aan dat het AEF-rapport is besproken tijdens de Commissie Economie Financieel Bestuur (EFB). Mevrouw Jellema geeft aan dat daar steun was voor de maatregelen die beschreven staan in scenario 0 en 1. Mevrouw Er (Nh) geeft aan dat zij het rapport niet helder vond lezen.

De heer Beukering (ZH) koppelt terug dat in de Provinciale Staten van Zuid-Holland het adviesrapport uitgebreid is besproken. Daarbij is een motie aangenomen waarin zij aangeven veranderingen te wensen, waarbij duidelijke keuzes worden gemaakt. De Staten dienen te worden betrokken bij deze hervormingen. De leden van PS van Zuid-Holland pleiten daarnaast voor een rol bij de kaderbrief.

De heer Bruning (Gl) geeft aan dat in de provincie Gelderland het AEF-rapport is besproken in de Commissie. De heer Bruning koppelt terug dat daarbij steun was voor het uitvoeren van de maatregelen uit scenario 0 en 1. De verdere verkenning en uitwerking van scenario 2 en 3 moet tijdens de volgende Statenperiode terugkomen in de Staten. De maatregelen naar de verkenning van een vergoeding voor de leden van de Algemene Vergadering en het aanstellen van de vicevoorzitter van de vereniging als mogelijke voorzitter van de AV worden niet ondersteund. De heer Bruning (Gl) verzoekt om een terugkoppeling aan de leden van de AV over het vervolg van het traject.

De heer Meendering (Gr) geeft aan dat het AEF-rapport in Commissie en in de Staten is besproken. De maatregelen met betrekking tot de verkenning naar de vergoeding van de leden van de AV, het opstellen van de functieprofielen en het aanstellen van de vicevoorzitter als voorzitter van de AV worden niet gesteund door de Provinciale Staten van de provincie Groningen. De heer Meendering (Gr) benadrukt daarnaast het belang van een gelijkwaardige informatiepositie tussen alle twaalf de Provinciale Staten. De heer Meendering roept op om met scenario 0 en 1 aan de slag te gaan, en scenario 2 en 3 verder te onderzoeken en hier vervolgens de Staten bij te betrekken.

De heer Ludwig (NB) geeft aan dat het AEF-rapport is besproken in de Provinciale Staten. De heer Ludwig geeft aan dat de ontwikkelingen met name vragen om een cultuurverandering en geeft aan dat de Staten zich afvragen of een structuurverandering de oplossing is. De Provinciale Staten vragen aandacht voor een rol van de Algemene Vergadering bij de bespreking van de kaderbrief. Daarnaast wordt de maatregel met betrekking tot de functieprofielen niet omarmd. De heer Ludwig (NB) geeft namens de Staten aan de uitwerking en uitvoering van scenario 0 en 1 een goede stap te vinden, maar benadrukt ook het belang van een kritische blik: welke maatregelen dragen echt bij aan meer slagvaardigheid? De heer Ludwig roept op om met scenario 0 en 1 aan de slag te gaan en scenario 2 en 3 verder te onderzoeken en hier vervolgens de Staten bij te betrekken.

De heer Rutjens (NB) voegt daaraan toe dat hij vragen heeft over de democratische legitimiteit van het IPO.

De heer Moinat (Dr) verzoekt namens de Provinciale Staten van Drenthe om te starten met het doorvoeren van de maatregelen uit scenario 0 en 1. Vervolgens verzoekt de heer Moinat (Dr) om het verder uitwerken van de scenario's 2 en 3. De heer Moinat verzoekt om opnieuw betrokkenheid van de Staten bij de verdere uitwerking van scenario's 2 en 3.

De heer Slingerland (Ov) geeft aan dat het AEF-rapport besproken is in de Commissie en er vervolgens een advies heeft voorgelegd als hamerstuk in de Provinciale Staten. De heer Slingerland koppelt namens de Provinciale Staten van de provincie Overijssel terug dat zij de implementatie van de maatregelen uit scenario 0 en 1 onderschrijven en gelijktijdig pleiten voor de verdere verkenning van de maatregelen genoemd in scenario 2 en 3. De heer Slingerland (Ov) voegt daaraan toe dat het noodzakelijk is om te investeren in de verbinding met Provinciale Staten. Een jaarlijks gesprek tussen het IPO-bestuur en de leden van de Algemene Vergadering om op informele wijze van gedachten te wisselen zou een goede ontwikkeling zijn. De heer Slingerland (Ov) geeft aan dat de technische vragen die hij stelt aan het IPO-bureau altijd beantwoord worden. De heer Slingerland

Vergaderdatum en -tijd: 7 maart 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

(Ov) geeft aan dat hij een informele sfeer op prijs stelt en stelt voor om twee keer per jaar een informele bijeenkomst te organiseren voor de leden van de Algemene Vergadering, bij voorkeur in de omgeving van Utrecht.

De heer Algra (Fr) geeft aan dat het AEF-rapport in de Commissie is besproken in Fryslân. De heer Algra geeft aan zich aan te sluiten bij de punten die zijn ingebracht door de heer Van de Velde (ZI). De heer Algra (Fr) benadrukt het belang van een transparante en gelijkwaardige informatiestroom naar alle twaalf de Provinciale Staten en verzoekt om veranderingen in de cultuur.

De heer Van de Velde (ZI) sluit namens de leden van de AV af met de conclusie dat de leden van de AV eensgezind en positief staan tegenover een goede samenwerking met het bestuur. De heer Van de Velde (ZI) benadrukt dat we allemaal samenwerken om de vereniging van, voor en door de provincies te laten zijn.

De voorzitter bedankt de leden van de AV voor het faciliteren van de gesprekken over het AEF-rapport in de Provinciale Staten. De voorzitter geeft aan dat er de komende tijd veel uitdagingen afkomen op de provincies, waarbij de samenwerking tussen de twaalf provincies van belang is. Het is daarom goed dat het adviesrapport ons allen aan het denken heeft gezet over waar de samenwerking mogelijk verbeterd kan worden. De voorzitter geeft aan dat het mogelijk is dat er voorstellen in het rapport staan die niet worden overgenomen door het bestuur. De inbreng namens de Provinciale Staten van de twaalf provincies wordt betrokken bij het gesprek hierover in het IPO-bestuur. De voorzitter geeft aan dat hij bijvoorbeeld begrijpt dat de maatregel met betrekking tot de functieprofielen niet wordt onderschreven door de Staten.

De heer Fraanje (IPO) bedankt de leden van de Algemene Vergadering voor hun bijdrage. De heer Fraanje (IPO) geeft aan de eenduidigheid van de Staten wat betreft de maatregelen over de vergoeding, de functieprofielen en het voorzitterschap van de AV goed genoteerd zijn. Daarnaast geeft de heer Fraanje (IPO) aan dat hij hoort dat er in de Provinciale Staten belang wordt gehecht aan het behouden van tempo in het traject, omdat de provincies nú aan de lat staan voor grote uitdagingen en een slagvaardige organisatie daarvoor noodzakelijk is. De heer Fraanje (IPO) benadrukt het belang van de manier waarop er met elkaar omgegaan wordt en geeft aan de kans te willen grijpen om met elkaar een mooie start te maken. De heer Fraanje (IPO) vertelt dat hij tijdens zijn kennismakinggesprekken heeft gehoord dat veel Statenleden het gevoel hebben dat het IPO niet van hen is. De vereniging is juist van de twaalf provincies en daarmee ook zeker van de Provinciale Staten. Er zijn veel ideeën en suggesties genoemd, bijvoorbeeld ten aanzien van de samenwerking met Statenlid.nu of de betrokkenheid bij het IPO-jaarcongres, om de betrokkenheid van de Statenleden te vergroten. We gaan daarmee aan de slag en nemen alle suggesties mee bij de uitwerking van scenario 0 en 1. De verkenning naar scenario 2 en 3 betekent mogelijk een andere positionering van de Algemene Vergadering in de vereniging, waarbij veel verschillende smaken mogelijk zijn. De heer Fraanje (IPO) vraagt de leden van de AV of zij over de verdere uitwerking van scenario 2 en 3 al ideeën of voorstellen hebben.

De heer Achtien (FI) geeft aan dat er goede ideeën ten grondslag lagen aan het traject rondom de versterkte samenwerking, zoals het organiseren van PS-dagen en de technische briefings die toegankelijk zijn voor alle Statenleden. Daarnaast kunnen de AV en het bestuur bijvoorbeeld vaker met elkaar optrekken. Ook worden inhoudelijke sessies die openbaar zijn voor alle Statenleden gewaardeerd. Mevrouw de Man (Ut) geeft aan dat de leden van de AV op dit moment geen inhoudelijke rol hebben.

De heer van 't Westeinde (ZI) geeft aan dat hij het als prettig heeft ervaren dat de penningmeester de AV meenam bij het ontwikkelen en verbeteren van de PC-cyclus door middel van het instellen van een P&C Klankbordgroep. Hierdoor worden AV-leden intensief betrokken bij de vereniging.

De heer Van de Velde (ZI) complimenteert de heer Fraanje (IPO) voor zijn open houding. De manier waarop de VNG georganiseerd is kan bij de verdere uitwerking wellicht als voorbeeld dienen.

Vergaderdatum en -tijd: 7 maart 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

De heer van de Veer (Gl) benadrukt dat het jaarcongres een waardevol idee is, maar dat één keer per jaar samenkomen slechts beperkt een behoefte vervult. De heer Van der Veer (Gl) geeft aan meer behoefte te hebben aan informatievoorziening en het gesprek onderling met alle Statenleden. Vervolgens geeft de heer Van der Veer (Gl) aan dat de samenwerking met Statenlid.nu goed is, maar dat niet alle Statenleden daar lid van zijn.

De voorzitter geeft aan dat de vereniging een structuur is waar niet iedereen blij mee is. De afgelopen periode hebben we elkaar ook te weinig kunnen zien door de COVID-pandemie. De pandemie heeft ook aangetoond dat het voor de samenwerking van belang is om in elkaar te blijven investeren.

De heer Rutjens (NB) geeft aan dat samenwerken en investeren ook betekent dat de leden van de AV mogen meedenken, bijvoorbeeld over de kaderbrief.

Mevrouw Er (Nh) geeft aan het jammer te vinden dat ze niet kan zien wat er in de gesprekken met alle partijen is gezegd. Mevrouw Er (Nh) oppert het idee om roulerend met Statenleden bij elkaar te komen om met elkaar over thema's te spreken.

De penningmeester (mevrouw Vedelaar, gedeputeerde Drenthe) dankt ook alle AV-leden voor de input en geeft aan ook de input mee te nemen naar de IPO-bestuursvergadering van aanstaande vrijdag. Het gesprek in IPO-bestuur zal gaan over de betrokkenheid van de AV en de Staten, maar ook over de focus van de samenwerking, waarbij de vraag wordt gesteld wat er in gezamenlijkheid wordt opgepakt en wat niet.

Mevrouw de Man (Ut) geeft aan behoefte te hebben aan goede relaties. Mevrouw De Man (Ut) geeft aan graag het gesprek te voeren over het verder uitwerken van de scenario's 2 en 3. Daarbij vraagt zij ten aanzien van de verdere uitwerking aandacht voor de documenten die door de Staten zijn opgesteld bij het bespreken van het AEF-rapport.

De voorzitter geeft aan om te beginnen met de implementatie van de maatregelen uit scenario 0 en 1 en de maatregelen uit scenario 2 en 3 eerst verder te verkennen.

Mevrouw Jellema (Nh) vraagt om betrokken te blijven bij de verkenning van scenario 2 en 3.

De heer Fraanje (IPO) geeft aan scenario 2 en 3 te gaan verkennen, maar benadrukt het belang van het maken van tempo ten aanzien van de maatregelen uit scenario 0 en 1. In juni organiseren we een eerste kennismakingsbijeenkomst met de nieuwe/tijdelijke leden van de Algemene Vergadering, waarbij ook het gesprek kan gaan over de verdere verkenning naar scenario 2 en 3. De heer Fraanje (IPO) vraagt de leden van de AV hoe zij daar hier tegenover staan.

De heer Meendering (Gr) geeft aan zich aan te sluiten bij de voorgestelde aanpak van de heer Fraanje (IPO).

De heer Fackeldey (Gedeputeerde provincie Flevoland) geeft aan te horen dat er behoefte is bij de leden van de AV om op verschillende onderwerpen van gedachten te wisselen met het IPO-bestuur. Het zou goed zijn om deze behoefte tijdens de eerste kennismakingsbijeenkomst te bespreken. Daarbij is het ook belangrijk om te spreken over hoe je dit kunt vormgeven, zonder dat het de verhouding tussen de eigen GS en PS aantast.

De heer van 't Westeinde (ZI) geeft aan dat er vaker informatiebijeenkomsten zijn georganiseerd voor de leden van de AV, maar de opkomst laag is. De heer Van 't Westeinde (Z) ziet dit ook als een opdracht aan henzelf.

De voorzitter dankt iedereen voor de input.

De heer Fraanje (IPO) benoemt de beslispunten die voorliggen bij het bestuur, waarbij de leden van het IPO-bestuur worden voorgesteld om:

- Kennis te nemen van het adviesrapport en de analyses te onderschrijven.

Vergaderdatum en -tijd: 7 maart 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

- De 'laaghangend fruit'-maatregelen die passen bij scenario 0 te implementeren en daar waar nodig de interne werkwijze binnen de provincies op in te richten;
- De algemeen directeur de opdracht te geven om in de bestuursvergadering van 11 mei met voorstellen te komen die invulling geven aan scenario 1 en daarbij scenario's 2 en 3 nader te verkennen.

De inbreng vanuit de Staten via de AV zal daar logischerwijs in meegenomen worden.

Mevrouw Jellema (Nh) vraagt wat de rol is van de leden van de AV in dit procesvoorstel.

De heer Fraanje (IPO) geeft aan dat de planning is om in mei met een voorstel te komen voor het IPO-bestuur en de leden van de AV mee te nemen tijdens de kennismakingsbijeenkomst.

De heer van der Velde (Zld) vraagt of het IPO-bestuur schriftelijk kan weergeven wat zij van de maatregelen het rapport vinden.

De penningmeester geeft aan dat er veelal hetzelfde wordt gedacht in het IPO-bestuur over de maatregelen van scenario 0 en 1.

De heer van de Velde (ZI) geeft aan belang te hechten aan een terugkoppeling van het IPO-bestuur over het gesprek van komende vrijdag. De heer Beukering (Zh) sluit zich daarbij aan.

De voorzitter zegt toe dat de leden van de AV een terugkoppeling van het gesprek in het IPO-bestuur zullen ontvangen.

De heer van der Veer (GI) geeft aan dat hij had verwacht dat vandaag het rapport puntsgewijs doorgenomen zou worden en had meer discussie verwacht tussen de AV-leden over het rapport.

De voorzitter geeft aan dat de leden van de Algemene Vergadering bij de Provinciale Staten de beelden hebben opgehaald. Deze vergadering is georganiseerd om deze beelden in te brengen.

De penningmeester voegt daaraan toe dat deze aandachtspunten zullen worden meegenomen naar de IPO-bestuursvergadering van vrijdag 10 maart.

De voorzitter sluit het agendapunt.

3. Ter informatie

- a. Overzicht stand van zaken toezeggingen

De leden van de AV nemen kennis van het overzicht van de stand van zaken toezeggingen.

4. Rondvraag en sluiting

De heer Fraanje (IPO) informeert de leden van de AV over de verschillende initiatieven die het IPO-bureau neemt om de overdracht naar de nieuwe AV-leden en Statenleden zo goed mogelijk te faciliteren. Dit wordt in samenwerking met de griffies en provinciale collega's opgepakt.

- In juni zal er een eerste kennismakingsbijeenkomst voor de leden van de Algemene Vergadering plaatsvinden. Er worden twee informatiebijeenkomsten georganiseerd voor Statenleden die mogelijk geïnteresseerd zijn in het AV-lidmaatschap. De bijeenkomsten zijn digitaal en geeft de Statenleden de mogelijkheid om vragen te stellen over het AV-lidmaatschap.

Vergaderdatum en -tijd: 7 maart 2023, 18:00 uur tot 20:00 uur
Locatie: Provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht,
Commissiekamer

- Er is een uitgebreid inhoudelijk overdrachtdossier opgesteld waarin beschreven staat op welke dossiers de gezamenlijke provincies samenwerken.
- Er wordt gewerkt aan een online omgeving, die verspreid zal worden door middel van een QR-code door de Statengriffiers en griffiecontactpersonen aan alle nieuwe Statenleden. Op deze pagina kunnen de Statenleden alle informatie vinden over onze vereniging.
- In het najaar wordt er een inhoudelijke IPO Roadshow georganiseerd, om de Statenleden te introduceren met de transities in de fysieke leefomgeving.
- De komende maanden gaan we langs bij alle provincies voor een introductie over de vereniging tijdens de inwerkprogramma's van de Statenleden.
- Er wordt een kennismaking georganiseerd in het najaar tussen de AV-leden en het IPO-bestuur.

De heer Achtien (FI) geeft de suggestie om de kennismakingsbijeenkomst van de AV-leden in de avonden te laten plaatsvinden. Daarnaast wil hij graag de suggestie meegeven om de Roadshows in de vorm van een Webinar te organiseren. Hierbij zou de samenwerking met Statenlid.nu kunnen worden gezocht.

De voorzitter vraagt de leden van de AV of zij een rondvraag hebben.

Mevrouw Jellema (Nh) wil iedereen graag bedanken voor de leerzame tijd als lid van de Algemene Vergadering. Ze geeft aan een mooi netwerk te hebben opgebouwd.

De heer Slingerland (Ov) geeft aan dat deze vergadering ook zijn laatste zal zijn als AV-lid en bedankt iedereen voor de samenwerking.

De voorzitter bedankt alle AV-leden voor hun inzet de afgelopen periode en wenst hen het beste toe in de toekomst.

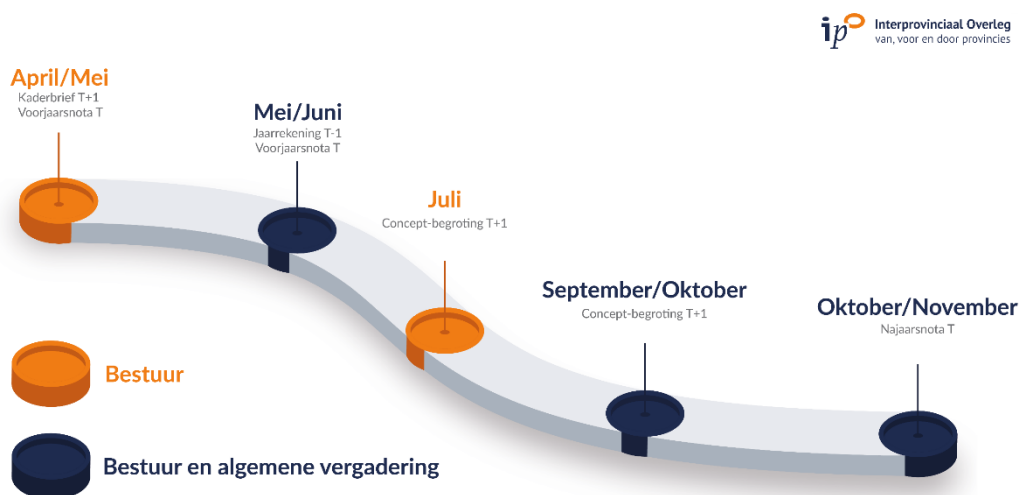
De voorzitter sluit de vergadering.

Op 27 juni 2023 Agendapunt 2 d

Datum	31 mei 2023
Portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Inlichtingen bij	Wilco Kras
Telefoon	06-30168532
Onderwerp	Jaarstukken 2022 IPO-vereniging

Kern van het onderwerp

De Planning & Control cyclus kent de volgende producten, waarbij 'T' staat voor het huidige jaar (2023):

In de Planning & Control cyclus plant, stuurt en verantwoordt het IPO-bestuur de uitvoering van de werkzaamheden die de samenwerkende provincies hebben belegd bij de vereniging IPO, bestaande uit IPO-bureau en IPO-BIJ12. Bij IPO-bureau gaat het vooral om beleidskeuzes ten aanzien van de belangenbehartiging en bij IPO-BIJ12 over uitvoering en ondersteuning van de opdrachten van de gezamenlijke provincies. In beide gevallen betreft het werkzaamheden die bij IPO-bureau en/of IPO-BIJ12 zijn en worden ondergebracht om op deze wijze de gedeelde provinciale opgave efficiënter en effectiever uit te voeren.

De jaarstukken zijn een onderdeel van de Planning & Control cyclus en in de jaarstukken legt het IPO-bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in 2022. Het bestuur stelt de jaarstukken vast en de legt deze ter goedkeuring voor aan de Algemene Vergadering.

Op woensdag 31 mei heeft het bestuur de jaarstukken van de vereniging vastgesteld. De jaarstukken 2022 liggen nu bij u als Algemene Vergadering voor.

De jaarstukken bestaan uit de geconsolideerde jaarrekening van IPO-bureau en IPO-BIJ12 en de respectievelijke jaarverslagen van IPO-bureau en IPO-BIJ12.

De accountant heeft de goedkeurende verklaring verstrekt. Deze is bij de vergaderstukken gevoegd. De benodigde handtekeningen van de bestuursleden om de geconsolideerde

Op 31 mei 2023

Agendapunt 2

jaarrekening formeel vast te stellen zijn tevens verzameld. Dit overzicht (besluit jaarstukken) zal tijdens de vergadering aanwezig zijn.

De jaarstukken 2022 sluiten met een positief saldo van € 3,68 mln., bestaande uit € 1,88 mln. voor IPO-bureau en € 1,79 mln. voor IPO-BIJ12. Een positief saldo wordt gerestitueerd aan de provincies. Het positieve saldo van € 3,68 mln. samen met de € 0,17 mln. van de bestemmingsreserve (zie tabel hieronder, totaal € 3,85 mln.) na goedkeuring van de AV te restitueren aan de provincies.

Voorstel/gevraagd besluit:

De leden van de Algemene Vergadering worden gevraagd om de geconsolideerde jaarrekening 2022 van de vereniging IPO, alsmede van de daarop betrekking hebbende stukken, goed te keuren.

Toelichting

In 2022 heeft de vorige Algemene Vergadering de voorjaarsnota's en najaarsnota's inclusief begrotingswijzigingen goedgekeurd. De begrotingen 2022, na de najaarsnota van IPO-bureau en IPO-BIJ12, zijn geconsolideerd en afgezet tegen de realisatie van baten en lasten in 2022. Dit leidt tot het volgende rekeningresultaat:

Rekeningresultaat 2022			
	saldo 31.12.2022	Begroting 2022	saldo
Baten			
Totale baten voor bestemming	118.807.074	95.423.842	23.383.232
Baten andere overheden en derden	9.422.222	4.081.456	5.340.766
Totale baten voor bestemming	128.229.297	99.505.298	28.723.999
Totale lasten	124.552.749	99.505.298	25.047.451
Resultaat vóór bestemming	3.676.547	-	3.676.547
Bij: Bestemmingsreserve BIJ12	171.543		171.543
Resultaat na bestemming	<u>3.848.090</u>		<u>3.848.090</u>

Voor uitgebreide inhoudelijke en financiële toelichtingen verwijzen we u naar de jaarstukken van IPO-bureau en IPO-BIJ12.

Het resultaat van IPO-bureau in 2022 betreft een onderuitputting op de totale begroting 2022 van € 3,53 mln. Hiervan schuift € 1,65 mln. door naar 2023. Het gaat hierbij om een gebruikelijke werkwijze bij meerjarige projecten met een specifiek doel. We besteden de € 1,65 mln. in 2023 aan de volgende projecten:

- Implementatie Omgevingswet €1,46 mln.

Op 31 mei 2023

Agendapunt 2

- IDA €0,19 mln.

Mocht na afronding van deze projecten sprake zijn van restantmiddelen, dan restitueren wij deze te doen gebruikelijk naar de provincies.

Als we rekening houden met de doorgeschoven middelen, dan resteert € 1,88 mln.

Het positieve resultaat van € 3,53 mln. bij IPO-bureau wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende factoren:

- Implementatie Omgevingswet € 1,46 mln. die we doorschuiven naar 2023.
- Vrijval balanspost vooruitgeschoven baten Stikstof (IPSN) € 0,69 mln.
- Vrijval positieve saldi Voor- en Najaarsnota 2022 € 0,62 mln.
- Diverse vacatures binnen ondersteunende functies bedrijfsvoering € 0,39 mln.

Het resultaat van IPO-BIJ12 in 2022 betreft een onderuitputting op de totale begroting 2022 van € 1,79 mln. De onderuitputting binnen IPO-BIJ12 is hoofdzakelijk toe te rekenen aan de uitvoering van de Subsidieregeling opruiming drugsafval € 0,35 mln., bedrijfsvoering € 1,07 mln. en het Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 € 0,30 mln. De overige onderdelen van IPO-BIJ12 laten kleine afwijkingen zien.

In de aanloop naar de AV-vergadering van 27 juni heeft u de mogelijkheid technische vragen te stellen over de jaarstukken. Hiertoe worden 2 opties aangeboden.

- 1) U kunt tot maandag 12 juni uw technische vragen per email sturen aan cvduren@ipo.nl - voor vragen over de inhoud van de dossiers verwijzen wij u ook naar uw eigen GS. Alle vragen en antwoorden zullen gebundeld worden en gedeeld met alle AV-leden en IPO-griffie-contactfunctionarissen. Voor het stellen van technische vragen per email over de Voorjaarsnota van de IPO-vereniging hebben wij u aangegeven dat dit mogelijk was tot 2 juni, ook die vragen kunt u dan tot 12 juni desgewenst nog sturen.
- 2) Digitale technische briefing op dinsdag 20 juni van 17.00 uur tot 19.00 uur (deze link ontvangt u via uw griffie-contactpersoon, of kunt u opvragen bij Carlijn van Duren, cvduren@ipo.nl).

De termijn voor de voorbereiding van deze jaarstukken in de AV-vergadering op 27 juni kan mogelijk als krap worden ervaren. Volgens de statuten van de vereniging dient het bestuur de jaarstukken uiterlijk in de vijfde maand van het kalenderjaar vast te stellen. In de statuten staat ook dat de Algemene Vergadering in deze de termijn voor vaststellen en goedkeuren van de jaarstukken kan verlengen.

Voor nadere vragen kunt u ten allen tijde contact opnemen met uw eigen IPO-griffie-contactpersoon, en met de medewerkers op het IPO-bureau. Carlijn van Duren via cvduren@ipo.nl of Hester Menninga via hmenninga@ipo.nl

Bijlagen

1. Geconsolideerde Jaarrekening 2022 IPO-vereniging incl. besluit bestuur en controleverklaring accountant
2. Jaarverslag IPO-bureau 2022
3. Jaarverslag IPO-BIJ12 2022
4. Besluit Jaarstukken 2022

Op 31 mei 2023

Agendapunt 2

5. Restitutie-overzicht jaarrekening IPO-BIJ12 (onderuitputting wordt gerestitueerd aan de provincies; het overzicht van de restitutie voor het IPO-bureau was opgenomen in de stukken. De restitutie voor IPO-BIJ12 treft u aan in deze bijlage)
6. Vragen, antwoorden en opmerkingen gesteld n.a.v. jaarstukken (In de voorbereiding op de bespreking van de jaarstukken in het IPO-bestuur van 31 mei zijn door de ambtelijke collega's van Gelderland, Zeeland en Noord-Holland enkele vragen gesteld. Deze vragen inclusief antwoorden waren bij de vergaderstukken voor het bestuur gevoegd en worden hierbij ook met de AV gedeeld).

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Jaarverslag 2022

IPO-bureau

2022 in vogelvlucht

Net als het jaar ervoor was 2022 een bijzonder en een bewogen jaar. In allerlei opzichten. Oorlog in Oekraïne, hyperinflatie, energiearmoede, het overlijden van Koningin Elizabeth II van het Verenigd Koninkrijk, een controversieel wereldkampioenschap voetbal, boerenprotesten, en nog veel meer. De financiële gevolgen van een aantal van de genoemde ontwikkelingen zijn nog niet in het jaarverslag en de cijfers van 2022 terug te zien. Tegelijkertijd lijkt het onontkoombaar dat ook het IPO en de provincies de gevolgen van bijvoorbeeld forse prijsstijgingen en inflatie op termijn zullen gaan merken.

In tegenstelling tot de jaren ervoor werden in 2022 de coronamaatregelen langzaam versoepeld en uiteindelijk vervielen in de loop van 2022 de laatste maatregelen. Dat maakte dat we met name in de tweede helft van 2022 ook als vereniging weer meer fysieke netwerkbijeenkomsten konden organiseren en elkaar weer eens 'in het echt' konden ontmoeten. Ook op ons IPO-jaarcongres in Tilburg bleek de behoefte aan en meerwaarde van het elkaar treffen groot. Tegelijkertijd hebben we de voordelen van het digitale en/of hybride werken voor de vereniging ook in 2022 behouden. Regelmatig verzorgen we, in afwisseling met fysieke bijeenkomsten, voor bestuur en Algemene Vergadering nog digitale bijeenkomsten.

Inhoudelijk heeft 2022 voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de grote transitie in de fysieke leefomgeving. We hebben onze rol in het fysiek domein, uitgewerkt in de strategische propositie 'de Rol in de Ruimte', met elkaar in 2022 verder uitgewerkt. Van het Rijk hebben we de opdracht gekregen om de grote ruimtelijke vraagstukken waar we in Nederland voor staan uit te werken in een ruimtelijk voorstel. Hiermee krijgen en nemen we als provincies, passend bij onze ruimtelijke ordening taken en onze ervaring met gebiedsgerichte aanpak, een grote rol en verantwoordelijkheid in het verdelen van de ruimtelijke schaarste in ons land, het beschermen van de natuur en het milieu en het stimuleren van regionale economie. In het ruimtelijk voorstel komen veel van de terreinen waarop we als IPO ook in 2022 actief zijn geweest bij elkaar. Zoals bijvoorbeeld Stikstof en Natuur (de implementatie van het NPLG), Klimaat en Energie, Wonen en Bereikbaarheid en Regionale Economie. We nemen als provincies onze verantwoordelijkheid voor de concrete invulling van de 'grote verbouwing' en de 'transitie van het landelijk gebied' van Nederland.

Niet alleen de fysieke leefomgeving had in 2022 de aandacht van het IPO-bureau, IPO-BIJ12 en het Huis van de Nederlandse Provincies. We deden veel meer. We sloten met Rijk en gemeenten bijvoorbeeld een Asieldeal, werkten aan de toekomst van onze provinciale financiën, onderhandelden over de invoering van de Omgevingswet, boden het Kabinet onze Agenda Samenhangend Investeren aan, zetten het belang van Digitalisering binnen en buiten de vereniging verder op de kaart en werkten met vele partners aan de versterking van de betekenis en toegankelijkheid van cultuur en erfgoed.

Binnen de vereniging stond 2022 ook in het teken van de werving van een nieuwe algemeen directeur. Een belangrijke positie die per 1 januari 2023 gelukkig weer is ingevuld. In 2022 hebben we voor het tweede jaar ervaring opgedaan met de verbeterde P&C-cyclus. Het voorliggende jaarverslag is conform die opzet opgezet. We hopen u hiermee als lezer een helder beeld te kunnen schetsen van de activiteiten die we voor onze leden hebben uitgevoerd en de resultaten die we met elkaar in 2022 hebben behaald.

Rekeningresultaat 2022

Het rekeningresultaat 2022 komt uit op € 3,53 miljoen (voordelig). Dit bedrag is het verschil tussen de Begroting 2022 na wijziging en de Rekening 2022. In de tabel hierna zijn de verschillen per programma weergegeven. De verschillen zijn toegelicht bij de betreffende programma's.

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
1. ROWW	3.894.997	4.283.582	6.135.527	4.476.110	1.659.417
2. Milieu, Energie en Klimaat	2.379.433	2.623.666	2.623.666	2.395.852	227.814
3. Vitaaal Platteland	2.696.213	9.430.416	8.490.416	7.716.077	774.339
4. Mobiliteit	3.262.067	3.439.446	3.519.446	3.386.409	133.037
5. Regionale Economie	726.942	924.442	984.442	916.650	67.792
6. Cultuur	142.189	193.795	193.795	183.446	10.349
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	2.048.866	3.483.638	3.593.638	3.191.190	402.448
8. Werkgeverszaken	603.549	942.560	1.014.137	935.945	78.191
9. IDA	2.729.212	3.202.515	2.322.449	2.588.418	-265.970
10. Overig	8.736.693	6.934.991	7.304.949	6.859.871	445.079
Totaal	27.220.161	35.459.050	36.182.464	32.649.968	3.532.496

Van het overschot 2022 ad € 3,53 mln. schuift € 1,65 mln. door naar 2023. Het gaat hierbij om een gebruikelijke werkwijze bij meerjarige projecten met een specifiek doel. We besteden de € 1,65 mln. aan de volgende twee meerjarige projecten:

- Implementatie Omgevingswet € 1,46 mln.
- IDA € 0,19 mln.

Mocht na afronding van deze projecten sprake zijn van restantmiddelen, dan restitueren wij deze naar de provincies.

Als we rekening houden met de doorgeschoven middelen, dan resteert € 1,88 mln. dat wij teruggeven aan de provincies.

Toelichting verschil € 3,53 mln.

In de tabel hierna zijn de verschillen (afgerond) weergegeven tussen de begroting na wijziging en de rekening die het verschil van € 3,53 mln. verklaren.

Onderwerp (beleidsopgave)	Vershil	Toelichting
1. Implementatie Omgevingswet (1.4)	1.462.000	Vooruitontvangen middelen die doorschuiven naar 2023
2. IDA - programmabaten (9.2 & 9.3)	-903.000	Geraamde baten onjuist aangewend
3. Stikstof (IPSN) (3.9)	686.000	Vrijval balanspost vooruitontvangen baten
4. Saldo Voorjaarsnota/Najaarsnota 2022 (10.7)	618.000	Vrijval positieve saldi Voor- en Najaarsnota 2022
5. Bedrijfsvoering (alle beleidsopgaven)	392.000	Vacatures binnen ondersteunende functies
6. IDA - Programmalasten (9.1 t/m 9.5)	354.000	Lagere programmalasten dan verwacht
7. IDA - Gesubsidieerde activiteiten (9.2 & 9.3)	188.000	Vooruitontvangen middelen die doorschuiven naar 2023
8. Vitale vereniging (7.5)	148.000	Gevolgen Covid en meer digitale bijeenkomsten
9. Strategische kennisfunctie (7.3)	109.000	Gevolgen Covid en latere opstart van kennisprogramma's
10. Nederlands Hydrologisch Instituut (1.6)	101.000	Lasten opgevangen binnen investeringsprogramma Stowa
11. Overige kleine verschillen	378.000	Betreft verschillen < € 100.000
Totaal verschil	3.533.000	

Toelichting verschil per beleidsopgave

De in de tabel hierboven aangegeven verschillen worden m.b.t. de programmalasten en programmabaten toegelicht bij de betreffende beleidsopgave voor zover deze € 25.000 of hoger zijn. De verschillen m.b.t. de directe personeelslasten en de overige apparaatslasten werken als gevolg van de toerekeningsystematiek door in alle beleidsopgaven. Daarbij wordt qua toelichting volstaan met de hiervoor gegeven toelichting, omdat anders bij iedere beleidsopgave dezelfde tekst zou komen te staan.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	7
1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen	8
1.1. Ruimtelijke ontwikkeling	8
1.2. Water	8
1.3. Wonen	9
1.4. Implementatie Omgevingswet	9
1.5. Digitaal Stelsel Omgevingswet	10
Financiën	11
2. Milieu, energie en Klimaat	12
2.1. Gezonde leefomgeving	12
2.2. Circulaire Economie	12
2.3. Klimaat en Energie	13
2.4. Omgevingsveiligheid	13
2.5. VTH-stelsel en Omgevingswet	14
2.6. Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal	15
2.7. Coördinatie Klimaatakkoord	15
2.8. 6000 Megawatt op land	16
2.9. Regionale Energie Strategie 1.0	16
2.10. Monitoring RES	17
2.11. Industrie en bedrijventerreinen	17
2.12. Warmtetransitie	18
2.13. Energie-infrastructuur	18
Financiën	19
3. Vitaal platteland	20
3.1. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	20
3.2. Duurzame Landbouw	21
3.3. Klimaatakkoord Landbouw gebruik	21
3.4. Programma Natuur	22
3.5. Natuurwetgeving	23
3.6. Faunabeheer	23
3.7. Natuurbeleid	24
3.8. Natura 2000 en EU-Biodiversiteit	24
3.9. Stikstof (IPSN)	26
4. Mobiliteit	28

4.1. Duurzame Mobiliteit	28
4.2. Openbaar vervoer	29
4.3. Verkeersveiligheid	30
4.4. Fiets	30
4.5. Kennisplatform Verkeer en Vervoer	31
4.6. Goederenvervoer & Logistiek	31
Financiën	32
5. Regionale economie	33
5.1. Stimuleren innovatief en breed MKB	33
5.2. Regionale Arbeidsmarkt/Human Capital	33
5.3. Circulaire economie	34
5.4. Europees regionaal beleid	34
5.5. Taskforce HRE en samenwerkingsagenda	35
5.6. Vrijtijdseconomie	35
5.7. Ruimtelijke economie	36
Financiën	37
6. Cultuur en erfgoed	38
6.1. Toekomstperspectief Culturele Sector	38
6.2. Behoud Erfgoed	38
6.3. Cultuureducatie	39
6.4. Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel	40
Financiën	40
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	41
7.1. Consultaties en wetgevingstrajecten	41
7.2. Provinciale rol in de ruimte	41
7.3. Strategische kennisfunctie	41
7.4. Financiële verhoudingen	42
7.5. Vitale vereniging	43
7.6. Europa	43
Financiën	44
8. Werkgeverszaken	45
8.1. CAO	45
8.2. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers	45
8.3. Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap	46
Financiën	47
9. Interprovinciale Digitale Agenda	48

9.1. Programmalijn Data	48
9.2. Programmalijn Dienstverlening.....	49
9.3. Programmalijn Bedrijfsvoering.....	50
9.4. Innovatie	52
9.5. Digivaardige organisatie.....	53
Financiën	53
10. Overig.....	54
10.1. Werkbudget.....	54
10.2. Stelpost L&P-compensatie	54
10.3. Informatiehuizen Natuur en Externe veiligheid (vervallen vanaf 2022)	54
10.4. Compensatie Zeeland	55
10.5. Nog te verdelen apparaatslasten	55
10.6. Afrekening Kassiersfuncties (niet van toepassing in 2022).....	56
10.7. Saldo Voorjaarsnota/Najaarsnota 2022	56
Financiën	56
Bijlage 1. Verantwoordingssystematiek	57
Bijlage 2. Totaalbeeld lasten per beleidsopgave	59
Bijlage 3. Bijdrage per provincie.....	60
Bijlage 4. Afkortingenlijst	61

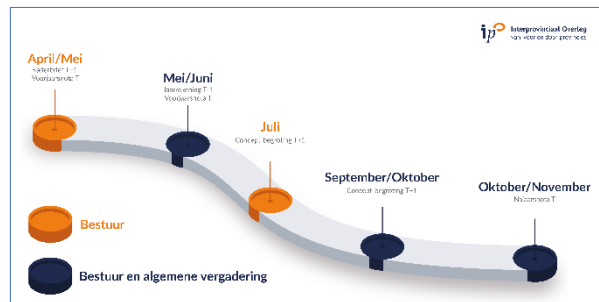
Leeswijzer

Doelstelling jaarverslag

Het jaarverslag is een belangrijk instrument voor de Algemene Vergadering (AV). Hierin legt het IPO-bestuur verantwoording af over de gerealiseerde output en de inzet van de financiële middelen die het IPO ter beschikking stond. Het jaarverslag is daarmee ook een belangrijk instrument om inhoud te geven aan de controlerende rol van de AV.

Plaats jaarverslag in de planning en control cyclus

In het jaarverslag leggen we verantwoording af over de uitvoering van de in de begroting opgenomen beleidsopgaven, resultaten en kosten. De Begroting 2022 is op 2 november 2021 door de Algemene Vergadering vastgesteld. Gedurende 2022 hebben we via de Voorjaarsnota en de Najaarsnota gerapporteerd over de voortgang en bijstelling van de begroting.

Structuur jaarverslag

Evenals bij de Voorjaarsnota en Najaarsnota 2022 is de rapportage op beleidsopgaven ingericht volgens de zogenaamde stoplichtensystematiek waarbij groene, oranje en rode bolletjes aangeven of de doelstellingen zijn gehaald, niet helemaal zijn gehaald, of helemaal niet zijn gehaald. Dat betreft dan zowel Inhoud als Geld. Bij een oranje of rode stoplicht is een toelichting gegeven op de afwijking.

Duiding groen-oranje-rode indicatoren

- Groen
  - Geen afwijkingen in prestatie, planning of middelen
- Oranje
  - Prestatie is niet volledig behaald of aard opgave is niet meer consistent met sturing die hieraan is gegeven.
  - Prestatie loopt achter op planning maar is niet problematisch of
  - Middelen dreigen tekort te komen
- Rood
  - Prestatie is niet of nauwelijks behaald of
  - Prestatie loopt achter op planning, realisatie is problematisch of
  - Middelen vertonen te kort.

Bijlagen

- De verantwoordingssystematiek voor de lastentoerekening, zoals gehanteerd bij het opstellen van de Begroting 2022, is opgenomen in bijlage 1.
- Bij iedere beleidsopgave geven we inzicht in de primitieve begroting 2022, de Begroting 2022 na wijziging, de Rekening 2022 en het verschil. Ter vergelijking is ook een kolom Rekening t-1 toegevoegd. In bijlage 2 is een totaalbeeld opgenomen van de lasten per beleidsopgave.
- In bijlage 3 geven we inzicht in de geraamde en werkelijke lasten voor de provincies, inclusief de restitutie.

1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen

1.1. Ruimtelijke ontwikkeling

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Nieuwe afspraken maken met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en gemeenten over bodemtaken voor periode 2022-2025, vanwege opnieuw uitstel Omgevingswet.		
2. Inrichten rijksregie die niet leidt tot (re)centralisatie, maar voorwaardenscheppend is voor uitvoeringskracht provincies in samenhang met 'een krachtig groen herstel'.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	54.646	0	0	0	0
Directe personeelslasten	348.777	138.836	138.836	138.304	532
Overige apparaatslasten	184.432	84.028	84.028	73.323	10.705
Totaal	587.855	222.864	222.864	211.627	11.238

1.2. Water

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen in kader van 7e NAP, governancestructuur wateroverleggen.		
2. Belangen behartigen in het kader van ruimtelijke adaptie voor de gebouwde omgeving, natuur en landbouw en robuust watersysteem en vitaal en kwetsbaar.		
3. Opstellen handreiking/generiek kader strategisch grondwatervoorraadbeheer zodat provincies hun rol bij strategisch grondwatervoorraadbeheer adequater kunnen vervullen. Dit draagt bij aan zekerstelling van de drinkwatervoorziening, pakt droogte aan, voorkomt bodemdaling en vermindert de stikstofproblematiek.		
4. Bestuurlijke afspraken maken met waterschappen, gemeenten, rijk en niet-gouvernementele organisaties (NGO's) over vasthouden van water voor drinkwater en droogtegevoelige natuurgebieden als onderdeel van de ruimtelijke structurele aanpak van droogte op basis van de aanbevelingen van de Beleidstafel Droogte.		
5. Bijdragen aan regionale waterkeringen ontwikkelprogramma en aan de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) die kennis genereren voor de wettelijke taakuitoefening van provincies inzake waterbeleid.		

Output 2022	Inhoud	Geld
6. Invulling geven aan bestuurlijke afspraken rondom Informatiehuis Water (bijdrage en detachering).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	787.300	809.476	844.476	839.550	4.926
Directe personeelslasten	244.144	386.326	386.326	384.845	1.481
Overige apparaatslasten	129.102	233.818	233.818	204.030	29.788
Totaal	1.160.547	1.429.620	1.464.620	1.428.424	36.195

1.3. Wonen

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Beïnvloeding, advisering en voorbereiding van bestuurlijke afspraken in kader van de kabinetsformatie over positionering van de provincies in de aanpak van de woningbouwopgave, met als inzet het creëren van de juiste condities en afschaffing verhuurdersheffing, structureel maken van de woningbouwimpuls en Volkshuisvestingsfonds (de juiste woning op de juiste plek).		
2. Inzet om te komen tot een gezamenlijke monitor over de woningbouwopgave in nauwe afstemming met IDA.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	75.900	50.700	50.700	48.400	2.300
Directe personeelslasten	69.755	265.599	265.599	264.581	1.018
Overige apparaatslasten	36.886	160.750	160.750	140.270	20.480
Totaal	182.542	477.049	477.049	453.251	23.798

1.4. Implementatie Omgevingswet

Output 2022	Inhoud	Geld
Alle provincies in staat stellen om per 1 juli 2022 volgens Omgevingswet te werken door:		
1. periodiek overleg met provinciale programmamanagers en overleggen met verschillende inhoudelijk betrokkenen vanuit provincies om knelpunten te signaleren en voortgang te monitoren, ook specifiek in relatie tot consequenties van uitstel van de Omgevingswet;		
2. te fungeren als aanspreekpunt en kennisplatform voor zowel provincies als het gezamenlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet;		
3. deelname Programmaraad, Opdrachtgeversberaad, interbestuurlijke afstemming om provinciale vraag in te brengen, aanbod terug te leggen bij provincies en provinciale belangen te behartigen;		

Output 2022	Inhoud	Geld
4. het aanbieden van ondersteuningsproducten specifiek voor provincies om hun implementatieopgave te ondersteunen.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	1.019.942	304.200	2.121.145	1.159.392	961.753
Programmabaten	-1.119.742		0	-500.000	500.000
Directe personeelslasten	58.130	30.182	30.182	30.066	116
Overige apparaatslasten	30.739	18.267	18.267	15.940	2.327
Totaal	-10.931	352.649	2.169.594	705.398	1.464.196

Toelichting

Het programma implementatie Omgevingswet betreft een meerjarig programma dat in 2015 is ingesteld. De middelen blijven tot het eind van het programma beschikbaar voor de implementatie van de Omgevingswet, mede omdat deze middelen deels afkomstig zijn van het Rijk.

De inwerkingtredingsdatum is nu vastgesteld op 1 januari 2024. Daarmee loopt het programma in ieder geval door in 2023. De benodigde dekking komt uit de over te hevelen middelen ad € 0,96 miljoen en een extra (niet geraamde) bijdrage van BZK ad € 0,5 miljoen. Na afloop van het programma zullen de resterende gelden, conform afspraak, worden gerestitueerd naar de provincies.

1.5. Digitaal Stelsel Omgevingswet

Output 2022	Inhoud	Geld
1. In het bestuursakkoord Omgevingswet uit 2015 en het Financieel Akkoord uit 2016 is afgesproken dat de koepels verantwoordelijk zijn voor het beheer van het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV). De onderdelen die het programma DSO heeft opgeleverd, worden in opdracht van de koepels beheerd en de provincies dragen hier jaarlijks € 1,6 mln. (prijsspeil 2020; exclusief indexatie) aan bij. In 2021 is de beheerorganisatie ingericht en werden koepels formeel verantwoordelijk voor beheer. De verantwoordelijkheid voor het volledige DSO wordt pas overgenomen van BZK wanneer het DSO bestuurlijk geaccepteerd kan worden.		
2. Het IPO dient voor het beheer van DSO-LV zowel het opdrachtgeverschap als de vraagarticulatie van de provincies te organiseren. De kopgroep Omgevingswet heeft de directeur IPO-BIJ12 gevraagd hiertoe een businesscase uit te werken voor het bestuur.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	1.649.984	1.700.000	1.700.000	1.681.334	18.666
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	1.649.984	1.700.000	1.700.000	1.681.334	18.666

1.6. Nederlands Hydrologisch Instituut

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium (NHI) voorziet in de nodige hydrologische modellen die voor provincies en partners van essentieel belang zijn bij het maken van beleidsplannen en toekomstscenario's. Het IPO-bestuur heeft ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst.		
2. Het beheer van deze voorziening is ondergebracht bij IPO-BIJ12 en er wordt nader onderzocht wat hiervoor benodigd is.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	325.000	101.400	101.400	0	101.400
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	325.000	101.400	101.400	0	101.400

Toelichting

In 2022 kon het beheer en onderhoud van het NHI uit de onderuitputting van het investeringsprogramma NHI worden gedekt. Daardoor heeft het IPO in 2022 geen rekening ontvangen van het NHI.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgave	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	587.855	222.864	222.864	211.627	11.238
1.2 Water	1.160.547	1.429.620	1.464.620	1.428.424	36.195
1.3 Wonen	182.542	477.049	477.049	453.251	23.798
1.4 Implementatie Omgevingswet	-10.931	352.649	2.169.594	705.398	1.464.196
1.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet	1.649.984	1.700.000	1.700.000	1.681.334	18.666
1.6 Nederlands Hydrologisch Instituut	325.000	101.400	101.400	0	101.400
Totaal lasten programma 1	3.894.997	4.283.582	6.135.527	4.480.034	1.655.493

2. Milieu, energie en Klimaat

2.1. Gezonde leefomgeving

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Opleveren van een handreiking voor geur en een handreiking voor geluid.		
2. Opleveren van een integratiekader voor de provinciale opgaven voor gezonde leefomgeving.		
3. Kennis uitwisselen rondom Schone Lucht Akkoord (SLA) en doorwerking in provinciale omgevingsvisies.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	81.120	81.120	80.776	344
Directe personeelslasten	88.357	91.752	91.752	91.401	352
Overige apparaatslasten	46.723	55.532	55.532	48.457	7.075
Totaal	135.080	228.404	228.404	220.634	7.771

Toelichting

- Aan de realisatie van de handreikingen voor geur en geluid wordt gewerkt. Zowel proces en inhoud zijn belangrijk voor het realiseren van goede producten, hetgeen meer tijd vergde dan aanvankelijk voorzien. In het eerste kwartaal 2023 worden de handreikingen opgeleverd.
- Het Integratiekader Gezonde leefomgeving wordt een inspiratiekader. Dit bestaat uit een bestuurlijke rapportage en een 'receptenboek' met inspirerende voorbeelden vanuit de Nederlandse provincies. Beide producten worden eerste kwartaal 2023 opgeleverd.

2.2. Circulaire Economie

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Om de beleidsambities effectief door te vertalen, wordt in 2022 gewerkt aan de implementatie van de handreiking Circulaire Economie/VTH.		
2. Opschalen van circulaire pilots en experimenten.		
3. Inventariseren en implementeren van stappen die nodig zijn in het VTH-opleidingskader.		
4. Advies geven aan het Rijk over de rol van provincies als bevoegd gezag ten aanzien van de informatie- en minimalisatieplicht inzake zeer zorgwekkende stoffen (ZZS).		
5. Bijdragen aan het opzetten en uitvoeren van een landelijk programma van Rijk en decentrale overheden van een intercompartimentale aanpak van ZZS, waaronder PFAS.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	54.475	121.680	121.680	80.843	40.837
Directe personeelslasten	88.357	91.752	91.752	91.401	352
Overige apparaatslasten	46.723	55.532	55.532	48.457	7.075
Totaal	189.555	268.964	268.964	220.701	48.263

Toelichting

Door uitloop van het project en vertraging in de bestuurlijke besluitvorming is overschot ontstaan binnen de programmalasten.

2.3. Klimaat en Energie

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Beleid beïnvloeden in wijzigingswetgeving waaronder verbreding energiebesparingsplicht bedrijven, normering werkgerelateerde mobiliteit, opvolging Meerjarenaafspraken energie-efficiëntie- (MJA3/MEE) convenanten en koolstofdioxide- (CO2) heffing industrie.		
2. Kennis opbouwen relatie Omgevingswet – VTH-taken – Klimaatakkoord.		
3. Opstellen van een analyse over uitvoerbaarheid/betaalbaarheid van nieuwe regelgeving op het terrein van klimaat en energie in relatie tot MTH.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	25.350	25.350	5.000	20.350
Directe personeelslasten	88.357	91.752	91.752	91.401	352
Overige apparaatslasten	46.723	55.532	55.532	48.457	7.075
Totaal	135.080	172.634	172.634	144.858	27.777

Toelichting

Er wordt geen analyse gemaakt over uitvoerbaarheid/betaalbaarheid van de nieuwe regelgeving, omdat uit de regelgeving die tot stand is gekomen blijkt dat dit niet nodig is: t.a.v. de regelgeving voor energiebesparingsplicht zijn de IPO-punten binnengehaald; de Meerjarenaafspraken energie-efficiëntie worden niet in de huidige vorm voortgezet; t.a.v. normering werkgebonden personenmobiliteit is de provincie geen bevoegd gezag, maar de gemeente.

2.4. Omgevingsveiligheid

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Uitvoeren IPO-meerjarenaagenda voor de zes Brzo- (Besluit risico's zware ongevallen) omgevingsdiensten gericht op de verbetering van de uitvoeringspraktijk.		
2. Uitvoeren gezamenlijke agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 met Rijk en gemeenten.		

Output 2022	Inhoud	Geld
3. Deelnemen en bijdragen aan Safety Delta Nederland.		
4. In het kader van de Omgevingswet bijdragen aan een uitvoerbare invulling van de Modernisering Omgevingsveiligheid voor zogenaamde aandachtsgebieden en het Register Externe Veiligheid (REV).		
5. Verder professionaliseren van de samenwerking van de Brzo-toezichthouders in het samenwerkingsverband BRZO+.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	82.416	0	0	0	0
Directe personeelslasten	96.495	100.203	100.203	99.819	384
Overige apparaatslasten	51.026	60.647	60.647	52.920	7.726
Totaal	229.937	160.850	160.850	152.739	8.111

2.5. VTH-stelsel en Omgevingswet

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Vullen instrumentenkoffer met operationele instrumenten, waaronder uitwerking bestuurlijke boete en handreiking financiële zekerheidsstelling.		
2. In het kader van de Uitvoeringsagenda VTH/aanpak Milieucriminaliteit een handreiking opstellen voor professionalisering van de zogenaamde big 8 (afstemming tussen beleids- en uitvoeringscyclus).		
3. Een nieuwe versie van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) opstellen die wordt opgepakt door alle handhavingspartners.		
4. Bijdragen aan de implementatie van het advies van de bestuurlijke adviescommissie VTH (commissie Van Aartsen), zodat deze in lijn is met de provinciale visie op een robuust en toekomstbestendig stelsel.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	100.000	101.400	101.400	23.586	77.814
Directe personeelslasten	216.242	224.552	224.552	223.691	861
Overige apparaatslasten	114.348	135.907	135.907	118.592	17.315
Totaal	430.590	461.859	461.859	365.869	95.990

Toelichting

De voorziene inhuur voor advisering is niet nodig gebleken en kon worden opgevangen door inzet vanuit het personeelsbudget, waardoor de programmalasten lager zijn uitgevallen.

2.6. Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal

Output 2022	Inhoud	Geld
IMPEL (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law): Cofinanciering van projecten met Inspectie Leefomgeving en Transport, Omgevingsdienst.nl, ministerie I&W en EU-partners. Gericht op kwaliteit en slagkracht van provincies op het gebied van toezicht en handhaving.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	34.451	21.037	21.037	23.366	-2.329
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	34.451	21.037	21.037	23.366	-2.329

2.7. Coördinatie Klimaatakkoord

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Opleveren advies en ontwikkelen voorstellen hoe om te gaan met (knelpunten) in de uitvoering van het Klimaatakkoord. Daarbij blijvend in gesprek over voldoende uitvoeringslasten.		
2. Opleveren plan voor data en monitoring voortgang Klimaatakkoord.		
3. Voorbereiden van klimaattafels en organiseren kennisdeling tussen vakcommissies.		
4. Signaleren, adviseren en standpunt bepalen in AAC en BAC en uitvoeren belangbehartiging via consultaties, position papers, webinars etc.		
5. Kennis vergaren en delen rondom innovaties als waterstof, geothermie en kernenergie.		
6. Organiseren van afgestemde lobby en communicatie-activiteiten met provincies.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	174.389	211.272	211.272	210.462	810
Overige apparaatslasten	92.216	127.869	127.869	111.579	16.291
Totaal	266.605	339.141	339.141	322.041	17.101

2.8. 6000 Megawatt op land

Output 2022	Inhoud	Geld
1. De monitor Wind op Land is gestopt. Om de inhoudelijke opgave alsnog te halen wordt uitvoering gegeven aan de resterende werkzaamheden uit de oorspronkelijke opgave monitor Wind op Land.		
2. Bijdragen aan het kennisnetwerk Shine en Blow middels een financiële bijdrage aan RVO voor de hiervoor geleverde ondersteuning.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	40.560	40.560	31.210	9.350
Directe personeelslasten	69.755	72.436	72.436	72.158	278
Overige apparaatslasten	36.886	43.841	43.841	38.256	5.585
Totaal	106.642	156.837	156.837	141.624	15.213

2.9. Regionale Energie Strategie 1.0

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan het halen van de ambities om via de regionale energiestrategieën (RES'en) 35 terrawattuur (TWh) grootschalige elektriciteitsproductie op land in 2030 te realiseren door deel te nemen in het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP RES) en als belangenbehartiger knelpunten en kansen inbrengen namens de provincies in het Interbestuurlijk Managementteam en het Opdrachtgevend Beraad.		
2. Agenderen casuïstiek bij betrokken ministeries en koepels, gericht op invulling afspraak uit RES'en.		
3. Adviseren over de landschappelijke kwaliteit, gezondheidseffecten, programmering energie infrastructuur en ruimtelijke verankering en vertaling van de RES 1.0 in het ruimtelijk instrumentarium en organiseert hierover de kennisdeling.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	162.763	169.018	169.018	168.370	648
Overige apparaatslasten	86.068	102.295	102.295	89.263	13.032
Totaal	248.831	271.313	271.313	257.633	13.681

2.10. Monitoring RES

Output 2022	Inhoud	Geld
Gezien de ambities en eerste appreciatie van Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) is Route35 niet meer opportuun. Wel wordt monitoring van RES'en opgetuigd. De capaciteit verschuift dus, maar blijft noodzaak. Samen met partners opzetten van monitoring RES en deze begeleiden:		
1. faciliteren en organiseren platform voor kennisuitwisseling middels werkgroepen over RES'en en adviezen opstellen voor de provincies om de 35 TWh op land te realiseren;		
2. analyseren RES-monitor en provincies adviseren omtrent de opgave.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	101.680	0	0	0	0
Programmabaten	-50.000	0	0	0	0
Directe personeelslasten	93.007	60.363	60.363	60.132	231
Overige apparaatslasten	49.182	36.534	36.534	31.880	4.654
Totaal	193.869	96.898	96.898	92.012	4.886

2.11. Industrie en bedrijventerreinen

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Bijdragen leveren aan en provincies adviseren over de invulling van een nationaal waterstof programma.		
2. Ondersteunen en adviseren provincies bij uitvoering van de clusters energiestrategie (CES'en) en relatie met zesde cluster en daarbij zorgen dat CES-kaders aansluiten bij provinciale wensen/behoefte.		
3. Bijdragen leveren aan en provincies adviseren over de PIDI/MIEK richting het jaarlijks beslismoment investeringen energie-infrastructuur (in eerste instantie gericht op industrie).		
4. Organiseren afstemming omtrent offshore windparken over aanlandlocaties en transport op land van energie.		
5. Behartigen belangen als bevoegd gezag omtrent CO2-heffing en volgt de uitwerking van de normering van de CO2.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	58.130	60.363	60.363	60.132	231
Overige apparaatslasten	30.739	36.534	36.534	31.880	4.654
Totaal	88.868	96.898	96.898	92.012	4.886

2.12. Warmtetransitie

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Als belangenbehartiger standpunten inbrengen bij de totstandkoming van de warmtewet en de betaalbaarheid van de warmte/energietransitie.		
2. Organiseren platform voor kennisuitwisseling warmte voor o.a. nieuwe ontwikkelingen en botsproeven samen met VNG, UvW en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).		
3. IPO is in rol van opdrachtgever namens provincies vertegenwoordigd in programma aardgasvrije wijken en faciliteert kennisuitwisseling tussen provincies en tussen provincies en gemeenten.		
4. Volgen ontwikkelingen biobrandstoffen en deze ontsluiten voor provincies.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	116.259	120.727	120.727	120.264	463
Overige apparaatslasten	61.477	73.068	73.068	63.759	9.309
Totaal	177.736	193.795	193.795	184.023	9.772

2.13. Energie-infrastructuur

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Opleveren advies en strategie voor de aanpak van netinfrastructuur passend bij de rol provincies en de REIS (regionale energie-infrastructuur) samen met provincies en andere partners verder uitwerken.		
2. Samen met partners en provincies een interbestuurlijk integraal programma ontwikkelen, zodat er duidelijke afspraken gemaakt worden omtrent programmeren van netinfrastructuur.		
3. Bijdrage leveren aan de uitvoering van het landelijk Programma Energie Hoofdstructuur en daar de belangen behartigen van de provincies. Daarnaast adviseren en kennis delen omtrent input op wetgeving, zoals de energiewet.		
4. Organiseren kennisdeling naar regionale programma's en governance omtrent energie-infrastructuur.		
5. Als belangenbehartiger standpunten inbrengen ten behoeve van de beleidsvisie marktordening van het Rijk over o.a. rolverdeling van overheden, netbeheerder en bedrijfsleven op het gebied van elektriciteit, warmte, waterstof en biomassa.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	93.007	96.582	96.582	96.211	370
Overige apparaatslasten	49.182	58.455	58.455	51.007	7.447
Totaal	142.189	155.036	155.036	147.219	7.817

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgave	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
2.1 Gezondheid	135.080	228.404	228.404	220.634	7.771
2.2 Circulaire Economie	189.555	268.964	268.964	220.701	48.263
2.3 Klimaat en Energie	135.080	172.634	172.634	144.858	27.777
2.4 Omgevingsveiligheid	229.937	160.850	160.850	152.739	8.111
2.5 VTH-stelsel en Omgevingswe	430.590	461.859	461.859	365.869	95.990
2.6 Abonnementen/VTH-kennisd	34.451	21.037	21.037	23.366	-2.329
2.7 Coördinatie Klimaatakkoord	266.605	339.141	339.141	322.041	17.101
2.8 6000 mw op land	106.642	156.837	156.837	141.624	15.213
2.9 Regionale Energie Strategie 1	248.831	271.313	271.313	257.633	13.681
2.10 Route 35	193.869	96.898	96.898	92.012	4.886
2.11 Industrie en bedrijventerre	88.868	96.898	96.898	92.012	4.886
2.12 Warmtetransitie	177.736	193.795	193.795	184.023	9.772
2.13 Energie-infrastructuur	142.189	155.036	155.036	147.219	7.817
Totaal lasten programma 2	2.379.433	2.623.666	2.623.666	2.364.730	258.937

3. Vitaal platteland

3.1. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Organiseren en ondersteunen van het proces dat leidt tot een gedragen Nationaal Strategisch Plan (GLB-NSP), dat ruimte biedt voor provinciale invulling beleid en uitvoering. IPO participeert actief in het totstandkomingsproces van het GLB-NSP door mee te schrijven aan dit plan en procesgeld ter beschikking te stellen en geeft hiermee invulling aan mede-opdrachtgeverschap.		
2. Bewaken voortgang van de bestuurlijke afspraken over de transitieperiode.		
3. Als belangenbehartiger inzetten op werkbaarheid uitvoeringsregels met specifiek aandacht voor provinciale rol met gebruikmaking van ervaringen uit provincies. IPO bereidt bestuurlijke standpuntbepaling voor ten aanzien van de te maken bestuurlijke afspraken.		
4. Ondersteunen proces van de implementatie van het GLP-NSP in de provincies, en de voorbereiding van het gezamenlijk programmeren vanaf 2023, door het organiseren van het netwerk van provinciale betrokkenen.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	205.093	30.420	30.420	30.420	0
Directe personeelslasten	325.526	338.035	338.035	336.739	1.296
Overige apparaatslasten	172.137	204.591	204.591	178.526	26.065
Totaal	702.755	573.046	573.046	545.685	27.361

Toelichting

Het GLB-NSP is goedgekeurd door de Europese Commissie, waarmee de focus is komen te liggen op de ondersteuning van de implementatie. Het bleek niet haalbaar om in 2022 op alle onderdelen afspraken met het Rijk af te ronden; een deel van deze uitwerking vindt daarom plaats in 2023. Dit leidt mogelijk nog tot financiële vraagstukken, bijvoorbeeld over de vraag hoe de gezamenlijke communicatie over het systeem vorm krijgt (inzet menskracht of een financiële bijdrage van provincies). Zo is nog nadere besluitvorming nodig over werkplan van de Regieorganisatie voor het GLB en dienen de uitvoeringsprotocollen nog te worden afgerond. Daarnaast doen zich bij de uitvoeringsafspraken met agrarische collectieven, over het agrarisch natuur- en landschapsbeheer, verschillende knelpunten voor, waarover in de loop van 2023 duidelijkheid noodzakelijk is.

3.2. Duurzame Landbouw

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Behartigen belangen bij realisatie landbouwvisie van LNV en afstemmen beleidsontwikkelingen met andere beleidsopgaven zoals stikstof, de realisatie van een gunstige staat van instandhouding natuur en de opgaven uit Klimaatakkoord.		
2. Het Kabinet heeft besloten om te werken aan de totstandkoming van een landbouwakkoord en provincies gevraagd om hierin te participeren.		
3. Organiseren kennisuitwisseling tussen provincies op het vlak van verduurzaming van de landbouw. Hierbij ligt een belangrijke agendazettende rol bij de provinciale deskundigen.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	34.878	36.218	36.218	36.079	139
Overige apparaatslasten	18.443	21.920	21.920	19.128	2.793
Totaal	53.321	58.139	58.139	55.207	2.932

Toelichting

Het IPO Bestuur heeft in 2022 een gezamenlijke position paper vastgesteld, dat wordt benut als basis voor de provinciale inbreng bij het Landbouwakkoord. Inmiddels heeft het Kabinet besloten tot de opstelling van een Landbouwakkoord, waarbij IPO is gevraagd om namens de provincies bestuurlijk deel te nemen. De ambtelijke voorbereiding vindt plaats door het IPO Bureau, de inbreng aan inhoudelijke deeltafels wordt ambtelijk voorbereid en ingebracht door provinciale deskundigen. De uitwerking van het Landbouwakkoord vergt een stevige inzet, van zowel provincies als IPO.

3.3. Klimaatakkoord Landbouw gebruik

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Voorbereiden afronding bestuurlijke afspraken, voor zover nog niet vervat in het klimaatakkoord over o.a. regelgeving, instrumenten, middelen en provinciale rol met betrekking tot bossenstrategie, natuur en de structurele aanpak van het veenweidedossier. Inhoudelijke inbreng op deze dossiers wordt door provincies zelf geleverd.		
2. Signaleren, adviseren en voorbereiden standpuntbepaling over de activiteiten waar in het klimaatakkoord ook een trekkende of regierol voor provincies is benoemd (met name veenweide en natuurbeleid/bomen, bos en natuur) en bevorderen dat deze ook in samenhang met andere beleidsopgaven wordt opgepakt.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	58.130	24.145	24.145	24.053	93
Overige apparaatslasten	30.739	14.614	14.614	12.752	1.862
Totaal	88.868	38.759	38.759	36.805	1.954

Toelichting

De uitwerking van het onderdeel veenweide vindt plaats door de betrokken veenweideprovincies, die ook gezamenlijke afspraken hebben gemaakt over de financiering van de benodigde menskracht. Voor de bossenstrategie en de doorvertaling van de afspraken in het NPLG en de provinciale gebiedsprogramma's, is gebleken dat de gezamenlijke provincies nog geen voorstel hebben kunnen doen voor de gehele opgaven van de bossenstrategie. Eerste helft 2023 zullen provincies hieraan, in samenhang met hun gebiedsprogramma's en het NPLG, tot nadere afspraken en invulling komen.

3.4. Programma Natuur

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Zorgdragen voor afstemming met en integratie van natuurherstelmaatregelen met de structurele aanpak stikstof. Onderdeel hiervan is de coördinatie van producten die noodzakelijk zijn voor natuur in relatie tot het stikstofdossier. Voor deze inzet is aanvullende inzet randvoorwaardelijk. Aanvullende versterking is meegenomen bij beleidsopgave 3.9.		
2. Voorbereiden van het gezamenlijke proces voor de totstandkoming van bestuurlijke afspraken die gericht zijn op de uitwerking van de tweede fase van het programma natuur, voor de periode 2023 tot 2030.		
3. Samen met het Rijk en partners uit relevante sectoren opstellen van een groei-agenda natuurinclusief met die partijen die het verschil willen maken en hierop al energie zetten (meevaren op de boegwolf van bijvoorbeeld Bouwend Nederland), die kansen benoemt en benut én kaders meegeeft aan de andere maatschappelijke opgaven op het gebied van landbouw, energie, wonen en klimaat.		
4. Samen met LNV en relevante partners organiseren van een vierde Natuurtop in 2022, op basis van de opgaven van het Programma Natuur.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	100.126	105.185	105.185	105.464	-278
Directe personeelslasten	184.852	191.956	191.956	191.220	736
Overige apparaatslasten	97.749	116.178	116.178	101.377	14.801
Totaal	382.727	413.319	413.319	398.061	15.259

Toelichting

De Agenda Natuurinclusief, aangekondigd als onderdeel van Programma Natuur, is in ontwikkeling. De 1.0-versie is op de Natuurtop van 17 juni 2022 op de Floriade gepresenteerd. Op dit moment zijn er nog geen structurele middelen beschikbaar voor het thema natuurinclusief. Consequenties voor

inzet vanuit IPO voor de verdere uitrol en doorontwikkeling van de agenda ná presentatie op de Natuurtop zijn nog niet inzichtelijk. Met het Rijk is afgesproken dat er wordt gewerkt aan een 2.0-versie, inclusief financieringsvoorstel. Om te komen tot instrumentering wordt een Agenda Natuurinclusief 2.0 voorbereid, waarvoor het Rijk inmiddels extra capaciteit beschikbaar heeft gesteld, en een ambassadeur heeft benoemd.

3.5. Natuurwetgeving

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk op deze wettelijke provinciale taak en o.a. inzetten op beleidsneutraliteit implementatie natuur in omgevingswet.		
2. Provincies en Rijk adviseren over beleidsontwikkelingen over stijgende faunaschades (medio 2022) en gezamenlijke aanpak ontheffingverlening Wet Natuurbescherming/Omgevingswet, onder meer ten aanzien van windturbineprojecten.		
3. Toetsen gedragscodes op de provinciale uitvoeringservaring.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalaasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	58.130	60.363	60.363	60.132	231
Overige apparaatslasten	30.739	36.534	36.534	31.880	4.654
Totaal	88.868	96.898	96.898	92.012	4.886

3.6. Faunabeheer

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Gezamenlijk wolvenplan dat geactualiseerd blijft op basis van recente ontwikkelingen wolvendossier.		
2. Adviseren en ontwikkelen innovatief faunabeleid en zorgen voor standpuntbepaling die leidt tot minder kosten voor provincies voor faunaschade.		
3. Afstemmen lijst met invasieve soorten (waarvoor provincies verantwoordelijkheid dragen) met provincies om haalbaarheid en uitvoerbaarheid te kunnen toetsen.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalaasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	58.130	60.363	60.363	60.132	231
Overige apparaatslasten	30.739	36.534	36.534	31.880	4.654
Totaal	88.868	96.898	96.898	92.012	4.886

Toelichting

- Ten aanzien van het wolvenplan is in 2022 veel werk verzet maar als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen (zoals een sterk toegenomen maatschappelijke onrust in delen van het land) is ervoor gekozen om meer tijd te nemen voor het vaststellen van een nieuw wolvenplan. Dat wordt nu voorzien in 2024, afgezien van een addendum van beperkte omvang dat toegevoegd wordt aan het bestaande wolvenplan.
- Begin 2022 verraste de minister van LNV provincies door de jacht op haas en konijn te willen sluiten, zonder dat daar wezenlijk overleg met provincies over consequenties over was gevoerd. De tweede helft van 2022 is besteed aan overleg met LNV om een goede impact-analyse op te zetten, om verdere besluitvorming in 2023 beter voor te bereiden. De uitvoering van deze impact-analyse loopt door in 2023.

3.7. Natuurbeleid

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Provinciale belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk en hierover afstemmen via werkgroepen met de provincies.		
2. Opleveren jaarlijkse voortgangsrapportage natuur. Dit betreft een rapportage voor Provinciale Staten over de voortgang van de afspraken in het natuurpact.		
3. Afstemmen nieuwe beleidsontwikkelingen met provincies.		
4. In 2022 vindt volgens de afgesproken frequentie de volgende Natuurtop plaats. Zie ook 3.4 Programma Natuur.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	17.559	10.517	10.517	7.749	2.768
Directe personeelslasten	46.504	48.291	48.291	48.106	185
Overige apparaatslasten	24.591	29.227	29.227	25.504	3.724
Totaal	88.654	88.035	88.035	81.358	6.677

3.8. Natura 2000 en EU-Biodiversiteit

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Als belangenbehartiger van provincies input inbrengen in EU-besluitvorming biodiversiteit. EU-kaders zijn van grote impact op provinciale beleidsinvulling.		
2. Inbreng leveren in nieuwe beleidsstukken, waaronder het strategische plan Natura2000 (N2000) en het beleidskader doelwijziging, wordt mede beleid bepaald over N2000 en doelbereik.		
3. Organiseren gezamenlijke processen ter afstemming en vaststelling van de beleidsstukken voortkomende uit de actualisatie van doelensysteem N2000.		

Output 2022	Inhoud	Geld
4. Faciliteren kennisuitwisseling over voortgang en voert regie op verbetering van de afstemming van de provincies met andere voortouwnemers van N2000-beheerplannen.		
5. Voor LNV het aanspreekpunt zijn voor de afstemming rondom N2000-issues.		
6. Faciliteren en initiëren pilots tot het opstellen van natuurdoelanalyses.		
7. Op gebied van monitoring wordt centraal invulling gegeven aan verantwoording waar alle provincies baat bij hebben.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	26.088	26.088	26.088	0
Directe personeelslasten	81.381	120.727	120.727	120.264	463
Overige apparaatslasten	43.034	73.068	73.068	63.759	9.309
Totaal	124.416	219.883	219.883	210.111	9.772

Toelichting

1. Inbreng EU-kaders

LNV heeft met provincies afgesproken dat zij als gezamenlijk partner optrekken in het EU-biodiversiteitsdossier. Naast de directe inbreng in de EU-kaders vraagt LNV de provincies ook deel te nemen aan de inzet in het internationale biodiversiteitsbeleid (CBD). De gevraagde capaciteitsinzet blijkt door uitval van capaciteit en beperkte provinciale capaciteit lastig te leveren. Hoewel om deze reden besloten was om in het najaar van 2022 in overleg met de AAC bezien zou worden welke inzet, wenselijk en haalbaar is (en of hierover nadere afspraken met het Rijk noodzakelijk zijn) is dit proces als gevolg van een personele wissel binnen de AAC VP weer stil komen te vallen.

Ondertussen heeft er in 2022 wel veel afstemming met het Rijk plaatsgevonden over de inzet van Lidstaat Nederland ten aanzien van de voorstellen van de Europese Commissie ten aanzien van (verdergaande) natuurbescherming en natuurherstel. In de zomer van 2022 heeft afstemming plaatsgevonden over het BNC-fiche, waarbij zowel het Rijk als provincies de stelling ingenomen hebben dat natuurbescherming in de vorm van vergunningstelsel buiten het huidige Natura2000-netwerk contraproductief en daarom onwenselijk is. Dit is derhalve het Nederlandse standpunt in de verder gaande discussie hierover in Europa. LNV betreft provincies zo goed mogelijk bij het vervolg in 2023. Hierbij geldt een sterke inhoudelijke samenhang met (vraagstukken omtrent) Natura2000 (strategische plan en beleidskader doelwijziging), maar ook realiseren NNN (Taskforce) en IPSN.

2. Nieuwe beleidsbeslissingen

Door recente ontwikkelingen staat het interbestuurlijke proces van de Actualisatie van het N2000 doelensysteem onder druk door het voornemen van LNV om af te stappen van de bottum up benadering waarbij gezamenlijk de noodzakelijke VHR doelen worden vastgesteld naar het top down opleggen van de VHR doelen, door deze opgave onder te brengen in het NPLG.

Via een interventie van de provincies wordt dit onderwerp binnenkort op de bestuurlijke tafel besproken. Dat heeft geleid tot een procesvoorstel, gericht op het samen optrekken bij de voorbereiding van uitwerking van deze doelstelling naar de provinciale gebiedsprogramma's.

4. Faciliteren kennisuitwisseling

Hieraan is gedeeltelijk invulling gegeven door het oprichten van een IPO-werkgroep Natura 2000. Door de druk op de dossiers Natuurdoelanalyses en de Actualisatie van het Natura 2000-doelensysteem is het onderwerp N2000-beheerplannen minder onder de aandacht. Het Ministerie zet meer druk op provincies om hierop wel informatie te leveren.

3.9. Stikstof (IPSN)

Output 2022	Inhoud	Geld
<p>Het IPSN programmaplan, vastgesteld door het MT van de IPO vereniging op 21 maart 2022 en door de Bestuurlijke Commissie Stikstof op 19 mei 2022, bevat een verdere invulling van het besluit dat in juli 2021 door het IPO Bestuur werd genomen om de ambtelijke organisatie door te ontwikkelen naar een interprovinciale programmaorganisatie stikstof en natuur. In 2022 is gestart met de implementatie van dit programmaplan, waarbij de organisatie is ingericht naar vier programmalijnen die bijdragen aan het hoofdoel van IPSN: "Provincies zijn beter in staat om aan hun integrale opgave voor stikstofreductie en natuurverbetering te voldoen, de hiervoor benodigde beleidskeuzes te maken, maatregelen uit te voeren en hier duidelijke (samenwerkings)afspraken over te maken met het Rijk".</p> <p>De vier programmalijnen betreffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsbeleid VTH en ondersteunend instrumentarium • Beleidsontwikkeling gebiedsgerichte aanpak • Strategie en visie landelijk gebied • Ondersteunen (inter)bestuurlijke besluitvorming		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	7.651.644	6.711.644	7.017.042	-305.398
Programmabaten	0	0	0	-991.455	991.455
Directe personeelslasten	116.259	120.727	120.727	120.264	463
Overige apparaatslasten	61.477	73.068	73.068	63.759	9.309
Totaal	177.736	7.845.439	6.905.439	6.209.610	695.829

Toelichting

IPSN in relatie tot het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en landelijke regieorganisatie (RTLG)

De ontwikkeling van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en de bijbehorende regieorganisatie (RTLG) heeft geleid tot aanvullende inzet van IPSN en daarmee extra kosten, hetgeen nog niet werd voorzien tijdens het bestuursbesluit in juli 2021 (en de daarop gebaseerde begroting). De extra inzet voor 2022 is opgevangen binnen de begroting 2022.

AERIUS 2022

Inzet voor AERIUS: In de BC Stikstof van 17 maart 2022 is besloten het resterend saldo van IPSN over het jaar 2021 te reserveren voor kosten kwaliteitsverbeteringen in 2022 voor AERIUS. De basis van deze kwaliteitsimpuls is een plan van aanpak gebaseerd op de aanbevelingen van het CIO oordeel uit 2021. Naast het saldo 2021 was ook voorzien dat er een bijdrage nodig zou zijn vanuit het budget 2022 voor de kwaliteitsverbeteringen. Bij de eindafrekening door het RIVM is gebleken dat de kosten 2022 veel lager (-/- €400.000) uitvielen dan eerder door het RIVM geoffreerd. Daarnaast was er door

tussentijdse vacatures en invulling van functies gedurende het jaar een onderbesteding van € 270.000 op de bij de begroting 2022 geraamde capaciteitsinzet van inhuur.

De baten betreffen in 2021 vooruit-ontvangen baten die in 2022 gedeeltelijk tot besteding komen en niet als baten waren geraamd.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
3.1 Gemeenschappelijk Landbou	702.755	573.046	573.046	545.685	27.361
3.2 Duurzame Landbouw	53.321	58.139	58.139	55.207	2.932
3.3 Klimaatakkoord Landbouw L	88.868	38.759	38.759	36.805	1.954
3.4 Programma Natuur	382.727	413.319	413.319	398.061	15.259
3.5 Natuurwetgeving	88.868	96.898	96.898	92.012	4.886
3.6 Strategisch beleid Faunabeh	88.868	96.898	96.898	92.012	4.886
3.7 Natuurbeleid	88.654	88.035	88.035	81.358	6.677
3.8 EU-Biodiversiteit	124.416	219.883	219.883	210.111	9.772
3.9. Stikstof	177.736	7.845.439	6.905.439	6.209.610	695.829
3.10. Nationale Database Flora	900.000	Vanaf 2022 onderdeel van begroting BIJ12			
Totaal lasten programma 3	2.696.213	9.430.416	8.490.416	7.720.860	769.556

4. Mobiliteit

4.1. Duurzame Mobiliteit

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Invulling geven aan de realisatie van de afspraken Klimaatakkoord via: <ul style="list-style-type: none"> ○ adviseren/rapporteren via het bestuurlijk Stand van zaken Uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit (SUM); ○ het doorontwikkelen van de monitor SUM inclusief bestuurlijk ambassadeurschap; ○ realiseren van integratie van laadinfra en waterstof infra via de provinciale regierol Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL)/Regionale Agenda Laadinfrastructuur (RAL); ○ de integratie van de actieagenda duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW) in de nationale agenda's Klimaat neutrale en Circulaire Infrastructuur en Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB); ○ regie, coördinatie en support op de voortgang/realisatie van de Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP's) - gebiedsopgave 3.0 -. 		
2. Lessen uit de coronapandemie analyseren en vertalen naar ambities van de bestuurlijke agenda mobiliteit in het algemeen en werkgeversaanpak in het bijzonder: zakelijk reizen op duurzame manier via o.a. Coalitie Anders Reizen.		
3. Inzet van provincies vanuit Klimaatakkoord verbinden met de Europese Green Deal en het op te stellen Europese programma 'Duurzame en Slimme Mobiliteit'.		
4. Realiseren van een nationale aanpak Betalen naar Gebruik conform IPO-redeneerlijn en provinciale doelen uit het Klimaatakkoord		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	69.394	91.260	171.260	198.442	-27.182
Directe personeelslasten	406.907	313.890	313.890	312.686	1.204
Overige apparaatslasten	215.171	189.977	189.977	165.774	24.203
Totaal	691.472	595.127	675.127	676.902	-1.775

Toelichting

1. Realiseren afspraken Klimaatakkoord

De samenwerking met het Ministerie van IenW op het gebied van Klimaat neutrale en circulaire infrastructuur (KCI), SEB en RMP's intensiveert maar verloopt langzamer dan voorzien.

4. Betalen naar Gebruik

De uitwerking van Betalen naar Gebruik lijkt vooralsnog niet conform de redeneerlijn van de gezamenlijke provincies te worden uitgewerkt. Belangenbehartiging en lobby worden ook in 2023 ingezet om nationale aanpak bij te sturen, zodat 'opening' voor differentiatie mogelijk blijft. De inzet op belangenbehartiging en lobby gaat in samenhang met provinciale financiële verhoudingen (zie 7.4).

De hogere uitgaven is een gevolg van een aanvullend onderzoek/advies dat we hebben laten uitvoeren naar Betalen naar Gebruik ter ondersteuning van onze belangenbehartiging op dit onderwerp.

4.2. Openbaar vervoer

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Lessen uit coronapandemie op OV-gebruik analyseren en vertalen naar de OV-ambities.		
2. Zeker stellen van de bestuurlijke afspraken via NOVB ten aanzien van beschikbaarheidsvergoeding (of andere afspraak) met het Rijk, ten aanzien van aanbestedingskalender, sociale veiligheid, toegankelijkheid en Mobility-as-a-Service (MaaS).		
3. Uitwerken TBOV 2040 met ontwikkelagenda, onderzoeksprogramma 2021 en doorontwikkelen als programma met aandacht voor knooppunten, standpuntbepaling ten aanzien van vervoersarmoede en agenderen omvorming mobiliteitsaanbod in dunbevolkte(re) regio's.		
4. Maken (aanvullende) bestuurlijke afspraken afsprakenkader werken voor derden.		
5. Standpunt bepalen op meerdere (in)formele consultaties op wetgevingstrajecten en nieuw beleid vanuit de rijksoverheid, invloed uitoefenen op Hoofdrailnet-concessie vanaf 2025 en realiseren innovatie aanpak exploitatiekosten Fietsparkeren bij stations.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalaasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	93.007	169.018	169.018	168.370	648
Overige apparaatslasten	49.182	102.295	102.295	89.263	13.032
Totaal	142.189	271.313	271.313	257.633	13.681

Toelichting

2. NOVB

Er zijn afspraken gemaakt met lenW over een vangnetconstructie voor 2023. In omvang is deze beperkt en alleen voor 2023, met als gevolg afschaling van het OV in de regio. De mate waarin hangt af van de reserves die provincies inzetten.

Het Bestuursakkoord Toegankelijkheid is getekend. Er zijn afspraken gemaakt over financiële bijdragen vanuit het Rijk voor het vroegtijdig vervangen van treinen zonder toiletten in Gelderland en er is een artikel 2 onderzoek aangekondigd naar de financiële effecten van de afspraken.

5. Standpuntbepaling wetgevingstrajecten

De consultatie van de HRN-concessie is in een vergevorderd stadium. Het Rijk heeft gekozen voor een zuivere vervoersconcessie. Onder invloed van druk uit de Tweede Kamer is er voorlopig voor gekozen het onderdeel Fietsenstallingen op Stations binnen de HRN-concessie te houden. Op termijn wordt dit overgeheveld naar de Stationsagenda. Door de nieuwe afspraken die dit vereist, is provinciale inbreng nodig.

4.3. Verkeersveiligheid

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Uitvoeren Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) en Startakkoord SPV, inclusief opstellen financiering strategie.		
2. Afstemmen, afronden en uitvoeren regionale uitvoeringsprogramma's SPV.		
3. Opstellen en uitwerken van de investeringsimpuls SPV (2e tranche).		
4. Standpunt bepalen over inzet innovatiemiddelen SPV.		
5. Het toelatingskader Licht Elektrische Voertuigen (LEV-Kader) en het RVV 1990.		
6. Bijdragen aan implementatie en uitvoering richtlijn betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur (Road Infrastructure Safety Management, hierna: RISM II).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	169.738	188.334	188.334	187.612	722
Overige apparaatslasten	89.757	113.986	113.986	99.464	14.522
Totaal	259.495	302.320	302.320	287.076	15.244

Toelichting

1. en 4. SPV : Het opstellen van een financiering strategie heeft vertraging opgelopen, omdat de overige partners binnen het SPV hebben laten weten hier geen prioriteit aan te willen geven. Het onderwerp wordt onder de aandacht gebracht bij de evaluatie van het Startakkoord. Deze evaluatie vindt later dan afgesproken plaats, namelijk in 2023. De regeling innovatiemiddelen SPV heeft vertraging opgelopen vanwege prioritering op de investeringsimpuls SPV. De toegezegde middelen vanuit het Rijk (€ 50 mln. cofinanciering) blijven hier wel voor gereserveerd.

4.4. Fiets

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Standpunt bepalen en inzetten op de realisatie Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF).		
2. Uitvoeren Bestuursakkoord Fietsparkeren: rollen, verantwoordelijkheden en financiën formaliseren in het addendum op het bestuursakkoord.		
3. Provinciale inbreng zeker stellen in de 'Normen fietsparkeren bij nieuwe ontwikkelingen'.		
4. Realiseren ambities Tour de Force (TdF).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	79.309	150.924	150.924	116.392	34.532
Directe personeelslasten	104.633	120.727	120.727	120.264	463
Overige apparaatslasten	55.330	73.068	73.068	63.759	9.309
Totaal	239.272	344.719	344.719	300.415	44.303

Toelichting

2. Bestuursakkoord Fietsparkeren

De impasse op de inhoud (rollen/verantwoordelijkheden) ten aanzien van het Bestuursakkoord is nog niet doorbroken ondanks bemiddeling, via lenW, (zie ook toelichting 5 bij 4.2 OV). Vooralsnog heeft dit geen (financiële) gevolgen voor provincies.

3. Normen fietsparkeren

'Normen fietsparkeren bij nieuwe ontwikkelingen' zijn niet van de grond gekomen. lenW heeft een aanzet gemaakt voor een aanpak. De verwachting is dat lenW hier in 2023 in samenwerking met IPO verder aan gaat werken.

4.5. Kennisplatform Verkeer en Vervoer

Output 2022	Inhoud	Geld
Het KpVV-programma levert een bijdrage aan kennisontwikkeling in aanvulling op de prioritaire ambities van het programma Mobiliteit. Het IPO vult het opdrachtgeverschap namens de gezamenlijke provincies zo in, dat het programma goed aansluit op de prioriteiten van de provincies.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	1.831.884	1.800.000	1.800.000	1.748.927	51.073
Directe personeelslasten	11.626	12.073	12.073	12.026	46
Overige apparaatslasten	6.148	7.307	7.307	6.376	931
Totaal	1.849.658	1.819.380	1.819.380	1.767.329	52.050

Toelichting

Door een positieve afrekening over boekjaar 2021 is een voordeel ontstaan ad € 51.000.

4.6. Goederenvervoer & Logistiek

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Standpunt bepalen, belangen behartigen en stimuleren van (de verduurzaming van) modal shift van weg naar water en spoor.		
2. Verduurzamen goederenvervoer en logistiek (o.a. binnenvaart, wegtransport, clean energy hubs).		
3. Inbrengen provinciaal standpunt in het plan van aanpak ten aanzien van vrachtwagenheffing.		

Output 2022	Inhoud	Geld
4. Standpunt bepalen en belangen behartigen ten aanzien van 'ruimtelijke sturing logistiek' (verdozing/verlooding).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	52.317	66.400	66.400	66.145	255
Overige apparaatslasten	27.665	40.187	40.187	35.068	5.120
Totaal	79.981	106.587	106.587	101.213	5.375

Toelichting

4. Ruimtelijke sturing logistiek

In 2022 is besloten gezamenlijk aan het proces rondom Grip op grootschalige bedrijfsvestigingen te werken. Door het proces rond de ruimtelijke puzzel en een motie van de Tweede Kamer is het proces Grip versneld. Zowel inhoud als proces zijn zwaarder en complexer geworden. In het 2^e kwartaal 2023 worden bestuurlijke afspraken gemaakt tussen rijk en regio. De programma's regionale economie en ROWW zijn leidend. Mobiliteit wordt geïnformeerd.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
4.1 Duurzame Mobiliteit	691.472	595.127	675.127	676.902	-1.775
4.2 Openbaar vervoer	142.189	271.313	271.313	257.633	13.681
4.3 Verkeersveiligheid	259.495	302.320	302.320	287.076	15.244
4.4 Fiets	239.272	344.719	344.719	300.415	44.303
4.5 KpVV	1.849.658	1.819.380	1.819.380	1.767.329	52.050
4.6 Goederenvervoer & Logistiek	79.981	106.587	106.587	101.213	5.375
Totaal lasten programma 4	3.262.067	3.439.446	3.519.446	3.390.569	128.877

5. Regionale economie

5.1. Stimuleren innovatief en breed MKB

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Betrekken van regionale clusters MKB bij alle thema's uit de dynamische uitvoeringsagenda Herstel Regionale Economie (HRE).		
2. Ondersteunen (breed) MKB in circulaire bedrijfsvoering door gezamenlijke programmering met Rijk en andere partners gebaseerd op IPO-krachtenkaart en 12 provinciale kansencarten.		
3. Organiseren kennisdeling over knelpunten en risico's van digitalisering van het MKB. Thema's: sleuteltechnologieën, connectiviteit, data-economie en human capital-vraagstukken.		
4. In samenspraak met het ministerie van EZK herijken van de inzet in KIC-convenant en kennis- en innovatieagenda's (KIA's).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalaasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	93.007	84.509	84.509	84.185	324
Overige apparaatslasten	49.182	51.148	51.148	44.631	6.516
Totaal	142.189	135.657	135.657	128.816	6.840

5.2. Regionale Arbeidsmarkt/Human Capital

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Uitwerken van afspraken met het Rijk en VNG om (gezamenlijk) in te zetten op programma's die de doorstroming van onderwijs naar arbeidsmarkt verbeteren inclusief experimenteerruimte.		
2. Kennisdeling en belangenbehartiging bij het Rijk om in deze programma's afspraken te maken over voor banen van de toekomst.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalaasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	93.007	84.509	84.509	84.185	324
Overige apparaatslasten	49.182	51.148	51.148	44.631	6.516
Totaal	142.189	135.657	135.657	128.816	6.840

5.3. Circulaire economie

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Invoeren in regio van de ontwikkelpaden (handreikingen) 'Circulair inkopen en aanbesteden', 'circulair bestendigen omgevingsvisie en VTH-uitvoeringspraktijk' en 'monitoring'.		
2. Appèl op inzet van het Rijk op de Krachtenkaart Circulaire Economie (CE).		
3. Inzet van IPO Krachtenkaart en Kansenskaarten om met Rijk, medeoverheden en regionale partners tot een integraal hoofdstuk Regio in het landelijk Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie (UP CE) te komen.		
4. Met VNG, UvW en I&W realiseren van een aanpak in structuur en proces op circulair en duurzaam opdrachtgeverschap/circulair inkopen en aanbesteden.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	101.400	101.400	92.545	8.856
Directe personeelslasten	34.878	36.218	36.218	36.079	139
Overige apparaatslasten	18.443	21.920	21.920	19.128	2.793
Totaal	53.321	159.539	159.539	147.751	11.787

5.4. Europees regionaal beleid

Output 2022	Inhoud	Geld
IPO/HNP zetten zich in om:		
1. de nieuwe generatie financiële instrumenten uit de structuurfondsen in de regio te laten landen en aansluiten bij de regionale opgaven (realiseren van een online EU-fondsenwijzer 2021-2027);		
2. met het Rijk te komen tot een integrale aanpak op de nieuwe generatie fondsen Recovery and Resilience Facility (RRF), Brexit Adjustment Reserve (BAR) en Just Transition Fund (JTF);		
3. samen met de VNG werk te maken van het nationale herstelplan en dit te laten aansluiten bij ons kabinetsaanbod 'Krachtig en Groen herstel' en de relatie met het EU-coronaherstelfonds (NextGenerationEU).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	34.878	36.218	36.218	36.079	139
Overige apparaatslasten	18.443	21.920	21.920	19.128	2.793
Totaal	53.321	58.139	58.139	55.207	2.932

Toelichting

2. Integrale aanpak nieuwe generatie fondsen

De BAR is een nationale regeling die ook zo wordt uitgevoerd en daarmee geen ruimte biedt voor regionale regie/invulling. De middelen uit de BAR worden nu verdeeld middels een aantal regelingen, uitgevoerd door de RVO. JTF gelden zijn reeds verdeeld. Hiermee is voor die onderdelen van de opgave de mogelijkheid om met het Rijk tot een integrale aanpak te komen vervallen.

3. Nationaal Herstelplan

De middelen uit het Recovery and Resilience Facility zijn onderdeel geworden van het regeerakkoord van Rutte IV. Dit betekent dat het uiteindelijke Herstel- en Veerkrachtplan bestaat uit reeds lopende herstelmaatregelen en /of maatregelen die met middelen zijn opgenomen in het regeerakkoord.

5.5. Taskforce HRE en samenwerkingsagenda

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Met Rijk (EZK en BZK), VNG, ROM's en MKB uitvoeren van de gezamenlijk dynamische uitvoeringsagenda. Centraal staat het duurzaam herstellen van de economie door het versterken van het verdienvermogen van de regio's.		
2. Uitwerken van afspraken met partner die per thema zijn gemaakt: <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelkracht en Innovatie, inclusief werkboek met investeringsprojecten. Het werkboek dient als basis voor de programmeringstafel waarbij (private) initiatiefnemers hun voorstellen kunnen verrijken door feedback van Rijk en provincies. • Innovatief en breed MKB, inclusief digitalisering en circulaire economie (zie 5.1 en 5.2). • Human Capital (zie 5.2). • Gebiedsontwikkeling (binnensteden, bedrijventerreinen, campussen).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	30.420	30.420	0	30.420
Directe personeelslasten	149.974	143.665	143.665	143.114	551
Overige apparaatslasten	79.306	86.951	86.951	75.874	11.078
Totaal	229.280	261.036	261.036	218.988	42.048

Toelichting

In 2022 hebben we voor de programmeringstafels een bureau ingehuurd waarvan de factuur in 2023 volgt. Hierdoor is een overschot ontstaan binnen de programmalasten.

5.6. Vrijtijdseconomie

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Perspectief 2030 vertalen in een IPO-actieagenda. Provincies werken hierin samen met EZK en het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC). De provinciale actiepunten zijn uitgewerkt in plannen van aanpak.		

Output 2022	Inhoud	Geld
2. Vrijtijdseconomie is integraal onderdeel van de dynamische uitvoeringsagenda HRE en wordt in de opgavetafels (breed) MKB, Human Capital en gebiedsontwikkeling integraal opgepakt.		
3. De actieagenda vakantieparken wordt door partijen uitgewerkt in plannen van aanpak. Actiepunten worden uitgevoerd.		
4. Er is een actief kennisnetwerk.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	69.755	72.436	72.436	72.158	278
Overige apparaatslasten	36.886	43.841	43.841	38.256	5.585
Totaal	106.642	116.277	116.277	110.414	5.863

Toelichting

3. Vrijtijdseconomie als onderdeel van dynamische uitvoeringsagenda HRE

In 2022 is in IPO-verband inhoudelijk doorgewerkt aan het thema vrijetijdseconomie (VTE). Omdat VTE met ingang van 2023 geen onderdeel meer uitmaakt van het programma Regionale Economie is de invlechting van VTE in de uitvoeringsagenda Herstel Regionale Economie (HRE) in 2022 niet meer tot stand gebracht.

5.7. Ruimtelijke economie

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Uitwerken van de afspraken met Rijk en VNG die in de opgavetafel gebiedsontwikkeling, als onderdeel van de dynamische uitvoeringsagenda, zijn gemaakt.		
2. Faciliteren, kennis delen en verbinden met andere programma's op het thema gebiedsontwikkeling in het bijzonder over (her)ontwikkeling van bedrijventerreinen, binnensteden en kernen en campussen.		
3. Hernieuwd opstellen kennisagenda vanwege de coronacrisis, voor de opgave Retail (best practices).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	60.000	73.810	-13.810
Directe personeelslasten	0	36.218	36.218	36.079	139
Overige apparaatslasten	0	21.920	21.920	19.128	2.793
Totaal	0	58.139	118.139	129.017	-10.878

Toelichting

3. Ontwikkelen hernieuwd kennisopgave

De opgave om een hernieuwd kennisopgave te ontwikkelen voor de Retail vanwege de coronacrisis

is, door de keuze van de BAC RE om zich hoofdzakelijke te concentreren op ruimte voor grote bedrijfsvestigingen en transitie van bedrijventerreinen, komen te vervallen.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
5.1 Stimuleren innovatief en bre	142.189	135.657	135.657	128.816	6.840
5.2 Regionale Arbeidsmarkt, Cir	142.189	135.657	135.657	128.816	6.840
5.3 Circulaire Economie	53.321	159.539	159.539	147.751	11.787
5.4 Cohesiebeleid	53.321	58.139	58.139	55.207	2.932
5.5 Taskforce HRE en samenwerl	229.280	261.036	261.036	218.988	42.048
5.6 Vrijetijdseconomie	106.642	116.277	116.277	110.414	5.863
5.7 Ruimtelijke economie en Kli	0	58.139	118.139	129.017	-10.878
Totaal lasten programma 5	726.942	924.442	984.442	919.010	65.432

6. Cultuur en erfgoed

6.1. Toekomstperspectief Culturele Sector

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Inzetten op de rol van provincies waarbij conform de visie voor cultuur wordt ingezet op wettelijke verankering van de rol van provincies in het landelijk cultuurbeleid.		
2. Adviseren over het Rijkscultuurstelsel met aandacht voor de regionale component, werking subsidieregelingen en bereidt bestuurlijk overleggen voor o.a. corona-aanpak, stedelijke cultuurregio's en faciliteert standpuntbepaling.		
3. Inzetten op een proactieve en agenderende rol van het IPO.		
4. Inzetten op een actieve belangenbehartiging in bijvoorbeeld de actuele voorbereiding van het rijkscultuurbestel.		
5. Inzetten op het herstel van de culturele sector naar een 'nieuw normaal'.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalaasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	46.504	48.291	48.291	48.106	185
Overige apparaatslasten	24.591	29.227	29.227	25.504	3.724
Totaal	71.095	77.518	77.518	73.609	3.909

6.2. Behoud Erfgoed

Output 2022	Inhoud	Geld
1. De interprovinciale position paper erfgoed en het uitvoeringsprogramma zijn de leidraad voor de onderhandelingen met het Rijk over rol en middelen voor provincies; waaronder middelen voor de grote restauraties bij voorkeur via een gemeenschappelijk programma Rijk en provincies.		
2. Inzetten op versterking van de verbinding van erfgoed met ruimtelijke opgaven met een vervolg op de Erfgoed Deal (waaronder vrijkomende monumenten als kerken).		
3. Inzetten op voldoende middelen/rol van provincies in het nieuw op te stellen Rijkskader Erfgoed Telt.		
4. Borgen van de provinciale belangen in de nieuw vast te stellen bestuurlijke afspraken over restauraties en de uitvoeringsorganisatie met Rijk en VNG.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	23.252	42.254	42.254	42.092	162
Overige apparaatslasten	12.295	25.574	25.574	22.316	3.258
Totaal	35.547	67.828	67.828	64.408	3.420

Toelichting

Het IPO participeert actief in een aantal lijnen van erfgoed en hanteert daarvoor het Position Paper Erfgoed en het Uitvoeringsprogramma erfgoed (besluit IPO-bestuur op 11 februari 2021). De noodzaak van actualisering van een vijftal bestuurlijke afspraken voor erfgoed in den breedte, vraagt om extra lobby-inzet in het (bestuurlijk) overleg met OCW en VNG. Geconstateerd wordt dat deze inzet onverkort van belang blijft nu er, ondanks het duiden van de problematiek bij het Rijk, geen (financiële) aandacht wordt gegeven aan erfgoed in het regeerakkoord. Dit vraagt om:

1. blijvende inzet op de verbinding tussen erfgoed en andere opgaven;
2. (financiële) aandacht voor de restauratie van rijksmonumenten;
3. actualisering en bevestiging van de bestuurlijke afspraken tussen Rijk en provincies;
4. voortzetting van de rijksinzet voor Erfgoed Telt in een nieuw beleidskader.

6.3. Cultuureducatie

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Voor OCW aanspreekpunt zijn voor programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 en alleen een rol vervullen voor faciliteren kennisuitwisseling in 2022.		
2. In 2022 betrokken worden bij de herijking van bestuurlijke afspraken cultuur en onderwijs.		
3. Participeren in de opbouw van een nieuw Rijkskader voor cultuur waar cultuureducatie een onderdeel van is.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	11.626	12.073	12.073	12.026	46
Overige apparaatslasten	6.148	7.307	7.307	6.376	931
Totaal	17.774	19.380	19.380	18.402	977

6.4. Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Op basis van een convenant voor het bibliotheekstelsel samenwerken met netwerkpartners OCW, VNG, Koninklijke Bibliotheek, SPN en VOB, zodat bibliotheken beter in staat zijn om bij te dragen aan maatschappelijke opgaven en focus wordt gegeven aan de uitvoering van de Wet stelsel openbare bibliotheken.		
2. Partijen stemmen op basis van een netwerkagenda af en werken aan concrete acties om het convenant uit te voeren.		
3. Bij Rijk als stelselpartner aandacht claimen voor helderheid rollen en beleidsvrijheid provincies.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	11.626	18.109	18.109	18.040	69
Overige apparaatslasten	6.148	10.960	10.960	9.564	1.396
Totaal	17.774	29.069	29.069	27.603	1.466

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
6.1 Toekomstperspectief	71.095	77.518	77.518	73.609	3.909
6.2 Behoud erfgoed	35.547	67.828	67.828	64.408	3.420
6.3 Cultuureducatie	17.774	19.380	19.380	18.402	977
6.4 Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel	17.774	29.069	29.069	27.603	1.466
Totaal lasten programma 6	142.189	193.795	193.795	184.023	9.772

7. Kwaliteit Openbaar Bestuur

7.1. Consultaties en wetgevingstrajecten

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Wettelijke taken uitvoeren bij consultaties en wetgeving die zich in 2022 aandienen.		
2. Proactief signaleren en, desgewenst, lobbyen bij de Staten-Generaal.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	20.564	20.564	0	20.564
Directe personeelslasten	151.137	338.035	338.035	336.739	1.296
Overige apparaatslasten	79.921	204.591	204.591	178.526	26.065
Totaal	231.057	563.190	563.190	515.265	47.925

7.2. Provinciale rol in de ruimte

Output 2022	Inhoud	Geld
'Krachtig Groen Herstel' realiseren – mede in samenwerking met VNG en UvW, inclusief Gebiedsopgaven 3.0: de gebiedsgerichte aanpak.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	34.332	27.242	87.242	96.800	-9.558
Directe personeelslasten	116.259	458.762	458.762	457.003	1.759
Overige apparaatslasten	61.477	277.659	277.659	242.285	35.374
Totaal	212.068	763.664	823.664	796.088	27.575

7.3. Strategische kennisfunctie

Output 2022	Inhoud	Geld
Versterken van de interprovinciale kennisfunctie (o.a. COELO, strategische denktank, wetenschappelijke betrokkenheid).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	9.955	124.728	124.728	15.709	109.019
Directe personeelslasten	116.259	120.727	120.727	120.264	463
Overige apparaatslasten	61.477	73.068	73.068	63.759	9.309
Totaal	187.691	318.523	318.523	199.732	118.791

Toelichting

Als gevolg van de laatste maanden covid en de latere gezamenlijke opstart (ook met het Rijk) van de kennisprogramma's is sprake van resterend budget.

7.4. Financiële verhoudingen

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Samen met LNV een nieuwe governance Nationaal Groenfonds realiseren, gericht op het uittreden door de provincies.		
2. Onderzoek naar wenselijkheid bijzondere leerstoel financiële verhoudingen.		
3. Financiering en positieve financiële effecten herstel na Corona realiseren.		
4. Implementeren aanbevelingen beleidsdoorlichting BTW-compensatiefonds (2021) gericht op verbeterde werking van het fonds voor de provincies.		
5. Monitoren en daarbij beperken fiscale risico's verzelfstandiging Prorail.		
6. Lid begeleidingsgroep onderzoek naar uniforme methodiek bepaling rente stortplaatsen, waardoor elke provincie dezelfde berekeningsmethodiek hanteert.		
7. Structurele houdbaarheid financiële positie provincies		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	35.284	105.184	155.184	159.295	-4.112
Directe personeelslasten	219.730	228.174	228.174	227.299	875
Overige apparaatslasten	116.192	138.099	138.099	120.505	17.594
Totaal	371.206	471.456	521.456	507.099	14.357

Toelichting

Gezien de grote maatschappelijke opgaven en transitie in de fysieke omgeving, die tegelijk majeure investeringen en robuuste uitvoeringskracht van provincies vergen, is zekerheid over de structurele houdbaarheid van de financiële positie van provincies urgent en van groot belang. In het regeerakkoord Rutte IV, dat nog niet bekend was bij vaststelling begroting IPO 2022 (in 2021) is het voornemen opgenomen om met ingang van 2026 op basis van een nieuwe financieringssysteem de provincies en gemeenten te bekostigen. Het IPO is in opdracht van het bestuur een traject gestart om te bevorderen dat bij de realisatie van deze nieuwe financieringssysteem de structurele financiële houdbaarheid van de financiële positie van provincies wordt geborgd. Vanwege de samenhang met de introductie van Betalen Naar Gebruik (BNG) in 2030 en de eventuele wijziging van het huidige provinciaal belastinggebied (motorrijtuigenbelasting) betreft dit een gezamenlijk traject van financiën en mobiliteit.

Dit traject heeft in het eerste half jaar van 2022 relevante provinciale input opgeleverd voor de Contourennota van BZK, die op 11 juli 2022 aan de Tweede Kamer is gestuurd. De inhoud van de Contourennota biedt echter nog geen zekerheid over de structurele houdbaarheid van de financiële positie van provincies. Gesprekken hierover met het rijk worden vervolgd in het eerste kwartaal 2023. Tevens vergt dit een verdere uitwerking door het IPO van een eigen visie op de nieuwe

financieringssysteem, waaronder een nieuw belastinggebied. Hiertoe is externe kennis en capaciteit ingeschakeld en zijn in 2022 noodzakelijk aanvullende onderzoeken uitgevoerd. Het programmabudget was hiertoe bij de Najaarsnota 2022 verhoogd met € 50.000.

Daarnaast is in 2022 veel energie gestoken in de ontwikkeling van het nieuwe verdeelmodel Provinciefonds. De BAC Financien had zich voorgenomen om het voorstel voor een nieuw verdeelmodel nog voor de Statenverkiezingen 2023 vast te stellen, zodat de nieuwe colleges op basis van de nieuwe verdeling van de middelen uit het Provinciefonds hun collegeprogramma's 2023-2027 kunnen opstellen. Dit is vanwege de complexiteit van het nieuwe verdeelmodel en daarmee het volledig begrip van het nieuwe model helaas niet gelukt.

7.5. Vitale vereniging

Output 2022		
1. Evenementen (waaronder jaarcongres, AV-bijeenkomsten).		
2. Netwerk-functie (waaronder versterken relatie met Staten, themabijeenkomsten).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	7.289	262.764	262.764	115.016	147.748
Directe personeelslasten	134.861	140.043	140.043	139.506	537
Overige apparaatslasten	71.314	84.759	84.759	73.961	10.798
Totaal	213.463	487.566	487.566	328.483	159.083

Toelichting

Als gevolg van de laatste maanden covid en voorts meer digitale bijeenkomsten is er sprake van onderuitputting. Met de verkiezingen in 2023 is de insteek de netwerkbijeenkomsten en kennisbijeenkomsten weer extra te benadrukken.

7.6. Europa

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Met HNP belangen behartigen op dossiers agrofood, klimaat en energie, herstel regionale economie, digitalisering, duurzame en gezonde leefomgeving, circulaire economie en mobiliteit én leveren bij EU-instellingen input gericht op behoud van positie, EU- budget en provinciaal en regionaal belang.		
2. Met HNP zorgdragen voor afstemming BNC-fiches (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) met provincies.		
3. KED en HNP publiceren de wekelijkse Europese Ster en het KED beheert de online EU-fondsenwijzer 2021-2027 (initiatief HNP/IPO) en verleent juridisch advies inzake staatssteunvraagstukken.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalaasten	264.623	259.094	259.094	263.639	-4.545
Directe personeelslasten	372.029	386.326	386.326	384.845	1.481
Overige apparaatslasten	196.728	233.818	233.818	204.030	29.788
Totaal	833.380	879.238	879.238	852.513	26.725

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
7.1 Consultatie- en wetgevingsstr	231.057	563.190	563.190	515.265	47.925
7.2 Lerend netwerk en uitwisseli	212.068	763.664	823.664	796.088	27.575
7.3 Strategische kennisfunctie	187.691	318.523	318.523	199.732	118.791
7.4 Overheidsfinanciën	371.206	471.456	521.456	507.099	14.357
7.5 Vitale vereniging	213.463	487.566	487.566	328.483	159.083
7.6 Europa	833.380	879.238	879.238	852.513	26.725
Totaal lasten programma 7	2.048.866	3.483.638	3.593.638	3.199.181	394.457

8. Werkgeverszaken

8.1. CAO

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Implementeren, monitoren en doorontwikkelen cao-afspraken.		
2. Ondersteunen Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie voor nieuwe cao.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	164.153	201.557	273.134	234.880	38.254
Programmabaten	0	0	0	-20.000	20.000
Directe personeelslasten	116.259	217.308	217.308	216.475	833
Overige apparaatslasten	61.477	131.523	131.523	114.767	16.756
Totaal	341.889	550.388	621.965	546.121	75.843

Toelichting

- In 2022 hielden we rekening met een verplichting voor CAOP (Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel) die uiteindelijk lager uitgevallen is waardoor een overschot ontstaan is binnen de programmalasten.
- De baten betreffen in 2021 vooruit-ontvangen baten die in 2022 tot besteding komen en abusievelijk niet als baten waren geraamd.

8.2. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen voor rechtspositie politiek ambtsdragers (provinciale sector).		
2. Bijdragen leveren aan consultatie wetgeving en beleid politiek ambtsdragers (met name voor pensioen).		
3. Voorbereiden aanbestedingen en contractbeheer (o.a. uitvoering APPA).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	38.366	48.291	48.291	48.106	185
Overige apparaatslasten	20.288	29.227	29.227	25.504	3.724
Totaal	58.653	77.518	77.518	73.609	3.909

8.3. Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Lobbyen/belangen behartigen namens de samenwerkende provincies voor goed publiek werkgeverschap binnen en met zelfstandige publieke werkgevers (ZPW).		
2. Afstemmen met medeoverheden ter voorbereiding cao- en pensioenonderhandelingen en consultatie wetgeving.		
3. Consultatie wetgeving (wettelijke taak).		
4. Afstemmen met AAC Werkgeverszaken voor ontwikkeling provinciale organisaties en goed werkgeverschap.		
5. Borgen werking van en bemensing gezamenlijke inter- respectievelijk bovensectorale geschillenbeslechting.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	25.270	62.720	62.720	79.004	-16.284
Directe personeelslasten	116.259	156.945	156.945	156.343	602
Overige apparaatslasten	61.477	94.989	94.989	82.887	12.102
Totaal	203.006	314.654	314.654	318.234	-3.580

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
8.1 CAO	341.889	550.388	621.965	546.121	75.843
8.2 Integriteit en rechtspositie b	58.653	77.518	77.518	73.609	3.909
8.3 Samenwerking	203.006	314.654	314.654	318.234	-3.580
Totaal lasten programma 8	603.549	942.560	1.014.137	937.965	76.172

9. Interprovinciale Digitale Agenda

9.1. Programmalijn Data

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Deelnemen namens provincies aan Uitvoeringsprogramma 2022 Interbestuurlijke Datastrategie.		
2. Lobbyen provincies ten aanzien van Europees Datapakket en implementatie daarvan bij provincies.		
3. Datagedreven werken in maatschappelijke opgaven provincies versterken, via: <ul style="list-style-type: none"> o field labs voor ontwikkeling 'evidence based beleid' en 'beleidsmonitoring' voor belangrijke maatschappelijke opgaven (onder andere energietransitie, klimaat, wonen, mobiliteit, stikstof); o ontwikkeling datavoorzieningen voor 'Gebiedsgericht werken 3.0'; o versterking samenwerking in data-ecosystemen (met kennisinstututen, marktpartijen en medeoverheden). 		
4. Inzetten van data-analyses ter vergroting van weerbaarheid/bestrijding van ondermijning.		
5. Doorontwikkelen data governance (processen/rollen voor sturing in de datafunctie) bij provincies.		
6. Coördineren inspanningen provincies voor implementatie van standaarden (o.a. BIM-Pro/GEO).		
7. Ontwikkelen interprovinciaal sensorregister/aansluiting provincies op landelijk algoritmeregister.		
8. Ontwikkelen nieuwe software voor geautomatiseerde verzameling werkgelegenheidsgegevens.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalijn lasten	304.274	481.650	481.650	302.660	178.990
Gesubsidieerde lasten	0	0	22.934	23.231	-297
Directe personeelslasten	308.087	277.672	277.672	276.607	1.065
Overige apparaatslasten	162.915	168.057	168.057	146.646	21.410
Totaal	775.275	927.379	950.313	749.145	201.168

Toelichting

4. Inzetten van data-analyses

Inzet van digitaal instrumentarium ter vergroting van weerbaarheid en bestrijding van ondermijning gebeurt in principe door afzonderlijke provincies. Wel is binnen de programmalijn Data een onderzoek gestart naar mogelijke wensen van de provincies tot onderlinge samenwerking op dit thema in IPO-verband. De resultaten hiervan worden in de loop van 2023 verwacht.

8. Ontwikkelen nieuwe software

Aan de ontwikkeling van nieuwe software voor geautomatiseerde verzameling van werkgelegenheidsgegevens als opvolger van het Landelijk Informatiesysteem Arbeidsplaatsen (LISA) wordt gewerkt door een externe leverancier, in opdracht van de Bestuurlijke Adviescommissie Regionale Economie. In het Jaarplan IDA 2022 was voorzien dat vanuit het programma Interprovinciale Digitale Agenda specifieke expertise zou worden bijgeschakeld voor deze softwareontwikkeling. In de praktijk is dit nog niet aan de orde. Eind 2022 hebben gesprekken plaatsgevonden tussen IPO-BIJ12, de Stichting LISA en deelnemende provincies, om te komen tot een mogelijke opdracht voor doorontwikkeling van LISA naar het gewenste nieuwe systeem en inbeheername, waarschijnlijk in de jaren 2023-2024. Voorwaarde hiervoor is dat het IPO-bestuur IPO-BIJ12 hiervoor opdracht verleent op basis van een nog op te stellen business case waaruit blijkt dat deze opdracht het beste bij IPO-BIJ12 kan worden belegd.

Programmalijn lasten

Het overschot binnen de lasten wordt veroorzaakt door lagere lasten dan verwacht voor de projecten in de programmalijn Data. Op andere programmalijnen binnen het programma Interprovinciale Digitale Agenda is sprake van hogere lasten dan verwacht; per saldo kunnen deze verschillen binnen het budget voor het programma IDA worden opgevangen.

Gesubsidieerde lasten

In 2022 was nog € 22.943 beschikbaar van het in 2021 door het ministerie van BZK toegekende subsidie Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. Dit bedrag is geheel benut. De kleine overschrijding van € 297 komt ten laste van het Programmabudget IDA.

9.2. Programmalijn Dienstverlening

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Ontwikkelen van excellente digitale dienstverlening door provincies met aandacht voor de menselijke maat, conform de Interprovinciale Visie op e-Dienstverlening.		
2. Faciliteren van provincies bij de ontwikkeling van voorzieningen voor digitale participatie bij besluitvorming.		
3. Ontwikkelen van een modelaanpak voor Fase I van de aansluiting van provincies op het Europese 'Your Europe' portaal voor dienstverlening, conform de Europese Single Digital Gateway verordening.		
4. Ontwikkelen van een modelaanpak voor en ondersteuning van provincies bij implementatie van Nederlandse wetten en richtlijnen op het gebied van digitale dienstverlening (o.a. Wet digitale overheid, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, Wet elektronische publicaties).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalijn lasten	152.137	253.500	253.500	160.665	92.835
Gesubsidieerde lasten	0	0	0	309.345	-309.345
Ontvangen subsidies	0	0	0	-330.234	330.234
Programmabaten	0	0	-413.000	0	-413.000
Directe personeelslasten	308.087	277.672	277.672	276.607	1.065
Overige apparaatslasten	162.915	168.057	168.057	146.646	21.410
Totaal	623.139	699.229	286.229	563.030	-276.801

Toelichting

Programmalijn lasten

Het overschot binnen de lasten wordt veroorzaakt door lagere lasten dan verwacht voor de projecten in de programmalijn Dienstverlening. Op andere programmalijnen binnen het programma Interprovinciale Digitale Agenda is sprake van hogere lasten dan verwacht; per saldo kunnen deze verschillen binnen het budget voor het programma IDA worden opgevangen.

Gesubsidieerde lasten en ontvangen subsidie

Van het ministerie van BZK is voor de implementatie Single Digital Gateway een subsidie toegekend van € 412.792. Hiervan is in 2022 een bedrag ontvangen van € 330.234, waarvan € 309.345 is besteed. Het verschil van € 20.888 wordt overgeboekt naar 2023. Naar verwachting zal dit bedrag door BZK worden teruggevorderd bij de vaststelling van deze subsidie.

Programmabaten

Bij de Voorjaarsnota 2022 is de subsidie van het ministerie van BZK voor het project Single Digital Gateway van € 413.000 als baten opgenomen in de begroting van het IPO. De betreffende inkomsten hadden toen binnen dezelfde beleidsopgave bestemd moeten worden als dekking voor de bij deze subsidie horende uitgaven (zie hiervoor). Voor langere tijd werd echter aangenomen dat de betreffende uitgaven reeds opgenomen waren in de IPO begroting waardoor de extra inkomsten ingezet konden worden als algemeen inzetbaar dekkingsmiddel ter dekking van andere knelpunten binnen de IPO-begroting.

Bij de Voorjaarsnota 2022 is van de extra inkomsten van € 413.000 per saldo € 115.000 ingezet voor de dekking van twee andere knelpunten en € 298.000 opgenomen op een stelpost.

9.3. Programmalijn Bedrijfsvoering

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Collectief Europees aanbesteden namens de twaalf provincies, IPO-bureau en IPO-BIJ12 van grote aanbestedingstrajecten met een duidelijke business case.		
2. (Ondersteunen bij) inrichten van contractmanagement voor gezamenlijk aanbestede (raam)contracten.		
3. Implementeren Wet open overheid (Woo): coördineren van en ondersteunen bij uitvoering Woo door provincies conform interprovinciaal Meerjarenplan Woo.		
4. Ontwikkelen van interprovinciale samenwerking op het gebied van informatieveiligheid (cyber security), in goede aansluiting op en samenwerking met Rijk en medeoverheden.		

Output 2022	Inhoud	Geld
5. Ondersteunen van provincies bij benutting van mogelijkheden Office365.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalijn lasten	152.137	253.500	253.500	423.665	-170.165
Gesubsidieerde lasten	0	0	0	260.580	-260.580
Ontvangen subsidies				-427.500	427.500
Programmabaten	0	0	-490.000	0	-490.000
Directe personeelslasten	241.238	217.308	217.308	216.475	833
Overige apparaatslasten	127.776	131.523	131.523	114.767	16.756
Totaal	521.151	602.331	112.331	587.987	-475.656

Toelichting

2. (Ondersteunen bij) inrichten van contractmanagement

De gezamenlijke provincies zijn in het kader van de Interprovinciale Digitale Agenda gestart met een aantal gezamenlijke aanbestedingen (Provinciale Telefonie 2023 en Werkplekhardware). IPO-BIJ12 begeleidt en publiceert beide aanbestedingen. De kosten hiervoor worden gedekt door de deelnemende provincies en worden voorgefinancierd door het programma IDA.

Inmiddels wordt gewerkt aan een voorstel/businesscase aan het IPO-Bestuur om de inkoop- en contractfunctie structureel bij IPO-BIJ12 in te richten.

In 2021 heeft IPO-BIJ12 de opdracht gekregen om het contractbeheer van het eerder afgesloten interprovinciale raamcontract met Microsoft tot en met 2024 te beleggen bij het Shared Service Centrum Ons.

Programmalijn lasten

Voor de onvoorziene extra inzet van externe expertise ten behoeve van gezamenlijke aanbestedingen en de ontwikkeling van het voorstel voor de inrichting van een centrale inkoop- en contractmanagementfunctie bij IPO-BIJ12 zijn meer kosten gemaakt dan vooraf was voorzien. Hierdoor is het budget voor de programmalijn Bedrijfsvoering overschreden. Wij kunnen deze overschrijding opvangen binnen de andere programmalijnen.

Gesubsidieerde lasten en ontvangen subsidie

Door het ministerie van BZK zijn in 2022 twee subsidies toegekend:

- Voor de proceskosten voor coördinatie van de invoering van de Wet open overheid (Woo) bij de provincies is in het tweede kwartaal van 2022 een subsidie verstrekt aan het IPO (in totaal € 937.500, bestemd voor projectkosten in de jaren 2022 t/m 2026). Bevoorschotting vindt plaats in vijf gelijke termijnen van € 187.500 in de jaren 2022 t/m 2026. Van het in 2022 ontvangen bedrag van € 187.500 is € 157.832 besteed. Het restant van € 29.668 dient beschikbaar te blijven t.b.v. de eindafrekening van de subsidie in 2026.
- Voor de proceskosten voor de oprichting van het interprovinciaal Informatieknooppunt Cyber Security, waarmee de gezamenlijke provincies en de vereniging IPO aansluiting krijgen op het landelijk dekkend stelsel voor cyber security, verstrekte het ministerie van BZK in 2022 een eenmalige subsidie van € 300.000. Hiervan is in 2022 een bedrag ontvangen van € 240.000 waarvan in 2022 € 102.747 is besteed. Het ministerie van BZK heeft in 2023 toestemming gegeven om het restant van de ontvangen subsidie aan te wenden in de periode januari-juni 2023. Daarom wordt het verschil van € 137.253 overgeboekt naar 2023.

Programmabaten

Bij de Najaarsnota 2022 zijn de twee hierboven genoemde subsidies van het ministerie van BZK van totaal € 490.000 (€ 190.000 Woo + € 300.000 CS) als baten opgenomen in de begroting van het IPO. De betreffende inkomsten hadden toen binnen dezelfde beleidsopgave bestemd moeten worden als dekking voor de bij deze subsidie horende uitgaven (zie hiervoor). Voor langere tijd werd echter aangenomen dat de betreffende uitgaven reeds opgenomen waren in de IPO begroting waardoor de extra inkomsten ingezet konden worden als algemeen inzetbaar dekkingsmiddel ter dekking van andere knelpunten binnen de IPO-begroting.

Bij de Najaarsnota 2022 is van de extra inkomsten van € 490.000 per saldo € 170.000 ingezet voor de dekking van drie andere knelpunten en € 320.000 opgenomen op een stelpost.

9.4. Innovatie

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Ontwikkelen en opschalen van toepassing van Artificiële Intelligentie (AI) in de maatschappelijke opgaven van provincies, passend binnen kaders van wet- en regelgeving (o.a. Europees AI-pakket).		
2. (Coördineren (samen met VNG) van eerste jaar Dutch Societal Innovation Hub (Nederlandse innovatiehub op het gebied van publieke dienstverlening).		
3. Coördineren implementatie interprovinciale innovatiestrategie bij provincies.		
4. Evalueren interprovinciale Gids Ethiek en Digitale Transformatie.		
5. Aansluiten provincies op initiatief Geonovum voor 'Nationale Digital Twin van de Fysieke Leefomgeving'.		
6. Opstarten 'regionale morele autoriteit' op gebied van digitale innovatie.		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalijn lasten	236.657	380.250	380.250	93.650	286.600
Directe personeelslasten	294.523	265.599	265.599	264.581	1.018
Overige apparaatslasten	155.728	160.750	160.750	140.270	20.480
Totaal	686.908	806.599	806.599	498.501	308.098

Toelichting

1. Programmalijn lasten

De gezamenlijke provincies hebben via IPO in 2022 inbreng gedaan bij de totstandkoming van Europese wet- en regelgeving op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI). In het Jaarplan IDA 2022 was een concreet experiment met AI-toepassing bij provincies voorzien. Dit is in de praktijk niet van de grond gekomen. De Bestuurlijke Kopgroep Digitalisering heeft daarom besloten dit project binnen de Interprovinciale Digitale Agenda te staken. Als gevolg hiervan is een deel van de voorziene kosten binnen het programma IDA niet gemaakt.

9.5. Digivaardige organisatie

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Ontwikkelen van interprovinciaal platform voor vaardigheidsontwikkeling medewerkers op het gebied van digitalisering en digitale transformatie.		
2. Aanbieden van opleidingen en trainingen op specifieke aandachtsgebieden (o.a. Office365).		

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalijn lasten	0	50.700	50.700	84.651	-33.951
Directe personeelslasten	80.413	72.436	72.436	72.158	278
Overige apparaatslasten	42.326	43.841	43.841	38.256	5.585
Totaal	122.739	166.977	166.977	195.064	-28.087

Toelichting

Programmalijn lasten

De meerkosten betreffen hogere advieskosten dan verwacht. Het verschil kan binnen het programmabudget worden opgevangen vanwege de onderschrijding op de andere programmalijnen.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
9.1 Programmalijn Data	775.275	927.379	950.313	749.145	201.168
9.2 Programmalijn Dienstverlen	623.139	699.229	286.229	563.030	-276.801
9.3 Programmalijn Bedrijfsvoeri	521.151	602.331	112.331	587.987	-475.656
9.4 Innovatie	686.908	806.599	806.599	498.501	308.098
9.5 Ontwikkeling digitale vaardi	122.739	166.977	166.977	195.064	-28.087
Totaal lasten programma 9	2.729.212	3.202.515	2.322.449	2.593.726	-271.278

10. Overig

10.1. Werkbudget

Output 2022	Inhoud ¹	Geld
In de IPO-begroting is het werkbudget gecentraliseerd. Dit budget is voor "out of pocket" uitgaven die wel te verwachten zijn op kerntaken, maar die op voorhand niet specifiek waren beklemd. Via de voor- en najaarsnota rapporteren we over de besteding.	n.v.t.	

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	217.583	234.991	234.991	159.877	75.115
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	217.583	234.991	234.991	159.877	75.115

Toelichting

Van het werkbudget is ultimo 2022 € 75.000 niet besteed. Dit saldo is onderdeel van de restitutie aan de provincies.

10.2. Stelpost L&P-compensatie

Output 2022	Inhoud	Geld
De personeelslasten zijn in 2022 verhoogd met 1,5% en de materiële budgetten met 1,4%. In de meerjarenraming houden we rekening met een stelpost.	n.v.t.	

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0

10.3. Informatiehuizen Natuur en Externe veiligheid (vervallen vanaf 2022)

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	1.896.554	0	0	0	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	1.896.554	0	0	0	0

¹ Bij de beleidsopgaven in programma 10 Overig passen we in de kolom 'Inhoud' n.v.t. toe omdat bij deze beleidsopgaven geen inhoudelijke resultaten worden bereikt.

10.4. Compensatie Zeeland

Output 2022	Inhoud	Geld
Vanwege een weeffout in het verdeelmodel provinciefonds ontving de provincie Zeeland van de overige 11 provincies € 6,7 mln. ter aanvulling op de uitkering uit het Provinciefonds. In de BAC Financiën van 27 maart 2020 is besloten om deze afspraak te verlengen tot aan de implementatie van de herijking van het Provinciefonds. In de BAC Financiën van 27 maart 2020 is besloten om deze afspraak te verlengen tot aan de implementatie van de herijking van het Provinciefonds. De financiële afhandeling verloopt via de IPO-begroting.	n.v.t.	

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0

10.5. Nog te verdelen apparaatslasten

Output 2022	Inhoud	Geld
De begroting van IPO-bureau is opgezet volgens de integrale kostprijsberekening. Dit houdt onder meer in dat de kosten van de overige apparaatslasten toegerekend zijn aan de beleidsopgaven. Doen zich gedurende het jaar wijzigingen voor in de ramingen van de overige apparaatslasten, dan worden deze – om pragmatische redenen – niet toegerekend aan de beleidsopgaven maar verzameld binnen beleidsopgave 10.5 Nog te verdelen apparaatslasten.	n.v.t.	

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
Programmalasten	0	0	-248.042	0	-248.042
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	-248.042	0	-248.042

Toelichting

In 2022 is gestart met de heroriëntatie op de organisatie en positionering van Bedrijfsvoering binnen de IPO-vereniging. De heroriëntatie is gericht op het verkrijgen van een geïntegreerde bedrijfsvoeringsorganisatie voor de hele vereniging. Het resultaat van deze heroriëntatie zal in 2023 bekend zijn waarna inzichtelijk zal worden wat de impact is op de begroting van zowel IPO-BIJ12 als IPO-bureau. Nieuwe ontwikkelingen binnen Bedrijfsvoering zijn zoveel als mogelijk IPO-vereniging breed opgepakt. In de Begroting 2022 van IPO-bureau was een budget opgenomen van € 248.000 voor ontwikkeling support (bedrijfsvoering). Dit budget is structureel overgeheveld van de begroting IPO-bureau naar de begroting IPO-BIJ12 (interne organisatie).

10.6. Afrekening Kassiersfuncties (niet van toepassing in 2022)

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	-77.444	0	0	0	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	-77.444	0	0	0	0

In 2022 zijn geen activiteiten afgerekend op basis van de kassiersfunctie (beheer en administratie van budgetten) van IPO-bureau.

10.7. Saldo Voorjaarsnota/Najaarsnota 2022

Output 2022	Inhoud	Geld
De saldi van de begrotingswijzigingen in de voorjaarsnota en najaarsnota worden niet verrekend met de provincies. Conform de bestendige gedragslijn vinden verrekeningen alleen plaats bij de jaarrekening. Tot die tijd wordt het saldo geparkeerd binnen een aparte beleidsopgave (stelpost) in programma 10. Overig.	n.v.t.	

Lasten

	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
Programmalasten	0	0	618.000	0	618.000
Directe personeelslasten	0	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	618.000	0	618.000

Toelichting

De in de Voor- en Najaarsnota 2022 opgenomen begrotingswijzigingen hadden een positief saldo van € 618.000. Dit saldo is onderdeel van de restitutie aan de provincies.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Verschil
10.1 Werkbudget	217.583	234.991	234.991	159.877	75.115
10.2 Stelpost L&P-compensatie	0	0	0	0	0
10.3 Informatiehuizen Natuur en	1.896.554	0	0	0	0
10.4 Zeeland	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
10.5 Nog te verdelen apparaatsl	0	0	-248.042	0	-248.042
10.6 Afrekening Kassiersfunctie	-77.444	0	0	0	0
10.7 Saldo voorjaarsnota/najaa	0	0	618.000	0	618.000
Totaal lasten programma 9	8.736.693	6.934.991	7.304.949	6.859.877	445.073

Bijlage 1. Verantwoordingssystematiek

1. De IPO-rekening is opgebouwd uit 7 programma's die aansluiten op de kerntaken uit IPO-Kompas 2020.
  - a. Ieder programma kent één of meer beleidsopgaven.
  - b. Iedere beleidsopgave kent één of meer resultaatgebieden.
  - c. De resultaatgebieden bestaan uit: Belangenbehartiging, Kennisdeling-Innovatie, Netwerken en Uitvoeren
    - i. Belangenbehartiging bestaat uit vijf activiteiten (kan heen en weer switchen): Signalering, (Strategische) Advisering, Standpuntbepaling, Lobby en Programmering. De inzet wordt getypeerd maar er vindt geen kostenverfijning plaats.
    - ii. Kennisdeling-Innovatie betreft activiteiten gericht op gezamenlijke kennis en innovaties. Bijvoorbeeld de financiering van onderzoek(sinstituten).
    - iii. Netwerken bestaat uit interne (bac's, aac's, jaarconferenties etc) netwerkactiviteiten en externe netwerkactiviteiten. Hiervan vindt geen kostenverfijning plaats.
    - iv. Uitvoeren blijft in IPO rekening leeg omdat dit bij het onderdeel IPO-BIJ12 is ondergebracht.
2. Er worden drie bijzondere programma's gehanteerd, te weten Werkgeverszaken, Interprovinciale Digitale Agenda en Overig.
  - a. Een programma 'Overig' is nodig voor het verantwoorden van werkbudget en het verantwoorden van kassiersfuncties waarbij het IPO enkel als doorgeefluik fungeert.
3. De onderwerpen die onderdeel waren van de Kassiersfunctie, zijn opgenomen in de IPO-rekening
  - a. Uitgangspunt is dat de onderwerpen waar IPO-activiteiten uit voortvloeien ondergebracht worden binnen de zeven inhoudelijke programma's, tenzij het hierbij gaat om het schuiven van middelen waarbij het IPO als doorgeefluik fungeert. In dat geval wordt gebruik gemaakt van het programma 'Overig'.
  - b. Ook onderwerpen waar niet alle provincies aan bijdragen, worden ondergebracht binnen de programma's. In de rekening wordt een bijlage opgenomen waaruit de specificatie van de bijdragen per provincie blijkt.
4. Bedragen in de rekening worden weergegeven in euro's.

Programmalasten

1. De programmalasten worden binnen de programma's toegerekend naar de resultaatgebieden binnen de beleidsopgaven.
2. Werkbudgetten (zoals onderzoeken) zijn gecentraliseerd ondergebracht binnen het programma 'Overig'.
3. Inhuur is onderdeel van de personele lasten.

Verdeling personele lasten

1. Gekozen is voor een zo eenvoudig mogelijke, transparante methodiek.
2. De personele lasten bestaan uit:
  - a. Directe personeelslasten
    - i. Salarislasten incl. sociale lasten
    - ii. Inhuurlasten incl. BTW
    - iii. Detacheringslasten incl. BTW
  - b. Overige personeelslasten
    - i. Overige personeelskosten, zoals opleiding

3. De directe personele lasten worden verdeeld over de programma's, beleidsopgaven en resultaatgebieden. Dit geldt ook voor de activiteiten die vanuit de kassiersfunctie worden gefinancierd.
4. De verdeling van de directe personele lasten is gebaseerd op de in de begroting geraamde formatie en formatietoerekening (voorcalculatie is nacalculatie) en de werkelijke personeelslasten.
5. Bij de verdeling van de directe personele lasten maken we onderscheid in:
  - a. Toerekenbare formatie aan de beleidsopgaven (gespecificeerd naar de resultaatgebieden).
  - b. Overhead, die onderverdeeld is in:
    - i. Ondersteuning: Te verdelen naar rato van de toerekenbare formatie (zie 5a) over alle programma's.
Ondersteuning bestaat uit: Bestuursbureau, Communicatie, Public affairs, financiën, HR en Outsourcing
    - ii. Managementteam. Het MT wordt verdeeld over alle programma's.
    - iii. Van Werk Naar Werk
6. De overige personele lasten worden verdeeld naar rato van de toerekenbare formatie (zie 5a) over alle programma's.

Verdeling huisvestingslasten c.a.

De kosten voor huisvesting c.a. worden verdeeld naar rato van de toerekenbare formatie (zie 5a) over alle programma's.

Inkomsten

De inkomsten bestaan uit bijdragen vanuit de provincies en derden (zoals ministeries). Bij de vaststelling van de jaarrekening worden overschotten in principe teruggestort naar de provincies.

Bijlage 2. Totaalbeeld lasten per beleidsopgave

De onderstaande tabel geeft een totaalbeeld weer van de lasten bij de beleidsopgaven.

Programma	Beleidsopgave	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2022	Vershil
1. ROWW	1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	243.993	222.864	222.864	211.627	11.238
	1.2 Water	1.314.178	1.429.620	1.464.620	1.428.424	36.195
	1.3 Wonen	438.128	477.049	477.049	453.251	23.798
	1.4 Implementatie Omgevingswet	-58.637	352.649	2.169.594	705.398	1.464.196
	1.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet	1.649.984	1.700.000	1.700.000	1.681.334	18.666
	1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumentarium	325.000	101.400	101.400	0	101.400
	Totaal programma 1		3.912.645	4.283.582	6.135.527	4.480.034
2. Milieu, Energie en Klimaat	2.1 Gezondheid	125.133	228.404	228.404	220.634	7.771
	2.2 Circulaire Economie	179.608	268.964	268.964	220.701	48.263
	2.3 Klimaat en Energie	125.133	172.634	172.634	144.858	27.777
	2.4 Omgevingsveiligheid	219.075	160.850	160.850	152.739	8.111
	2.5 VTH-stelsel en Omgevingswet	406.248	461.859	461.859	365.869	95.990
	2.6 Abonnementen/VTH-kennisdeling internationaal	34.451	21.037	21.037	23.366	-2.329
	2.7 Coördinatie Klimaatakkoord	288.136	339.141	339.141	322.041	17.101
	2.8 6000 mw op land	98.790	156.837	156.837	141.624	15.213
	2.9 Regionale Energie Strategie 1.0	230.509	271.313	271.313	257.633	13.681
	2.10 Route 35	134.005	96.898	96.898	92.012	4.886
	2.11 Industrie en bedrijventerreinen	82.325	96.898	96.898	92.012	4.886
	2.12 Warmtetransitie	164.649	193.795	193.795	184.023	9.772
	2.13 Energie-infrastructuur	131.719	155.036	155.036	147.219	7.817
Totaal programma 2		2.219.781	2.623.666	2.623.666	2.364.730	258.937
3. Vitaal Platteland	3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	666.111	573.046	573.046	545.685	27.361
	3.2 Duurzame Landbouw	49.395	58.139	58.139	55.207	2.932
	3.3 Klimaatakkoord Landbouw Landgebruik	32.930	38.759	38.759	36.805	1.954
	3.4 Programma Natuur	361.918	413.319	413.319	398.061	15.259
	3.5 Natuurwetgeving	82.325	96.898	96.898	92.012	4.886
	3.6 Strategisch beleid Faunabeheer	82.325	96.898	96.898	92.012	4.886
	3.7 Natuurbeleid	83.419	88.035	88.035	81.358	6.677
	3.8 EU-Biodiversiteit	164.649	219.883	219.883	210.111	9.772
	3.9. Stikstof	164.649	7.845.439	6.905.439	6.209.610	695.829
	3.10. Nationale Database Flora en Fauna	900.000	0	0	0	0
Totaal programma 3		2.587.720	9.430.416	8.490.416	7.720.860	769.556
4. Mobiliteit	4.1 Duurzame Mobiliteit	497.482	595.127	675.127	676.902	-1.775
	4.2 Openbaar vervoer	230.509	271.313	271.313	257.633	13.681
	4.3 Verkeersveiligheid	256.853	302.320	302.320	287.076	15.244
	4.4 Fiets	243.958	344.719	344.719	300.415	44.303
	4.5 KpVV	1.848.349	1.819.380	1.819.380	1.767.329	52.050
	4.6 Goederenvervoer & Logistiek	90.557	106.587	106.587	101.213	5.375
	Totaal programma 4		3.167.708	3.439.446	3.519.446	3.390.569
5. Regionale Economie	5.1 Stimuleren innovatief en breed MKB	115.254	135.657	135.657	128.816	6.840
	5.2 Regionale Arbeidsmarkt, Circulair, digitalisering	115.254	135.657	135.657	128.816	6.840
	5.3 Circulaire Economie	49.395	159.539	159.539	147.751	11.787
	5.4 Cohesiebeleid	49.395	58.139	58.139	55.207	2.932
	5.5 Taskforce HRE en samenwerkingsagenda	195.933	261.036	261.036	218.988	42.048
	5.6 Vrijtijdeconomie	98.790	116.277	116.277	110.414	5.863
	5.7 Ruimtelijke economie en Klimaat en Energie	49.395	58.139	118.139	129.017	-10.878
Totaal programma 5		673.415	924.442	984.442	919.010	65.432
6. Cultuur	6.1 Toekomstperspectief	65.860	77.518	77.518	73.609	3.909
	6.2 Behoud erfgoed	57.627	67.828	67.828	64.408	3.420
	6.3 Cultuureducatie	16.465	19.380	19.380	18.402	977
	6.4 Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel	24.697	29.069	29.069	27.603	1.466
	Totaal programma 6		164.649	193.795	193.795	184.023
7. Kwaliteit Openbaar	7.1 Consultatie- en wetgevingstrajecten	461.018	563.190	563.190	515.265	47.925
	7.3 Strategische kennisfunctie	174.604	318.523	318.523	199.732	118.791
	7.4 Overheidsfinanciën	346.471	471.456	521.456	507.099	14.357
	7.5 Vitale vereniging	198.282	487.566	487.566	328.483	159.083
	7.6 Europa	791.501	879.238	879.238	852.513	26.725
	Totaal programma 7		2.631.875	3.483.638	3.593.638	3.199.181
8. Werkgeverszaken	8.1 CAO	460.522	550.388	621.965	546.121	75.843
	8.2 Integriteit en rechtspositie bestuurders	65.860	77.518	77.518	73.609	3.909
	8.3 Samenwerking	239.314	314.654	314.654	318.234	-3.580
	Totaal programma 8		765.695	942.560	1.014.137	937.965
9. IDA	9.1 Programmalijn Data	1.223.898	927.379	950.313	749.145	201.168
	9.2 Programmalijn Dienstverlening	378.693	699.229	286.229	563.030	-276.801
	9.3 Programmalijn Bedrijfsvoering	296.369	602.331	112.331	587.987	-475.656
	9.4 Innovatie	362.228	806.599	806.599	498.501	308.098
	9.5 Ontwikkeling digitale vaardigheden	98.790	166.977	166.977	195.064	-28.087
	Totaal programma 9		2.359.978	3.202.515	2.322.449	2.593.726
10. Overig	9.1 Werkbudget	217.583	234.991	234.991	159.877	75.115
	9.2 Stelpost L&P-compensatie	0	0	0	0	0
	9.3 Informatiehuizen Natuur en Externe Veiligheid	1.896.554	0	0	0	0
	9.4 Compensatie Zeeland	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
	9.5 Nog te verdelen apparaatslasten	0	0	-248.042	0	-248.042
	9.6 Afrekening Kassiersfuncties	-77.444	0	0	0	0
	9.6 Afrekening Kassiersfuncties	0	0	618.000	0	618.000
Totaal programma 9		8.736.693	6.934.991	7.304.949	6.859.877	445.073
Totaal generaal		27.220.161	35.459.050	36.182.464	32.649.974	3.532.490

Bijlage 3. Bijdrage per provincie

Bijdrage 2022

In de tabel hieronder is de bijdrage per provincie op rekeningbasis weergegeven.

		1. ROWW	2. Milieu, Energie en Klimaat	3. Vitaal Platteland	4. Mobiliteit	5. Regionale Economie	6. Cultuur	7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	8. Werkgeverszaken	9. IDA	10. Overig		Totaal	
											10.1 Werk-budget	10.4 Compensatie Zeeland	Totaal 10. Overig	Totaal
Te verdelen bedrag ->		4.480.034	2.364.730	7.720.860	3.390.569	919.010	184.023	3.199.181	937.965	2.593.726	159.877	6.700.000	6.859.877	32.649.974
Provincie	Proc. aandeel													
Groningen	7,8%	347.240	183.286	598.431	262.797	71.231	14.263	247.963	72.700	201.035	12.392	279.105	291.497	2.290.445
Fryslân	8,1%	363.667	191.957	626.741	275.229	74.601	14.938	259.693	76.139	210.546	12.978	501.117	514.094	2.607.605
Drenthe	7,3%	325.893	172.019	561.642	246.642	66.852	13.386	232.720	68.231	188.677	11.630	106.665	118.295	1.994.357
Overijssel	8,2%	366.372	193.385	631.403	277.277	75.156	15.049	261.625	76.706	212.112	13.075	912.089	925.163	3.034.247
Flevoland	6,5%	292.279	154.276	503.712	221.202	59.957	12.006	208.716	61.193	169.216	10.430	3.353	13.783	1.696.338
Gelderland	10,1%	452.820	239.015	780.387	342.702	92.889	18.600	323.358	94.805	262.161	16.160	1.809.409	1.825.569	4.432.307
Utrecht	9,0%	401.927	212.152	692.678	304.185	82.449	16.510	287.015	84.150	232.696	14.343	215.169	229.512	2.543.274
Noord-Holland	8,5%	381.332	201.281	657.185	288.599	78.224	15.664	272.308	79.838	220.773	13.608	578.803	592.411	2.787.614
Zuid-Holland	10,0%	447.395	236.152	771.038	338.597	91.776	18.377	319.484	93.669	259.021	15.966	78.685	94.651	2.670.161
Zeeland	6,7%	300.502	158.616	517.882	227.425	61.643	12.343	214.587	62.915	173.976	10.724		10.724	1.740.613
Noord-Brabant	9,8%	440.666	232.600	759.441	333.504	90.396	18.101	314.679	92.260	255.125	15.726	1.461.316	1.477.042	4.013.814
Limburg	8,0%	359.941	189.990	620.320	272.410	73.836	14.785	257.033	75.359	208.389	12.845	754.289	767.134	2.839.198
Totaal	100,0%	4.480.034	2.364.730	7.720.860	3.390.569	919.010	184.023	3.199.181	937.965	2.593.726	159.877	6.700.000	6.859.877	32.649.974

Ten opzichte van eerdere jaren zijn de provincies in dit overzicht in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

9.4: Bij deze beleidsopgaven is een afwijkende verdeelsleutel van toepassing.

Verskil bijdrage per provincie bij begroting en rekening 2022 (restitutie 2022)

		Primitieve begroting 2022	Mutatie VJN/NJN 2022	Doorgeschoven vanuit 2021	Gewijzigde Begroting 2022	Rekening 2022	Verskil (begroting - rekening)	Doorschui en naar 2023	Restitueren
		(1)	(2)	(3)	(4 = 1+2+3)	(5)	(6 = 4-5)	(7)	(8 = 6+7)
Provincie	Proc. aandeel								
Groningen	7,8%	2.508.172	-92.080	148.154	2.564.245	2.290.445	273.801	-127.855	145.946
Fryslân	8,1%	2.835.632	-96.436	155.162	2.894.358	2.607.605	286.753	-133.903	152.850
Drenthe	7,3%	2.198.699	-86.419	139.046	2.251.325	1.994.357	256.969	-119.995	136.974
Overijssel	8,2%	3.263.970	-97.153	156.317	3.323.133	3.034.247	288.886	-134.899	153.987
Flevoland	6,5%	1.879.604	-77.506	124.704	1.926.802	1.696.338	230.464	-107.618	122.846
Gelderland	10,1%	4.716.235	-120.077	193.201	4.789.358	4.432.307	357.051	-166.730	190.321
Utrecht	9,0%	2.795.291	-106.582	171.487	2.860.196	2.543.274	316.922	-147.991	168.931
Noord-Holland	8,5%	3.026.717	-101.120	162.699	3.088.297	2.787.614	300.682	-140.408	160.275
Zuid-Holland	10,0%	2.950.688	-118.639	190.886	3.022.935	2.670.161	352.774	-164.732	188.041
Zeeland	6,7%	1.929.034	-79.686	128.212	1.977.561	1.740.613	236.947	-110.646	126.302
Noord-Brabant	9,8%	4.290.121	-116.854	188.015	4.361.282	4.013.814	347.468	-162.255	185.213
Limburg	8,0%	3.064.889	-95.448	153.573	3.123.014	2.839.198	283.816	-132.532	151.284
Totaal	100,0%	35.459.050	-1.188.000	1.911.456	36.182.506	32.649.974	3.532.532	-1.649.563	1.882.969

Bijlage 4. Afkortingenlijst

Afkorting	Volledige omschrijving
AAC	ambtelijke adviescommissie
AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ACS	Ambtelijke Commissie Stikstof
AI	Artificiële Intelligentie
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APK	Algemene Periodieke Keuring
Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AV	Algemene Vergadering
AZ	ministerie van Algemene Zaken
BAC	bestuurlijke adviescommissie
BAR	Brexit Adjustment Reserve
BAZEB	Bestuursakkoord Zero Emissie Bussen
BCS	Bestuurlijke Commissie Stikstof
BDU	brede doeluitkering
BLOW	bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie
BNC	beoordeling nieuwe commissievoorstellen
BNG	betalen naar gebruik
BOb	Bestuurlijk Omgevingsberaad
BOD	Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie
BOFv	Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen
BRB	Beraad Ruimtelijk Beleid
BRO	Basis Registratie Ondergrond
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BUZA	ministerie van Buitenlandse Zaken
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZPW	bestuurlijk Stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers
CAOP	Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel
CdK	Commissaris van de Koning
CE	circulaire economie
CEMR	Council of European Municipalities and Regions
CES	cluster energiestrategie
CO2	koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CvdR	Comité van de Regio's
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EFRO	Europees Fonds voor Regionale economie
ERIAFF	European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry

ESF	Europees Sociaal Fonds
ESIF	Europese structuur- en investeringsfondsen
EU	Europese Unie
EV	externe veiligheid
EZK	ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FTK	financieel toetsingskader
GIR	Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte
GLB-NSP	gemeenschappelijk landbouwbeleid-nationaal strategisch plan
GS	Gedeputeerde Staten
GWV	grond-, weg- en waterbouw
HNP	Huis Nederlandse Provincies (in Brussel)
HRE	herstel regionale economie
HRM	human Resource Management
I&W	ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBL	interbibliothecair leenverkeer
IBP	interbestuurlijk programma
IDA	Interprovinciale Digitale Agenda
IFV	Interbestuurlijke en financiële verhoudingen
IHW	Informatiehuis Water
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IMPEL	European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law
IPO	Interprovinciaal Overleg
IPS	interprovinciaal programma stikstof
IPSN	interprovinciaal programma stikstof en natuur
JTF	Just Transition Fund
KIA	kennis- en innovatieagenda
KIC	kennis- en Innovatieconvenant
KOB	kwaliteit openbaar bestuur
KpVV	Kennisplatform Verkeer en Vervoer
KRW	Kaderrichtlijn Water
LCW	Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling
LEV	licht elektronische voertuigen
LGR	Landelijke Grondwater Register
LHS	landelijke handhavingsstrategie
LNV	ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
L&P	Loon & Prijs
LV	landelijke voorziening
LVMB	Landelijk Verkeersmanagement Beraad
MAP's	EU-milieuactieprogramma's
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJA/MEE	meerjarenafpraak energie-efficiëntie
MKB	midden- en kleinbedrijf

MTH	milieu, toezicht en handhaving
N2000	Natura2000
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NAP	Actieprogramma Nitraatrichtlijn
NAS	nationale klimaatadaptatiestrategie
NBTC	Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen
NDFF	Nationale Databank Flora en Fauna
NGO	niet-gouvernementele organisatie
NGR	Nationaal Geo Register
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NMP	Nationaal Milieuprogramma
NOVB	Nationaal Openbaarvervoerberaad
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied
NP-RES	Nationaal Programma Regionale Energiestrategie
NSP	nationaal strategisch plan
NTF	Nationaal Toekomstbeeld Fiets
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OEM	overige eigen middelen
OGB	opdrachtgeversberaad
Olo	Omgevingsloket Online
OM	Openbaar Ministerie
OV	openbaar vervoer
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PFAS	poly- en perfluoralkylstoffen
PHEV	plug in hybride elektrische voertuigen
PIDI/MIEK	Nationaal Programma Infrastructuur Duurzame Industrie / Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
POI	provinciale ondersteuningsinstellingen
PS	Provinciale Staten
RAL	Regionale Agenda Laadinfrastructuur
RE	regionale economie
REIS	regionale energie-infrastructuur
RES'en	regionale energiestrategieën
REV	Register Externe Veiligheid
RRF	Recovery and Resilience Facility
RISM	Road infrastructure safety management
RMP	regionaal mobiliteitsprogramma
ROB	Raad Openbaar Bestuur
ROM's	regionale ontwikkelingsmaatschappijen
ROWW	ruimtelijke ontwikkeling, water en wonen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RVV	Reglement verkeersregels en verkeerstekens

SDG's	Sustainable Development Goals
SDN	Safety Delta Nederland
Shine	sustainable houses in inclusive neighbourhoods
SLA	schoneluchtakkoord
SPN	Stichting Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland
SPUK	specifieke uitkering
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
SUM	stand van zaken uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit
SZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TBOV	toekomstbeeld openbaar vervoer
TdF	Tour de Force
TWh	terrawattuur
UP CE	landelijk Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOB	Vereniging Openbare Bibliotheken
VP	vitaal platteland
VSO	Verbond voor Sectorwerkgevers Overheid
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
WKO	warmte- en koudeopslag
WKP	waterkwaliteitsportaal
Woo	Wet open overheid
WOR	Wet op de ondernemingsraden
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
ZBO	zelfstandig bestuursorgaan
ZPW	zelfstandige publieke werkgevers
ZZS	zeer zorgwekkende stoffen

Werkt voor provincies

BIJ12 jaarverslag en jaarrekening 2022

Leeswijzer	3
1 Managementsamenvatting	4
1.1 Financiële aspecten	4
1.2 Belangrijke ontwikkelingen BIJ12 in 2022.....	5
2 Wat hebben we bereikt?	6
2.1 Expertiseteam Stikstof en Natura 2000	6
2.2 Natuurinformatie en monitoring	8
2.3 Natuurbeheer	9
2.4 NDFF	9
2.5 Faunazaken	10
2.6 AdviesCommissie Schade Grondwater	11
2.7 Regeling Drugsafvaldumpingen.....	11
2.8 GBO Provincies.....	11
2.9 Interne organisatie	12
3 Algemene uitgangspunten voor financiële verslaglegging	12
3.1 Richtlijn voor verslaglegging.....	12
3.2 Personele kosten	13
3.3 Fiscaliteit	13
3.4 Reserves en voorzieningen	13
3.5 Risicobeheersing en voorkomen van fraude.....	14
4 Wat heeft de uitvoering van activiteiten gekost?	15
4.1 Balans BIJ12 2022	15
4.2 Staat van baten en lasten 2022	15
5 Toelichting op de Staat van baten en lasten 2022.....	17
5.1 Lasten	17
5.2 Baten: verdeelsleutels en bijdragen provincies.....	22
6 Resultaatbestemming.....	23
Bijlage A: Rekening courant Faunazaken inclusief uitvoering ganzenregeling	23
Bijlage B: Afkortingen overzicht.....	25

Leeswijzer

De jaarrekening van BIJ12 maakt onderdeel uit van de geconsolideerde jaarrekening van de vereniging IPO. Om inzicht te bieden in het financiële resultaat van BIJ12 is ter aanvulling op de geconsolideerde jaarrekening, voorliggend verantwoordingsdocument opgesteld.

Voor de verantwoording over 2022 zijn het jaarverslag en de jaarrekening van BIJ12 samengevoegd tot één verantwoordingsdocument over de uitgevoerde activiteiten én de financiële resultaten. Basis voor de toelichting zijn de BIJ12-Meerjarenagenda 2021-2024/Jaarplan 2022 die het IPO-bestuur op 2 september 2021 vaststelde, de Voorjaarsnota 2022 die het IPO-bestuur op 14 april 2022 vaststelde en de Najaarsnota 2022 die het IPO-bestuur van 3 oktober 2022 vaststelde. Na de vaststelling door het IPO-bestuur keurde de Algemene Vergadering van het IPO deze ook goed.

De jaarverantwoording bevat de volgende hoofdstukken:

1. Het directieverslag met de belangrijkste ontwikkelingen in 2022
2. De verantwoording over de activiteiten van het jaarplan 2022
3. De uitgangspunten voor de financiële verslaglegging
4. De balans en Staat van Baten en Lasten per 31-12-2022
5. Een toelichting op de Staat van Baten en Lasten per organisatieonderdeel. Deze toelichting bevat de financiële toelichting op het resultaat per onderdeel
6. De voorgestelde bestemming van het rekeningresultaat

1 Managementsamenvatting

Op 9 oktober 2013 is door het IPO-bestuur besloten tot de oprichting van een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie voor uitvoerende taken van de provincies. Vanaf 1 januari 2014 is de organisatie operationeel onder de naam BIJ12. In 2015 is op verzoek van de provincies het secretariaat van de Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG), dat voorheen onderdeel was van DLG (Dienst Landelijk Gebied), toegevoegd aan BIJ12. In 2021 is de uitvoering van de Subsidieregeling opruiming drugsafval als nieuwe taak toegevoegd. In 2022 is het Programmaplan Interprovinciaal programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN) vastgesteld, dat de basis vormt voor de ondersteuning door en de samenwerking tussen IPSN en BIJ12. Verder zijn in 2022 het programmaplan en de programmaorganisatie voor de tweede fase van de transitie van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) vastgesteld. BIJ12 is ondergebracht bij de Vereniging IPO die hiermee bestaat uit het IPO-bureau en BIJ12.

1.1 Financiële aspecten

De financiële afstemming heeft – evenals in voorgaande jaren – periodiek met de ambtelijke portefeuillehouders plaatsgevonden over de uitvoering van de activiteiten en projecten en er zijn voorstellen besproken in de diverse provinciale adviescommissies.

De afstemming met de provincies op financieel gebied vond plaats door middel van technische briefings die in IPO-verband worden georganiseerd.

Voor de bestuurlijke besluitvorming zijn de plannings van de P&C-producten van het IPO-bureau en BIJ12 op elkaar afgestemd en worden de jaarrekeningen van BIJ12 en het IPO-bureau geconsolideerd.

BIJ12 heeft de gestelde doelstellingen in het jaarplan voor het grootste gedeelte gerealiseerd. Ook is BIJ12 binnen de begroting gebleven met een overschot op Bedrijfsvoering en het Expertiseteam Stikstof en Natura 2000. Bij de toelichtingen op de units worden deze onderuitputtingen verklaard. De overige onderdelen van BIJ12 laten kleine afwijkingen zien.

Aan de provincies dient € 1.965.163 te worden gerestitueerd conform de geldende verdeelsleutels. Deze restitutie is inclusief onttrekkingen aan de bestemmingsreserves.

1.2 Belangrijke ontwikkelingen BIJ12 in 2022

De **faunaschades** zijn, net als afgelopen jaren, ook in 2022 gestegen. Met de financiële toename van de faunaschades is ook de administratieve druk toegenomen als gevolg van de afhandeling van het toenemende aantal bezwaar- en beroepschriften, het aantal vragen dat aan de helpdesk wordt gesteld en de stijgende vraag naar informatie over feiten en cijfers over deze schades.

De toenemende maatschappelijke en media-aandacht voor de **wolf** noodzaakt tot een adequate en zorgvuldige monitoring en communicatie over de ontwikkeling van de wolf in Nederland. Deze extra activiteiten zijn opgevangen binnen de begroting BIJ12.

In het Bestuurlijk Overleg Natuur zijn eind 2021 tussen provincies en rijk afspraken gemaakt over de ambitie voor **verbetering van natuurinformatie**, vastgelegd in het Programma Natuur. In 2022 werden de ontwikkelingen naar aanleiding daarvan steeds duidelijker. In genoemd Bestuurlijk Overleg Natuur zijn afspraken gemaakt over de versterking van monitoring. Op basis van een businesscase heeft het Bestuurlijk Overleg Natuur (rijk en provincies) € 4.000.000 uit de programmamiddelen Programma Natuur gelabeld voor de versterking van monitoring. Deze middelen zijn in 2022 beschikbaar gesteld door LNV voor uitvoering van afspraken betreffende maatregelen voor versterking van de monitoring. Een deel daarvan is via een subsidie beschikbaar gesteld aan BIJ12, maar zal pas in 2023 kunnen worden besteed. Eind 2022 is op basis van een verdere uitwerking van de businesscase een besluit genomen over de afbakening, rolverdeling en middelen voor verbetering van informatie over Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR)-doelbereik, omgevingscondities en informatie over voortgang van uitvoering van (herstel)maatregelen. In 2023 wordt dit besluit verder uitgewerkt in een voorstel voor een uitvoeringsplan dat in samenwerking tussen LNV en BIJ12 wordt opgesteld. Het voorstel bevat de implicaties hiervan voor BIJ12. Dit wordt in 2023 voorgelegd aan het bestuur.

De inwerkingtreding van de nieuwe **Wet Open Overheid** zorgt voor een toenemende druk op BIJ12 en de provincies om gegevens en data te leveren. De werkdruk bij de juridische afdeling neemt dermate toe, dat de kritische grens om te kunnen beantwoorden binnen de gestelde termijnen, aan het eind van 2022 bijna is bereikt.

Sinds 1 januari 2021 voert BIJ12 centraal de **provinciale subsidieregelingen voor gedupeerden van drugsafvaldumpingen** uit. Er is tot en met 2024 jaarlijks een bedrag van maximaal € 1.000.000 inclusief uitvoeringskosten beschikbaar voor de subsidieregeling drugsafvaldumpingen. Op 21 oktober 2022 heeft de minister van J&V de Tweede Kamer geïnformeerd over de 'Opvolging toezeggingen en moties drugsbeleid' (kenmerk 4260813). In de kamerbrief is een verruiming van de huidige subsidieregeling opgenomen. Uit de verruimde regeling volgt dat particulieren recht krijgen op vergoeding van de opruimkosten tot maximaal € 200.000, met terugwerkende kracht. Decentrale overheden worden gedeeltelijk gecompenseerd.

Sinds de oprichting van BIJ12 in 2014 is de **organisatiestructuur** met 4 inhoudelijke units en bedrijfsvoering niet aangepast. Inmiddels is de organisatie in omvang en in taken toegenomen, en is de behoefte ontstaan om de organisatie aan te passen aan de ontwikkeling daarvan. In 2022 is het profiel van BIJ12 geactualiseerd en bekrachtigd door het IPO-Bestuur. Op basis hiervan is een programma gestart dat is gericht op gewenste verbeteringen in de organisatie. Dit programma loopt door in 2023.

Binnen de vereniging is in 2022 een traject ingezet ter **versterking van de bedrijfsvoering**. Hierbij worden drie doelen nagestreefd: verminderen van de kwetsbaarheid, professionalisering en het vergroten van de efficiency. Zie ook paragraaf 10.5 van het jaarverslag 2022 van IPO-bureau.

2 Wat hebben we bereikt?

Per onderdeel staan hieronder op hoofdlijnen de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen van 2022. De resultaten worden aan de hand van het werkplan 2022 van BIJ12 - meer in detail - aan de betreffende Ambtelijke Adviescommissies en aan de directeur van het IPO gerapporteerd.

2.1 Expertiseteam Stikstof en Natura 2000

De IPSN en het Expertiseteam werken nauw samen aan de ondersteuning van provincies (onder andere via de AC en de BC Stikstof, het Landelijk Informatiepunt Stikstof en diverse werkgroepen en overleggen). In 2022 ontwikkelde het Expertiseteam de verdere professionele ondersteuning op de gebieden VTH, juridisch advies, AERIUS, data & monitoring, kennisdeling (onder andere door de Campus) en het Informatiepunt. Dat heeft onder andere geleid tot een eerste vorm van opdracht van de IPSN aan BIJ12. Het stikstof- en natuurdossier was in 2022 echter onverminderd beweeglijk door nieuwe inzichten, beleidsimplementatie en uitspraken van rechtbanken. Het expertiseteam beweegt mee met deze ontwikkelingen teneinde een optimale ondersteuning van de IPSN en provincies te blijven bieden. Het Informatiepunt Stikstof en Natura 2000 is, mede in opdracht van het Rijk verbreed tot een landelijk Informatiepunt Stikstof en eveneens verder geprofessionaliseerd.

BIJ12 heeft in 2022 de provincies en de IPSN ondersteund met de volgende taken:

1. Ondersteuning
2. Verzamelen en beheren van data (data en monitoring)
3. Informatievoorziening en communicatie (Helpdesk)
4. Kennisdeling en -ontwikkeling (Campus).

Het BIJ12-Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 heeft eigen BIJ12-opgaven en levert het operationele en beleidsondersteunende hart voor de IPSN. Door het Expertiseteam is -vaak op de achtergrond- veel opgezocht, uitgezocht, voorbereid, uitgedacht, uitgewerkt, afgestemd en ingebracht, bij, voor en met provincies. Van het team vraagt dit veel ten aanzien van inzet, doorzettingsvermogen en flexibiliteit. Hieronder staan een aantal bereikte resultaten.

Ad 1 Ondersteuning

Financiering AERIUS

BIJ12 heeft de bijdragen van provincies betaald aan RIVM voor de doorontwikkeling en het beheer van AERIUS. Het betrof een bedrag van bijna € 2.000.000.

Ondersteuning bij projecten, processen en overleggen

Op het vlak van ondersteuning assisteerde het Expertiseteam in projecten, processen en overleggen met uitnodigingen, (het regelen van) locaties, agenda's, verslaglegging, planning en programmering, (be)geleiding en natuurlijk met (inhoudelijke) expertise.

Advisering over Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving (VTH)

In 2022 lag bij VTH voor het eerst een accent op de zoektocht naar een oplossing van de stikstofproblematiek voor de lange termijn. Samen met de IPSN is nagedacht over de toekomstige toestemmingsverlening. Hiernaast startte, naar aanleiding van de evaluatie van de salderingsregels, de verdere professionalisering van toezicht en handhaving.

In 2022 ging veel aandacht uit naar jurisprudentie en de gevolgen daarvan voor het huidige vergunningenbeleid. Spraakmakende uitspraken over beweiden en bemesten, RAV-factoren en de zogenaamde bouwvrijstelling trokken diepe sporen in het huidige regelgevend stelsel. BIJ12 ondersteunde in de vorm van advisering, procesondersteuning en kennisdeling via onder andere kaders en informatiebijeenkomsten. Meer dan in voorgaande jaren werd daarbij de samenwerking met het rijk (DGS) gevonden.

Advisering over AERIUS

In 2022 is de voor BIJ12 beoogde rol als gebruikersregisseur verder uitgewerkt. De Bestuurlijke Commissie Stikstof heeft een principebesluit genomen over deze rol waarvoor BIJ12 opdracht en financiering krijgt van LNV. Eind 2022 meldde LNV echter dat de rijksfinanciering niet via een opdracht maar via een subsidie behoort te lopen. De voorbereidingen voor de subsidieaanvraag zijn gestart (en worden in 2023 afgerond).

Op technisch vlak speelde de discussie over het gebruik van onderdelen van AERIUS. BIJ12 heeft voor- en nadelen geduid (risicoanalyse) als inbreng voor vervolg van de zogenoemde Goede Gesprekken.

De TAA AERIUS (technische commissie) is gestart. BIJ12 is vertegenwoordigd. Ook is de communicatie gestart ter voorbereiding op de actualisatie. De actualisatie was voorzien in november 2022 maar is uitgesteld en uiteindelijk (succesvol) geëffectueerd in januari 2023.

Advisering over Natuur, Gebiedsgerichte aanpak en data en monitoring

BIJ12 leverde kennis en expertise op de thema's Gebiedsgerichte Aanpak, Monitoring & Data en Natuur. Zo heeft BIJ12 geholpen met:

- expertise en begeleiding van de gebiedsplannen inclusief het ontsluiten van de daartoe benodigde informatie en data.
- expertise en begeleiding van het beschikbaar krijgen en stellen van de DASH-data.
- een handreiking voor het opstellen van Natuurdoelanalyses (NDA). Deze is door de Ecologische autoriteit getoetst en van advies voorzien. Op basis van deze handreiking hebben de provincies het opstellen van NDA's voortvarend op kunnen pakken: alle NDA's worden naar verwachting uiterlijk april 2023 opgeleverd.
- een basis voor natuurmonitoring waarmee de staat van gebieden en het doelbereik in beeld worden gebracht. Dit is ook nodig om kennishiaten in de natuurdoelanalyses te dichten.
- het in beeld brengen van de samenhang tussen de natuurdoelanalyses, Wsn-gebiedsplannen en toestemmingsverlening.
- actualisaties AERIUS-habitatkaarten, het Veegbesluit en een verbeteraanpak.
- de pilot voor uitwerking van de sociaal economische-analyse in samenwerking met provincies en WeeR.
- inhoudelijke voeding van regiodagen en themabijeenkomsten, waaronder de Hexaton.

Ad 2 Verzamelen en beheren van data (data en monitoring)

BIJ12 ondersteunde provincies en IPSN met het verzamelen, beheren en bevragen van data en het delen van informatie die daaruit voortkomt. Het betreft informatie verkregen uit monitoring natuur, stikstof, PAS-melders enzovoorts. Deze informatie is nodig voor de bestuurlijke verantwoording onder andere aan provinciale staten en de tweede kamer.

Ad 3 Informatievoorziening en communicatie

Informatiepunt Stikstof & Natura 2000

Het Informatiepunt heeft ingezet op de doorontwikkeling en professionalisering. Daarnaast heeft het Informatiepunt, in opdracht van het Rijk, zich voorbereid op extra taken die betrekking hebben op de gebruikersregie, gebruikersondersteuning en gebruikerscommunicatie AERIUS. In 2023 wordt de opdracht verder afgerond en zal het Informatiepunt deze taken gaan uitvoeren. Daarnaast is het Informatiepunt betrokken bij BIJ12 organisatieontwikkelingstrajecten op het gebied van kennisontwikkeling, -deling en -borging als projectleider of in projectteams.

Helpdesk

Voor vragen over stikstof en Natura 2000 en/of gebruikersondersteuning AERIUS kan iedereen bij de Helpdesk terecht. In 2022 zagen we de druk op de helpdesk toenemen: 1.484 schriftelijke en 827 telefonische vragen zijn ontvangen en netjes afgehandeld.

Ad 4 Kennisdeling en -ontwikkeling (Campus)

Campus

De Campus ontwikkelt zich tot het kennisknooppunt voor de provincies. De LMS leeromgeving is uitgebreid met een aantal basiscursussen die gebruikt worden bij het inwerken van nieuwe medewerkers, ook bij provincies. De Campus neemt deel aan de Kerngroep Lerende aanpak van de Netwerkfaciliteit Regieorganisatie Transitie landelijk gebied (RTLG). Daarnaast is in samenwerking met het IPO-bureau, het traject 'kennis & leren' ingezet voor de ontwikkeling en ondersteuning van gebiedsprofessionals en provinciale kennisbouwers. Het Campusportfolio breidt uit met fysieke cursussen en trainingen. Een groeiende kernactiviteit blijft daarbij het ondersteunen van IPSN met kennisbijeenkomsten en -sessies.

Kennismanagement

BIJ12 borgt en beheert de opgedane kennis uit informatiebijeenkomsten, werkgroepen, helpdeskvragen en de actualiteit in SharePoint en TOPdesk. Een gezamenlijke omgeving voor documenten is in ontwikkeling waarbinnen IPO en BIJ12 nog beter kunnen samenwerken in dienst van de (informatiepositie van) provincies. Relevante informatie wordt gedeeld via de website van BIJ12. Ook is het registratiesysteem TOPdesk uitgebreid met een module waarin de

gebruikerswensen AERIUS kunnen worden verzameld en gerubriceerd. Deze ontwikkelingen zullen in 2023 verder worden doorgezet.

2.2 Natuurinformatie en monitoring

BIJ12 draagt bij aan de informatiepositie van provincies door de hele informatieketen, van het verzamelen van gegevens tot en met het opstellen van rapportages, te ondersteunen. Het gaat daarbij zowel om informatie over de ontwikkeling van de biodiversiteit als om het volgen en rapporteren over beleidsprestaties.

Naar aanleiding van de vaststelling van het Programma Natuur heeft BIJ12 geïnvesteerd in het uitwerken van de doelstellingen voor verbetering van monitoring en informatievoorziening voor natuurwaarden (doelbereik), omgevingscondities die bepalend zijn voor de ontwikkeling van natuurwaarden en de (uitvoering van) maatregelen. Met een brede groep van medewerkers van provincies en stakeholders, en met ondersteuning van het ministerie van LNV, zijn verschillende varianten uitwerkt. Dit heeft in december 2022 geleid tot de bestuurlijke keuze voor het scenario 'VHR compleet'. Dit scenario richt zich op een betere informatievoorziening voor landelijke en provinciale rapportages, gebiedsprocessen en besluiten in het kader van gebiedsbescherming. Het opstellen van werkpakketten en het formuleren van bestuurlijke voorstellen heeft in 2022 veel tijd gevergd van medewerkers van BIJ12 en provincies. De ontwikkeling van methoden, hulpmiddelen en datavoorzieningen is daarmee in lijn gebracht met de actuele opgaven in het natuurbeleid. Tegelijkertijd is daardoor in 2022 minder voortgang geboekt in het realiseren hiervan. Beheer en doorontwikkeling van ICT-voorzieningen voor natuurgegevens heeft er voor gezorgd dat alle applicaties veilig beschikbaar bleven en enkele procesverbeteringen in de data-uitwisseling tussen provincies en ketenpartners konden worden gerealiseerd. De overstap naar een nieuw platform voor de BIJ12-applicaties (zie ook par. 2.8. GBO) leidde er toe dat grote vernieuwingsopgaven in natuurapplicaties, waaronder de Nationale Databank Vegetaties en Habitats (NDVH) en de Rekenmodule NatuurNetwerk (RNN) niet (geheel) gerealiseerd konden worden in 2022. Deze opgaven zijn inhoudelijk wel voorbereid waardoor in 2023 de applicaties binnen het nieuwe platform ontwikkeld kunnen worden.

Informatie over ecologie van beschermde soorten speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van de Wet natuurbescherming. BIJ12 beheert de 'kennisdocumenten beschermde soorten' waarin informatie over ecologie, onderzoek en maatregelen om invulling te geven aan wettelijke bescherming bij elkaar komen. De actualisatie van deze documenten is erop gericht de meest recente relevante kennis op te nemen en de documenten nog beter toepasbaar te maken voor initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen en de toetsers van plannen en projecten bij andere de omgevingsdiensten. In 2022 zijn enkele documenten geactualiseerd en is het proces om relevante informatie bij elkaar te brengen voor andere documenten gestart. Daarbij zijn afwegingen gemaakt over de inzet van tijd en middelen voor de actualisatie van bestaande documenten enerzijds, en het opstellen van nieuwe documenten voor soorten waarvoor die nog niet beschikbaar waren anderzijds.

De toename van wolven in Nederland leidt tot een grotere inspanning voor de monitoring daarvan. Het gaat daarbij enerzijds om de passieve monitoring waarbij gegevens uit het hele land bij elkaar gebracht worden en anderzijds de actieve monitoring gericht op gebieden waar wolven zich hebben gevestigd of zich vermoedelijk zullen vestigen. De toegenomen kosten hiervoor zijn in 2022 binnen de begroting gedekt.

De beleidsmonitoring van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) is in 2022, gelet op de vertraging in de vaststelling van het Europese landbouwbeleid, verlengd tot en met 2023. In 2023 zullen de meetnetten opnieuw aanbesteed worden waarbij rekening wordt gehouden met de nieuwe context waarin het ANLb wordt uitgevoerd.

In de jaarlijkse Voortgangsrapportage Natuur (VRN) komen veel gegevensstromen van provincies (en BIJ12) samen om prestaties en effecten van het natuurbeleid inzichtelijk te maken. Het Natuurpact van provincies en rijk vormt daarvoor het beleidsmatige kader. De achtste VRN is tijdig gepubliceerd, na akkoord van de BACVP en de Minister van LNV.

2.3 Natuurbeheer

BIJ12 ondersteunt de provincies bij de uitvoering en verbetering van het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) en het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). Provincies en natuurbeheerders voeren het natuurbeheer uit binnen de kaders van het Natuurpact. Het subsiestel biedt provincies een kader om rechtmatig een bijdrage te verlenen aan natuurbeheer en investeringen in natuurkwaliteit door terreinbeherende organisaties en particuliere natuurbeheerders.

BIJ12 heeft zich in 2022 ingezet voor goedkeuring van de Modelregeling grondverwerving. Dit heeft geleid tot een goedkeuringsbesluit van de Europese Commissie voor deze regeling. De regeling is daarmee beschikbaar voor alle provincies. Met het toenemen van het areaal beheerde natuur wordt binnen enige jaren waarschijnlijk de grens voor een formele evaluatieplicht in het kader van de Europese staatssteunregels bereikt. BIJ12 heeft in afstemming met de provincies hiervoor de eerste voorbereidende activiteiten gestart. In het kader van het 'onderhoud' van de lopende regelingen zijn in 2022 nieuwe Standaard KostPrijzen (SKP's) voor natuurbeheer vastgesteld. Hierin konden nog niet alle aanbevelingen uit de eerdere evaluatie van de SKP's verwerkt worden.

Met het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) en de uitwerking daarvan in het Nationaal Strategisch Plan (NSP) zijn nieuwe kaders ontstaan voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer. Regelingen en ondersteunende ICT zijn hierop aangepast. Daarnaast heeft BIJ12 zich ingezet om de implementatiesporen rond het ANLb bij de betrokken ketenpartners op elkaar af te stemmen. Hiermee worden de risico's op fouten bij de implementatie vroegtijdig gedeeld en waar mogelijk beperkt.

In 2022 zijn nadere afspraken gemaakt over een brede verkenning voor de toekomst van het SNL. De verkenning wordt begin 2023 afgerond. In 2022 zijn verkennende gesprekken gevoerd over de ICT-voorziening ter ondersteuning van de subsidiecyclus voor natuurcollectieven. Dit heeft in 2022 nog niet tot nadere afspraken over beheer en onderhoud op langere termijn geleid. Dit zal in 2023 alsnog moeten gebeuren.

De aanbesteding van onderzoeken in het kader van OBN Natuurkennis is in 2022 voortgezet. Het ging in 2022 om minder, maar complexere onderzoeken. Daarnaast zijn in 2022 conform afspraken tussen provincies en rijk aanvullende middelen voor OBN onderzoek beschikbaar gekomen in het kader van het Uitvoeringsprogramma Natuur. De subsidiebeschikking hiervoor is pas eind 2022 afgegeven. Aanbesteding van de onderzoeken start daarom begin 2023.

2.4 NDFF

Voor de uitvoering van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) werkten de provincies (IPO), het rijk (ministerie van LNV), soortenorganisaties en de terreinbeherende organisaties samen in een consortium. Sinds 2022 is de NDFF onderdeel van de begroting van BIJ12. Tot en met 2024 wordt gewerkt aan de transitie van de NDFF naar open data op een technisch up-to-date ICT.

Het proces van bij elkaar brengen, valideren en beschikbaar stellen van data is in 2022 voortgezet binnen de licentieovereenkomst met de Stichting NDFF en de werkafspraken over beschikbaarheid van gegevens voor verschillende doelstellingen en doelgroepen. In 2022 was er een toename van het aantal partijen dat via een abonnement gegevens van de NDFF gebruikt. Ook was er sprake van een toename van vragen van gebruikers met een maatschappelijke doelstelling, waaronder politieke partijen. De afspraken over het delen van gegevens zoals die de afgelopen jaren zijn gehanteerd passen hier niet in alle gevallen goed bij. Vooralsnog worden leveringen zo veel mogelijk in lijn met de werkwijze die de afgelopen jaren is gehanteerd afgewikkeld. Nieuwe afspraken hierover worden in het kader van de transitie van de NDFF gemaakt.

In 2022 is de eerste fase (verkenning) afgerond van transitie van de NDFF naar een voorziening met open data en de vernieuwing van de ICT. In 2022 is de tweede fase gestart en is een programmaplan opgesteld voor de realisatiefase. Vooralsnog vindt de transitie plaats binnen de gestelde begroting en planning tot en met 2024. In 2022 is een start gemaakt met de realisatie van de gestelde doelen voor 2023: het nieuwe toegangsbeleid, de nieuwe governance en wettelijke verankering van de NDFF. De planning van het einde van de transitie blijft ongewijzigd op eind 2024 staan.

2.5 Faunazaken

BIJ12 zorgt er namens de provincies voor dat grondgebruikers die schade ondervinden door natuurlijk in het wild levende diersoorten onder bepaalde voorwaarden een tegemoetkoming in de faunaschade krijgen. In 2022 zijn ruim 7500 tegemoetkomingsaanvragen ingediend. Voor acht provincies voerde BIJ12 de ganzenregeling uit en voor Gelderland ook de edelhertenregeling. Voor de provincie Utrecht keerde BIJ12 een tegemoetkoming in de dassenschade uit aan grondgebruikers met een dassenovereenkomst.

Sinds 2019 is er geen digitale koppeling geweest met het systeem van Faunazaken en het systeem waarin de bejaaggegevens worden geregistreerd. Voor de beoordeling van de aanvragen voor een tegemoetkoming is dit relevant. Op 18 juli is de eerste fase van deze koppeling gerealiseerd. De timing van de release - in de zomer- en de handelingen die de grondgebruiker nog moest verrichten om de gegevens voor BIJ12 inzichtelijk te maken, leidde tot veel vragen aan het BIJ12-Loket en Faunazaken. Dit proces is inmiddels geëvalueerd om dit in de toekomst beter te laten verlopen. Daarnaast is in het vierde kwartaal de tweede fase gerealiseerd, waarbij de grondgebruiker nu op voorhand wordt gevraagd om toestemming om de gegevens in te zien. BIJ12 heeft daarnaast afgelopen jaar ingezet op digitalisering van de controletaxaties om te zorgen dat de resultaten van de taxatiebureaus beter vergeleken kunnen worden. De verwachting is dat dit in 2023 wordt afgerond.

In 2022 zijn 209 bezwaarschriften afgehandeld, waarvan 74 betrekking hadden op het verhoogd eigen risico in Noord-Holland. 149 bezwaarschriften zijn ongegrond verklaard, 11 bezwaarschriften zijn ingetrokken, en de rest is gegrond verklaard. In dezelfde periode zijn er 330 nieuwe bezwaarschriften binnengekomen.

In het kader van de uitvoering van de onderzoeksagenda BIJ12 Faunazaken 2022-2023 is in 2022 verdere uitvoering gegeven aan de drempelsystematiek en het Traject kwaliteitsverbetering taxaties voorjaarsgras. Deze onderzoeken worden pas in de loop van 2023 afgerond. Het onderzoek naar populatiebeheer is afgerond. Andere lopende onderzoeken die in 2023 worden afgerond zijn onderzoek naar de BirdAlert, Verstoringsafstanden van afschot rond natuurgebieden, alternatieve middelen om schade door roeken te voorkomen en onderzoek naar middelen om aanrijdingen met reeën te voorkomen.

BIJ12 heeft opdracht verleend voor het ontwerpen van verschillende methodes waarmee schade waarvoor geen tegemoetkoming wordt verleend in beeld kan worden gebracht. Hier is behoefte aan, onder andere als gevolg van het sluiten van de jacht op haas en konijn in een aantal provincies, en om te voorzien in de toenemende eisen om landelijke en provinciale vrijstellingen te onderbouwen. Voor deze soorten wordt geen tegemoetkoming verleend, en dus is er slecht zicht op de omvang van de schade die deze soorten toebrengen. Ook LNV is bij deze opdracht betrokken. Het resultaat van de opdracht wordt meegenomen in de impactanalyse die door LNV, in samenspraak met provincies, FBE's en BIJ12 wordt uitgevoerd, om de gevolgen van het sluiten van de jacht op genoemde soorten in beeld te brengen.

Daarnaast heeft BIJ12 in het kader van voorlichting en de afhandeling van de schademeldingen in het kader van de wolf actief bijgedragen aan een aantal bijeenkomsten over wolven. Daar is veel belangstelling voor geweest. Er is veel onrust onder veehouders. En ook bij burgers ontstaan steeds meer zorgen over de veiligheid voor mensen en dieren.

Een concept van het nieuwe interprovinciale wolvenplan is opgesteld en eind 2022 heeft de BAC VP besloten een nieuw plan in 2024 vast te stellen en in april 2023 een addendum van het huidige wolvenplan voor te leggen. Hierin worden ook interventierichtlijnen voor situaties wolf-mens, wolf-hond en aangereden wolf opgenomen.

Gezien de groei van het aantal vermoedelijke wolvenmeldingen is de digitalisering van de tegemoetkomingen voor deze dossiers eind 2022 opgepakt.

In opdracht van IPO heeft een externe evaluatie van de Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade (MARF) plaatsgevonden. De evaluatie is op 20 mei aan de BAC VP aangeboden, waar is besloten om de MARF op te heffen. De portefeuillehouder BAC VP heeft waardering voor het werk van de MARF uitgesproken. De MARF heeft in totaal drie adviezen uitgebracht waarvan de implementatie nog gaande is. Provincies zien op dit moment geen verdere maatschappelijke vragen waar de MARF een rol van betekening in kan spelen.

2.6 AdviesCommissie Schade Grondwater

BIJ12 voert het secretariaat van de AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG). De Waterwet biedt iedereen die denkt schade te ondervinden als gevolg van een grondwateronttrekking of -infiltratie, de mogelijkheid de desbetreffende provincie te verzoeken hiernaar een onderzoek in te stellen.

In 2022 zijn er 9 nieuwe verzoeken om een schadeadvies ontvangen en zijn er 17 verzoeken afgehandeld. In totaal had de ACSG op 31 december 2022 33 verzoeken om onderzoek in behandeling. Hieruit kan worden opgemaakt dat de achterstanden worden ingelopen.

Na drie erg droge jaren trad in 2021 een stabilisatie op van het aantal schademeldingen. Ondanks het feit dat ook 2022 zeer droog was, was er geen stijging te zien in het aantal schademeldingen. De ACSG ziet dat diverse schades door de droogte zijn veroorzaakt waarbij geen causaal verband kan worden gelegd met grondwateronttrekkingen. Het wordt echter steeds lastiger om het onderscheid tussen schade als gevolg van de klimaatverandering en schade als gevolg van grondwateronttrekking vast te stellen en aan gedupeerden uit te leggen.

In 2022 is gewerkt aan de afronding van twee externe onderzoeken. Deze externe onderzoeken betreffen de kosten voor extra herinzaai van gewassen en een efficiëntere manier van bodem- en grondwaterstandkartering. Daarnaast zijn interne onderzoeken afgerond naar de vergoeding van drainagekosten en naar de toepassing van de werkvormen van de Waterwijzer Landbouw. Beide onderzoeken vormen een belangrijke basis voor de schadeberekening. Dankzij de afronding van deze onderzoeken kan de ACSG zich vanaf medio 2023 volledig richten op een efficiënte afhandeling van de schademeldingen.

2.7 Regeling Drugsafvaldumpingen

Vanaf 1 januari 2021 voert BIJ12 centraal de provinciale subsidieregeling voor gedupeerden van drugsafvaldumpingen uit. In totaal zijn er 73 aanvragen ingediend in 2022. Hiervan hebben er 31 betrekking op drugsafvaldumpingen die plaatsvonden in 2021. Met alle provincies zijn de benodigde verwerkersovereenkomsten Persoonsgegevens afgesloten.

Provincies, IPO en het Rijk werken aan een advies voor een ruimere compensatie voor particulieren. Dit in vervolg op een aangenomen Kamermotie. De BAC MTH heeft dan ook geadviseerd om de restantbudgetten van 2021 en 2022 van de subsidieregeling niet te restitueren en in te zetten voor de verruiming van de regeling. Voorgesteld wordt om dit bedrag beschikbaar te houden.

Daarnaast wordt een advies opgesteld voor de mogelijke omzetting van de regeling naar een Rijksregeling. BIJ12 is aangesloten om de feitelijke gegevens te leveren om besluitvorming door provincies voor bovenstaande zaken mogelijk te maken.

2.8 GBO Provincies

GBO provincies voert onder meer het functioneel beheer uit over 22 landelijke keten-informatiesystemen en services.

In 2022 heeft een professionalisering geleid tot een andere interne organisatie van de unit. Naast beheer zal in de toekomst ook ontwikkeling van informatieproducten meegenomen worden in de nieuwe unit. Ook een andere organisatie van ICT-processen zal een belangrijk onderdeel van deze unit gaan vormen. Een en ander is uiteraard onlosmakelijk verbonden aan de doorontwikkeling van BIJ12 in zijn geheel. Er hebben in het kader daarvan het gehele jaar verschillende verander-initiatieven het licht gezien, waaronder een architectuurwerkgroep, verschillende agile teams en een dagelijkse hartslag-meeting om de veranderingen te begeleiden. Dat heeft tot meer voortgang geleid in de (door-)ontwikkeling van enkele producten, zoals bijvoorbeeld De Risicokaart, LGR, IKN en Besi.

In het kader van deze professionalisering en verdere aanscherping van processen is er in 2022 gestart met de voorbereidingen voor de ISO-27001 certificering, hetgeen betekent dat in 2023 alle processen voor security in kaart en op orde zijn gebracht en BIJ12 gaat voldoen aan BIO controls. Al in 2022 hebben we hier een behoorlijke voortgang in gemaakt ten opzichte van 2021. Er zijn op het gebied van security aanvullende maatregelen genomen om kwetsbaarheden op te lossen in de applicaties die bij BIJ12 in beheer zijn. Aan het begin van het jaar hebben we "Multi Factor

Authenticatie" toegepast op de applicaties die nog achter de zogenoemde Whitelist stonden, zodat ze op een veilige manier weer bereikbaar zijn geworden voor de gebruikers.

We hebben een Information Security Management System (ISMS) ingericht en hebben security onderdeel gemaakt van de dagelijkse activiteiten en in processen opgenomen, audits, scans en pentesten van applicaties en componenten uitgevoerd en voor de toekomst periodiek ingeregeld. Ook is goede monitoring ingericht met alle processen daaromheen.

In maart 2022 is de Europese Aanbesteding voor Technisch Beheer afgerond en is de transitie van de applicaties naar een nieuw en veiliger Digital Hybrid Cloud Platform gerealiseerd, waarbij extra securitymaatregelen zijn geïmplementeerd op dit platform. Hiermee is de zogenoemde "technische schuld" van de sterk verouderde applicaties verminderd.

Ook is door een werkgroep gewerkt aan een nieuwe architectuurkaders voor de informatievoorzieningen bij BIJ12. Voor de bestaande applicaties geldt dat de levensduur aanzienlijk verlengd kon worden door updates en extra beveiligingsmaatregelen.

In 2022 is verder gewerkt aan de verdere professionalisering en versterking van ondersteunende functies aan ICT zoals informatiebeleid en -beveiliging, functioneel beheer, ICT-architectuur, ICT-standaarden en lifecycle-management. Door deze versterking kon de focus op 'basis op orde' gelegd worden en is naast het wegwerken van achterstanden en het updaten van de meeste processen ook goed gewerkt aan bovenstaande security-werkzaamheden en het inrichten van het nieuwe Technisch Beheer-platform.

Aan het eind van het jaar kon dan ook het programma "Vereenvoudiging en Uniformering IV-landschap" van start gaan. Dit betekent dat de basisvoorzieningen die worden gebruikt voor meerdere applicaties zullen worden geüpdatet en worden vervangen door veilige en standaard Basis-ICT-voorzieningen waar meerdere applicaties gebruik van maken.

Een veilige en moderne basisinfrastructuur zal leiden tot kostenefficiënte voorstellen in 2023 en volgende jaren voor de herbouw en nieuwbouw van de bestaande verouderde applicaties die bij BIJ12 in beheer zijn.

2.9 Interne organisatie

In 2022 is verder invulling gegeven aan het (kwalitatief goed) invullen van de formatie van BIJ12 met gemotiveerde, deskundige en goed opgeleide medewerkers.

Er is verder vormgegeven aan de ontwikkeling van medewerkers door gesprekken met medewerkers. In de gesprekken tussen medewerker en leidinggevende is aandacht gegeven aan trainingen en opleidingen gericht op de behoeftes van de individuele medewerkers. Er is echter nog steeds relatief weinig gebruikgemaakt van de inzet van het POB (Persoonlijk Ontwikkel Budget). Voor 2022 lag er een uitgebreide planning voor meer BIJ12-brede trainingen. Door het verplichte thuiswerken en het feit dat deze trainingen effectiever zijn wanneer ze fysiek gevolgd worden, is hier weinig invulling aan gegeven.

In 2022 is gestart met de heroriëntatie op de organisatie en positionering van Bedrijfsvoering binnen de IPO-vereniging. In 2022 is een beperkt aantal bedrijfsvoeringsfuncties IPO-breed ingevuld.

3 Algemene uitgangspunten voor financiële verslaglegging

3.1 Richtlijn voor verslaglegging

Voor organisaties zonder winststreven zijn bijzondere eisen gesteld aan de jaarverslaggeving. Deze eisen staan in de Richtlijn 640 (RJ 640). Een belangrijke voorwaarde voor de jaarrekening is dat de werkelijke baten en lasten vergeleken worden met de begrote baten en lasten én met de baten en lasten van het vorige boekjaar. De geconsolideerde jaarrekening van de vereniging IPO is conform deze richtlijn opgesteld.

3.2 Personele kosten

De personeelskosten zijn voor de personeelsbegroting 2022 berekend op basis van de betreffende maximale salarisschalen.

Bij personeelwisselingen is gebleken dat sommige functies moeilijk ingevuld kunnen worden. Dit heeft zijn weerslag op de uitputting van de personeelsbegroting. In 2022 was de formatie ingevuld met vast personeel en een aantal detacheringen en ingehuurd medewerkers.

3.3 Fiscaliteit

3.3.1 Btw

De vergoeding die BIJ12 ontvangt voor de geleverde diensten aan haar leden (de provincies) is vrijgesteld van omzetbelasting, tenzij de geleverde diensten vallen onder artikel 9, lid 1f van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 en artikel 9a van de Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968. Indien de geleverde diensten vallen onder deze wetsartikelen is wél btw verschuldigd en kan de omzetbelasting die BIJ12 in rekening heeft gekregen en samenhangt met deze diensten, in aftrek gebracht worden.

Op basis van afspraken met de belastingdienst vallen de activiteiten van BIJ12, uitgezonderd die van GBO-provincies, onder de vrijstellingsregeling.

3.3.2 Vennootschapsbelasting

In overleg met de belastingdienst is afgesproken dat IPO/BIJ12 handelt in de lijn van de samenwerkingsvrijstelling voor de activiteiten ten behoeve van de provincies. IPO/BIJ12 heeft geen winststreven. Volgens deze gedragslijn is altijd gehandeld. In de statuten, waarin de automatische restitutie van overschotten is opgenomen, is dit vastgelegd. Ook op activiteiten voor derden wordt geen winst behaald. Alleen de werkelijke kosten en interne uren - tegen een kostendekkend uurtarief zonder winstoverslag - worden doorberekend.

3.4 Reserves en voorzieningen

3.4.1 Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves van BIJ12 laten tabel 1 het volgende saldo zien per 31 december 2022:

	Bestemmingsreserve					
	Saldo	Restitutie	Saldo	Onttrekking	Voorstel	Saldo
		resultaat		bestemming	onttrekking	resultaat
	31-12-2021	2021	31-12-2022	voorjaarsnota 2023	en restitutie	na restitutie 2022
Vegetatie karteringen	1.600.000	-	1.600.000	-	-	1.600.000
NDFP	-	-	1.356.858	-	-	1.356.858
Stikstof	100.770	-	100.770	-	-	100.770
GBO	198.747	-	198.747	-	60.000	138.747
GBO onvoorzien	111.543	-	111.543	-	111.543	-
<i>Totaal bestemmingsreserve</i>	<i>2.011.060</i>	<i>-</i>	<i>3.367.918</i>	<i>-</i>	<i>171.543</i>	<i>3.196.375</i>
Resultaat boekjaar	563.653	-563.653	1.793.620		1.793.620	-
Saldo BIJ12	2.574.713	-563.653	5.161.539	-	1.965.163	3.196.375

Toelichting

In het kader van de nieuwe aanpak stikstof en het eind 2020 vastgestelde Uitvoeringsprogramma Natuur wordt de reserve Stikstof benut voor de verbetering van de monitoring en data-uitwisseling over vegetaties en de daarop gebaseerde habitatkaarten. Besteding is voorzien in 2023 tot aan de ingebruikname van de Nationale Databank Vegetaties en Habitats (NDVH). Met volledige ingebruikname van de NDVH is het proces van data-uitwisseling nagenoeg geautomatiseerd. In 2023 volgt een draaiboek, dataleveringsovereenkomst (DLO) en gegevensleveringsprotocol (GLP)

voor de handmatige data-uitwisseling (tbv de habitatkaarten AERIUS) gedurende deze tussenperiode.

Voor GBO-provincies is sprake van een Bestemmingsreserve van in totaal € 310.290. Het bedrag van € 111.543 is niet meer nodig en zal dus worden gerestitueerd. Het overige deel zou worden ingezet voor de Risicokaart en voor PLEIO. Dit is in 2022 niet ingezet. Voor de Risicokaart komt dit door het uitstel van de invoering van de Omgevingswet, waardoor ook de vervanging van de database is uitgesteld tot in 2023. De bestemmingsreserve van € 60.000 voor PLEIO is niet meer nodig. Dit betekent dat een klein deel van de bestemmingsreserve voor de Risicokaart wordt meegenomen naar 2023. Als deze reserve eind 2023 niet volledig uitgenut blijkt, zal restitutie van de ongebruikte gelden plaatsvinden.

3.4.2 Voorziening Faunazaken

Voor Faunazaken is in 2022 een voorziening van € 2.626.517 voor overloop van faunaschade getroffen. Het gaat om schades die vóór 2022 zijn ontstaan en in 2022 nog moesten worden uitbetaald. Deze voorziening was lager dan in voorgaande jaren. Dit jaar is de voorziening met € 8.227.557 toegenomen tot een bedrag van € 10.854.074, dat in 2023 moet worden uitbetaald. De mutaties op de voorziening zijn verwerkt in de rekening-courant positie die de provincies hebben met BIJ12 voor Faunazaken (zie bijlage A).

3.4.3. Voorziening openstaande verlofuren

In de jaarrekening 2022 is conform de geldende verslaggevingsstandaarden voor de openstaande verlofuren een voorziening getroffen ten laste van de exploitatie. Deze toename is voornamelijk het resultaat van het toegenomen aantal vaste medewerkers

3.4.4 Bestedingsverplichtingen

In december 2017 zijn de statuten van het IPO gewijzigd. Eén van de wijzigingen betrof de aanscherping van de terugbetalingsverplichting bij overschotten. Het gevolg van deze wijziging is dat er geen nieuwe reserves gevormd worden.

Indien projecten doorlopen naar het volgende jaar kan hiervoor wel een bestedingsverplichting opgenomen worden. Voor overlopende projecten is een bestedingsverplichting verwerkt in het resultaat 2020 voor resultaatsbestemming. Na 2 jaar vervalt een restant van de bestedingsverplichtingen automatisch en vloeien deze middelen terug naar de provincies via het resultaat voor bestemming. Bij de units komt dit tot uitdrukking in de diverse baten. Dit wordt nader toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten (hoofdstuk 5).

3.5 Risicobeheersing en voorkomen van fraude

BIJ12 voert als operationele eenheid binnen de Vereniging IPO taken uit voor de provincies. Bij de uitvoering van de provinciale taken heeft BIJ12 soms ook te maken met ketenpartners (ministeries, waterschappen en natuurorganisaties). Om de risico's bij de uitvoering van deze taken te beperken, vindt er aan de voorkant op verschillende niveaus afstemming plaats over welke taken uitgevoerd gaan worden. De taken landen uiteindelijk in het jaarplan en de begroting, in detail uitgewerkt in het Werkplan BIJ12. De tussentijdse bijsturing op en verantwoording over de uitgevoerde taken, gebeurt middels de kwartaalrapportages van het Werkplan BIJ12, die worden toegezonden aan de voor BIJ12 relevante ambtelijke adviescommissies (AAC's). Hieronder worden de belangrijkste risico's in de uitvoering van die taken benoemd:

- 1) Het risico op het ontstaan van tekorten wordt beperkt omdat enkel door de provincies vastgestelde taken (inclusief de bijbehorende financiering) worden uitgevoerd. Dit geldt tevens voor de activiteiten voor ketenpartners.
- 2) Voor de beheersing van risico's bij opdrachtverlening aan derden is de inkoop centraal ingericht en zijn de werkprocessen beschreven. In deze processen is de nodige aandacht voor de toetsende en controlerende rol van Directie en Bedrijfsvoering op de projectuitvoering door de units.
- 3) Het risico in het betalingsverkeer is afgedekt door de wijze van inrichting van het betaalproces. Voor de betaling vindt er conform de vastgestelde AO een naam-nummer controle plaats en dienen er twee handtekeningen gezet te worden voordat de betaling definitief is.
- 4) Het risico op fraude in de bedrijfsvoering wordt laag ingeschat. Het kantoor is ingericht met een open setting waardoor het onttrekken van goederen snel op zou vallen. Gezien de aard van de goederen zou eventuele schade beperkt zijn. In 2019 is het integriteitsbeleid vastgesteld en in een medewerkersbijeenkomst is de functie van de interne en externe vertrouwenspersoon toegelicht om de mogelijkheden voor medewerkers, om misstanden en vermoedens van fraude te melden, onder de aandacht te brengen.

- 5) Op het vlak van ICT-veiligheid is hebben we diverse securitymaatregelen doorgevoerd. Het afgelopen jaar is het positieve effect daarvan merkbaar in de hoge betrouwbaarheid van de ICT voorzieningen en het lage aantal incidenten. Ten aanzien van de applicaties voor de provincies die BIJ12 in beheer heeft, is door de externe dienstenleverancier een nieuw en veilig ICT platform in gebruik genomen.

4 Wat heeft de uitvoering van activiteiten gekost?

4.1 Balans BIJ12 2022

De balans van BIJ12 wordt inclusief de doorwerking van de besluitvorming bij Najaarsnota 2022, geconsolideerde jaarrekening van de Vereniging IPO.

Voor de toelichting op de balans wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening IPO/BIJ12.

4.2 Staat van baten en lasten 2022

De staat van baten en lasten wordt voor de herkenbaarheid gepresenteerd conform de opzet van de gewijzigde begroting bij Najaarsnota 2022. In tabel 2 wordt het saldo per unit gepresenteerd.

Tabel 2: staat van baten en lasten

Staat van Baten en Lasten BIJ12	Werkelijke Uitgaven Excl. BTW 2022	Werkelijke Uitgaven Excl. BTW 2021	Werkelijke Uitgaven Incl. BTW 2022	Gewijzigde Begroting Incl. BTW 2022
Directie en bedrijfsvoering				
Salarissen en sociale lasten	1.623.595	1.430.203	1.628.105	3.306.751
Personele kosten				
Woon/werkverkeer	42.776	9.888	42.776	55.945
Overige personeelskosten (verlofrechten)	-4.553	32.584	-4.553	
Overige personeelskosten	350.862	157.419	305.713	120.937
Vorming/opleiding	114.265	98.738	119.185	107.467
POB budget n.a.v. cao				154.633
Reis/verblijf personeel		16.173		21.630
Tijdelijk personeel	993.690	973.318	1.055.037	253.080
Saldo Personele kosten	1.497.040	1.288.121	1.518.158	713.693
Huisvesting en ICT				
Kantoor/werkplekken	632.436	473.037	673.856	788.168
Kosten verbouwing kantoor		234.000		
ICT	739.805	766.668	802.259	822.839
Btw risico investeringen huisvesting, ICT en systeemkosten				43.626
Afschrijvingskosten	101.204	35.095	101.204	
Bijdrage NDFF financiële administratie		-12.100		
Saldo Huisvesting en ICT	1.473.444	1.496.700	1.577.319	1.654.632
Diverse kosten				
Accountantskosten	90.151	47.787	100.050	73.197
Documentatie	1.258	6.286	1.300	5.286
Representatie	35.656	32.432	37.013	21.959
Voorlichting en communicatie	91.335	31.575	93.913	112.648
Vergaderkosten	3.530	882	3.680	5.221
Overige kantoorkosten	164.556	162.165	173.723	172.537
Overige kosten	53.809	58.533	56.157	
Saldo Diverse kosten	440.295	339.659	465.836	390.848
Totaal Directie en bedrijfsvoering	5.034.374	4.554.683	5.189.418	6.065.923
Stikstof en Natura2000				
Personele kosten	1.454.386	845.796	1.454.386	1.668.641
Kosten beheer Aeries	1.980.770	1.980.770	1.980.770	1.980.770
Onderzoek/kennisdeling	185.561	195.762	185.561	286.129
Monitoring en rapportage	16.497	52.269	16.497	111.154
Overige uitvoeringskosten/communicatie	100.314	95.595	100.314	95.342
Programma ondersteuning	213.582	139.273	213.582	235.689
Informatiepunt Stikstof	23.819	99.540	-16.408	0
Totaal Stikstof en Natura2000	3.974.929	3.409.005	3.934.702	4.377.724
Natuurinformatie en Natuurbeheer				
Personele kosten	2.922.477	1.945.299	2.922.477	3.117.337
Uitvoeringskosten Informatievoorziening en (coördinatie) monitoring	2.831.198	2.016.184	2.831.198	2.841.679
Uitvoeringskosten SNL	2.400.677	2.624.252	2.400.677	2.516.972
Uitvoeringskosten NDFF	981.009	335.000	981.009	1.785.000
Totaal Natuurinformatie en Natuurbeheer	9.135.360	6.920.736	9.135.360	10.260.988
Faunazaken				
Personele kosten	1.283.389	1.278.662	1.283.389	1.196.701
Overige personeelskosten (verlofrechten)	1.865		1.865	
Uitvoeringskosten (incl. wolvendraalboek)	711.365	646.754	711.365	694.924
AEWA ganzenonderzoek		49.711		0
Open-eind-regeling afhandelen faunaschades	49.902.021	43.466.042	49.902.021	30.342.209
Onderzoek	500.694	597.316	500.694	560.000
		-1.372.857		
Rekening courant Provincies	-19.605.502	-12.379.451	-19.605.502	
Totaal Faunazaken	32.793.833	32.286.177	32.793.833	32.793.833

Drugsafval Dumpingen					
Personele kosten	46.145	43.000	46.145	45.000	
Uitvoeringskosten		30.000	0	25.000	
Uit te keren subsidies	644.987	501.261	644.987	900.000	
Totaal DAD	691.131	574.261	691.131	970.000	
Secretariaat ACSG					
Personele kosten	494.196	387.620	494.196	583.606	
Overige personeelskosten (verlofrechten)	-2.288		-2.288		
Uitvoeringskosten	610.985	613.401	610.985	346.001	
Afrekening ACSG	-173.289	-279.289	-173.289		
Totaal Secretariaat ACSG	929.605	721.731	929.605	929.606	
GBO					
Personele kosten	2.242.668	1.828.710	2.788.714	4.249.736	
Overige personeelskosten (verlofrechten)	-12.917		-12.917		
Uitvoeringskosten	4.661.323	3.963.932	5.575.346	3.675.024	
Totaal GBO	6.891.074	5.792.642	8.351.143	7.924.760	
Totaal lasten	59.450.307	54.259.235	61.025.192	63.322.834	
Staat van Baten en Lasten BIJ12					
	Werkelijke Baten Excl. BTW 2022	Werkelijke Baten Excl. BTW 2021	Werkelijke Baten Incl. BTW 2022	Gewijzigde Begroting Incl. BTW 2022	
Bijdrage provincies uitvoerende taken	59.778.330	52.427.917	61.153.884	61.152.834	
Diverse baten en baten derden (bedrijfsvoering+DAD)	1.090.630	789.883	1.092.481	1.870.000	
Archeodepot		83.900			
Medefinanciering GBO Risicokaart	312.396	448.277	377.999		
Baten derden	15.492		21.266		
Diverse baten	47.079	1.072.910	56.966		
Onttrekking aan geormerkte middelen				300.000	
Totaal baten	61.243.927	54.822.887	62.702.596	63.322.834	
RESULTAAT	1.793.621	563.653	1.677.404	0	

5 Toelichting op de Staat van baten en lasten 2022

5.1 Lasten

Hieronder staat per onderdeel van BIJ12 een toelichting op de belangrijkste lasten en uitzonderlijke situaties van 2022.

5.1.1 Directie en Bedrijfsvoering (Interne organisatie)

Bedrijfsvoering heeft dit jaar een duidelijk zichtbare onderuitputting. Bedrijfsvoering is in 2022 gestart met het programma om te komen tot één bedrijfsvoering voor de IPO-vereniging. Dit heeft ertoe geleid dat een aantal vacatures niet ingevuld is waardoor er een onderuitputting op de post salarissen, payroll en detachering is ontstaan. Deze onderuitputting werd vergroot doordat een aantal opgaven van BIJ12 waarvoor capaciteit van Bedrijfsvoering in de begroting was opgenomen, later in het jaar pas werd opgestart. Bedrijfsvoering heeft wel een overschrijding op de post interim capaciteit omdat ervoor gekozen is om in het kader van de ontwikkelingen bij Bedrijfsvoering met in verhouding veel tijdelijke capaciteit te werken.

Ook dit jaar kent de post vorming en opleiding een onderuitputting. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat er in het begin van 2022 nauwelijks gebruik gemaakt is van de opleidingsmogelijkheden. Dit is het effect van Covid 19 in de eerste helft van 2022.

Met de Voorjaarsnota 2022 is een budget van € 248.000 vanuit de begroting IPO-bureau budgetneutraal structureel overgeheveld naar Bedrijfsvoering. Dit budget is nodig voor de ontwikkeling naar één bedrijfsvoering maar is in 2022 nog niet nodig gebleken.

Bedrijfsvoering verrekent met IPSN de inzet en middelen die vanuit Bedrijfsvoering nodig zijn voor de ondersteuning van het programma middels een vaste bijdrage per medewerker. Deze vaste bijdrage is aanzienlijk hoger gebleken dan de kosten welke voor ondersteuning worden gemaakt. Hierdoor is er een onderuitputting ontstaan.

Een tweetal projecten die gestart zijn in 2022, is door omstandigheden niet in 2022 afgerond en loopt door in 2023. Voor deze projecten zijn verplichtingen aangegaan die worden doorgeschoven naar 2023. Het betreft de volgende projecten en bestedingsverplichtingen:

- Project Digitale toegankelijkheid € 90.824
- Project Website BIJ12 € 43.541

5.1.2 Expertiseteam Stikstof en Natura 2000

De Unit Expertiseteam Stikstof & Natura 2000 heeft in 2022 te maken gehad met een onderuitputting. Kleine over- en onderbestedingen zijn gerealiseerd op de programmaondersteuning en op het Informatiepunt Stikstof. Hier liggen verschillende incidentele oorzaken aan ten grondslag. Circa de helft van de onderuitputting heeft te maken met de post salarissen, payroll en detachering. Een aantal vacatures is (tijdelijk) niet ingevuld. Bovendien is er in het begin van 2022 nauwelijks gebruik gemaakt is van opleidingsmogelijkheden als gevolg van Covid 19.

In 2022 is de IPSN van start gegaan (Programmaplan vastgesteld in mei 2022). Vervolgens zijn na intensief overleg tussen BIJ12 en de IPSN in augustus 2022 afspraken tussen de IPSN en BIJ12 gemaakt. Vanaf dat moment is gewerkt aan het inzichtelijk maken van benodigd onderzoek, kennisdeling, monitoring en rapportage. Daarom zijn hiervoor in 2022 minder uitgaven gedaan dan begroot. Op basis van nieuwe afspraken met de IPSN en op basis van het werkplan voor het Expertiseteam 2023 gaan we er van uit dat de begrootte middelen in 2023 wel worden ingezet.

5.1.3 Natuurinformatie en Natuurbeheer

De totale kosten voor de Unit natuurinformatie en natuurbeheer zijn zonder de beoogde onttrekking aan de bestemmingsreserve € 25.629 positief. Het overgrote deel hiervan komt voort uit de exploitatie en transitie van de NDFF, zie paragraaf 5.1.4 voor een toelichting hierop. Kleinere onderbestedingen zijn gerealiseerd op personele lasten en op de uitvoeringskosten natuurbeheer. Hier liggen verschillende incidentele oorzaken aan ten grondslag.

Op de personele kosten van NINB is over 2022 een positief resultaat van € 196.470 gerealiseerd door het ontstaan van vacatureruimte die niet op korte termijn vervuld kon worden.

De gerealiseerde kosten voor Uitvoeringskosten natuurinformatie zijn in 2022 conform begroting (positief resultaat € 10.481). Op projectniveau vallen daarbij de volgende ontwikkelingen op:

- Investering in nieuwe methoden en hulpmiddelen voor monitoring is vertraagd doordat de focus in 2022 lag op het formuleren van voorstellen voor een nieuw programma voor verbetering van de natuurinformatie in het kader van Programma Natuur (zie hoofdstuk 2). Dit heeft er ook toe geleid dat in 2022 geen voorstel is opgesteld voor de inzet van de bestemmingsreserve Vegetatie Karteringen. In 2023 zal opnieuw gekeken worden of het opportuun is deze reserve in te zetten. Vooruitlopend op de uitvoering van het nieuwe programma is in 2022 een subsidie ontvangen van het ministerie van € 1.287.600. Deze zal in 2023 ingezet worden.
- Ontwikkeling van enkele informatievoorzieningen moest worden gefaseerd vanwege de overstap naar een nieuw, beter beveiligd en beter beheersbaar platform in het kader van het nieuwe meerjarencontract met de ICT-leverancier. Investerings in informatieproducten in het kader van de Omgevingswet zijn in 2022 wel voortgezet. De kosten hiervoor konden opgevangen worden binnen de begroting.
- Hogere kosten voor de monitoring van wolven hadden hun oorzaak in de toename van waarnemingen van wolven en de toename van door provincies aangewezen wolven leefgebieden. De gestegen kosten konden binnen de begroting worden opgevangen.
- Verschillende kleinere afwijkingen in de realisatie op projectniveau.

De afwijkingen hebben een incidenteel karakter en zullen naar verwachting niet doorwerken in 2023. Uitzondering hierop zijn de gestegen kosten voor de monitoring van wolven. Hiervoor is in de Begroting 2023 een reservering opgenomen.

Enkele projecten die in 2022 zijn gestart zijn niet afgerond voor einde van het boekjaar. Hiervoor zijn bestedingsverplichtingen opgenomen. Het gaat hierbij om de realisatie van een nieuw wolvenmeldpunt, het meetnet vogelslaapplaatsen, de beleidsmonitoring ALNb (drie verschillende contracten uit 2022 en twee resterende verplichtingen uit restant verplichtingen 2021), de actualisatie en aanvulling van de kennisdocumenten beschermde soorten en de validatie van habitattypekaarten van provincies.

De resterende middelen uit het IPO Programma Implementatie Omgevingswet zijn in 2022 overgeboekt naar BIJ12. Deze middelen zijn in een bestedingsverplichting gereserveerd voor afronding van informatieproducten natuur en externe veiligheid in het kader van de Omgevingswet en de implementatie daarvan in het Digitale Stelsel Omgevingswet. In 2022 is voor een beperkte bedrage een beroep gedaan om deze middelen voor de informatieproducten natuur, vanwege uitstel van de Omgevingswet naar 1 januari 2024. Hierdoor resulteert een bestedingsverplichting van € 1.638.297. Dit zal in 2023 en 2024 worden ingezet voor informatieproducten natuur en informatieproducten externe veiligheid.

Op de uitvoeringskosten natuurbeheer is in 2022 een positief resultaat van € 116.294 gerealiseerd. Oorzaken hiervoor zijn:

- Er zijn minder externe kosten gemaakt voor projecten voor de verbetering en doorontwikkeling van het subsidiestelsel. Oorzaken hiervan liggen in de beperkingen in capaciteit van het team van BIJ12, van medewerkers van provincies en van ketenpartners.
- De beschikbaarheid van gegevens was beperkend voor de voorgang die kon worden geboekt bij de evaluatie van de SNL systematiek.
- De aanpassing van de ICT-voorziening voor de invoering van het nieuwe ANLb kon tegen minder kosten worden gerealiseerd dan voorzien.
- Er zijn in 2022 extra kosten gemaakt voor aanvullende functionaliteit van de ICT natuurcollectieven.
- Verschillende kleinere afwijkingen in de realisatie op projectniveau.

De afwijkingen hebben een incidenteel karakter en zullen naar verwachting niet doorwerken in 2023. Enkele projecten die in 2022 zijn gestart zijn niet afgerond voor einde van het boekjaar. Hiervoor zijn bestedingsverplichtingen opgenomen. Het gaat hierbij om herziening van het subsidie instrument groenblauwe diensten en advisering over de inzet daarvan en twee resterende verplichtingen uit de restantverplichtingen 2021.

Voor het vastgestelde onderzoeksprogramma OBN (Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit) 2021 is een bestedingsverplichting opgenomen van € 2.484.816 voor verschillende langjarige onderzoeken die gestart zijn in 2019, 2020, 2021 en 2022. Het ministerie van LNV draagt bij aan de OBN onderzoeken in het kader van UitvoeringsProgramma Natuur (UPN). Hiervoor is in 2022 een subsidie ontvangen van € 1.135.420.

5.1.4 NDFF

In 2022 is de exploitatie en transitie van de NDFF voor het eerst integraal onderdeel van de BIJ12 begroting. Waar eerder separaat verantwoording werd afgelegd over de exploitatie van de NDFF aan een consortium in het kader van de PPS constructie, gebeurt dat nu in deze jaarrekening vanwege de afspraken over de financiering en de exploitatie. Deze afspraken zijn bestuurlijk vastgelegd tussen provincies en het ministerie van LNV. In de begroting is uitgegaan van kosten voor exploitatie en transitie zoals die in 2019 werden voorzien en zijn vastgelegd in een meerjarenraming in het kader van de transitie van de NDFF. De middelen van LNV voor de NDFF zijn middels een subsidie beschikbaar gesteld (€ 800.000.)

In 2021 is begonnen met de transitie van de NDFF. In 2022 zijn kader en randvoorwaarden verder uitgewerkt en zijn verkenningen gedaan voor technische oplossingen. De feitelijke bouw van de nieuwe NDFF is hiermee nog niet gestart. De uitgaven voor transitie van de NDFF zijn in 2022 daarom lager dan voorzien in 2019. Tegelijkertijd zijn de inkomsten uit de exploitatie van de NDFF hoger dan verwacht. Dit samen resulteert in een bestedingsverplichting van € 1.264.000. Voorgesteld wordt deze middelen beschikbaar te houden voor invulling van de bestuurlijke afspraken over de transitie van de NDFF in 2023 en 2024.

5.1.5 Faunazaken

Het budget voor uitbetaling faunaschades is met ruim € 19.000.000 overschreden ten opzichte van de begroting 2022. De afrekening over 2022 middels de rekening-courant verhouding, vindt plaats op basis van de gerealiseerde lasten 2022 en ontvangen provinciale bijdragen van de Begroting 2022 na de Voorjaarsnota 2022.

De hoogte van tegemoetkomingen wordt bepaald door diverse factoren (onder andere door faunaschadebeleid van provincies, aantal ingediende aanvragen door agrarische ondernemers, gewasprijzen, weersomstandigheden, populatiedichtheden en teeltkeuzes door agrarische ondernemers) die van jaar tot jaar sterk kunnen verschillen. Daardoor kent de prognose van de uit te betalen schades op basis van een meerjarige trend een grote onzekerheidsmarge. De omstandigheden waren in 2022 dusdanig dat de totale omvang van de tegemoetkomingen is gestegen ten opzichte van de raming in de primaire begroting 2022. De toename van de tegemoetkoming faunaschades is onder andere te verklaren door de toename van de grasrijzen in 2022 en de toename van het aantal aanvragen ten opzichte van schadejaar 2021 (stijging van 6600 naar ruim 7700 aanvragen). De taxatiekosten vielen ruim € 800.000 hoger uit dan begroot. Voornaamste reden is de toename van het aantal aanvragen en een indexatie die is doorgevoerd. Daarbij zijn de kosten voor het afnemen en analyseren van DNA-monsters van vermeende wolvenaanvallen op vee nog meer gestegen dan verwacht.

De rekening-courant sluit ultimo 2022 met een te verrekenen saldo van € 19.605.507. Binnen de rekening-courant zijn de saldi per provincie op basis van de werkelijke toerekenbare kosten bepaald (zie bijlage A). Er is rekening gehouden met de afloop van de voorziening 2021 en de voorziening voor de nog lopende dossiers 2022.

5.1.6 Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG)

In de begroting zijn vanaf 2019 de uitvoeringskosten geraamd op basis van de werkelijke kosten voor provincies voor schadeadviezen in de afgelopen drie jaar. De kosten voor de afzonderlijke projecten zijn bij de afrekening op basis van daadwerkelijke kosten (zogenaamde "open-eind-regeling") toegekend aan de desbetreffende projecten/provincies en waren afhankelijk van het aantal door de provincies ingediende verzoeken. Het aantal verzoeken om onderzoek is in 2022 gestabiliseerd. Daarbij namen de projectkosten toe door extra opdrachten en externe inhuur. Op een aantal posten is er een overschrijding van het budget als gevolg van extra inhoudelijke inzet intern en extern. Dit kon binnen de begroting worden opgevangen.

De totale kosten per project zijn met provincies gedeeld. Er diende eind 2022 nog € 173.289 te worden afgerekend met de provincies. Deze verrekening vond plaats waardoor het secretariaat van de ACSG 2022 budgetneutraal heeft afgerond.

5.1.7 Regeling Drugsafvaldumpingen

De minister van Justitie en Veiligheid heeft voor de periode 2019 tot en met 2024 aan de provincies een structurele rijksbijdrage van € 1.000.000 per jaar toegezegd voor de compensatie van de primaire kosten die overheden en particulieren/terreinbeheerders maken voor het opruimen van gedumpt drugsafval.

In 2021 is dit bedrag niet volledig uitgekeerd en was sprake van een restantbudget van € 459.650. In 2022 betrof het restantbedrag € 359.509. Dit betekent dat in 2022 sprake is van een totaal restbedrag van € 819.159.

Provincies, IPO en het Rijk werken aan een advies voor een ruimere compensatie voor particulieren. Dit in vervolg op een aangenomen Kamermotie. Voorgesteld wordt om dit bedrag beschikbaar te houden vooruitlopend op een besluit over de verruiming van de regeling.

Het besluit over de verruiming van de regeling wordt verwerkt in de Voorjaarsnota 2023.

5.1.8 GBO provincies

Het financiële resultaat exclusief Btw van GBO provincies over het jaar 2022 komt uit op een overschot van € 34.152 excl Btw. Dit wordt gerestitueerd aan de provincies.

5.1.9 Bestedingsverplichtingen

In het resultaat van de units zijn de bestedingsverplichtingen, zoals hierboven per unit toegelicht, verwerkt. De betreffende bestedingsverplichtingen zijn opgenomen op de balans.

Tabel 3: bestedingsverplichtingen

Stikstof			
	* Wageningen 101.990 methodiek sociaalecon effecten	€ 54.413,00	
			€ 54.413,00
Natuurinformatie en Natuurbeheer			
	* Restant verplichtingen NIB 2021:		
	* Atos 060.870/061.652 Beschikkingskaart SNL 2.0 rest V7135	€ 31.258,32	
	* Atos 78.461/79.485 Doorontw SNL rest V7390	€ 16.046,16	
	* Regelink 058.788 Meerwerk ANLb Vissen en Amfi rest V7321	€ 22.500,07	
	* Sovon 062.476/062.573 Beleidsmoni ANLb Vogels rest V7034	€ 20.031,40	
			€ 89.835,95
	* Diverse verplichtingen m.b.t. kennisdocumenten	€ 40.583,02	
	* Regelink 88.104/88.677 bel monitoring ANLb	€ 23.538,94	
	* Sovon 099.734 meetnetten slaappleatsen	€ 80.986,72	
	* Sweco 100.676/098.985 wolvenmeldpunt	€ 158.122,80	
	* Wageningen 86.467/86.456 Advies GBD	€ 22.426,14	
	* DVS 86.406/87.876 ANLb glazenmakers	€ 8.656,86	
	* Altenburg 78.462/79.516 strip Habitat	€ 34.521,61	
	* Sovon 86.361/87.878 ANLb Vogels	€ 25.829,00	
	* Aequator 102.487/101.069 herz CGBD	€ 106.383,20	
			€ 501.048,29
	* Vrije ruimte OBN 2019 t/m 2022	€ 69.000,34	
	* OBN onderzoeksprogramma 2019	€ 357.590,00	
	* OBN onderzoeksprogramma 2020	€ 348.356,29	
	* OBN onderzoeksprogramma 2021	€ 769.743,87	
	* OBN onderzoeksprogramma 2022	€ 940.125,00	
			€ 2.484.815,50
	* informatiehuizen 2021 1e deel/PRTRY/141/TRTP/SEPA Inst	€ 1.841.297,00	
	* Uitvoeringskosten NIB 2022-3006 t.l.v. bestedingsverplichtin	€ (203.000,00)	
			€ 1.638.297,00
NDFD	Bestedingsverplichting transitiekosten		€ 1.264.000,00
Faunazaken			
	* CLM 74.888/75.180 Drepelsystematiek	€ 59.481,70	
	* Wageningen 92.807/93.498 V8472 (bestedingsverpl 22)	€ 31.702,00	
	* CLM 71.570/72.094 rest V8022 (bestedingsverplichting22)	€ 19.904,50	
	CLM 95.946/96.345 rest V8570 (bestedingsverplichting22)	€ 20.415,21	
			€ 131.503,41
Bedrijfsvoering			
	* Haagen inzet digitale toegankelijkheid	€ 90.823,55	
	* OnestopSourcing website 101.988	€ 43.541,00	
			€ 134.364,55
Totale bestedingsverplichtingen			€ 6.298.277,70

5.2 Baten: verdeelsleutels en bijdragen provincies

Voor GBO-provincies is de exacte bijdrage per provincie afhankelijk van de deelname per applicatie. Voor de bijdragen voor de overige uitvoerende units zijn de verdeelsleutels van de Commissie Jansen aangehouden. Deze verdeelsleutels vormen de basis van de (in 2018) vereenvoudigde financiering.

De bevoorschotting van de interne organisatie van BIJ12 vond plaats conform de bij de vereenvoudiging afgesproken weging van de bovenstaande verdeelsleutels.

De bijdragen voor de tegemoetkomingen faunaschade worden op basis van een trendanalyse op de uitgaven in de drie voorgaande beleidsjaren, jaarlijks geactualiseerd. De ontvangen behandelbedragen voor aanvragen tegemoetkoming faunaschade worden - op basis van de provinciale beleidsregels - voor een groot deel weer terugbetaald aan de aanvragers.

Naast de reguliere provinciale bijdragen heeft BIJ12 beperkte baten uit subsidies, specifieke opdrachten en bijdragen van samenwerkingspartners.

6 Resultaatbestemming

Het resultaat van BIJ12 over 2022 bedraagt € 1.793.621. Dit bedrag wordt conform de statuten van het IPO gerestitueerd. De totale restitutie bestaat uit:

Tabel 4: Resultaatbestemming

Specificatie voorstel resultaatbestemming	
BIJ12	
Resultaat 2022	1.793.621
Restitutie Bestemmingsreserve GBO/onvoorzien	111.543
Restitutie Bestemmingsreserve GBO/PLEIO	60.000
Restitutie 2022	<u>-/- 1.965.164</u>
<i>Totaal BIJ12 na resultaatbestemming</i>	<u>-</u>

Bijlage A: Rekening courant Faunazaken inclusief uitvoering ganzenregeling

Jaarrekening 2022 specificatie Faunafonds													
Detailspecificatie rekening-courant per provincie													
	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Flevoland	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg	RC Provincies
Voorziening dekking overlopende dossiers 2021													
Voorz. Vanuit MFZ 2020	15.862	155.340	187.912	25.067	56.478	172.108	5.715	986.666	767.076	35.315	61.685	157.293	2.626.517
Saldo voorziening 2021 per provincie overlopende dossiers	15.862	155.340	187.912	25.067	56.478	172.108	5.715	986.666	767.076	35.315	61.685	157.293	2.626.517
Vrijval voorziening 2021 (A)	-15.862	-155.340	-187.912	-25.067	-56.478	-172.108	-5.715	-986.666	-767.076	-35.315	-61.685	-157.293	-2.626.517
Voorziening dekking overlopende dossiers 2022													
Voorz. Vanuit MFZ 2021	371.777	969.237	491.048	354.660	222.477	1.261.186	589.536	4.460.313	1.187.436	330.487	140.387	475.530	10.854.074
Saldo voorziening 2022 per provincie overlopende dossiers (B)	371.777	969.237	491.048	354.660	222.477	1.261.186	589.536	4.460.313	1.187.436	330.487	140.387	475.530	10.854.074
Toerekening lasten 2022 aan de provincies													
Betaalde tegemoetkomingen dossiers in 2021	946.113	11.232.122	659.763	2.025.461	145.015	3.866.443	3.327.385	9.093.674	4.791.763	1.498.367	390.940	658.034	38.635.080
Onderzoekagenda	51.141	51.141	51.141	51.141	51.141	51.141	51.141	51.141	51.141	51.141	51.141	51.141	613.694
Overige Faunazaken	156.968	156.968	156.968	156.968	156.968	156.968	156.968	156.968	156.968	156.968	156.968	156.968	1.883.621
AEWA ganzenonderzoek andere verdeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Betaalde leges	5.100	14.550	30.450	68.550	7.800	58.800	107.400	176.400	240.900	66.900	2.550	300	779.700
Taxatiekosten	68.900	706.124	203.454	211.619	25.502	683.216	271.833	673.824	344.427	161.436	150.339	300.612	3.941.287
Totale lasten volgens de jaarrekening 2022 (C)	1.248.223	12.160.906	1.101.776	2.513.740	386.427	4.816.569	3.914.728	10.152.007	5.585.200	1.954.812	751.939	1.167.056	45.753.382
Baten/verrekeningen													
Voorschot bijdragen provincies 2022 - Open-eind -bijdrage-	802.776	11.371.445	321.160	1.316.965	263.940	4.272.712	1.632.982	7.220.612	1.450.177	963.507	290.225	616.275	20.522.380
Ontvangen Leges	32.700	234.300	55.500	115.500	15.900	185.100	152.400	360.300	294.600	101.100	34.200	0	1.581.600
Algemene bijdrage	203.139	0	202.889	201.640	201.615	201.640	234.118	206.886	206.387	203.613	205.387	204.138	2.271.452
Tussentelling baten/verrekeningen (D)	1.038.615	11.605.745	579.549	1.634.105	481.055	4.659.452	2.019.500	7.787.798	1.951.164	1.268.220	529.812	820.413	34.375.432
RC positie ultimo 2022 (A+B+C-D)	565.522	1.369.057	825.362	1.209.228	71.370	1.246.195	2.479.048	5.837.856	4.054.396	981.764	300.829	664.880	19.605.507

Staat van Baten en Lasten BIJ12	Werkelijke Uitgaven Excl. BTW 2022
Interne Organisatie	
Personele kosten (salarissen en sociale lasten)	1.623.595
Personele kosten (overig)	1.497.040
Totaal Huisvesting en ICT	1.473.444
Totaale diverse kosten	440.295
Totale kosten	5.034.374
Diverse baten en baten derden	39.989
Provinciale bijdragen	6.065.922
Totale Baten	6.105.911
Saldo Interne organisatie	1.071.537
Stikstof en Natura2000	
Personele kosten	1.454.386
Kosten beheer Aerius	1.980.770
Onderzoek/kennisdeling	185.561
Monitoring en rapportage	16.497
Overige uitvoeringskosten/communicatie	100.314
Programma ondersteuning	213.582
Informatiepunt Stikstof	23.819
Provinciale bijdragen	4.277.723
Saldo Stikstof en Natura2000	302.794
Natuurinformatie en Natuurbeheer	
Personele kosten	2.922.477
Uitvoeringskosten Informatievoorziening en (coördinatie) monitoring	2.831.198
Uitvoeringskosten SNL	2.400.677
Uitvoeringskosten NDFF	981.009
Provinciale bijdragen	9.160.989
Saldo Natuurinformatie en Natuurbeheer	25.629
Faunazaken	
Personele kosten	1.285.254
Uitvoeringskosten (incl. wolvendraaiboek)	711.365
AEWA ganzenonderzoek	
Open-eind-regeling afhandelen faunaschades	49.902.021
Onderzoek	500.694
Rekening courant Provincies	-19.605.502
Provinciale bijdragen	32.793.832
Saldo Faunazaken	0
Drugsafval Dumpingen	
Personele kosten	46.145
Uitvoeringskosten	
Uit te keren subsidies	644.987
Provinciale bijdragen (incl extra opdrachten)	1.050.640
Saldo DAD	359.509
Secretariaat ACSG	
Personele kosten	491.908
Uitvoeringskosten	610.985
Afrekening ACSG	-173.289
Diverse baten	
Provinciale bijdragen	929.605
Saldo Secretariaat ACSG	0
GBO	
Personele kosten	2.229.751
Uitvoeringskosten	4.661.323
Diverse baten/baten derden	62.571
Medefinanciering GBO Risicokaart	312.396
Provinciale bijdragen	6.550.259
Onttrekking bestemmingsreserve	
Saldo GBO	34.152
Totaal positief resultaat	1.793.621

Bijlage B: Afkortingen overzicht

A

AAC: Ambtelijke Adviescommissie
 AHN: Actueel Hoogte bestand Nederland
 ANLb: Agrarisch Natuur- en landschapsbeheer

B

BAC: Bestuurlijke Adviescommissie
 Besi: Beslisinstrument beschermde soorten
 BGT: Basisregistratie Grootchalige Topografie

C

CDS: Centrale data service omgeving
 CGBD: Catalogus Groen Blauwe Diensten

D

DGS: DG Stikstof
 DMS: Document Management Systeem

E

F

Fbe: Faunabeheer eenheid

G

GGA: Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak
 GLB: Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
 GLO: Gegevensleverings Overeenkomst
 GLP: Gegevensleverings Protocol

H

I

IAWM: Interprovinciale Ambtelijke Werkgroep Monitoring
 IBIS: Interprovinciaal Bedrijven Terreinen Informatie Systeem
 IDA: Interprovinciale Digitale Agenda
 IKN: Informatiekaart Natuur
 ISOR: Informatie Systeem Overige Ramptypen
 ISPN: Programmaorganisatie Stikstof en Natuur

J

K

L

LDO: Landelijke database overstromingsgegevens
 LGR: Landelijk Grondwater Register
 LMS: Learning Management Systeem
 LZR: Landelijk Zwenwater Register

M

MARF: Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade

N

NDA: Natuurdoelanalyse
 NCN: Natuur Collectieven Nederland
 NDFF: Nationale Databank Flora en Fauna
 NDVH: Nationale Databank Vegetatie en Habitats
 NEM: Netwerk Ecologische Monitoring
 NHI: Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
 NINB: Natuur Informatie en Natuur Beheer
 NPLG: Nationaal Programma Landelijk Gebied
 NSP: Nationaal Strategisch Plan

O

OBN: Kennisnetwerk 'Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit'

P

PAS: Programmatisch aanpak stikstof
 PBL: Plan Bureau voor de Leefomgeving
 PMO: Project Management Ondersteuning
 POB: Persoonlijk Ontwikkelbudget
 PPC: Provinciale producten catalogus
 Provisa: provinciale selectie archieflijsten

Q

R

RAV: Regeling Ammoniak en Veehouderij
RIVM: Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
RNN: Rekenmodule natuurkwaliteit
RRGS: Register risicosituaties gevaarlijke stoffen
RTLG: Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied

S

SIU VV/VH: Stikstof in Uitvoering Vergunningverlening/Toezicht en Handhaving
SKP: Standaard kostprijzen
SLA: Service Level Agreement
SNL: Subsidiestelsel Natuur- en landschapsbeheer
SRS: Schaderegistratiesysteem
SSRS: Stikstof Registratie Systeem

T

U

UPN: Uitvoeringsprogramma Natuur

V

VHR: Vogel- en Habitatrechtlijn
VRN: Voortgangsrapportage Natuur
VTH: Vergunningen, toezicht en handhaving

W

WecR: Wageningen Economic Research
WSN: Wet stikstofreductie en natuurverbetering

X

Y

Z

Besluit

Het bestuur van de vereniging IPO, kennis genomen hebbend van de Jaarrekening 2022 van de vereniging IPO, alsmede van de daarop betrekking hebbende stukken, behorend bij agendapunt 2 van de vergadering van 31 mei 2023,

Besluit

Deze Jaarrekening vast te stellen.

Den Haag, 31 mei 2023

J. Smit Voorzitter	M.J. Fraanje Secretaris
E.P. Stigter provincie Noord-Holland	J. Fackeldey provincie Flevoland
H.P. van Essen provincie Utrecht	M.M. van Toorenborg provincie Limburg

<p>N. Vedelaar provincie Drenthe</p>	<p>M.K. van Hoorn provincie Groningen</p>
<p>S.A.E. Poepjes provincie Fryslân</p>	<p>Y.C. van Hijum provincie Overijssel</p>
<p>P.C. Drenth provincie Gelderland</p>	<p>A.J. van der Maas provincie Zeeland</p>
<p>J.N. Baljeu provincie Zuid-Holland</p>	<p>E.P.J. Lemkes-Straver provincie Noord-Brabant</p>

restitutie 2022 resultaat BIJ12

	Totaal gewogen IO	weging natuurtaken	
		N2000 en Stikstof (voorheen PAS)	Natuurinformatie en natuurbeheer
Groningen	€ 66.420,92	€ 16.377,23	€ 1.386,20
Fryslân	€ 111.634,64	€ 34.949,11	€ 2.958,15
Drenthe	€ 93.054,82	€ 28.356,73	€ 2.400,16
Overijssel	€ 110.928,12	€ 34.590,37	€ 2.927,79
Gelderland	€ 116.615,69	€ 33.915,67	€ 2.870,68
Utrecht	€ 74.793,89	€ 18.114,33	€ 1.533,23
Noord-Holland	€ 85.320,97	€ 23.525,52	€ 1.991,24
Zuid-Holland	€ 92.122,45	€ 24.042,59	€ 2.035,01
Zeeland	€ 58.866,81	€ 14.761,01	€ 1.249,40
Noord-Brabant	€ 124.246,22	€ 37.832,09	€ 3.202,17
Limburg	€ 89.770,02	€ 25.826,75	€ 2.186,02
Flevoland	€ 47.762,46	€ 10.502,58	€ 888,96
Totaal	€ 1.071.537,00	€ 302.794,00	€ 25.629,00

verdeelsleutel GBO			
resultaat GBO	bestemmingsreserve GBO onvoorzien	bestemmingsreserve GBO/PLEIO	Totaal excl Drugsafvaldumping
€ 2.660,97	€ 8.690,94	€ 4.674,94	€ 100.211,20
€ 2.783,94	€ 9.092,57	€ 4.890,98	€ 166.309,39
€ 2.497,01	€ 8.155,42	€ 4.386,88	€ 138.851,03
€ 2.797,61	€ 9.137,20	€ 4.914,98	€ 165.296,07
€ 3.497,86	€ 11.424,29	€ 6.145,23	€ 174.469,43
€ 3.070,88	€ 10.029,72	€ 5.395,08	€ 112.937,12
€ 2.852,26	€ 9.315,70	€ 5.011,00	€ 128.016,69
€ 3.388,56	€ 11.067,28	€ 5.953,19	€ 138.609,08
€ 2.302,31	€ 7.519,50	€ 4.044,81	€ 88.743,83
€ 3.340,73	€ 10.911,09	€ 5.869,18	€ 185.401,49
€ 2.756,62	€ 9.003,32	€ 4.842,97	€ 134.385,69
€ 2.203,24	€ 7.195,96	€ 3.870,77	€ 72.423,98
€ 34.152,00	€ 111.543,00	€ 60.000,00	€ 1.605.655,00

Restitutie 2022 teveel gefactureerd (IPO
verdeelsleutel)

Groningen	€ 92.664,00
Fryslân	€ 96.228,00
Drenthe	€ 86.724,00
Overijssel	€ 97.416,00
Gelderland	€ 119.988,00
Utrecht	€ 106.920,00
Noord-Holland	€ 100.980,00
Zuid-Holland	€ 118.800,00
Zeeland	€ 79.596,00
Noord-Brabant	€ 116.424,00
Limburg	€ 95.040,00
Flevoland	€ 77.220,00
Totaal	€ 1.188.000,00

Opmerkingen Jaarstukken Gelderland

1. Toelichting geconsolideerde resultatenrekening ontbreekt

Opvallend is dat in dit jaarverslag de geconsolideerde balans uitgebreid toegelicht wordt, maar de geconsolideerde resultatenrekening niet: dit bevordert niet de transparantie.

Vraag 1: Kan -om de transparantie te bevorderen- volgend jaar ook de geconsolideerde resultatenrekening toegelicht worden?

Toelichting van de resultatenrekening wordt tot nu toe voornamelijk verklaard in de enkelvoudige jaarrekeningen. Wij nemen het verzoek mee in de verdere doorontwikkeling van onze P&C-cyclus.

2. Is IPO – BIJ12 in control?

Een positief saldo van € 3,8 miljoen is een afwijking van bijna 4% ten opzichte van de totale baten (en lasten) van de begroting over 2022. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2022 er 25% méér lasten (=€ 25,0 miljoen) en zelfs 29% méér baten (= € 28,7 miljoen) zijn.

Vraag 2: Ben je wel in control als je 29% meer baten ontvangt dan begroot? Bij de najaarsnota 2022 zit toch ook een begrotingswijziging?

Faunazaken veroorzaakt voor het grootste deel de stijging van de kosten en de baten. Deze zijn niet als begrotingswijziging in de najaarsnota 2022 meegenomen. Dit is wel als zodanig gemeld in de najaarsnota, oftewel we hielden rekening met extra baten en lasten. Daarnaast zijn er ook 5mio aan overige baten binnen gekomen waaronder de bijdrage NDFF en andere bijdragen LNV. De onderbesteding van BIJ12 is derhalve 1,96%. De onderbesteding van IPO-bureau is 5,2%.

3. Fout in geconsolideerd jaarverslag

In het financieel jaarverslag staat op pagina 5 een vergelijking tussen het jaar 2022 en de begroting 2023 en niet de begroting 2022. De genoemde cijfers sluiten ook niet aan met de begroting zoals die in de najaarsnota is gepresenteerd: BIJ12: € 63 miljoen en IPO: € 36 miljoen en dat is samen € 99 miljoen. Op pagina 9 staan weer wél de juiste cijfers (ruim € 99 miljoen).

Vraag 3: heeft de accountant geen opmerking gemaakt over deze overduidelijke fout?

Op verzoek van de accountant hebben wij conform RJ640 verslagleggingsnorm de begroting van 2023 toegevoegd. Op blz 9 staat de begroting 2022.

4. Stijging debiteuren en vorderingen

Normaal is de balans niet zo interessant, maar de debiteuren en vorderingen stijgen met bijna € 9 miljoen (600%!). Dit beïnvloed het balanstotaal met 24%. Dit wordt veroorzaakt voor € 4 miljoen bij BIJ12 in het debiteurensaldo. Er wordt geen zichtbare voorziening opgenomen. Daarnaast is er ook een grote stijging te zien bij de rekening-courant met provincies (als vordering!).

Vraag 4: Welke (soort) debiteuren zorgen voor zo'n grote stijging in het debiteurensaldo en waarom is er geen voorziening dubieuze debiteuren opgenomen? En waarom stijgt de rekening-courant van de provincies zo hard?

Dit heeft voornamelijk te maken met de timing van de facturatie van BIJ12. Afgelopen jaar wel eerder dan het jaar daarvoor. In 2020 stond er bijvoorbeeld 2,3 mio open. Van de in totaal openstaande posten van €4,5 mio staat er een openstaand saldo van 4,1 mio open naar de provincies. Er is geen reden om aan te nemen dat de provincies niet gaan betalen en aldus geen reden om hier een voorziening voor aan te leggen.

De rekening couranten van de provincies hebben hier niet mee van doen. De open-eindregeling van Faunazaken en ACSG worden via de rekening courant afgerekend.

5. Stijging voorziening

Ook de voorzieningen stijgen met € 8 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door een stijging van de Voorziening Faunazaken met € 8 miljoen naar € 11 miljoen.

Vraag 5: Waarom deze enorme stijging op de balans? De vereniging heeft € 23 miljoen aan liquide middelen, dus een voorschot in 2022 voor 2023 was niet noodzakelijk.

Dit zijn de kosten die gemaakt zijn in 2022 en uitbetaald dienen te worden in 2023, daar is de voorziening voor gemaakt. Dit zal uit de liquide middelen betaald dienen te worden.

Dit zijn de bedragen die ten laste gaan van het resultaat, dit zijn de kosten waarvan we voorzien dat deze dit jaar (2022) gemaakt. (Aanvraag is gemaakt maar dienen nog definitief ingediend te worden of goedgekeurd te worden. Dit zijn kosten die in 2022 zijn ontstaan en volgend jaar (2023) worden uitbetaald.

De afrekening vindt plaats via de rekening courant, dit zit niet in het voorschot.

6. Drugafval

Bij Drugafval blijft € 350.000 over. Elke provincie legt een bepaald bedrag in t.b.v. de subsidieaanvragen. Sluit deze verdeling aan met de teruggave van de € 3,85 miljoen? Anders zou de ene provincie veel meer terug kunnen krijgen vanuit drugafval dan die ingelegd heeft.

Vraag 7: Sluit deze verdeling aan met de teruggave van de € 3,85 miljoen?

De verdeling gaat op de zelfde basis zoals is ingelegd en nader bepaald. Dit wordt anders gefinancierd en staat ook op de begroting als diverse baten en de bevoorschotting gaat niet via de begroting. De bedragen komen wel via

de provincie binnen.

7. IDA

Bij IDA zijn de baten (subsidies) steeds begroot bij IDA. De bijbehorende lasten zijn elders begroot, nl. voornamelijk bij een stelpost. Bij de realisatie zijn zowel de baten als de lasten geboekt bij IDA. Het lijkt daardoor dat IDA een budgetoverschrijding heeft. Dit zou echter niet het geval zijn als ook de lasten waren begroot bij IDA.

Vraag 8: Waarom is er gekozen voor deze systematiek?

- De stelpost staat los van de IDA-lasten. Op de stelpost staat het saldo van de begrote subsidiebatens 2022 voor IDA.
- De bij de subsidies behorende lasten waren niet begroot. Wel zijn deze lasten gerealiseerd. Voor het vergelijken van de subsidiebatens en de subsidiebatens zijn deze in de tabellen binnen programma 9 onder elkaar gezet. Daaruit blijkt dat de subsidiebatens hoger waren dan de subsidiebatens.

8. Teruggave Gelderland

Zie pagina 59 van het Jaarverslag 2022 IPO-bureau: we hebben als Gelderland €4.716.235 betaald. Vanuit 2021 is €193.201 overgeheveld en dit is geld dat we in 2021 dus al betaald hebben. Dus in totaal hebben we €4.909.436 betaald. Voor ons deel is er €4.432.307 uitgegeven. Dus dan is het resultaat voor het onderdeel Gelderland €477.129 in plaats van €357.051. En daarvan wordt weer €166.730 doorgeschoven naar 2023. Dan zouden we €310.399 terug moeten krijgen.

Vraag 9: Waarom wordt er niet op deze manier geboekt en gewerkt?

Hierdoor wordt Gelderland benadeeld, toch?

We werken op de wijze zoals Gelderland aangeeft. Wat in de bovenstaande opsomming ontbreekt is de overheveling van € 1.188.000 bij de Voorjaarsnota 2022 naar de begroting van IPO-BIJ12. Het aandeel van Gelderland hierin is € 120.078 en dat is precies het verschil tussen € 477.129 en € 357.051. Het bedrag van € 120.078 moet terugkomen in de specificatie van het terug te betalen bedrag door IPO-BIJ12

Volgens de begroting heeft BIJ12 €1.188.000 geïncasseerd hetgeen het IPO bureau ook al geïncasseerd had op basis van de IPO verdeel sleutel. Dit dient terug betaald te worden. Dit zit niet in het resultaat en zal separaat overgemaakt worden.

Dit betekent dat de restitutie Gelderland vanuit BIJ12 €174k (exclusief DAD) ,vanuit het IPO-bureau €357k en restitutie vanuit dubbel geïncasseerd bedrag €1188k volgens IPO verdeelsleutel €120k is.

Financieel technische vragen/opmerkingen Zeeland

Oplegnotitie:

- Concept accountantsrapport. Is dit al beschikbaar? Gaat dit met reactie van directie/bestuur mee straks naar AV?

Vandaag (Donderdag 25 mei) stuurt Verstegen (accountant) ons een formele mail waarin hij aangeeft een goedkeurende verklaring af te geven op basis van de voorliggende jaarrekening. Hij stuurt hierbij eveneens het concept accountantsrapport. Dit is nog het concept omdat er nog enkele kleine werkzaamheden afgerond moeten worden. Dat licht hij ook toe in zijn mailbericht. Dit mailbericht inclusief concept accountantsrapport is bedoeld te delen met bestuur. We zullen dit zodra ontvangen ook rondsturen, bij voorkeur inclusief alle antwoorden op de ambtelijke vragen, en in ibabs opnemen.

Geconsolideerde jaarrekening:

- Pag. 5/24: staat van baten en lasten. Aangeven dat bedrage x € 1.000 zijn (x teken ontbreekt).

Dank voor dit scherpe signaal. We zullen dit verwerken in de jaarstukken die we na afloop van het bestuur, bij vaststelling van de jaarstukken, aan de AV zullen aanbieden.

- Pag. 5/24: staat van baten en lasten. Kolom begroting 2023 m/z 2022 neem ik aan? Overigens sluit dit cijfermatig niet aan op de tabel in de oplegnotitie wat betreft (geconsolideerde) begrotingscijfers en de staat van baten en lasten op pagina 9/24. Wat is nu juist? Er wordt namelijk ook geen geconsolideerde begroting vastgesteld.

Op verzoek van de accountant hebben wij conform RJ640 verslagleggingsnorm de begroting van 2023 toegevoegd. Op blz 9 staat de begroting 2022. We nemen dit verzoek, idem aan verzoek/overweging Gelderland, mee in de toekomst.

- Pag. 16/24: toelichting eigen vermogen. Geen toelichting op bestemmingsreserves GBO en waarom niets is aangewend in 2022 en (deels) kan vrijvallen en waar restant nog voor nodig is.

Op pagina 16 van het jaarverslag IPO-BIJ12 over GBO staat dat er afgerond ruim vier ton meer nodig was voor GBO. Deze extra lasten zijn opgevangen door extra baten die niet waren geraamd.

Voor GBO-provincies is sprake van een Bestemmingsreserve van in totaal € 310.290. Het bedrag van € 111.543 is niet meer nodig en zal dus worden gerestitueerd. Het overige deel zou worden ingezet voor de Risicokaart en voor PLEIO. Dit is in 2022 niet ingezet. Voor de Risicokaart komt dit door het uitstel van de invoering van de Omgevingswet, waardoor ook de vervanging van de database is uitgesteld tot in 2023. De bestemmingsreserve van € 60.000 voor PLEIO is niet meer nodig. Dit betekent dat een klein deel van de bestemmingsreserve voor de Risicokaart wordt mee-genomen naar 2023. Als deze reserve eind 2023 niet volledig uitgenut blijkt, zal restitutie van de ongebruikte gelden plaatsvinden. (gekopieerde alinea blz 14 van het jaarverslag IPO-BIJ12).

- Pag. 17/24: toelichting voorziening faunaschade. Wat is MFZ? Hoort het uit te betalen schadebedrag niet onder vlottende passiva (nog te betalen) te staan ipv onder voorzieningen?

MFZ is de benaming om de verschillende registratie programma's in het verleden uit elkaar te houden. We zullen deze benaming laten vervallen.

M.b.t. de vraag over vlottende passiva of voorzieningen geven we graag mee dat deze bedragen niet thuis horen op nog te betalen bedragen. Deze bedragen gaan ten laste van het resultaat aangezien dit kosten zijn waarvan we voorzien dat deze dit jaar (2023) worden gemaakt. (Aanvraag is gemaakt maar dienen nog definitief ingediend te worden of goedgekeurd te worden. Dit zijn kosten die in 2022 zijn ontstaan en waarschijnlijk dit jaar worden uitbetaald.)

Pag. 21/24: toelichting facilitaire kosten. Hoger door hogere personeelskosten dan begroot? Personeelskosten zijn toch op een aparte regel verantwoord en toegelicht?

Dit komt omdat de inhuur van personeel uiteindelijk op de regel facilitaire kosten beland. Op de regel personeelskosten staan slechts de kosten die door ons worden verloond.

IPO bureau:

- Pag. 11: totaal van rekening 2022 en verschil sluiten niet aan op samenvattende tabel op pag. 3.

Dank voor het signaleren van deze fout. In de documenten naar de AV zullen de tabellen vervangen worden, dit betreft de tabel op pagina 3, en ook de 2^e tabel vanwege de betere afronding.

- Pag. 19 /27 /32/37/40/44/46/52/55 en bijlage 2 op pag.58: idem als vorige opmerking.

Door het aanpassen van de tabel op pagina 3 worden deze punten opgelost.

- Pag. 35: toelichting dat factuur pas in 2023 komt en dus tot lagere lasten in 2022 is toch niet conform stelsel van baten en lasten?

Het IPO hanteert geen stelsel van lasten en baten, het IPO valt als vereniging niet onder het BBV, dit ook opgenomen in de grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening.

BIJ12:

- Pag.13/14: toelichting bestemmingsreserve vegetatie karteringen ontbreekt, evenals de doorkijk waarom deze in 2022 niet is aangewend en wat hiervoor in 2023 (of verder) wordt verwacht. Idem voor bestemmingsreserve NDFP.

Abusievelijk is een foutieve tabel gebruikt in de jaarrekening, de tabel wordt aangepast in de jaarrekening BIJ12 die naar de AV wordt verstuurd.

Uitleg over de bestemming staat in het jaarverslag omschreven. Uit de juiste tabel is te concluderen dat er geen bestemmingsreserve voor de NDFP is gemaakt. De accountant heeft aangegeven dat deze voorlopig nog op de overlopende passiva moet staan.

	Bestemmingsreserve					
	Saldo	Restitutie	Saldo	Onttrekking	Voorstel	Saldo
	31-12-2021	resultaat 2021	31-12-2022	bestemming voorjaarsnota 2023	onttrekking en restitutie	resultaat na restitutie 2022
Vegetatie karteringen	1.600.000	-	1.600.000	-	-	1.600.000
Stikstof	234.770	-134.000	100.770	-	-	100.770
GBO	198.747	-	198.747	-	60.000	138.747
GBO onvoorzien	111.543	-	111.543	-	111.543	-
ACSG	46.083	-46.083	-	-	-	-
<i>Totaal bestemmingsreserve</i>	2.191.143	-	2.011.060	-	171.543	1.839.517
Resultaat boekjaar	563.653	-563.653	1.793.620		1.793.620	-
Saldo BIJ12	2.754.796	-563.653	3.804.680	-	1.965.163	1.839.517

- Pag. 13/14. Bestemmingsreserve NDFP is pas in 2022 gevormd? Komt ook niet terug in specificatie van geconsolideerde jaarrekening op pag. 8 en pag. 16. Daar staat bedrag onder overige schulden / overlopende passiva, zonder toelichting? Graag corrigeren / verduidelijken.

De accountant heeft aangegeven dat deze voorlopig nog op de overlopende passiva moet staan.

- Pag. 14. Voorziening faunaschade. Zie opm. bij pag. 17/24 van geconsolideerde rekening.

Deze bedragen horen niet thuis op (nog te betalen bedragen), deze bedragen gaan ten laste van het resultaat aangezien dit kosten zijn waarvan we voorzien dat deze dit jaar zijn/worden gemaakt. (Aanvraag is gemaakt maar dienen nog definitief ingediend te worden of goedgekeurd te worden. Dit zijn kosten die in 2022 zijn ontstaan en waarschijnlijk dit jaar worden uitbetaald.)

- Pag. 14. Onderdeel 4.1 loopt tekstueel niet lekker. Hier dan ook de balans voor Bij12 presenteren (niet verwijzen naar geconsolideerde balans).

De Enkelvoudige balans wordt weer toegevoegd aan de Jaarrekening BIJ12 voor de AV. In de geconslideerde jaarrekening is sprake van eliminaties tussen IPO-Bureau en IPO-BIJ12, waardoor de optelling van beide balansen niet overeen komt met de samengestelde balans in de geconsolideerde jaarrekening. We zullen hier aandacht aan besteden in de oplegger naar de AV.

Balans BIJ12 per 31 december 2022				
<i>(voor resultaatbestemming bedragen in euro's)</i>				
	<u>31.12.2022</u>		<u>31.12.2021</u>	
Activa		€		€
Vaste activa				
Materiele vaste activa		625.526		520.025
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa				
Vorderingen	8.076.274		3.738.769	
Overlopende activa	<u>19.615.955</u>		<u>15.497.532</u>	
		27.692.228		19.236.301
Liquide middelen				
Liquide middelen				<u>1.221.023</u>
Totaal activa		<u>28.317.754</u>		<u>20.977.349</u>
Passiva				
Eigen Vermogen				
Algemene (overige) reser	2.011.060		2.191.143	
Resultaat Boekjaar	<u>1.563.620</u>		<u>563.653</u>	
		3.574.680		2.754.796
Voorziening				2.771.013
Vlottende passiva				
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden en overlopende passiva				
Kortlopende schulden	9.032.417		3.630.358	
Overlopende passiva	<u>14.872.571</u>		<u>11.821.181</u>	
		<u>23.904.988</u>		<u>15.451.539</u>
Totaal passiva		<u>23.904.989</u>		<u>20.977.349</u>

- Pag. 15. Toelichting op 'óverige kosten' onder Diverse kosten ontbreekt. Wat is dit?

Dit zijn kleine uitgaven over het gehele jaar die niet op de specifieke posten zijn te plaatsen en daarom op een overlopende kostenplaats worden geboekt. Het betreft hier 1% van de totale kosten van bedrijfsvoering.

Vraag provincie Noord Holland:

Een vraag over de IPO jaarrekening 2022. Als ik naar de kolom 2021 kijk komt deze niet overeen met dat geen wat in de jaarrekening 2021 staat (getekende versie). Bij crediteuren en overige schulden is er een miljoen extra bijgekomen. Volgens mij is er iets mis gegaan bij de optelling. Er staat 28.817.410 maar dat moet 27.817.410 zijn.

Dank voor oplettendheid. Deze fout was er in eerdere versies al uitgehaald echter door een late correctie in de balans is deze er abusievelijk doorheen geschoten. Het bedrag is 27.817.410. Alle saldo's zijn wel juist en heeft dus geen invloed op de balanstotalen. Dit zal tevens aangepast worden in de definitieve stukken naar de AV.

FINANCIËEL JAARVERSLAG 2022

Vereniging Het Interprovinciaal Overleg
KvK nummer: 27261712
Rapport inzake jaarstukken 2022

Den Haag 11 mei 2023

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
Vereniging IPO Jaarverslag 2022 - 0/24
d.d. 05/06/2023.

Inhoud

	Blad
Bestuursverslag	2
Algemeen	2
Samenvatting resultaten	3
Risico's	4
Ontwikkeling van baten en lasten	5
Jaarrekening	7
Balans per 31 december 2022	8
Staat van Baten en Lasten 2022	9
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	10
Toelichting op de balans	14
Toelichting op de staat van baten en lasten	20
Overige gegevens	24

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Vereniging IPO Verstegen accountants
en adviseurs B.V. - 1/24

d.d. 05/06/2023.

Bestuursverslag

Algemeen

De vereniging het Interprovinciaal Overleg (IPO) is de koepelorganisatie van, voor en door de 12 provincies bestaande uit IPO-bureau en BIJ12. Het IPO heeft als doelstelling het behartigen van de belangen van provincies, het bieden van een platform voor overleg, uitwisseling en innovatie. Het bestuur van de vereniging bestaat uit 13 bestuursleden (één lid van het college van Gedeputeerde Staten per provincie en een voorzitter die door het bestuur wordt voorgedragen). Daarnaast heeft het bestuur vier adviseurs: drie Commissarissen van de Koning en één provinciesecretaris respectievelijk voorgedragen door de Kring van Commissarissen en de Kring van Provinciesecretarissen. IPO-bureau behartigt de gezamenlijke belangen van deze provincies en biedt hen tevens een platform voor het stimuleren van innovatie en uitwisseling van kennis. De provinciale opgaven vergen daarnaast regelmatig specifieke ondersteuning vanuit de koepelorganisatie, zoals strategische advisering, standpuntbepaling of een programmatisch aanpak voor een beleidsopgave.

Per 1 januari 2014 is de interprovinciale uitvoeringsorganisatie (BIJ12) opgenomen in de "juridische schil" van het IPO. Bij notarieel besluit is vastgelegd dat beide organisaties een aparte administratie voeren. Met ingang van 1 januari 2014 is aan BIJ12 een bijzonder ondervolmacht verleend om rechtshandelingen te verrichten.

De financiële afstemming gebeurde in 2022 volgens de vastgestelde governance van IPO-bureau en BIJ12. Er is periodiek overlegd over de uitvoering van de activiteiten en projecten met de ambtelijke portefeuillehouders en er zijn voorstellen besproken in de diverse provinciale adviescommissies. De bestuurlijke besluitvorming is afgestemd op de planning en control cyclus en de separate jaarrekeningen van IPO-bureau en BIJ12 worden samengevoegd tot voorliggend financieel jaarverslag 2022.

De vereniging maakt in de normale bedrijfsuitoefening beperkt gebruik van financiële instrumenten. De vereniging heeft geen financiële instrumenten welke leiden tot significante rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's.

Samenvatting resultaten

Baten

De samenstelling van de baten is enigszins veranderd ten opzichte van 2021 de overige bijdragen van de provincies zijn conform de begroting gestegen. De totale stijging van de baten 2022 van € 16 miljoen zit voornamelijk in de extra kosten en de voorziening vanuit Faunazaken en het saldo van de meerjarige projecten. De open-eind-regeling van de schadeuitkeringen bedroeg dit jaar € 12,5 miljoen meer dan was begroot.

Lasten

Het grootste deel van de stijging van de lasten is direct toe te wijzen aan de stijging van de open-eind-regeling van de schadeuitkeringen. De open-eindregeling wordt via de rekeningen courant van de provincies achteraf verrekend en de stijging was niet opgenomen in de begroting van 2022. Ondertussen is de begroting van 2023 aangepast met de stijgende kosten.

Resultaat

Het resultaat van IPO-bureau in 2022 betreft een onderuitputting op de totale begroting 2022 van € 3,53 miljoen. Hiervan schuift € 1,65 miljoen door naar 2023. Het gaat hierbij om een gebruikelijke werkwijze bij meerjarige projecten met een specifiek doel. We besteden de € 1,65 miljoen in 2023 aan de volgende projecten:

- Implementatie Omgevingswet € 1,46 miljoen
- IDA € 0,19 miljoen.

Mocht na afronding van deze projecten sprake zijn van restantmiddelen, dan restitueren wij deze naar de provincies.

Als we rekening houden met de doorgeschoven middelen, dan resteert € 1,88 miljoen.

Het positieve resultaat van € 3,53 miljoen bij IPO-bureau wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende factoren:

- Implementatie Omgevingswet € 1,46 miljoen die we doorschuiven naar 2023.
- Vrijval balanspost vooruitgeschoven baten Stikstof (IPSN) € 0,69 miljoen
- Vrijval positieve saldi Voor- en Najaarsnota 2022 € 0,62 miljoen
- Diverse vacatures binnen ondersteunende functies bedrijfsvoering € 0,39 miljoen.

Het resultaat van BIJ12 in 2022 exclusief onttrekkingen aan de reserves betreft € 1,79 miljoen.

Het overschot is hoofdzakelijk toe te rekenen aan de uitvoering van de Subsidierегeling opruiming drugsafval € 0,35 miljoen, bedrijfsvoering € 1,07 miljoen en het Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 € 0,30 miljoen. De overige onderdelen van BIJ12 laten kleine afwijkingen zien.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Vereniging IPO Versteeg accountants
en adviseurs B.V. 2022
- 3/24

d.d. 05/06/2023.

Risico's

Financieel

Vpb-plicht

Op 1 januari 2017 werd de wetwijziging van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 van kracht. De vennootschapsbelasting (Vpb) is de belasting die wordt betaald over de behaalde winst uit een onderneming. Vanaf 1 januari 2017 zijn overheidsorganisaties wél Vpb-plichtig tenzij een vrijstelling van toepassing is voor de activiteiten. Deze wetwijziging heeft ook invloed op de vereniging IPO. Net als de afstemming met de belastingdienst over het btw-regiem voor de omzetbelasting vond ook over de Vpb afstemming plaats over welk regiem van toepassing is.

In overleg met de belastingdienst is afgesproken dat de vereniging IPO handelt in de lijn van de samenwerkingsvrijstelling voor de activiteiten ten behoeve van de provincies. De vereniging IPO heeft geen winststreven. Volgens deze gedragslijn is altijd gehandeld. Met de vastgestelde wijziging van de statuten d.d. 20 december 2017, waarin de automatische restitutie van overschotten is opgenomen, is dit duidelijker vastgelegd. Ook op activiteiten voor derden wordt geen winst behaald. Alleen de werkelijke kosten en interne uren - tegen een kostendekkend uurtarief zonder winststopslag - worden doorberekend.

WW-verplichtingen

Ten aanzien van WW-verplichtingen hanteert de vereniging IPO de gedragslijn dat deze in de begroting worden opgenomen wanneer deze verplichtingen daadwerkelijk ontstaan. WW-verplichtingen kunnen ontstaan door het werken met medewerkers die op projectbasis worden aangesteld. De risico's met betrekking tot dergelijke WW-verplichtingen worden beperkt door een adequaat personeelsbeleid en daar waar mogelijk gebruik te maken van detachering en freelanceovereenkomsten.

Operationeel

Processen

Op strategisch en tactisch niveau vindt sturing plaats op de uitvoering, onder andere middels het systeem van periodiek overleg met en een verantwoording aan het IPO-bestuur.

Op uitvoeringsniveau zijn de belangrijkste processen vastgelegd in de Administratieve Organisatie. In deze processen is de nodige aandacht voor de toetsende en controlerende rol van het management op de organisatie. Daarnaast is de organisatie met de nodige flexibiliteit ingericht, zodat ingespeeld kan worden op eventuele wijzigingen in het takenpakket.

Vooralsnog wordt het risico op fraude in de bedrijfsvoering beperkt geacht. De open cultuur bij de vereniging IPO en de kantoorsetting werken de mogelijkheden om onterecht goederen of middelen te onttrekken tegen. Mocht het zich voordoen dan is de schade gezien de aard van de goederen (kantoorartikelen) beperkt. In de betalingsfeer is het risico passend beheerst door de inrichting van het betalingsproces en de factuurafhandeling.

Weerstandsvermogen

De vereniging IPO beschikt over een bescheiden eigen vermogen, aangezien het batig saldo via de resultaatverdeling jaarlijks wordt gerestitueerd aan de provincies dan wel wordt doorgeschoven naar het volgende jaar. De verplichtingen die zijn aangegaan en worden verantwoord onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen leggen een beslag op de middelen van de vereniging IPO. In de vereniging participeren solide provincies. Dit geeft waarborg voor eventuele op dit moment niet voorziene financiële risico's. De provincies financieren jaarlijks op grond van de vastgestelde begrotingen van IPO-bureau en BIJ12. Op basis van de jaarrekening vindt jaarlijks met de provincies definitieve afrekening plaats, waarbij in de statuten is vastgelegd dat niet bestede middelen terugvloeien naar de provincies.

Het bestuur van het IPO is niet zelfstandig bevoegd tot het aangaan van geldleningen. Voor de investering in de nieuwe huisvesting aan de Herengracht voor IPO-bureau, is het bestuur door de algemene vergadering op 19 juni 2014 gemandateerd een geldlening van € 1.200.000 in de vorm van een bankkrediet af te sluiten. De lening is afgesloten tegen een rente van 1,4%, heeft een looptijd van 10 jaar en geldt tot 15 oktober 2024.

Ontwikkeling van baten en lasten

Teneinde inzicht te geven in de ontwikkeling van de baten en lasten over 2022 volgt hierna een overzicht gebaseerd op de samengevoegde Staat van baten en lasten van IPO-bureau en BIJ12 met ter vergelijking de Staat van baten en lasten 2021.

Baten en lasten zijn hierbij uitgedrukt in duizenden euro's en in een percentage van de totale bijdrage.

	Staat van Baten en Lasten 2022					
	Werkelijk excl. BTW 2022		Begroting 2023		Werkelijk excl. BTW 2021	
	x€ 1.000	%	x€ 1.000	%	x€ 1.000	%
Bijdrage Provincies	118.807	92,7	113.569	92,6	104.921	93,5
Overige bijdragen	9.422	7,3	9.020	7,4	7.274	6,5
Totale bijdrage	128.229	100,0	122.589	100,0	112.195	100,0
Personele lasten	15.707	12,2	30.216	24,6	15.266	13,6
Sociale lasten	3.437	2,7	0	0,0	1.639	1,5
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	272	0,2	275	0,2	219	0,2
Facilitaire kosten	3.787	3,0	3.914	3,2	1.906	1,7
Overige kosten	320	0	285	0	60	0
Projectkosten	101.030	78,8	87.899	71,7	90.127	80,3
Som der kosten	124.553	97,1	122.589	100,0	109.217	97,3
Resultaat	3.677	2,9	0	0,0	2.979	2,7
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Saldo staat baten en lasten	3.677	2,9	0	0,0	2.979	2,7

Baten ontwikkeling

De bijdragen van de provincies zijn conform begroting en verdeelsleutels opgenomen.

De overige bijdragen van de provincies zijn apart vermeld.

Onder overige baten zijn de gerealiseerde baten van andere overheden en derden opgenomen.

Lasten ontwikkeling

Personele lasten

De personeelskosten zijn voor de personeelsbegroting 2022 berekend voor vast personeel op basis van werkelijke salarislasten en, indien niet vast ingevuld, op basis van de betreffende salarisschalen.

Bij personeelwisselingen is gebleken dat sommige functies moeilijk ingevuld kunnen worden. Dit heeft zijn weerslag op de uitputting van de personeelsbegroting. In 2022 was de formatie ingevuld met vast personeel en een aantal detacheringen en ingehuurd medewerkers.

In de sociale lasten van € 3.436.902 is € 1.900.043 aan pensioenlasten opgenomen.

Rapportage formatie en bezetting

Bezetting in FTE's	IPO-bureau		BIJ12	
	2021	2022	2021	2022
Totale formatie	85,15	90,47	102,4	129,26
Vaste formatie	69,9	72,03	91,9	118,76
Flexibele formatie	15,25	18,44	10,5	10,5

De toename van het aantal fte bij het IPO-bureau wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename bij de programma's ROWW en KOB.

In 2022 had BIJ12 een structurele formatie van 118,76 fte en een tijdelijke formatie van 10,5 fte. De belangrijkste wijzigingen in de formatie zijn het bij BIJ12 onderbrengen van het beheer van de Informatieproducten Natuur, het opnemen van de capaciteit voor IPSN en de benodigde capaciteit voor informatieveiligheid en security.

Project en programmakosten

In de project- en programmakosten zijn alle specifiek hieraan toe te wijzen kosten opgenomen. De opbouw en samenstelling van de projectkosten van IPO-bureau en BIJ12 verschillen. Dit komt omdat BIJ12 voor een belangrijk deel de interne bureaunkosten voor personeel en facilitair toerekent aan projecten. Bij IPO-bureau worden interne kosten toegerekend aan beleidsopgaven (integrale kostentoe rekening).

Jaarrekening

- Balans per 31 december 2022
- Staat van baten en lasten over 2022
- Toelichting op de balans per 31 december 2022
- Toelichting op de Staat van baten en lasten over 2022

Balans per 31 december 2022

(voor resultaatbestemming)

	31.12.2022	31.12.2021
	€	€
Actief		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	<u>1.011.978</u>	<u>989.984</u>
<i>Totaal vaste activa</i>	1.011.978	989.984
Vlottende activa		
Debiteuren	4.520.558	640.367
Vorderingen en overlopende activa	20.157.962	15.185.659
Liquide middelen	<u>23.078.858</u>	<u>19.983.969</u>
<i>Totaal vlottende activa</i>	47.757.379	<u>35.809.995</u>
Totaal actief	<u>48.769.357</u>	<u>36.799.979</u>
Passief		
Eigen vermogen		
Bestemmingsreserve	2.011.060	2.191.143
Resultaat boekjaar	<u>3.676.547</u>	<u>2.978.577</u>
	5.687.607	5.169.720
Vorzieningen	11.835.775	3.572.849
Lang vreemd vermogen	120.000	240.000
Crediteuren	7.463.589	9.306.471
Overige schulden overlopende pasiva	<u>23.662.386</u>	<u>18.510.938</u>
Totale passiva	<u>31.125.975</u>	<u>27.817.410</u>
Totaal passief	<u>48.769.357</u>	<u>36.799.979</u>

Staat van Baten en Lasten 2022

	saldo 31.12.2022	Begroting 31.12.2022	saldo 31.12.2021
Baten			
Contributie provincies	114.404.943	95.423.842	90.709.449
Overige bijdragen provincies	4.402.132	0	14.211.429
Totale bijdragen provincies	118.807.074	95.423.842	104.920.878
Baten andere overheden en derden	7.365.462	4.081.456	2.624.042
Baten van vorig naar volgend jaar	1.922.911	-	4.650.387
Overige bedrijfsopbrengsten	133.849		-
Totaal overige bijdragen	9.422.222	4.081.456	7.274.429
Totale baten	128.229.297	99.505.298	112.195.307
Lasten			
Personeelskosten	19.143.435	25.996.945	16.905.166
Facilitaire kosten	3.787.055	2.689.506	1.905.886
Afschrijvingskosten	272.130	170.000	218.690
Overige kosten	320.058	582.752	59.882
Projectkosten	101.030.071	70.066.096	90.127.106
Totale lasten	124.552.749	99.505.299	109.216.730
Resultaat vóór financiële baten en lasten	3.676.547	-1	2.978.577
Financiële baten en lasten	0	0	0
Saldo staat van baten en lasten (resultaat)	3.676.547	-1	2.978.577

Voorstel resultaatsbestemming in €

Restitutie 2022	3.848.090
<i>Onttrekking bestemmingsreserve (Voorstel)</i>	
. Vrijval bestemmingsreserve GBO/ Onvoorzien	-/- 111.543
. Vrijval GBO/PLEIO	-/- 60.000
Totaal resultaatsbestemming	3.676.547

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Statutaire zetel IPO

De vereniging draagt de naam Het Interprovinciaal Overleg, afgekort IPO. Zij heeft haar statutaire zetel in Den Haag. IPO-bureau is gehuisvest aan de Herengracht 23 te Den Haag en BIJ12 is gehuisvest aan de Leidseveer 2 te Utrecht. Het verenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

Activiteiten

De vereniging het Interprovinciaal Overleg is de koepelorganisatie van, voor en door de 12 provincies, en bestaat uit IPO-bureau en BIJ12. IPO-bureau behartigt de gezamenlijke belangen van de provincies en biedt hen een platform voor het stimuleren van innovatie en uitwisseling van kennis. De provinciale opgaven vergen daarnaast regelmatig specifieke ondersteuning vanuit de koepelorganisatie, zoals strategische advisering, standpuntbepaling of een programmatisch aanpak voor een beleidsopgave.

Bij BIJ12 zijn uitvoeringsactiviteiten ondergebracht van de provincies gezamenlijk. De provincies bepalen de beleidskaders; de werkzaamheden van BIJ12 zijn beleidsarm. Het gaat om concrete uitvoeringstaken en taken ter ondersteuning daarvan:

- De coördinatie van de uitvoering van het subsidiestelsel Natuur en Landschap;
- Het beheer van gemeenschappelijke informatiesystemen;
- Het afhandelen van aanvragen faunaschades (tegemoetkomingsaanvragen faunaschade, dassenovereenkomsten, edelherten- en ganzenregeling) veroorzaakt door natuurlijk in het wild levende dieren én het adviseren over het voorkomen en bestrijden van deze schades;
- Secretariële en inhoudelijke ondersteuning van de onafhankelijke AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG) en het opstellen van adviezen over schade door grondwateronttrekkingen en -winnings;
- De (proces)coördinatie van monitoring, dataopslag, informatie, analyse en rapportages van natuurgegevens, met name voor de verantwoording richting Rijk en EU;
- De ondersteuning van of namens de provincies bij het dossier Stikstof en Natura 2000 (voorheen Programma Aanpak Stikstof)

De uitvoering van deze taken wordt ondersteund door de unitbedrijfsvoering voor onder meer een rechtmatige inkoop, een gezonde financiële administratie en professionele communicatie.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2022, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving, zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving Organisaties-zonder-winststreven (RJ 640).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. De jaarrekening is opgesteld in euro. Toelichtingen op posten in de balans en staat van baten en lasten zijn in de jaarrekening opgenomen.

Begroting

In de staat van de ontwikkeling van opbrengsten en kosten en in de staat van baten en lasten is de laatst vastgestelde begroting meegenomen over het jaar 2022.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Verbonden partijen

De vereniging heeft geen verbonden partijen in de zin van het jaarrekeningsrecht.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- Economische gebruiksduur van materiële vaste activa
- Waardering van voorzieningen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Activa waarvan het waarschijnlijk is dat de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, worden afgewaardeerd tot het niveau van de hoogste van de indirecte en directe realiseerbare waarde.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten gewaardeerd op de manier zoals beschreven in de grondslagen voor de desbetreffende financiële instrumenten.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Bestemmingsreserve

De vereniging IPO beschikt (met uitzondering van enkele bestemmingsreserves, welke worden afgebouwd) niet over eigen vermogen, aangezien het batig saldo via de resultaatverdeling jaarlijks wordt gerestitueerd aan de provincies dan wel wordt doorgeschoven naar het volgende jaar. Wel worden geormerkte middelen aangehouden ter grootte van beschikbaar gestelde middelen voor beleidsdoelen, die al in uitvoering zijn genomen maar per ultimo nog niet zijn gerealiseerd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. Indien het verschil tussen de nominale en contante waarde van de verplichtingen materieel is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (substantiële) agio/disagio of transactiekosten dan is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Baten en lasten worden verwerkt in het jaar waarop zij betrekking hebben. Daarbij wordt voorzichtigheid betracht overeenkomstig de grondslagen die gelden voor het opnemen van activa en passiva (zoals eerder vermeld). Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Pensioenverplichting

De vereniging heeft een toegezegde-pensioenregeling. Deze regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Ultimo 2022 waren voor de vereniging geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Naar de stand van ultimo december 2022 is de dekkingsgraad ABP eind 2022 110,9% (bron: website www.abp.nl)

Baten provincies

De reguliere provinciale bijdrage wordt vastgesteld op basis van de door het bestuur vastgestelde begroting. Met de zogenoemde IPO-verdeelsleutel wordt de bijdrage per provincie berekend. Bij BIJ12 is de provinciale bijdrage deels ook bepaald op basis van provinciaal belang. Naast de reguliere provinciale bijdrage worden door de provincies ook bijdragen verstrekt voor aanvullende activiteiten.

Baten derden en andere overheden

Door derden en andere overheden worden bijdragen verstrekt voor de uitvoering van diverse programma's. Deze zijn apart zichtbaar gemaakt in de jaarrekening.

Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa								
	IPO secretariaat				BIJ12			
Materiële vaste Activa	Kantoor Den Haag	Automatisering	Meubilair	Telefoon installatie	Automatisering	Kantoor Utrecht	Herinrichting	Totaal
Afschrijvings %	6,67%	20%	10%	14%	33%	10,00%	10,00%	
Boekwaarde 1 jan.	206.835	137.096	123.501	2.526	65.861	15.371	438.794	989.984
Bij: investeringen		31.958	55.461		36.961	-	169.743	294.123
Af: desinvesteringen								-
Af: Afschrijvingen	60.084	74.695	35.515	632	41.235	2.125	57.843	272.129
Boekwaarde 31 dec.	146.751	94.359	143.447	1.894	61.587	13.246	550.694	1.011.978
<i>Recapitulatie</i>								
Aanschafwaarde	603.872	693.145	475.683	43.756	213.281	261.892	608.537	2.900.166
Des/Investerings	-		-	-		-		-
Afschrijvingen	457.120	598.786	332.236	41.862	151.694	248.647	57.843	1.888.188
Boekwaarde 31 dec.	146.752	94.359	143.447	1.894	61.587	13.246	550.694	1.011.979

Debiteuren

	31-dec.-22	31-dec.-21
	€	€
Openstaand saldo IPO-bureau	35.978	68.544
Openstaand saldo BIJ12	4.484.581	571.823
Totaal saldo debiteuren	<u>4.520.558</u>	<u>640.367</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-dec.-22	31-dec.-21
IPO secretariaat		
Vooruitbetaalde kosten & overige vorderingen	365.276	108.522
Rek. Courant Kring Prov. Secr.	76.732	79.603
Nog te ontvangen bedragen programma's	100.000	-
Saldo IPO scretariaat	542.008	188.125
BIJ12		
Vooruitbetaalde kosten	181.282	157.157
Nog te ontvangen bedragen	190.000	2.065.032
Rek. Courant provincies	19.244.673	12.658.745
Te vorderen BTW	-	54.661
Overige vorderingen	-	61.938
	19.615.955	14.997.533
Totaal overige vorderingen en overlopende activa	<u>20.157.962</u>	<u>15.185.658</u>

Liquide middelen

	<u>31-dec.-22</u>	<u>31-dec.-21</u>
IPO-bureau	€	€
BNG rekening-courant	480.789	620.827
Kasboek	73	71
ABN-AMRO 046.21.01.924	12.467.711	1.141.525
ABNAMRO 083.81.26.758	-	524
ABNAMRO 046.21.01.924	<u>-</u>	<u>16.500.000</u>
Totaal liquide middelen IPO secretariaat	<u>12.948.573</u>	<u>18.262.947</u>
BIJ12		
BNG	9.264.525	1.021.335
Deposito	-	500.000
RABOBANK	717.252	51.179
Kasboek	70	70
Bankgaranties	<u>148.439</u>	<u>148.439</u>
Totaal liquide middelen BIJ 12	<u>10.130.285</u>	<u>1.721.023</u>
Totaal liquide middelen	<u><u>23.078.858</u></u>	<u><u>19.983.969</u></u>

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar met uitzondering van de afgegeven bankgaranties ter hoogte van € 148.439 ten behoeve van het pand Leidseveer

Eigen vermogen						
	Saldo	Restitutie resultaat	Saldo	Onttrekking bestemming voorjaarsnota	Voorstel onttrekking en restitutie	Saldo resultaat na restitutie
	31-12-2021	2021	31-12-2022	2022		2022
IPO						
Resultaat boekjaar	2.414.924	-2.414.924	1.882.927	-	1.882.927	-
Saldo eigen vermogen IPO	2.414.924	-2.414.924	1.882.927	-	1.882.927	-
BIJ12						
Bestemmingsreserve						
Vegetatie karteringen	1.600.000	-	1.600.000	-	-	1.600.000
Stikstof	234.770	-134.000	100.770	-	-	100.770
GBO	198.747	-	198.747	-	60.000	138.747
GBO onvoorzien	111.543	-	111.543	-	111.543	-
ACSG	46.083	-46.083	-	-	-	-
<i>Totaal bestemmingsreserve</i>	2.191.143	-	2.011.060	-	171.543	1.839.517
Resultaat boekjaar	563.653	-563.653	1.793.620	-	1.793.620	-
Saldo eigen vermogen BIJ12	2.754.796	-563.653	3.804.680	-	1.965.163	1.839.517
Totale Eigen vermogen	5.169.720	-2.978.577	5.687.607	-	3.848.090	1.839.517

De toelichting op mutaties van de bestemmingsreserve zijn als volgt:

IPO-bureau

N.v.t.

BIJ12

Bij de jaarrekening 2014 is een Bestemmingsreserve *Vegetatie Karteringen* (ad € 1.600.000) voor de ontwikkeling van een uniforme systematiek voor de vegetatiekarteringen gevormd. Deze is tot nu toe niet benut. In 2022 is geïnvesteerd in een breder programma voor verbetering van natuurinformatie (zie ook paragraaf 2.2). Dit heeft er ook toe geleid dat in 2022 nog geen voorstel is opgesteld voor de inzet van de bestemmingsreserve vegetaties. In 2023 zal opnieuw gekeken worden of het opportuun is deze reserve in te zetten.

Eind 2021 bedroeg de Bestemmingsreserve voor Stikstof € 100.770. Voor het stikstofdossier en de organisatie van IPS stond 2022 in het teken van een omslag van de tijdelijkheid van een programma naar een meer structurele inbedding binnen IPO verband. In het licht daarvan is ook gekeken naar de verdere inbedding van meer structurele taken, zoals BIJ12 die nu al verzorgt op het vlak van kennisdeling en -borging, project- en procesondersteuning en ondersteuning van gebruikers. Gezien deze verwachte ontwikkeling binnen IPS verband rondom het stikstofdossier, stellen wij voor het resterende deel van de bestemmingsreserve te laten staan voor de verwachte meerkosten in de komende jaren.

Voorzieningen

	<u>Stand</u> <u>01-01-2022</u>	<u>Toevoeging</u> <u>2022</u>	<u>Onttrekking</u> <u>2022</u>	<u>Stand</u> <u>31-12-2022</u>
IPO-Secretariaat				
Flankerend beleid	576.835	95.000	125.508	546.327
Vakantiedagen	225.000	96.078	-	321.078
BIJ 12				
Faunazaken (MFZ)	2.626.517	10.853.540	2.626.517	10.853.540
Faunazaken (FF33000)	-	-	-	-
GBO	-	-	-	-
Vakantiedagen	144.496	-	29.666	114.830
Totaal	<u>3.572.848</u>	<u>11.044.618</u>	<u>2.781.691</u>	<u>11.835.775</u>

Voorziening flankerend beleid is bij IPO-bureau getroffen voor de verplichting van één uitkering en voor twee medewerkers die vrijgesteld zijn van arbeid.

In de jaarrekening 2022 is conform de geldende verslaggevingsstandaarden voor de openstaande verlofuren een voorziening getroffen ten laste van de exploitatie. Deze toename is voornamelijk het resultaat van het toegenomen aantal vaste medewerkers.

De faunaschades zijn, net als afgelopen jaren, ook in 2022 gestegen. Met de financiële toename van de faunaschades is ook de administratieve druk toegenomen als gevolg van de afhandeling van het toenemende aantal bezwaar- en beroepschriften, het aantal vragen dat aan de helpdesk wordt gesteld en de stijgende vraag naar informatie over feiten en cijfers over deze schades. Daardoor is de schade die in 2023 dient te worden uitbetaald met € 8 miljoen toegenomen tot een bedrag van € 11 miljoen.

Vreemd vermogen lang

IPO-bureau	<u>31-dec.-22</u>	<u>31-dec.-21</u>
	€	€
Lening o/g lang vv	120.000	240.000

Het bestuur van het IPO is niet zelfstandig bevoegd tot het aangaan van geldleningen. Om die reden heeft bestuur aan de algemene vergadering het verzoek gedaan om een geldlening aan te gaan voor de investering in de huisvesting aan de Herengracht voor IPO-bureau. In de algemene vergadering op 19 juni 2014 is het IPO-bestuur gemandateerd een geldlening ad. € 1.200.000 in de vorm van een bankkrediet af te sluiten. De lening is afgesloten tegen een rente van 1,4%, heeft een looptijd van 10 jaar en geldt tot 15 oktober 2024. Hieraan ligt een garantiestelling ten grondslag van de provincies Overijssel en Noord-Brabant. In het IPO-bestuur is vastgelegd dat alle provincies garant staan als deze lening gelicht moet worden.

In verband met de jaarlijkse aflossing van € 120.000 op deze lening heeft een bedrag ad. € 120.000 een looptijd < 1 jaar en is dit bedrag verantwoord onder Overige schulden en overlopende passiva.

Crediteuren

	<u>31-dec.-22</u>	<u>31-dec.-21</u>
Openstaand saldo IPO bureau	1.972.859	5.676.112
Openstaand saldo BIJ12	<u>5.490.730</u>	<u>3.630.358</u>
Totaal saldo crediteuren	<u>7.463.589</u>	<u>9.306.470</u>

Overige schulden & overlopende passiva

	<u>31-dec.-22</u>	<u>31-dec.-21</u>
IPO secretariaat		
Vooruitontvangen baten	1.649.562	1.011.461
Tussenrekenig ZH	6.684.848	4.704.290
rekening-courant	1.188.000	-
Lening <1jaar	120.000	120.000
Kassiersfunctie	-	5.313
Nog te betalen kosten	<u>565.405</u>	<u>504.430</u>
	10.207.815	6.345.494
	<u>31-dec.-22</u>	<u>31-dec.-21</u>
BIJ12		
Vooruitontvangen baten	2.386.767	2.237.963
NDFF	1.356.858	1.391.620
Nog te betalen verplichtingen	6.298.278	2.990.799
Te betalen BTW	535.245	
Nog te betalen kosten	<u>2.877.422</u>	<u>5.200.798</u>
	13.454.571	11.821.180
Totale Overige schulden		
& overlopende passiva	<u>23.662.386</u>	<u>18.166.673</u>

IPO rekening courant geeft een bedrag van € 1.188,000; dit bedroeg een overheveling van het IPO-bureau naar BIJ12. In de najaarsnota is besloten om dit bedrag te laten incasseren door BIJ12. Het bedrag is echter door het IPO-bureau geïncasseerd en dient derhalve gerestitueerd te worden aan de provincies.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurkosten kantoorruimte Herengracht conform huurovereenkomst t/m maart 2029 (IPO-bureau)	€ 1.078.120
Huurkosten Leidseveer t/m 31 december 2030 (BIJ12)	€ 3.618.921

Toelichting op de staat van baten en lasten

Bijdragen provincies

De bijdragen van de provincies zijn conform begroting en verdeelsleutel opgenomen.
De Overige bijdragen van de provincies zijn apart vermeld.

Overige baten

Onder baten zijn de ontvangen baten van andere overheden en derden opgenomen.
Aanvullend is het saldo opgenomen van de baten die uit vorig jaar mochten worden besteed minus de baten die naar volgend jaar kunnen worden overgeheveld.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn voor de personeelsbegroting 2022 berekend voor vast personeel op basis van werkelijke salarislasten en, indien niet vast ingevuld, op basis van de betreffende salarisschalen. Bij personeelwisselingen is het gebleken dat sommige functies moeilijk ingevuld kunnen worden. Dit heeft zijn weerslag op de uitputting van de personeelsbegroting. In 2022 was de formatie ingevuld met vast personeel en een aantal detacheringen en ingehuurd medewerkers.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (WNT)

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur (en overige topfunctionarissen) over het jaar 2022 is als volgt:

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

	De heer P.G.G. Hilhorst
Functie (functienaam)	Directeur
In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-apr.-21
In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	14-jul.-22
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	83.461
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	12.945
Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	96.406

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum 115.397

Vergelijkende cijfers 2021

(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	114.812
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	16.861
Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	131.673

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum 157.466

Toezichthoudende topfunctionarissen met totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Naam	Functie
De heer J. Smit	voorzitter
Mevrouw N. Vedelaar	penningmeester
Mevrouw J.N. Baljeu	lid bestuur
De heer A.Th.H. van Dijk	lid bestuur
De heer P.C. Drenth	lid bestuur
De heer H.P. van Essen	lid bestuur
De heer J.A. Fackeldey	lid bestuur
Mevrouw F.Q. Gräper-van Koolwijk	lid bestuur
De heer A.P. Heidema	lid bestuur
De heer Y.J. van Hijum	lid bestuur
Mevrouw A. Knol-van Leeuwen	lid bestuur
De heer A.J. van der Maas	lid bestuur
Mevrouw S.M. Otters-Bruijnen	lid bestuur
Mevrouw S.A.E. Poepjes	lid bestuur
De heer H. Polman	lid bestuur
De heer E.P. Stigter	lid bestuur
Mevrouw M.M. van Toorenburg	lid bestuur

Toelichting WNT

Het bezoldigingsmaximum voor de directie bedraagt € 216.000. Dit maximum wordt niet overschreden door de directie.

Het bijbehorende bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van het bestuur bedraagt € 31.150 en voor de overige leden van het bestuur € 20.900. De voorzitter en leden doen dit onbezoldigd waardoor het maximum niet wordt overschreden.

Afschrijvingskosten

De afschrijving 2022 is met € 4.303 gestegen naar € 272.130. De boekwaarde is met name door de verbouwing uit 2021 bij BIJ12 gestegen.

Voor een nadere toelichting verwijzen naar het overzicht van de materiële vaste activa.

Facilitaire kosten

De facilitaire kosten bestaan uit de kosten voor huisvesting, ICT, kantoorbenodigdheden en externe vergaderingen.

De facilitairekosten zijn aanzienlijk hoger dan begroot en € 1,1 miljoen meer dan vorig jaar. Dit is voornamelijk toe te wijzen aan tijdelijke inhuur van € 0,75 miljoen en hogere personeelskosten.

Vereniging IPO

Versteegen accountants
en adviseurs B.V.

d.d. 05/06/2023

- 21/24

Overige kosten

De overige kosten zijn hoger dan vorig jaar maar liggen in lijn met de begroting.

Projectkosten

In de project- en programmakosten zijn opgenomen alle specifiek hieraan toe te wijzen kosten. De samenstelling van de projectkosten van IPO-bureau en BIJ12 verschillen. Dit, omdat BIJ12 voor een belangrijk deel de interne bureaunkosten voor personeel en facilitair toerekent aan projecten. Bij IPO-bureau en de Kassiersfunctie gebeurt dit slechts in beperkte mate.

Financiële baten en lasten

Gezien het rentepercentage waren er in 2022 geen rentebaten en lasten.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2021

De jaarrekening 2021 is vastgesteld in de bestuursvergadering van 12 mei 2022. De bestuursvergadering heeft de bestemming van het resultaat ad € 2.978.577 vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022

Het bestuur stelt voor het resultaat over het boekjaar 2022 als volgt te bestemmen:

Specificatie doorlopende programmakosten

Van het resultaat over te hevelen naar 2023, geboekt op vooruitontvangen baten

IPO-bureau

Kerntaak 1. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer

- Programma implementatie omgevingwet 1.461.753

Kerntaak 9. Overige taken

- IDA vooruit ontvangen subsidies BZK 187.810

Totaal IPO-bureau 1.649.563

Specificatie voorstel resultaatbestemming

Verdeling

IPO-bureau

Resultaat 2022

1.882.927

Restitutie IPO-bureau

1.882.927

BIJ12

Resultaat 2022

1.793.620

Vrijval bestemmingsreserve GBO

111.543

Vrijval PLEIO

60.000

Restitutie BIJ2

1.965.163

Generaal totaal

3.848.090

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Vereniging IPO Verstegen accountants
en adviseurs B.V. 2022
- 23/24

d.d. 05/06/2023.

Overige Gegevens

Statutaire regeling over de bestemming van het resultaat

In artikel 16 lid 5 van de statuten is geregeld dat de jaarrekening door het bestuur wordt vastgesteld. Omtrent de bestemming van het saldo van de staat van baten en lasten is niets expliciet in de statuten opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen controleverklaring.

De verwerking van resultaatbestemming per bedrijfsonderdeel

De afspraak is dat positieve resultaten van IPO-bureau (€ 1.882.927) en van BIJ12 (€ 1.793.620) tesamen met de vrijval van de bestemmingsreserves van BIJ12 (€ 171.543) te resitueren.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Vereniging IPO Verstegen accountants
en adviseurs B.V. 2022
- 24/24

d.d. 05/06/2023.

Besluit

Het bestuur van de vereniging IPO, kennis genomen hebbend van de Jaarrekening 2022 van de vereniging IPO, alsmede van de daarop betrekking hebbende stukken, behorend bij agendapunt 2 van de vergadering van 31 mei 2023,

Besluit

Deze Jaarrekening vast te stellen.

Den Haag, 31 mei 2023

J. Smit Voorzitter	M.J. Fraanje Secretaris
E.P. Stigter Provincie Noord-Holland	J. Fackeldey provincie Flevoland
H.P. van Essen provincie Utrecht	M.M. van Toorenburg provincie Limburg

N. Vedelaar provincie Drenthe	M. van Hoorn provincie Groningen
S.A.E. Poepjes provincie Fryslân	Y.C. van Hijum provincie Overijssel
P. Drenth provincie Gelderland	A.J. van der Maas provincie Zeeland
J.N. Baljeu provincie Zuid-Holland	E. Lemkes-Straver provincie Noord-Brabant

Aan het bestuur van de vereniging het Interprovinciaal Overleg

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de in het Financieel Jaarverslag 2022 opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de vereniging het Interprovinciaal Overleg te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het Financieel Jaarverslag 2022 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Interprovinciaal Overleg op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende *RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven* en de bepalingen van en krachtens de *Wet normering topinkomens (WNT)*.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de *Nederlandse controlestandaarden* en de *Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022* vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het Interprovinciaal Overleg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de *Regeling Controleprotocol WNT 2022* hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in *artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT*, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het Financieel Jaarverslag opgenomen andere informatie

Het Financieel Jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag; en
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de *Nederlandse Standaard 720*. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende *RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven*.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende *RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven* en de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de *Regeling Controleprotocol WNT 2022*, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Dordrecht, 5 juni 2023

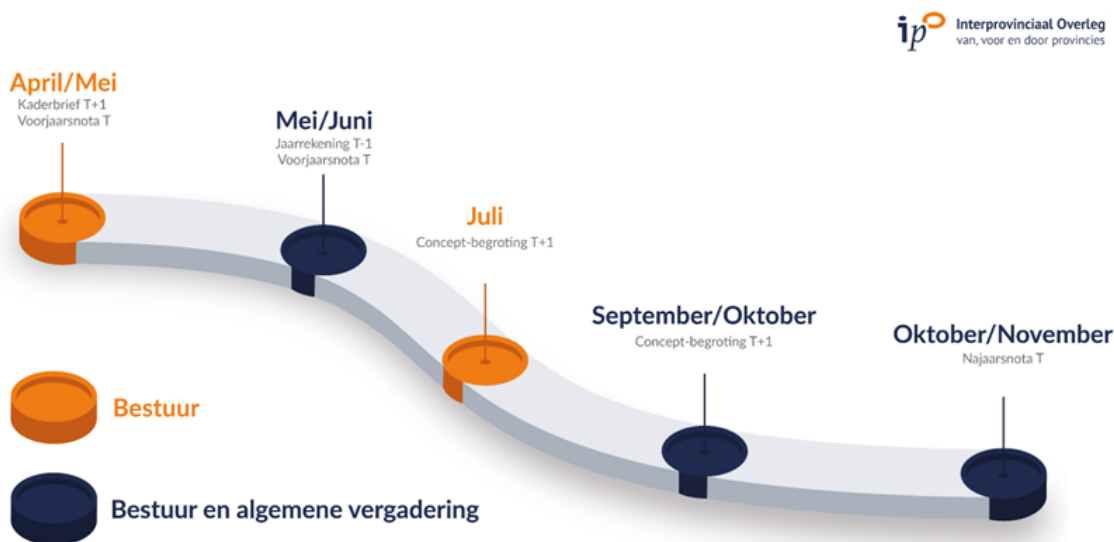
Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

was getekend,
W.P. de Vries RA

Op 27 juni 2023 Voorjaarsnota 2023

Kern van het onderwerp

In de Planning & Control-cyclus (P&C-cyclus) plant, stuurt en verantwoordt het bestuur van uw vereniging de uitvoering van de werkzaamheden die de samenwerkende provincies hebben belegd bij de vereniging van de gezamenlijke provincies (het Interprovinciaal Overleg, kortweg IPO), bestaande uit het IPO-bureau en IPO-BIJ12. Bij het IPO-bureau gaat het vooral om beleidskeuzes ten aanzien van de belangenbehartiging. Bij IPO-BIJ12 gaat het over de uitvoering en ondersteuning van opdrachten van de gezamenlijke provincies. In alle gevallen betreft het werkzaamheden die bij het IPO-bureau en/of IPO-BIJ12 zijn of worden ondergebracht om op deze wijze de gedeelde provinciale opgaves efficiënter en effectiever te realiseren.

Onderdeel van de vastgestelde P&C-cyclus van de samenwerkende provincies is het middels de voorjaarsnota (VJN) en najaarsnota (NJN) informeren van het IPO-bestuur en de Algemene Vergadering over de voortgang van de begroting, zowel inhoudelijk als financieel, van de vereniging. Bij voorgestelde begrotingswijzigingen worden deze door het bestuur gewogen, desgewenst vastgesteld, en ter goedkeuring voorgelegd aan de AV van de vereniging. Indien er geen sprake is van begrotingswijzigingen worden de VJN en NJN alsnog ook ter informatie gedeeld met de AV. In de inwerkperiode van de nieuwe leden van de AV zal ook voorzien worden in technische briefings over de P&C documenten.

Het IPO-bestuur heeft bij besluitvorming over de voorjaarsnota 2023 op 13 april 2023 een aantal begrotingswijzigingen vastgesteld. Deze begrotingswijzigingen hebben betrekking op de begroting van IPO-BIJ12 en worden derhalve aan de AV ter goedkeuring voorgelegd. Voor het totale beeld en vanuit goed gebruik zijn de beide voorjaarsnota's 2023 bijgevoegd.

In de VJN IPO-bureau wordt geconstateerd dat 92% van de activiteiten op schema ligt en wordt geen begrotingswijziging voorgesteld. Met de VJN IPO-BIJ12 worden begrotingswijzigingen voorgesteld die een totale provinciale bijdrage vragen van € 865.000. Deze begrotingswijzigingen betreffen (grotendeels) de ontwikkeling van de noodzakelijke functionaliteiten van de door IPO-BIJ12 beheerde applicaties voor, en in opdracht van, de provincies, en de noodzakelijke vernieuwing van verouderde applicaties.

Op 27 juni 2023

Voorjaarsnota 2023

Voorgestelde begrotingswijzigingen in deze Voorjaarsnota 2023 met een structurele doorwerking zijn eveneens opgenomen in de Kaderbrief 2024 welke gelijktijdig op de agenda staan van uw AV-vergadering op 27 juni. Het gaat om een aantal begrotingsposten voor IPO-BIJ12 met een totale omvang van € 134.000. In onderstaande tabel zijn de voorgestelde begrotingswijzigingen samengevat.

Begrotingsvoorstellen	Voorjaarsnota 2023	Doorwerking Kaderbrief 2024
I. Begrotingsvoorstellen IPO-Bureau		
Vervanging waterkwaliteitsportaal	38	38
Werkbudget/Nieuw beleid	-38	-38
Saldo begrotingswijziging IPO-bureau	0	0
II. Begrotingsvoorstellen IPO-BIJ12		
Formatieplaats directiesecretaresse	18	18
Ontwikkeling schade wolven	124	124
Technisch beheer ICT - indexering	50	50
Archeodepot	28	28
LZR	46	46
Vereenvoudiging applicatielandschap	650	
LGR	175	
WDO	200	
Web-bvb	-131	-131
Correctie subsidies	-294	
Saldo begrotingsvoorstellen IPO-BIJ12	865	134
Totaalsaldo begrotingsvoorstellen	865	134

x € 1.000

Voorstel/gevraagd besluit

Aan de Algemene Vergadering worden door uw bestuur de volgende begrotingswijzigingen ter goedkeuring voorgelegd een verhoging van de begroting 2023 van IPO-BIJ12 met € 865.000.

Planning

Voorafgaand aan een AV-vergadering waar P&C producten geagendeerd staan wordt altijd een technische briefing verzorgd vanuit de IPO-vereniging om de vragen van de AV-leden en andere geïnteresseerde Statenleden te beantwoorden. Op het moment dat de documenten aan de AV worden aangeboden zijn deze al besproken en vastgesteld door het bestuur, en kunnen Statenleden derhalve de vragen ook zeer wel aan het eigen College van GS stellen. Zij hebben immers akkoord gegeven op het aanbieden van deze documenten aan de AV van onze vereniging. Vanuit een verzoek van de IPO-griffiecontactpersonen is voor de aanloop naar de AV-vergadering van juni besloten tot het faciliteren van twee technische briefings.

Op 27 juni 2023

Voorjaarsnota 2023

- Maandag 15 mei van 17:00 uur tot 19:00 uur: Technische briefing Statenleden jaarstukken 2022, voorjaarsnota 2023 en kaderbrief 2024.
- Dinsdag 20 juni: 17.00 – 19.00 uur: Technische briefing Statenleden jaarstukken 2022, voorjaarsnota 2023 en kaderbrief 2024.

Tijdens deze technische briefing(s) zullen de jaarstukken, de voorjaarsnota en de kaderbrief desgewenst toegelicht worden, en is de digitale bijeenkomst bedoeld voor het stellen van technische vragen. De bijeenkomst is digitaal en toegankelijk voor alle Statenleden. De link voor deze bijeenkomst volgt via de IPO-contactpersonen bij uw griffie.

Teneinde de vragen vanuit de Staten zo goed mogelijk te beantwoorden kunt u deze stellen aan uw eigen College van GS, en wordt ook vanuit de gezamenlijke vereniging de mogelijkheid geboden uw technische vragen in te sturen. U kunt deze vragen uiterlijk vrijdag 2 juni sturen naar Carlijn van Duren (cvduren@ipo.nl) en dan zal in overleg en afstemming met de provincies gekeken worden naar de beantwoording. Hierbij is belangrijk te benadrukken dat vragen omtrent politiek-bestuurlijke keuzes gesteld dienen te worden aan uw eigen College van GS. Richting de ondersteuning van de vereniging is het mogelijk de technische, verhelderende vragen te stellen. De vragen en antwoorden op de schriftelijk gestelde vragen zullen gedeeld worden met de griffiecontactpersonen teneinde te delen met de Statenleden.

Mocht u nadere vragen hebben over het proces kunt u deze stellen aan uw IPO-contactpersoon bij uw griffie en/of contact opnemen met Hester Menninga (hmenninga@ipo.nl, 06 28 90 1236) /Carlijn van Duren (cvduren@ipo.nl, 0649981476) op het IPO-bureau.

Bijlagen:

1. Voorjaarsnota IPO-bureau 2023
2. Voorjaarsnota IPO-BIJ12 2023

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Voorjaarsnota 2023

IPO-Bureau

Inhoudsopgave

Inleiding, algemeen beeld en leeswijzer	5
1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen	8
1.1. Ruimtelijke ontwikkeling	8
1.2. Water	8
1.3. Wonen	9
1.4. Implementatie Omgevingswet/Interprovinciale coördinatie DSO.....	10
1.5. Beheerbijdrage Digitaal Stelsel Omgevingswet	10
1.6. Nederlands Hydrologisch Instrumentarium	11
Financiën	12
2. Milieu, energie en Klimaat	13
2.1. Gezonde leefomgeving	13
2.2. Circulaire Economie	13
2.3. Klimaat en Energie	13
2.4. Omgevingsveiligheid	14
2.5. VTH-stelsel en Omgevingswet.....	14
2.6. Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal	15
2.7. Coördinatie uitvoering Klimaatakkoord/Beleidsprogramma	15
2.9. Regionale Energie Strategie 2.0	15
2.11. Industrie en bedrijventerreinen	16
2.12. Warmtetransitie.....	17
2.13. Energie-infrastructuur.....	17
Financiën	19
3. Vitaal platteland	20
3.1. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	20
3.2. Duurzame Landbouw	20
3.3. Klimaatakkoord landbouwgebruik	21
3.4. Programma Natuur	21
3.5. Natuurwetgeving	22
3.6. Faunabeheer	22
3.7. Natuurbeleid	22
3.8. EU-Biodiversiteit en Natura2000	23
3.9. Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN)	24
Financiën	26
4. Mobiliteit	27

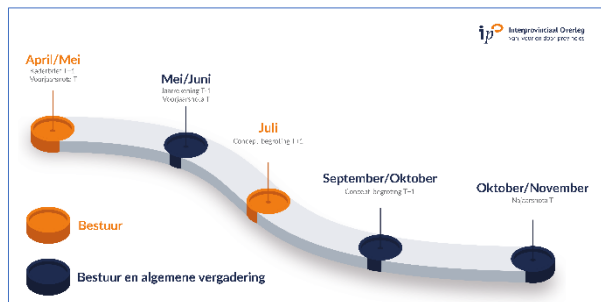
4.1. Duurzame Mobiliteit	27
4.2. Openbaar vervoer	27
4.3. Verkeersveiligheid.....	28
4.4. Fiets	28
4.5. Kennisplatform Verkeer en Vervoer.....	29
4.6. Goederenvervoer & Logistiek	29
5. Regionale economie	31
5.1. Agenda Samenhangend Investeren	31
5.2. Regionale Arbeidsmarkt, Human Capital.....	31
5.3. Circulaire economie	32
5.4. Europees regionaal beleid.....	32
5.5. Digitalisering Regionale Economie	32
5.7. Ruimtelijke economie	33
6. Cultuur en erfgoed	35
6.1. Cultuur	35
6.2. Erfgoed	35
6.3. Cultuureducatie	36
6.4. Bibliotheekstelsel en innovatie	36
Financiën	38
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	39
7.1. Consultaties en wetgevingstrajecten	39
7.2. Provinciale rol in de ruimte	39
7.4. Financiële verhoudingen	39
7.5. Vitale vereniging	40
7.6. Europa	41
Financiën	42
8. Werkgeverszaken.....	43
8.1. CAO	43
8.2. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers.....	43
8.3. Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap	43
Financiën	44
9. Digitalisering	45
9.1. Afhechting programma Interprovinciale Digitale Agenda (IDA)	45
9.2. Activiteiten passend in profiel IPO-BIJ12.....	46
9.3. Belangenbehartiging digitalisering.....	46
Financiën	48

10. Overig	49
10.1. Werkbudget budget voor nieuw beleid	49
10.2. Stelpost L&P-compensatie	49
10.4. Compensatie Zeeland	49
Financiën	50
Bijlage: Afkortingenlijst	51

Inleiding, algemeen beeld en leeswijzer

Doelstelling voorjaarsnota

Met de voorjaarsnota verantwoorden wij de voortgang van de begroting. De voorjaarsnota wordt ter vaststelling aangeboden aan het IPO-bestuur en ter informatie aan de Algemene Vergadering (AV). De voorjaarsnota kan gepaard gaan met een wijziging van de begroting. Bij een door het bestuur vastgestelde wijziging met financiële consequenties wordt deze aan de Algemene Vergadering (AV) voorgelegd ter goedkeuring.

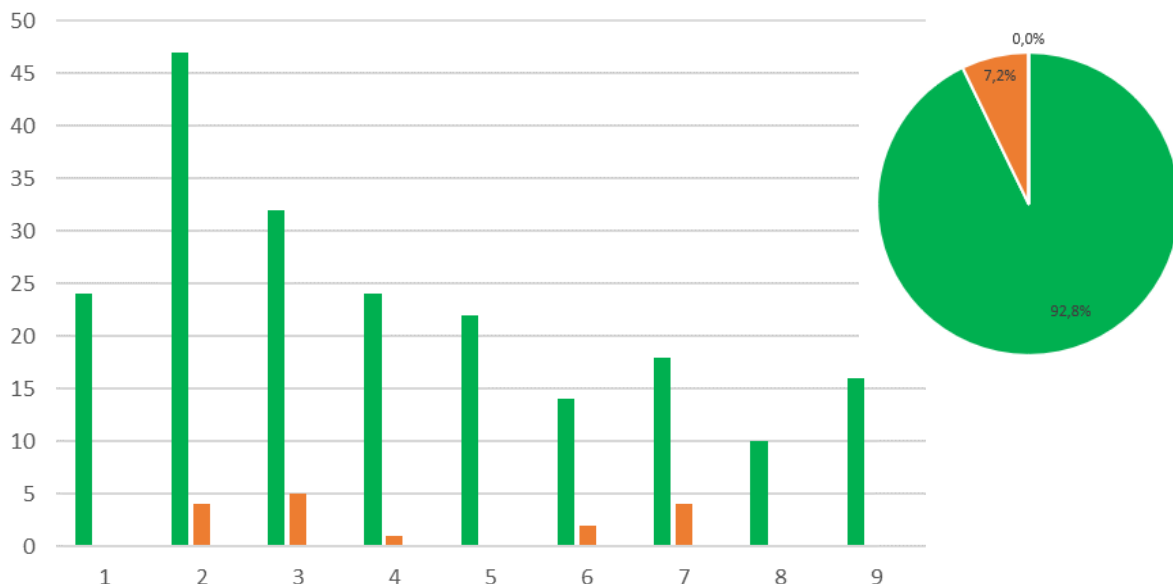
Beeld Voorjaarsnota 2023

Via een kleurensystematiek verantwoorden wij de voortgang van de in de Begroting 2023 opgenomen inhoudelijke prestaties en daarmee samenhangende lasten.

Inhoudelijk beeld

De inhoud van de Voorjaarsnota 2023 (en hierna de Najaarsnota 2023 en het Jaarverslag 2023) volgt de indeling van de Begroting 2023. Dat is gebruikelijk omdat deze documenten spiegelen aan de door de Algemene Vergadering (AV) goedgekeurde begroting.

In de voorjaarsnota is de inhoudelijke voortgang van de activiteiten via een kleurenindicator aangegeven. In de grafiek hierna is het totaalbeeld hiervan weergegeven. Per programma is aangegeven bij hoeveel activiteiten de indicator groen, oranje of rood is gehanteerd. Ook is rechts het totaalbeeld gepresenteerd.

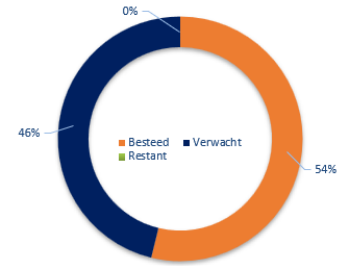

Ten opzichte van de Begroting 2023 zien we op totaalniveau een kleine afwijking op de voortgang:

- Uit de rechtergrafiek blijkt dat 93% van de activiteiten op schema ligt.
- Bij 7% dreigt zich een afwijking voor te doen.

Financiën

De grafiek hiernaast geeft de besteding weer van de totale programma-lasten (€ 14,5 miljoen) in de Begroting 2023. Op peildatum 1 maart 2023 is van de programmalasten € 7,8 miljoen besteed, oftewel 46%.

In de voorjaarsnota hebben we ook de voortgang van de uitgaven via een kleurenindicator aangegeven. Wij hebben bij enkele uitgaven een rode indicator gehanteerd omdat hierbij begrotingswijzigingen voorgesteld worden. Deze wijzigingen zijn per saldo budgetneutraal. In de tabel hierna is aangegeven om welke uitgaven het gaat en of deze doorwerken in de Kaderbrief 2024.

Begrotingsvoorstellen	Voorjaarsnota 2023	Doorwerking Kaderbrief 2024
Vervanging waterkwaliteitsportaal	38	38
Werkbudget/Nieuw beleid	-38	-38
Saldo begrotingswijziging IPO-bureau	0	0

x € 1.000

De hierboven weergegeven begrotingswijzigingen hebben betrekking op programmalasten en is per saldo budgetneutraal omdat de extra lasten worden gedekt uit het werkbudget.

In de tabel hierna hebben wij de omvang van de gewijzigde Begroting 2023 IPO-bureau weergegeven.

Programma	Primaire Begroting 2023	VJN 2023	Gewijzigde Begroting 2023
1. ROWW	4.136	38	4.174
2. Milieu, Energie en Klimaat	2.839		2.839
3. Vitaal Platteland	3.710		3.710
4. Mobiliteit	3.362		3.362
5. Regionale Economie	967		967
6. Cultuur	201		201
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	3.508		3.508
8. Werkgeverszaken	966		966
9. IDA	2.815		2.815
10. Overig	6.925	-38	6.887
Totaal lasten IPO Den Haag	29.430	0	29.430

x € 1.000

Structuur voorjaarsnota

De voorjaarsnota IPO-bureau bestaat uit 10 programma's waarin verantwoording wordt afgelegd over alle activiteiten (output 2023) uit de Begroting 2023. Hiervoor gebruiken we een kleurindicator waarbij activiteiten met een oranje of rode indicator in ieder geval toegelicht zijn. Het betreft afwijkingen op inhoud of geld.

Duiding groen-oranje-rode indicatoren

- Groen
  - Geen afwijkingen in prestatie en planning
  - Geen knelpunt in middelen

- Oranje
  - Prestatie wordt niet volledig behaald of aard opgave is niet meer consistent met sturing die hieraan is gegeven.
  - Prestatie loopt achter op planning maar is niet problematisch of
  - Middelen dreigen af te wijken van de begroting
- Rood
  - Prestatie wordt niet of nauwelijks behaald of
  - Prestatie loopt achter op planning, realisatie is problematisch of
  - Middelen wijken af van de begroting, een begrotingswijziging is nodig.

Ieder programma sluit af met een financiële paragraaf. In deze paragraaf geven wij via een tabel en een grafiek inzicht in de besteding van het programmabudget (peilmoment 1 maart 2023).

In de betreffende tabel is een kolom 'Begrotingswijziging Voorjaarsnota 2023' opgenomen.

De bedragen in deze kolom hebben betrekking op wijzigingen binnen de programmabudgetten.

1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen

1.1. Ruimtelijke ontwikkeling

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Ondersteunen van/belangenbehartiging op de invulling van de juiste condities t.b.v. provincies om te komen tot provinciaal ruimtelijk arrangement per 1 juli 2023 en wederkerige afspraken per oktober 2023.		
2. Ondersteunen/belangenbehartiging t.b.v. van provincies om te komen tot een provinciaal MIEK in voorjaar 2023.		
3. Ondersteunen/belangenbehartiging t.b.v. van provincies om te komen tot gebiedsprogramma's als uitwerking van NPLG per 1 juli 2023.		
4. Inhoudelijk bijdragen aan de NOVEX, zodat deze de provinciale uitvoeringskracht versterkt.		
5. Bewaken dat Rijksnormering (o.a. klimaatadaptatie, woningbouw etc.) de beleidsruimte van provincies versterkt door in te zetten dat eventuele Rijksinstructieregels provincies voldoende afwegingsruimte geven richting gemeenten.		

1.2. Water

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan regionale waterkeringen ontwikkelprogramma en aan de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) die kennis genereren voor de wettelijke taakuitoefening van provincies inzake waterbeleid.		
2. Invulling geven aan bestuurlijke afspraken rondom Informatiehuis Water (bijdrage en detachering).		
3. Belangen behartigen in het kader van klimaatruimtelijke adaptie via de Samenwerkingsagenda 2030 voor o.a. de gebouwde omgeving, natuur en landbouw, een robuust watersysteem en vitaal en kwetsbaar.		
4. Samen met de relevante medeoverheden wordt een tussenevaluatie opgezet (in 2024) halverwege de laatste planperiode van de KRW (2022-2027). In 2027 wordt beoogd te hebben voldaan aan de eisen van de KRW.		
5. Belangen behartigen in - en bijdragen aan - het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), waar het de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelstellingen en Bodem en water sturend in dit programma betreft.		

Output 2023	Inhoud	Geld
6. Belangen behartigen vanuit IPO position paper grondwater in het kader van en kennisontwikkeling/deling via de Studiegroep Grondwater rond grondwaterkwantiteit, -kwaliteit en de afstemming tussen drinkwater en warmtetransitie. En belangen behartigen in de Implementatie- en Uitvoeringsagenda Drinkwater van Rijk, IPO, UvW, VNG en VEWIN.		

Toelichting

2. Bestuurlijke afspraken Informatiehuis Water

In het BO IHW is besloten om het waterkwaliteitsportaal de komende jaren te vervangen, want het huidige systeem is aan het eind van zijn technische levensduur. Van deze vernieuwing hebben ook provincies profijt ten aanzien van gebruiksgemak voor invoergegevens grondwater in kader van KRW, grip op de uitvoering van maatregelen uit stroomgebiedbeheerplannen en het leidt tot lagere beheerlasten op termijn. Dit vraagt om een investering van € 350.000 per jaar voor de komende 3 jaren, waaraan het IPO dan € 38.000 conform de verdeelsleutel bijdraagt. Deze investering wordt als onvermijdelijk beschouwd. Wij dekken deze extra lasten voor 2023 uit ons werkbudget.

1.3. Wonen

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Ondersteunen van/belangenbehartiging op de invulling van de juiste condities t.b.v. provincies om te komen tot realisatie van de wederkerige afspraken inzake woningbouw.		
2. Inzet om de monitor over woningbouwopgave af te ronden.		
3. Belangenbehartiging om de juiste financiële condities te creëren t.a.v. onrendabele publieke toppen in woningbouw, bereikbaarheid etc.		
4. Belangenbehartiging om voor provincies voldoende wettelijk instrumentarium en bevoegdheden te verkrijgen in de Wet versterking regie huisvesting.		
5. Belangenbehartiging voor klimaatadaptatie en natuurinclusief gebouwde omgeving met bijbehorende maatlat en handreiking.		

1.4. Implementatie Omgevingswet/Interprovinciale coördinatie DSO

Output 2023	Inhoud	Geld
<p>Implementatie</p> <p>De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2024 in werking. Maar ook na deze datum zal het nodig zijn als provincies gezamenlijk op te trekken om volgens de Omgevingswet te gaan werken. Tegelijkertijd zullen rond de inwerkingtreding van de Omgevingswet de programmateams implementatie Omgevingswet van de individuele provincies verdwijnen en opgaan in de lijn. Het IPO-programmateam Implementatie Omgevingswet zal tot 1 april 2023 aanblijven om onderstaande taken over te dragen aan de (nog te werven) medewerkers die zich gaan bezighouden met de interprovinciale coördinatie Digitaal Stelsel Omgevingswet (zie hierna) of de beleidsinhoudelijke programmalijnen binnen het IPO:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Periodiek overleg met provinciale programmamanagers (of hun opvolgers) en overleggen met verschillende inhoudelijk betrokkenen vanuit provincies om knelpunten te signaleren en voortgang te monitoren; 2. Te fungeren als aanspreekpunt en kennisplatform voor zowel provincies als het gezamenlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet; 3. Deelname Programmaraad, Opdrachtgeversberaad, interbestuurlijke afstemming om provinciale vraag in te brengen, aanbod terug te leggen bij provincies en provinciale belangen te behartigen; 4. Het waar nodig aanbieden van ondersteuningsproducten specifiek voor provincies om hun implementatieopgave ook na inwerkingtreding te ondersteunen. <p>Interprovinciale coördinatie Digitaal Stelsel Omgevingswet</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben de gezamenlijke provincies een blijvende rol in de organisatie van het beheer en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV). Als gebruiker én als medeopdrachtgever en -financier, samen met het Rijk, de gemeenten en de waterschappen. Het IPO zal de interprovinciale inbreng voor beheer en doorontwikkeling van het DSO-LV gaan coördineren. In 2023 zal de interprovinciale coördinatie Digitaal Stelsel Omgevingswet conform dit voorstel worden ingericht. 	<p>●</p> <p>●</p> <p>●</p> <p>●</p> <p>●</p> <p>●</p>	<p>●</p> <p>●</p> <p>●</p> <p>●</p> <p>●</p> <p>●</p>

1.5. Beheerbijdrage Digitaal Stelsel Omgevingswet

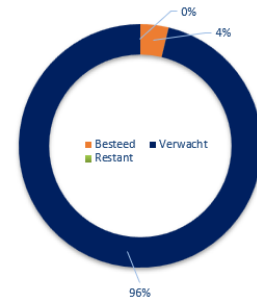
Output 2023	Inhoud	Geld
<ol style="list-style-type: none"> 1. In het bestuursakkoord Omgevingswet uit 2015 en het Financieel Akkoord uit 2016 is afgesproken dat de koepels verantwoordelijk zijn voor het beheer en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV). De onderdelen die het programma DSO heeft opgeleverd worden in opdracht van de koepels beheerd en de provincies dragen hier jaarlijks € 1,6 mln. (prijspeil 2020; excl. Indexatie) aan bij. 	<p>●</p>	<p>●</p>

1.6. Nederlands Hydrologisch Instrumentarium

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium (NHI) voorziet in de nodige hydrologische modellen die voor provincies en partners van essentieel belang zijn bij het maken van beleidsplannen en toekomstscenario's. Het IPO-bestuur heeft ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst.		
2. Het beheer van deze voorziening is ondergebracht bij IPO-BIJ12 en er wordt nader onderzocht wat hiervoor benodigd is. <i>NB. Het betreft hier geen beheer maar vertegenwoordiging in de stuurgroep door IPO-BIJ12.</i>		

Financiën

In de onderstaande tabel en de grafiek hiernaast is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Beleidsopgave	Begroting 2023	Begr.wijz. VJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Begr.wijz. NJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie	Verplicht	Verwacht	Restant
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2 Water	587	38	625	0	625	0	0	625	0
1.3 Wonen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4 Implementatie Omgevingswet	102	0	102	0	102	0	102	0	0
1.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet	1.750	0	1.750	0	1.750	0	0	1.750	0
1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumenta	232	0	232	0	232	0	0	232	0
Totaal	2.672	38	2.710	0	2.710	0	102	2.607	0

x € 1.000

Toelichting

De uitputting van de budgetten loopt volgens planning. De toename van de begrote lasten zijn toegelicht bij beleidsopgave 1.2.

2. Milieu, energie en Klimaat

2.1. Gezonde leefomgeving

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Borgen van de doorwerking van de handreiking voor geur en de handreiking voor geluid.		
2. Door ontwikkelen van een integratiekader voor de provinciale opgaven voor gezonde leefomgeving.		
3. Kennis uitwisselen rondom Schone Lucht Akkoord (SLA) en doorwerking in provinciale omgevingsvisies.		

2.2. Circulaire Economie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Belangenbehartiging/lobbyen en bijdragen aan het opzetten en uitvoeren van een landelijk programma van Rijk en decentrale overheden van een intercompartimentale aanpak van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), waaronder PFAS ('ZZS-pact').		
2. Advies geven aan het Rijk over de rol van provincies als bevoegd gezag ten aanzien van de informatie- en minimalisatieplicht inzake ZZS.		

2.3. Klimaat en Energie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Goede afhechting wijzigingswetgeving, waaronder verbreding energiebesparingsplicht bedrijven, normering werk gerelateerde mobiliteit, opvolging Meerjarensafspraken energie-efficiëntie- (MJA3/MEE) convenanten en koolstofdioxide- (CO2) heffing industrie.		
2. Kennis opbouwen relatie Omgevingswet – VTH-taken – Klimaatakkoord.		
3. Opstellen van een analyse over uitvoerbaarheid/betaalbaarheid van nieuwe regelgeving op het terrein van klimaat en energie in relatie tot MTH.		
4. Verkenning ontwikkeling klimaatinstallaties (waterstof, Carbon Capture Utilization/Storage (CCU/CCS), etc.) en benodigd VTH-instrumentarium.		

2.4. Omgevingsveiligheid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Uitvoeren van de IPO-meerjarenagenda voor de zes Brzo (Besluit risico's zware ongevallen) - omgevingsdiensten gericht op de verbetering van de uitvoeringspraktijk ten aanzien van majeure risicovolle bedrijven en risicorelevante bedrijven.		
2. Uitvoeren gezamenlijke agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 met Rijk en gemeenten.		
3. In het kader van de Omgevingswet bijdragen aan een uitvoerbare invulling van de Modernisering Omgevingsveiligheid voor zogenoemde aandachtsgebieden en het Register Externe Veiligheid (REV).		
4. Integreren van de informatieproducten Externe Veiligheid en de Risicokaart in één interbestuurlijk afgestemde informatievoorziening Omgevingsveiligheid.		
5. Verder professionaliseren van de samenwerking van de Brzo-toezichthouders in het samenwerkingsverband BRZO+ en borgen van adequate Rijksfinanciering, in het kader van het convenant BRZO+.		

2.5. VTH-stelsel en Omgevingswet

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Vullen van de instrumentenkoffer met operationele instrumenten, waaronder uitwerking bestuurlijke boete en handreiking financiële zekerheidsstelling waarvoor IPO heeft gelobbyd. Met name uitwerking van het instrument financiële zekerheidsstelling vergt vanwege complexe regelgeving veel inzet.		
2. Bijdragen aan de uitwerking van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (uitwerking adviescommissie Van Aartsen), waarvoor door de gezamenlijke provincies commitment is uitgesproken hier stevig op in te zetten gezien het belang voor de rol en positie van de provincies, zodat dit in lijn is met de provinciale visie op een robuust en toekomstbestendig stelsel: trekker van de pijler onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving en leveren van input aan de andere pijlers.		
3. Borgen dat de aanbevelingen van de projecten waarvoor IPO-trekker was in het kader van de Uitvoeringsagenda VTH/aanpak Milieucriminaliteit worden uitgewerkt via het interbestuurlijk programma: professionalisering van de beleids- en uitvoeringscyclus (big 8), onafhankelijkheid en implementatie van de Landelijke Handhavingstrategie (LHS; verbinding tussen bestuurs- en strafrecht).		

4. Onderzoeken op welke wijze de effecten van inzet en beleid meetbaar kunnen worden gemaakt voor het sturen op resultaat voor het VTH-beleid.		
--	---	---

2.6. Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal

Output 2023	Inhoud	Geld
IMPEL (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law): Cofinanciering van projecten met Inspectie Leefomgeving en Transport, Omgevingsdienst.nl, ministerie I&W en EU-partners. Gericht op kwaliteit en slagkracht van provincies op het gebied van toezicht en handhaving.		

2.7. Coördinatie uitvoering Klimaatakkoord/Beleidsprogramma

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Coördinatie van de uitvoering bestuurlijke afspraken naar aanleiding van Beleidsprogramma (mei/juni 2022); verwerken voortschrijdende inzichten en organiseren randvoorwaarden.		
2. Blijvend monitoren en in gesprek over voldoende uitvoeringslasten en investeringsmiddelen.		
3. Signaleren, adviseren en standpunt bepalen in AAC en BAC en uitvoeren belangbehartiging via consultaties, position papers, webinars etc.		
4. Organiseren van afgestemde lobby en communicatie-activiteiten met provincies, ook ten aanzien van EU-voorstellen zoals Fitfor55 en Repower EU.		
5. Organiseren van kennisvergaring en -deling rondom innovaties		
6. Onderhouden samenwerking met ministeries, VNG, Unie van Waterschappen (UvW) en andere partners verbonden aan het Klimaatakkoord/Beleidsprogramma.		
7. Organiseren wisselwerking met andere ruimtelijke transitie.		
8. Doorontwikkeling data en monitoring.		

2.9. Regionale Energie Strategie 2.0

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan het halen van de ambities om via de regionale energiestrategieën (RES'en) 35 terrawattuur (TWh) grootschalige elektriciteitsproductie op land in 2030 te realiseren door deel te nemen in het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP RES) en als belangenbehartiger knelpunten en kansen inbrengen namens de		

provincies als liaison, in het Interbestuurlijk Managementteam en het Opdrachtgevend Beraad (OGB).		
2. Herijking RES-ambitie (najaar 2022) laten landen, werkzaamheden afhankelijk van uitkomsten proces.		
3. Bijdragen aan en analyseren van RES-monitor en provincies adviseren omtrent de uitkomsten.		
4. Agenderen casuïstiek bij betrokken ministeries en koepels, gericht op invulling afspraak uit RES'en.		
5. Adviseren over diverse randvoorwaarden, zoals netaansluiting/netcongestie, planmer, nieuwe milieunormen wind, ondersteuning vanwege Nevele-uitspraak, voorkeursvolgorde zon, SDE, kwaliteitsbudget, versnelling vergunningsprocedures, ruimtelijke inbedding/ruimtelijke puzzel.		
6. Bijdragen aan het kennisnetwerk Shine en Blow waarvoor tevens facilitering door RVO op kosten van IPO.		
7. Voorbereiden uitvoeringstafel elektriciteit.		

Toelichting

5. Adviseren over randvoorwaarden

Het organiseren van de goede randvoorwaarden (op inhoud en samenwerking) om de RES-doelstelling te realiseren in 2030 moet opnieuw gebeuren (herijking vindt nu plaats gezien de huidige situatie en uitdagingen).

2.11. Industrie en bedrijventerreinen

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Bijdragen leveren aan en provincies adviseren over de invulling van een nationaal waterstofprogramma.		
2. Ondersteunen en adviseren provincies bij uitvoering van de clusters energiestrategie (CES'en) en relatie met zesde cluster en daarbij zorgen dat CES-kaders aansluiten bij provinciale wensen/behoefte		
3. Bijdragen leveren aan en provincies adviseren over de PIDI/MIEK richting het jaarlijks beslismoment investeringen energie-infrastructuur (in eerste hand gericht op industrie).		
4. Organiseren afstemming omtrent offshore windparken over aanlandlocaties en transport op land van energie.		
5. Behartigen belangen als bevoegd gezag omtrent CO2-heffing en volgen van de uitwerking van de normering van de CO2.		

Toelichting

2. Clusters energiestrategie (CES'en)

Uitvoering Cluster 6 aanpak stopt. Nog geen akkoord met C6-organisatie over opzetten landelijke C6-aanpak. Daarom zijn de eerste provincies vooruitlopend op nadere afspraken hiermee aan de slag gegaan.

5. CO2-heffing

Inzet nodig om provincies aangesloten te krijgen op maatwerkafspraken Rijk, waar afspraken worden gemaakt over reduceren CO2-uitstoot van de grootgebruikers. Geen betrokkenheid van provincies op aankomend NP Verduurzaming Industrie. Aan beide wordt door IPO gewerkt.

2.12. Warmtetransitie

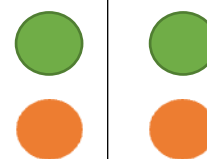
Output 2023	Inhoud	Geld
1. Als belangenbehartiger standpunten inbrengen bij de totstandkoming van de warmtewet, waarbij oog is voor de betaalbaarheid van de warmte/energietransitie.		
2. Landelijk ondersteunen, adviseren en organiseren randvoorwaarden voor de implementatie van de Warmtewet.		
3. Invullen van liaison-rol in het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (daarbij landelijk ondersteunen, adviseren en organiseren randvoorwaarden).		
4. Landelijk ondersteunen en adviseren ten aanzien van verduurzaming maatschappelijk en bedrijfsmatig vastgoed.		
5. Standpuntbepaling en advisering over groen gas en ondersteunen van eventuele provinciale rol bij de implementatie/ruimtelijke inpassing.		
6. Voorbereiden uitvoeringstafel gebouwde omgeving.		

2.13. Energie-infrastructuur

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Landelijk ondersteunen en organiseren randvoorwaarden voor de per provincie op te stellen MIEK-en.		
2. Invulling geven aan een landelijke, interbestuurlijke cockpit waarin regie wordt gevoerd op alle korte en lange termijn activiteiten.		
3. Inbreng leveren in diverse beleidsontwikkelingen en kamerbrieven ten aanzien van energie infrastructuur, waaronder het landelijk Programma Energie Hoofdstructuur.		
4. Uitwisseling organiseren met andere ruimtelijke transitie (vroegtijdig inzicht in en programmeren van energiebehoefte; in beeld brengen en landelijke acties met betrekking tot het versnellen vergunningverlening en ruimtelijke procedures; ruimteclaim energie-infra).		

5. Voorbereiden uitvoeringstafel elektriciteit.

6. Het nemen van een regierol binnen de uitvoering van het LAN door het trekken van en deelnemen aan verschillende werksporen en werkgroepen.

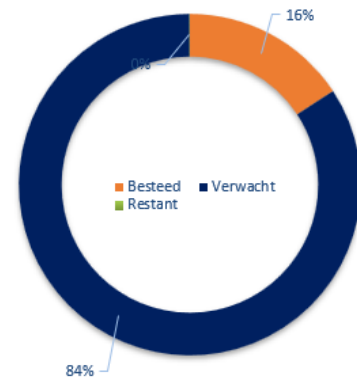
Toelichting

6. Regierol uitvoering LAN

Capaciteit en middelen voor de voortgang en invulling van het LAN zijn momenteel krap, er wordt veel verwacht van deelname van het IPO maar is weinig ruimte om overal gedegen inspanning te leveren.

Financiën

In de onderstaande tabel en de grafiek hiernaast is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Beleidsopgave	Begroting 2023	Begr.wijz. VJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Begr.wijz. NJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie	Verplicht	Verwacht	Restant
2.1 Gezonde leefomgeving	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2 Circulaire Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3 Klimaat en Energie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Omgevingsveiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 VTH-stelsel en Omgevingswet	201	0	201	0	201	0	0	201	0
2.6 Abonnementen/Kennisdeling/Intern	21	0	21	0	21	0	21	0	0
2.7 Coördinatie Klimaatakkoord	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.8 6000 mw op land	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.9 Regionale Energie Strategie 1.0	41	0	41	0	41	0	21	20	0
2.10 Monitoring RES	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.11 Industrie en bedrijventerreinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.12 Warmtetransitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.13 Energie-infrastructuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	263	0	263	0	263	0	41	221	0

x € 1.000

Toelichting

De uitputting van de budgetten loopt volgens planning.

3. Vitaal platteland

3.1. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Ondersteunen proces van de implementatie van het GLB-NSP in de provincies, en de voorbereiding van het gezamenlijk programmeren vanaf 2023, door het organiseren van het netwerk van provinciale betrokkenen.		
2. Bewaken van de voortgang van de bestuurlijke afspraken die in 2022 zijn gemaakt over het GLB.		
3. Nadere concretisering van GLB agenderen in en uitwerken met betrokken AAC-werkgroepen.		

Toelichting

1. Implementatie GLB-NSP

Voor de communicatie over het gezamenlijke GLB-stelsel is extra inzet nodig, die in de praktijk niet door provincies geleverd kan worden in de vorm van extra menskracht. Er wordt een voorstel voorbereid hoe deze inzet geleverd kan worden, waarbij de mogelijkheid van een beperkte financiële bijdrage per provincie wordt verkend.

3.2. Duurzame Landbouw

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Behartigen belangen bij realisatie perspectief landbouw van LNV en afstemmen beleidsontwikkelingen met andere beleidsopgaven zoals stikstof, de realisatie van een gunstige staat van instandhouding natuur en de opgaven uit Klimaatakkoord.		
2. Behartiging belangen provincies bij inbrengen van dossier duurzame landbouwdossier perspectief landbouw in het NPLG en in verschillende IPO-programma's. Voor provincies is het voor transitie landelijk gebied noodzaak dat perspectief landbouw goed uitgewerkt en geïnstrumenteerd wordt.		
3. Inbrengen van het dossier perspectief landbouw in wetgevingstrajecten, zoals herziening mestwetgeving, pachtwet.		
4. Organiseren kennisuitwisseling tussen provincies op het vlak van verduurzaming van de landbouw. Hierbij ligt een belangrijke agendazettende rol bij de provinciale deskundigen.		
5. Ondersteuning van provinciale uitwerking instrumenten gericht op verduurzaming landbouw.		

Toelichting

1. en 2.

Vanwege de snelle totstandkoming van het landbouwakkoord is er meer inzet gevraagd dan eerder was voorzien. Hierop wordt inmiddels inzet geleverd.

Een aandachtspunt zijn handhavingsverzoeken voor gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij Natura2000-gebieden. Op verzoek van de AAC VP is in 2022 in afstemming met provincies een analyse opgesteld. Daarbij is geconstateerd dat verdere uitwerking van dit dossier buiten de IPO-begroting valt, maar dat het wel van belang is dat provincies hierop inzet leveren, en dat hierover ook afstemming met het ministerie noodzakelijk is.

3.3. Klimaatakkoord landbouwgebruik

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Voorbereiden afronding bestuurlijke afspraken, voor zover nog niet vervat in het klimaatakkoord over o.a. regelgeving, instrumenten, middelen en provinciale rol met betrekking tot bossenstrategie, natuur en de structurele aanpak van het veenweidedossier. Inhoudelijke inbreng op deze dossiers wordt door provincies zelf geleverd.		
2. Inbrengen dossier in het traject van het NPLG		
3. Signaleren, adviseren en voorbereiden standpuntbepaling over de activiteiten waar in het klimaatakkoord ook een trekkende of regierol voor provincies is benoemd (met name veenweide en natuurbeleid/bomen, bos en natuur) en bevorderen dat deze ook in samenhang met andere beleidsopgaven wordt opgepakt.		
4. Inbreng leveren in uitwerking afspraken over groen gas/biogas, vanuit landbouwperspectief (zie ook 3.2).		

3.4. Programma Natuur

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Gezamenlijk volgen voortgang eerste fase programma natuur, en waar nodig aanvullende bestuurlijke afspraken maken over de voortgang.		
2. Uitvoering lerende evaluatie programma natuur (als onderdeel van lerende evaluatie Natuurpact) en maken afspraken over meenemen aanbevelingen		
3. Zorgdragen voor afstemming met en integratie van natuurherstelmaatregelen met de structurele aanpak stikstof. Borgen van de samenhang met het reguliere natuurbeleid. Voor deze inzet is aanvullende inzet randvoorwaardelijk.		
4. Voorbereiden van het gezamenlijke proces voor de totstandkoming van bestuurlijke afspraken die gericht zijn op de uitwerking van de tweede fase van het programma natuur, voor de periode 2023 tot 2030.		

Output 2023	Inhoud	Geld
5. Samen met het Rijk en partners uit relevante sectoren verder uitwerken van een groei-agenda natuurinclusief met die partijen die het verschil willen maken en hierop al energie zetten (meevaren op de boegolf van bijvoorbeeld Bouwend Nederland), die kansen benoemt en benut én kaders meegeeft aan de andere maatschappelijke opgaven op het gebied van landbouw, energie, wonen en klimaat.		

3.5. Natuurwetgeving

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk op deze wettelijke provinciale taak en o.a. inzetten op beleidsneutraliteit implementatie natuur in omgevingswet.		
2. Provincies en Rijk adviseren over beleidsontwikkelingen over stijgende faunaschades (medio 2023), juridische ontwikkelingen faunabeheer (zie ook hierna) en gezamenlijke aanpak ontheffingverlening Wet Natuurbescherming/Omgevingswet, onder meer ten aanzien van windturbineprojecten.		
3. Toetsen gedragscodes op de provinciale uitvoeringspraktijk en uitvoerbaarheid.		

3.6. Faunabeheer

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Adviseren over en ontwikkelen van innovatief en waar mogelijk maatschappelijk gedragen faunabeleid en zorgen voor standpuntbepaling dat leidt tot minder kosten voor provincies voor faunaschade.		
2. Afstemmen lijst met invasieve soorten (waarvoor provincies verantwoordelijkheid dragen) met provincies om haalbaarheid en uitvoerbaarheid te kunnen toetsen.		
3. Gezamenlijke inzet formuleren op rijksbeleid ten aanzien van de jacht, en de verwachte bijbehorende kosten.		

3.7. Natuurbeleid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Provinciale belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk en hierover afstemmen via werkgroepen met de provincies.		

2. Implementeren van afspraken taskforce versnelling Natuurpact.		
3. Uitwerken derde lerende evaluatie Natuurpact, en gezamenlijke uitwerking van een aanpak van de aanbevelingen.		
4. Opleveren jaarlijkse voortgangsrapportage natuur. Dit betreft een rapportage voor Provinciale Staten over de voortgang van de afspraken in het natuurpact.		
5. Afstemmen nieuwe beleidsontwikkelingen met provincies.		

3.8. EU-Biodiversiteit en Natura2000

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Als belangenbehartiger van provincies input inbrengen in EU-besluitvorming biodiversiteit. EU-kaders zijn van grote impact op provinciale beleidsinvulling.		
2. Inbreng leveren in nieuwe beleidsstukken, waaronder het strategische plan Natura2000 (N2000) en het beleidskader doelwijziging, wordt mede beleid bepaald over N2000 en doelbereik.		
3. Organiseren gezamenlijke processen ter afstemming en vaststelling van de beleidsstukken voortkomende uit de actualisatie van doelensysteem N2000.		
4. Inbrengen van resultaat in NPLG.		
5. Faciliteren kennisuitwisseling over voortgang en voert regie op verbetering van de afstemming van de provincies met andere voortouwnemers van N2000-beheerplannen.		
6. Voor LNV het aanspreekpunt zijn voor de afstemming rondom N2000-issues.		
7. Faciliteren en initiëren pilots tot het opstellen van natuurdoelanalyses.		
8. Op gebied van monitoring wordt centraal invulling gegeven aan verantwoording waar alle provincies baat bij hebben.		

Toelichting

1., 2., 5.

In EU-verband wordt gewerkt aan nieuwe kaders ten aanzien van natuurbescherming en natuurherstel. Met name een mogelijke uitbreiding van het verslechteringsverbod buiten Natura2000 kan grote invloed hebben op provinciale beleidsinvulling. Rijk en provincies zitten inhoudelijk op één lijn over de onwenselijkheid van een dergelijk verslechteringsverbod, maar de lidstaat Nederland staat daar binnen Europa alleen in. Met LNV wordt gekeken naar alternatieven voor een vergunningstelsel om invulling te geven aan een eventueel verslechteringsverbod buiten Natura2000.

Doordat nu met het NPLG VHR-doelen (doelen die volgen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn) opgenomen moeten worden, is de wijze waarop Rijk en provincies samen werkten aan het proces van de Actualisatie van het Natura 2000 doelensysteem gewijzigd. LNV werkt in afstemming met IPO/provincies aan een gewijzigd plan van aanpak, waarbij de provincies de ingenomen positie binnen dit proces zullen heroverwegen. De grote inzet die deze trajecten vragen, betekent dat op andere onderdelen van dit dossier (waaronder afstemming beheerplannen) minder inzet geleverd kan worden.

3.9. Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN)

Output 2023	Inhoud	Geld
<p>Het IPSN-programmaplan, vastgesteld door het MT van de IPO-vereniging op 21 maart 2022 en door de Bestuurlijke Commissie Stikstof op 19 mei 2022, bevat een verdere invulling van het besluit dat in juli 2021 door het IPO Bestuur werd genomen om de ambtelijke organisatie door te ontwikkelen naar een interprovinciale programmaorganisatie stikstof en natuur.</p> <p>In 2022 is gestart met de implementatie van dit programmaplan, waarbij de organisatie is ingericht naar vier programmalijnen die bijdragen aan het hoofddoel van IPSN: "Provincies zijn beter in staat om aan hun integrale opgave voor stikstofreductie en natuurverbetering te voldoen, de hiervoor benodigde beleidskeuzes te maken, maatregelen uit te voeren en hier duidelijke (samenwerkings)-afspraken over te maken met het Rijk".</p> <p>De vier programmalijnen betreffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsbeleid VTH en ondersteunend instrumentarium • Beleidsontwikkeling gebiedsgerichte aanpak • Strategie en visie landelijk gebied • Ondersteunen (inter)bestuurlijke besluitvorming		

Toelichting

De uitvoering van het programma loopt conform planning. De dynamiek van het stikstofdossier vraagt echter soms om (eerder onvoorziene) aanvullende inzet van capaciteit die nodig is om te (blijven) voldoen aan de opgave van IPSN, zoals bijvoorbeeld gecoördineerde provinciale inbreng voor de Piekbelastersaanpak, de bij de Najaarsnota 2022 al genoemde aanvullende opgave die is ontstaan door de komst van het NPLG en de samenwerking/opdrachtgeversrol t.a.v. de Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied (RTLG). Daarnaast is op het thema Monitoring en Data meer inzet nodig om de (in de toekomst deels structurele) taken te kunnen uitvoeren.

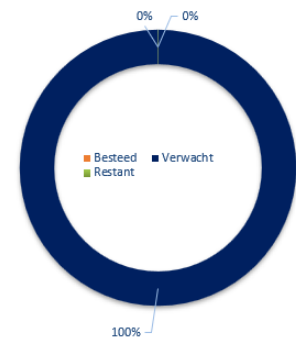
Binnen het programma is – om bovengenoemde redenen - een actualisatie uitgevoerd van de benodigde capaciteit en middelen om uitvoering te kunnen blijven geven aan de opgave van IPSN.

Behalve het programmabudget dat is opgenomen onder de stelpost IPSN (verdeeld over de begroting van het IPO-bureau en IPO-BIJ12) wordt bij de actualisatie ook de in 2022 naar IPO-BIJ12 structureel overgehevelde € 940.000 betrokken. Het streven is om de uitvoering binnen het bestaande totale programmabudget voor 2023 vorm te geven. Mocht dit niet passen dan volgt op een later moment afstemming met de provincies en eventueel een voorstel tot budgetaanpassing.

Financiën

In de onderstaande tabel en de grafiek hiernaast is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Beleidsopgave	Begroting 2023	Begr.wijz. VJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Begr.wijz. NJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie	Verplicht	Verwacht	Restant
3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2 Duurzame Landbouw	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Klimaatakkoord Landbouwgebruik	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4 Programma Natuur	53	0	53	0	53	0	0	53	0
3.5 Natuurwetgeving	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.6 Faunabeheer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.7 Natuurbeleid	211	0	211	0	211	0	0	211	0
3.8 Natura 2000 en EU-Biodiversiteit	26	0	26	0	26	0	0	26	0
3.9 Stikstof	75	0	75	0	75	0	0	75	0
Totaal	364	0	364	0	364	0	0	364	0

x € 1.000

Toelichting

De programmabudgetten zijn op het peilmoment van de Voorjaarsnota 2023 nog niet aangesproken.

4. Mobiliteit

4.1. Duurzame Mobiliteit

Output 2023	Inhoud	Geld
<p>1. Positie houden bij realisatie van de afspraken uit het Klimaatakkoord alsmede de aanvullende bestuurlijke afspraken via:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit (SUM) en bijbehorende monitor inclusief bestuurlijk ambassadeurschap; ○ Integratie van laadinfra en waterstof infra via de provinciale regierol Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL)/Regionale Agenda Laadinfrastructuur (RAL); ○ Actieagenda duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW) in de nationale agenda's Klimaat neutrale en Circulaire Infrastructuur en Schoon en Emissieloos Bouwen; ○ Regie, coördinatie en support op de voortgang/realisatie van de Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP's) - gebiedsopgave 3.0 - inclusief de monitor. 	●	●
<p>2. Lessen uit de coronapandemie doorzetten en vertalen naar ambities van de bestuurlijke agenda mobiliteit in het algemeen en werkgeversaanpak in het bijzonder: zakelijk reizen op duurzame manier via o.a. Coalitie Anders Reizen.</p>	●	●
<p>3. Inzet van provincies vanuit Klimaatakkoord verbinden met de Europese Green Deal en het op te stellen Europese programma 'Duurzame en Slimme Mobiliteit'.</p>	●	●
<p>4. Realiseren van een nationale aanpak Betalen naar Gebruik, conform het standpunt van de gezamenlijke provincies tevens in de context van de brede aanpak Financiële Verhoudingen 2025.</p>	●	●

4.2. Openbaar vervoer

Output 2023	Inhoud	Geld
<p><i>Openbaar vervoer (OV)</i></p> <p>1. Zeker stellen van transitie van OV (publieke mobiliteit) waarbij vertaling van ervaring uit coronapandemie op OV-gebruik naar OV-ambities wordt meegenomen.</p>	●	●
<p><i>Toekomst concessies (NOVB)</i></p> <p>2. Zeker stellen van bestuurlijke afspraken via NOVB ten aanzien van garantie met het Rijk, ten aanzien van aanbestedingskalender, sociale veiligheid, toegankelijkheid en Mobility-as-a-Service (MaaS).</p>	●	●
<p><i>Toekomstbeeld Openbaar Vervoer (TBOV)</i></p> <p>3. Verder uitwerken TBOV 2040 met ontwikkelagenda, onderzoeksprogramma 2021 en doorontwikkelen als programma met uitwerking voor knooppunten, ontwikkelen van BRT als een volwaardig</p>	●	●

Output 2023	Inhoud	Geld
alternatief, standpuntbepaling ten aanzien van vervoersarmoede en agenderen omvorming mobiliteitsaanbod in dunbevolkte(re) regio's.		
<i>Spoor(ordening)</i>		
4. Monitoren en evalueren van (aanvullende) bestuurlijke afspraken afsprakenkader werken voor derden.		
5. Standpunt bepalen op meerdere (in)formele consultaties op wetgevingstrajecten en nieuw beleid vanuit de rijksoverheid, invloed uitoefenen op Hoofdrailnet-concessie vanaf 2025 en realiseren innovatie aanpak exploitatiekosten Fietsparkeren bij stations.		

4.3. Verkeersveiligheid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Belangenbehartiging in relatie tot een herijking van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) met een financieringsstrategie en ten aanzien van investeringen innovatie/vernieuwende middelen SPV.		
2. Belangenbehartiging rondom de tranches SPV waar het gaat om de inhoud en verdeelsleutels.		
3. Belangenbehartiging ten behoeve van datataskforce verkeersveiligheid en landelijke implementatie van 5 SPI's.		
4. Belangenbehartiging ten behoeve van het toelatingskader Licht Elektrische Voertuigen (LEV-Kader) en het RVV 1990.		
5. (Mede) implementeren van de richtlijn betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur (Road Infrastructure Safety Management, hierna: RISM II).		

4.4. Fiets

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Standpuntbepaling inzet op Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) en financieringsstrategie.		
2. Formaliseren van rollen, verantwoordelijkheden en financiën in het addendum op het bestuursakkoord Fiets parkeren bij Stations.		
3. Provinciale inbreng zeker stellen in de 'Normen fietsparkeren bij nieuwe ontwikkelingen'.		
4. Belangen behartigen ten aanzien van fiets en fietsparkeren bij (OV-) knooppunten en woningbouwlocaties.		

5. Standpunt bepalen en belangen behartigen binnen het netwerk Tour de Force.		
---	---	---

Toelichting

2. addendum op het bestuursakkoord Fiets parkeren bij Stations

Er is een impasse op de inhoud (rollen/verantwoordelijkheden) ten aanzien van het Bestuursakkoord. Vooralsnog heeft deze impasse geen (financiële) gevolgen voor provincies. Door middel van bemiddeling, via I&W, wordt getracht uit deze impasse te komen.

4.5. Kennisplatform Verkeer en Vervoer

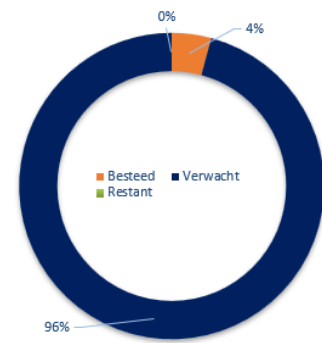
Output 2023	Inhoud	Geld
Het KpVV-programma levert een bijdrage aan kennisontwikkeling in aanvulling op de prioritaire ambities van het programma Mobiliteit. Het IPO vult het opdrachtgeverschap namens de gezamenlijke provincies zo in, dat het programma goed aansluit op de prioriteiten van de provincies.		

4.6. Goederenvervoer & Logistiek

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Standpunt bepalen, belangen behartigen en stimuleren van (de verduurzaming van) modaal shift van weg naar water en spoor.		
2. Verduurzamen goederenvervoer en logistiek (o.a. binnenvaart, wegtransport, clean energy hubs).		
3. Belangenbehartiging t.a.v. de uitvoering van Vrachtwagenheffing en de terugsluis.		
4. Standpunt bepalen en belangen behartigen ten aanzien van 'ruimtelijke sturing logistiek' (verdoving/verlooding).		
5. Belangenbehartiging in verbinding met de Europese Green Deal en het Europese programma 'Duurzame en Slimme Mobiliteit'.		

Financiën

In de onderstaande tabel en de grafiek hiernaast is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Beleidsopgave	Begroting 2023	Begr.wijz. VJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Begr.wijz. NJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie	Verplicht	Verwacht	Restant
4.1 Duurzame Mobiliteit	211	0	211	0	211	0	0	211	0
4.2 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3 Verkeersveiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4 Fiets	99	0	99	0	99	0	88	11	0
4.5 Kennisplatform Verkeer en Vervoer	1.800	0	1.800	0	1.800	0	0	1.800	0
4.6 Goederenvervoer & Logistiek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	2.110	0	2.110	0	2.110	0	88	2.022	0

x € 1.000

Toelichting

De uitputting van de budgetten loopt volgens planning.

5. Regionale economie

5.1. Agenda Samenhangend Investeren

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Het opstellen en uitwerken van een Samenhangend Investeringsstrategie. Dit leidt tot het verder intensiveren van de (economische) samenwerking, gericht op ontwikkelkracht en innovatie in de regio's, tussen provincies onderling én met het Rijk op onderdelen van de transitithema's (EZK).		
2. De gerichte doorontwikkeling van de programmeringstafels om (boven)regionale innovatieprogramma's op te schalen en te versnellen; inclusief de herziening van het projectenboek, uitmondend in de eerste 'innovatiedeals'.		
3. Komen tot een samenwerkings- en afsprakenkader tussen Rijk, provincies, ROM's, MKB en VNG op het gebied van breed en innovatief MKB, met speciale aandacht voor het co-financieringsvraagstuk en de invulling van gezamenlijk opdrachtgeverschap met EZK ten aanzien van de bovenregionale agenda van de ROM's. (ROM 3.0).		
4. Inzet op regionale verankering en sterke positionering van de rol van de provincies bij de herijking van het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid van het Rijk, wat zich onder meer vertaalt in de herziening van de KIC en KIA's.		

5.2. Regionale Arbeidsmarkt, Human Capital

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Invulling van de coördinerende en ondersteunende rol van provincies richting de eerstverantwoordelijke partijen (Rijk, gemeenten, sociale partners), en in nauwe samenspraak met de VNG.		
2. Belangenbehartiging voor erkenning voor de regionale HCA-aanpakken als waardevolle aanvulling op het traditionele arbeidsmarktbeleid, waarmee deze regionale structuren meer benut worden bij het opstellen en de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid.		
3. Belangenbehartiging voor meer integrale financiering en regionale fondsvorming voor talentontwikkeling.		
4. Belangenbehartiging richting een skills gerichte benadering en het bieden van ondersteuning bij het inzichtelijk maken van de benodigde skills op de arbeidsmarkt van de toekomst.		
5. Belangenbehartiging richting het vergroten van de mogelijkheden om verenigbare steun (EU) te kunnen verlenen aan HCA-initiatieven.		

5.3. Circulaire economie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Inzet op de realisatie van de 5 actielijnen van de Krachtenkaart Circulaire Economie (CE) waaraan de gezamenlijke provincies zich verbonden hebben, waaronder het samen met VNG, UvW en I&W komen tot een aanpak voor circulair inkopen en aanbesteden.		
2. Middels coördinatie en begeleiding zorgen dat door provincies uitvoering gegeven wordt aan de afspraken tussen Rijk en provincies om het MKB te ondersteunen in de transitie naar Nederland Circulair in 2050, door op basis van de Krachtenkaart Circulaire Economie o.a. regionale circulaire ecosystemen te versterken.		
3. Belangenbehartiging op inzet van het Rijk gericht op de intensivering van de samenwerking en ondersteuning van de in de Krachtenkaart geformuleerde ambities, en de inzet van gezamenlijke instrumentarium.		
4. Belangenbehartiging op positie en rol van provincies als regisseurs van de regionale economie bij het Rijk, gezien de meer prioritaire positie van het beleid gericht op CE bij het kabinet.		

5.4. Europees regionaal beleid

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Monitoring door IPO/HNP van de implementatie nieuwe financieringsinstrumenten en programma's die inmiddels van start zijn gegaan. (REACT-EU, JTF, BAR, RRF, Operationele Programma's (2021-2027). Waarbij met name aandacht is voor de regionale uitvoering in maatwerk programma's.		
2. Belangenbehartiging door IPO/HNP om post-2027 tot een zo groot mogelijke nationale envelop structuurfondsen voor Nederland te komen, alsmede meer middelen voor grensoverschrijdende en transnationale programma's (Interreg) en voldoende investeringsmiddelen voor klimaat en groene transitie.		
3. Belangbehartiging door IPO/HNP gericht op het keren van de centralisatietrend bij het cohesiebeleid, alsmede het realiseren dat er voldoende middelen beschikbaar blijven voor ontwikkelde regio's binnen het cohesiebeleid. Ook ontwikkelde regio's moeten van innovatie-instrumenten gebruik kunnen blijven maken.		

5.5. Digitalisering Regionale Economie

Output 2023	Inhoud	Geld
-------------	--------	------

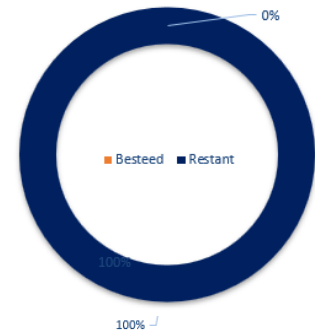

<p>1. Bijdragen aan de versnelling van de digitale transformatie in het MKB. Hiertoe is een actieagenda opgesteld door EZK, provincies, gemeenten en MKB NL die zich richt op het beter ontsluiten van de vraagarticulatie in de regio, kennisdeling en kennisontwikkeling en beter ontsluiten van het digitaliseringsaanbod en evt. ontwikkelen van nieuw instrumentarium.</p>		
<p>2. Uitvoering geven aan de vastgestelde (dynamische) werkagenda digitalisering, waarin kennisdeling en belangenbehartiging ten aanzien van voor regionale economie relevante thema's zijn opgenomen, zoals het versnellen van de connectiviteit van het platteland en kleine gemeenten, cyberweerbaarheid van het MKB en sleuteltechnologieën</p>		
<p>3. Regie op de ruimtelijke regionale inpassing van initiatieven, zoals datacenters, en hierover afspraken maken met het Rijk. Hierbij staat een integrale afweging van belangen (wonen, natuur, stikstof, energie, water, economie) centraal.</p>		

5.7. Ruimtelijke economie

Output 2023	Inhoud	Geld
<p>1. Belangenbehartiging op de rol en positie van provincies op het onderwerp ruimtelijke economie-werklocaties, met de focus op bedrijventerreinen. Daarmee wordt het economisch perspectief ingebracht in de opgaven en transities in het ruimtelijk domein, onder meer middels specifieke stapelkaarten.</p>		
<p>2. Belangenbehartiging en coördinatie ten aanzien van de uitvoering door provincies van de bestuurlijke afspraken Grip op grote bedrijfsvestigingen en het vervolg daarop. Afgesproken is het omgevingsbeleid voor grootschalige bedrijfsvestigingen met name op het gebied van clustering, sturen op regionale en nationale meerwaarde én selectiviteit, te versterken. Hiervoor zijn 6 actielijnen ontwikkeld.</p>		
<p>3. Lichte samenwerking in IPO-verband gericht op kennisdeling van best practices, ten behoeve van de invulling van de Retailagenda door provincies.</p>		

Financiën

In de onderstaande tabel en de grafiek hiernaast is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Beleidsopgave	Begroting 2023	Begr.wijz. VJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Begr.wijz. NJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie	Verplicht	Verwacht	Restant
5.1 Stimuleren innovatief en breed MKB	100	0	100	0	100	0	0	100	0
5.2 Regionale Arbeidsmarkt/Human capital	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3 Circulaire Economie	76	0	76	0	76	0	0	76	0
5.4 Europees regionaal beleid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.5 Taskforce HRE en samenwerkingsagen	30	0	30	0	30	0	0	30	0
5.6 Vrijetijdseconomie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.7 Ruimtelijke economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	207	0	207	0	207	0	0	206	0

x € 1.000

Toelichting

De programmabudgetten zijn op het peilmoment van de Voorjaarsnota 2023 nog niet aangesproken.

6. Cultuur en erfgoed

6.1. Cultuur

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Via belangenbehartiging proactief inzetten op de rol van provincies waarbij conform het position paper Cultuur wordt ingezet op heldere positionering en wettelijke verankering van de rol van provincies in het landelijk cultuurbeleid.		
2. Adviseren over het Rijkscultuurstelsel met aandacht voor de regionale component, werking subsidieregelingen, stedelijke cultuurregio's en faciliteert standpuntbepaling.		
3. Inzetten op een proactieve en agenderende rol van de gezamenlijke provincies richting de partners in het cultuurbestel, waaronder de Raad voor Cultuur.		
4. Inzetten op een actieve belangenbehartiging in bijvoorbeeld de actuele voorbereiding van het Rijkscultuurbestel na 2024.		

6.2. Erfgoed

Output 2023	Inhoud	Geld
1. De interprovinciale position paper erfgoed en het uitvoeringsprogramma zijn de leidraad voor de onderhandelingen met het Rijk over rol en middelen voor provincies; waaronder middelen voor de grote restauraties bij voorkeur via een gemeenschappelijk programma Rijk en provincies.		
2. Inzetten op versterking van de verbinding van erfgoed met ruimtelijke opgaven met een vervolg op de Erfgoed Deal (waaronder vrijkomende monumenten als kerken).		
3. Inzetten op belangenbehartiging, voldoende middelen/rol van provincies in het nieuw op te stellen Rijkskader Erfgoed Telt.		
4. Borgen van de provinciale belangen in de nieuw vast te stellen bestuurlijke afspraken over restauraties en de uitvoeringsorganisatie met Rijk en VNG.		
5. Aansluiting van erfgoed borgen bij de agenda (brief) Ruimtelijke Ordening, inzake de grote transitieopgaven Wonen en Bereikbaar, Klimaat- en energie zoals bij verduurzaming, landschappen en natuur en kwaliteit van de leefomgeving. Zoals benoemd in de Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening van 17 mei 2022 waarin de borging van erfgoed bij de transitie-opgaven is benoemd.		

6.3. Cultuureducatie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Voor OCW-aanspreekpunt zijn voor programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 en alleen een rol vervullen voor faciliteren kennisuitwisseling.		
2. In 2023 betrokken worden bij de herijking van bestuurlijke afspraken cultuur en onderwijs.		
3. Participeren in de opbouw van een nieuw Rijkskader voor cultuur waar cultuureducatie een onderdeel van is.		

Toelichting

2. Cultuurparticipatie

In de meerjarencultuurbrief (4 november 22) heeft de staatssecretaris aangekondigd een nationaal akkoord amateurkunst te willen sluiten in 2023 met het IPO en de VNG. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat dit binnen de lopende begroting 2023 kan worden opgevangen. Mocht blijken dat dat niet het geval is dan komen we in de najaarsnota hierop terug.

6.4. Bibliotheekstelsel en innovatie

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Op basis van het Bibliotheekconvenant 2020-2023 voor het bibliotheekstelsel, waarin duidelijk staat dat de provincies rol en positie hebben in de innovatie, samenwerken met netwerkpartners OCW, VNG, Koninklijke Bibliotheek, SPN en VOB, zodat bibliotheken beter in staat zijn om bij te dragen aan maatschappelijke opgaven en focus wordt gegeven aan de uitvoering van de Wet stelsel openbare bibliotheken.		
2. Partijen stemmen op basis van een netwerkagenda af en werken aan concrete acties om het convenant uit te voeren en inzet in belangenbehartiging en advisering over vervolg convenant na 2023.		
3. Bij Rijk als stelselpartner aandacht claimen voor helderheid rollen, beleidsvrijheid, (rijks)middelen en positionering provincies in het Bibliotheekstelsel.		
4. Samen met VNG en andere stelselpartners inzetten op de opgave uit het regeerakkoord, dat in iedere gemeente een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening aanwezig is en daartoe nodige lobby-inzet en belangenbehartiging.		

Toelichting

2. Uitvoering bibliotheekconvenant

Er is besloten voor de periode 2024-2027 een nieuw convenant Bibliotheken af te sluiten tussen OCW, IPO, VNG, SPN, VOB en KB. Daarmee worden de overleggen tussen de stelselpartijen geïntensiveerd.

In de Kamerbrief 'versterken van het stelsel van Openbare Bibliotheken (2022)' d.d. 4 november 2022 heeft de staatssecretaris aangekondigd een zorgplicht voor provincies te willen opnemen in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening per 2025. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat dit binnen de lopende begroting 2023 kan worden opgevangen. Mocht blijken dat dat niet het geval is dan komen we in de najaarsnota hierop terug.

Financiën

Binnen dit programma zijn geen programmamiddelen geraamd in de begroting.

7. Kwaliteit Openbaar Bestuur

7.1. Consultaties en wetgevingstrajecten

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Wettelijke taken uitvoeren bij consultaties en wetgeving die zich in 2023 aandienen.		
2. Proactief signaleren en, desgewenst, lobbyen bij de Staten-Generaal.		

7.2 Provinciale rol in de ruimte

Output 2023	Inhoud	Geld
1. De drie grote transitie in de fysieke leefomgeving in samenwerking en samenhang realiseren – mede in samenwerking met VNG en UvW, inclusief de gebiedsgerichte aanpak.		
2. Zorgdragen en oog hebben voor de noodzakelijke interbestuurlijke en financiële verhoudingen.		
3. Binnen het kader van de grote transitie het versterken van de interprovinciale kennisfunctie: versterken van de uitwisseling van ‘best practices’ tussen de provincies, en ook tussen de provincies en andere partners, en versterken van het onderlinge en gezamenlijke leerproces rondom de gebiedsgerichte aanpak.		

7.4. Financiële verhoudingen

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Besluit over en daarbij inzet op een stabiel, robuust belastinggebied m.i.v. 2030 vanwege de introductie van Betalen naar Gebruik.		
2. Gezamenlijke uitwerking met het rijk van een nieuwe financieringssysteem die na 2025 operationeel zal gaan worden		
3. Besluit over een mogelijk groter belastinggebied.		
4. Een voor de uitvoering van de transitie geëigende uitkeringsstelsel, met minimale uitvoeringslasten en maximale beleidsvrijheid, en geen verplichte cofinanciering.		
5. Voldoende financiële middelen voor de grote opgaven en transitie – betrokkenheid bij de artikel 2- wet Financiële verhoudingenonderzoeken die hiervoor zullen worden uitgevoerd.		
6. De implementatie van het geactualiseerde verdeelmodel Provinciefonds die gezamenlijk met BZK wordt uitgevoerd.		

Output 2023	Inhoud	Geld
7. Implementeren aanbevelingen beleidsdoorlichting BTW-compensatiefonds (2021) gericht op verbeterde werking van het fonds voor de provincies.		
8. Monitoren en daarbij beperken fiscale risico's verzelfstandiging ProRail.		
9. Lid begeleidingsgroep onderzoek naar uniforme methodiek bepaling rente stortplaatsen, waardoor elke provincie dezelfde berekeningsmethodiek hanteert.		
10. Instelling van een gezamenlijke leerstoel financiële verhoudingen (€ 25.000 per jaar).		
11. Herijken van de EMU-saldonorm voor de komende jaren		

Toelichting

Het gehele financiële fundament onder de financiële verhoudingen staat op dit moment ter discussie; de verwachting is dat de discussie in geheel 2023 (en ook daarna) voortduurt. Sinds het aantreden van het nieuwe kabinet in januari 2022, die in zijn regeerakkoord een nieuwe financieringssysteem aankondigt, een mogelijke verruiming van het belastinggebied, omvangrijke incidentele middelen voor de uitvoering van de transitie en een daarbij passend uitkeringsstelsel is het IPO samen met de VNG en de Unie in gesprek met de fondsbeheerders om duidelijkheid te krijgen wat dit inhoudt. En om uitzicht te krijgen op een stabiele financieringssituatie. Dit is temeer van belang omdat provincies als gevolg van het vastzetten van het volumeaccres vanaf 2026 zo'n € 300 miljoen per jaar mislopen.

Pas bij de Voorjaarsnota 2023 (dus in april/mei 2023) zal het kabinet duidelijkheid geven over oplossingsrichtingen.

Met name voor de transitie gericht op stikstof/natuur en wonen/bereikbaarheid zijn de gesprekken over het beschikbaar krijgen van de middelen uit de fondsen nog gaande met de verschillende departementen. Aangezien provincies te maken hebben met omvangrijke aanloopkosten, begint de tijd te dringen voor het snel verkrijgen van de benodigde financiële middelen.

7.5. Vitale vereniging

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Evenementen (waaronder jaarcongres, Algemene Vergadering (AV)-bijeenkomsten, technische briefings).		
2. Netwerk-functie (waaronder versterken relatie met Staten, themabijeenkomsten, gezamenlijke bijeenkomsten met rijk en decentrale overheden).		
3. Aandacht voor de Statenverkiezingen 2023, en de daaruit voortvloeiende ontwikkelingen zoals nieuw bestuur, nieuwe Algemene Vergadering (AV), nieuwe adviescommissies, informeren Provinciale Staten, extra bijeenkomsten, etc.		

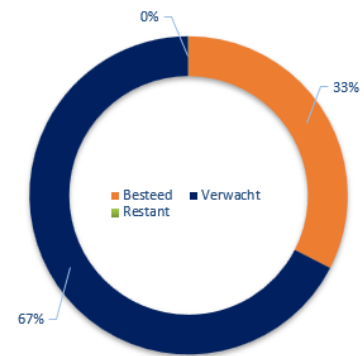

7.6. Europa

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Met HNP-belangen behartigen op dossiers agrofood, klimaat en energie, regionale economie, gezonde en duurzame leefomgeving, circulaire economie, mobiliteit, digitalisering én leveren bij EU-instellingen input gericht op de provinciale agenda, een gebiedsgerichte aanpak en voldoende EU-budget.		
2. Met HNP zorgdragen voor afstemming en inbreng voor de BNC-fiches (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) met provincies. Samen met de VNG en UvW de positie van decentrale overheden verstevigen in de fase van Nederlandse standpuntbepaling en de interbestuurlijke samenwerking op Europese dossiers met het Rijk optimaliseren.		
3. KED en HNP publiceren de wekelijkse Europese Ster en het KED beheert de online EU- fondsenwijzer 2021-2027 (initiatief HNP/IPO) en verleent juridisch advies inzake staatssteunvraagstukken.		

Financiën

In de onderstaande tabel en de grafiek hiernaast is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Beleidsopgave	Begroting 2023	Begr.wijz. VJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Begr.wijz. NJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie	Verplicht	Verwacht	Restant
7.1 Consultatie- en wetgevingstrajecten	21	0	21	0	21	0	0	21	0
7.2 Naar Krachtig Groen Herstel/Gebiedsc	132	0	132	0	132	0	0	132	0
7.3 Strategische kennisfunctie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.4 Financiële verhoudingen	105	0	105	0	105	0	9	96	0
7.5 Vitale vereniging	213	0	213	0	213	0	0	213	0
7.6 Europa	259	0	259	0	259	0	228	31	0
Totaal	730	0	730	0	730	0	237	492	0

x € 1.000

Toelichting

De uitputting van de budgetten loopt volgens planning.

8. Werkgeverszaken

8.1. CAO

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Implementeren, monitoren en doorontwikkelen cao-afspraken.		
2. Ondersteunen Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie voor nieuwe cao.		

8.2. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers

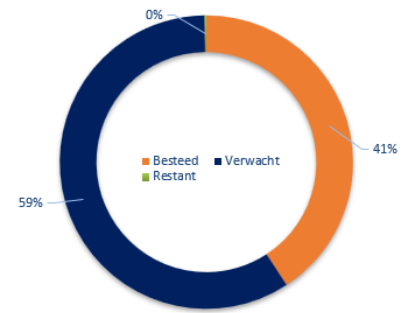
Output 2022	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen voor rechtspositie politiek ambtsdragers (provinciale sector).		
2. Bijdragen leveren aan consultatie wetgeving en beleid politiek ambtsdragers (met name voor pensioen).		
3. Voorbereiden aanbestedingen en contractbeheer (o.a. uitvoering APPA).		

8.3. Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap

Output 2022	Inhoud	Geld
1. Lobbyen/belangen behartigen namens de samenwerkende provincies voor goed publiek werkgeverschap binnen en met zelfstandige publieke werkgevers (ZPW).		
2. Afstemmen met medeoverheden ter voorbereiding cao- en pensioenonderhandelingen en consultatie wetgeving.		
3. Consultatie wetgeving (wettelijke taak).		
4. Afstemmen met AAC Werkgeverszaken voor ontwikkeling provinciale organisaties en goed werkgeverschap.		
5. Borgen werking van en bemensing gezamenlijke inter- respectievelijk bovensectorale geschillenbeslechting.		

Financiën

In de onderstaande tabel en de grafiek hiernaast is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Beleidsopgave	Begroting 2023	Begr.wijz. VJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Begr.wijz. NJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie	Verplicht	Verwacht	Restant
8.1 CAO	202	0	202	0	202	0	107	95	0
8.2 Rechtspositie en integriteit politiek ar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.3 Doorontwikkelen en borgen goed pro	63	0	63	0	63	0	1	62	0
Totaal	264	0	264	0	264	0	108	156	0

x € 1.000

Toelichting

De uitputting van de budgetten loopt volgens planning.

9. Digitalisering

9.1. Afhechting programma Interprovinciale Digitale Agenda (IDA)

Output 2022	Inhoud	Geld
<i>Programmalijn Data</i>		
1. Implementatie van een algoritmeregister bij de provincies (uitvoering in 2023).		
2. Leveren van bijdrage aan uitvoering van de doelen in het nog op te stellen Programmaplan Interbestuurlijke Datastrategie (IBDS) voor 2023.		
<i>Programmalijn Dienstverlening</i>		
3. Ontwikkelen van een modelaanpak voor de implementatie van provincies van Annex II (procedures) en Annex III (ondersteuning) van de Europese Single Digital Gateway.		
4. Ontwikkelen van een modelaanpak voor en ondersteuning van provincies bij implementatie van Europese en Nederlandse wetten en richtlijnen op het gebied van digitale dienstverlening. Dit betreft o.a. de Wet digitale overheid, Archiefwet 2021 en de herziening van de Wet hergebruik overheidsinformatie in het kader van de Europese Open Datarichtlijn (uitvoering in 2023/2024).		
<i>Programmalijn Bedrijfsvoering</i>		
5. Coördinatie van inspanningen provincies voor invoering Wet open overheid in het kader van het interbestuurlijke programma Woo, inclusief aansluiting op Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) in het kader van actieve openbaarmaking. Voor dit project ontvangt het IPO tot en met 2026 een jaarlijkse subsidie van € 187.500 inclusief btw vanuit het ministerie van BZK.		
<i>Programmalijn Innovatie</i>		
6. Dutch Societal Innovation Hub (Nederlandse innovatiehub op het gebied van publieke dienstverlening), met Europese co-financiering (looptijd t/m 2026, met twee opties voor verlenging met nog eens 2 jaar).		
7. Uitvoering interprovinciale innovatiestrategie bij provincies, vanuit de drie uitgangspunten: we treden vol in de digitale transformatie, we voeren regie op onze eigen veranderingen en we sluiten aan bij de brede beweging binnen de overheid. Bij aanvang van de nieuwe coalitieperiode wordt de innovatiestrategie herijkt op basis van de ambities van het nieuwe IPO-bestuur (looptijd 2023-2025).		
8. Programmatische aanpak Ethiek, met onder andere aandacht voor begeleidingsethiek, vaardigheidsontwikkeling en advisering door een onafhankelijke ethische commissie.		

Toelichting

Ad 3: de verwachting is dat het IPO vanuit het ministerie van BZK in 2023 een eenmalige projectsubsidie van € 362.419 inclusief btw ontvangt voor de projectkosten voor SDG Annex II en III. De aanvraag hiervoor is ingediend en vooraf goedgekeurd, maar de beschikking is nog niet ontvangen.

9.2. Activiteiten passend in profiel IPO-BIJ12

Output 2023	Inhoud	Geld
1. Inrichting benodigde datavoorzieningen voor de grote transitie in de fysieke leefomgeving ("Rol in de Ruimte"): Wonen (interbestuurlijke woonmonitor), Energietransitie (kernset indicatoren energietransitie) en Stikstof (stikstofanalyses etc. m.b.v. AERIUS).		
2. Beheer van koppelvlaak tussen nationale portalen Ondernemersplein en Rijksoverheid.nl en de Producten- en Dienstencatalogi van afzonderlijke provincies.		
3. Beheer van Provinciale Producten Catalogus (PPC).		
4. Gezamenlijke aanbestedingen van ICT-(raam) contracten namens de twaalf provincies, IPO en IPO-BIJ12 van grote aanbestedingstrajecten met een duidelijke business case, vanuit een nieuw in te richten centrale inkoop- en contractmanagementfunctie bij IPO-BIJ12 (mits IPO-bestuur hiertoe besluit).		
5. Contractmanagement en -beheer voor gezamenlijk aanbestede ICT-(raam)contracten.		
6. Opstart informatieknooppunt Cyber Security provincies: de aansluiting van de gezamenlijke provincies op het Landelijk Dekkend Stelsel, waarmee provincies directe toegang krijgen tot dreigingsinformatie over cybercrime vanuit het Nationaal Cyber Security Centre bij het ministerie van JenV.		
7. Beheer van een platform voor trainingsmateriaal op het gebied van digitale vaardigheden voor de gezamenlijke provincies.		

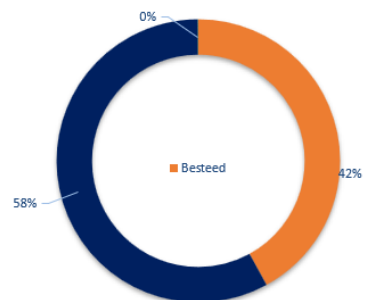
9.3. Belangenbehartiging digitalisering

Output 2023	Inhoud	Geld
Digitalisering is een onmisbare randvoorwaarde voor de maatschappelijke opgaven van de gezamenlijke provincies. De belangenbehartigingsagenda op het gebied van digitalisering is in 2022 geïdentificeerd in een onderzoek waarbij alle kernopgaven binnen IPO zijn geraadpleegd. De belangenbehartigingsagenda op het gebied van digitalisering kent vanaf 2023 drie pijlers: digitalisering voor de regionale economie, digitalisering voor "Rol in de Ruimte" en "Eén digitale overheid".		

Output 2023	Inhoud	Geld
De Europese strategie Europe's Digital Decade, de Nederlandse Digitaliseringsstrategie, de Interbestuurlijke Datastrategie en de Werkagenda Digitalisering van het kabinet Rutte-IV hebben consequenties en brengen verplichtingen met zich mee voor provincies. Vanuit de genoemde pijlers behartigt het Interprovinciaal Overleg de belangen van de gezamenlijke provincies in deze interbestuurlijke samenwerkingsverbanden.		

Financiën

In de onderstaande tabel en de grafiek hiernaast is de uitputting weer gegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Beleidsopgave	Begroting 2023	Begr.wijz. VJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Begr.wijz. NJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie	Verplicht	Verwacht	Restant
9.1 Programmalijn Data	620	0	620	0	620	0	84	535	0
9.2 Programmalijn Dienstverlening (laster	200	0	200	0	200	0	173	27	0
9.3 Programmalijn Bedrijfsvoering	150	0	150	0	150	0	150	0	0
9.4 Innovatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.5 Digivaardige organisatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.6 IDA Algemeen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	970	0	970	0	970	0	407	562	0

x € 1.000

Toelichting

De uitputting van de budgetten loopt volgens planning. Voor de in de Begroting 2023 opgenomen programmabaten bij beleidsopgave 9.2 (aldaar pagina 77) van € 450.000 melden we bij deze voorjaarsnota het vermoeden dat subsidiegelden mogelijk zijn uitgegeven aan niet IDA-gerelateerde doelen. We zijn op dit moment e.e.a. aan het uitzoeken. Het mogelijke tekort dat hierdoor is ontstaan, zal door de vereniging IPO worden opgelost. Uiterlijk bij de Najaarsnota 2023 komen wij daartoe met een oplossingsvoorstel.

10. Overig

10.1. Werkbudget budget voor nieuw beleid

Output 2023	Inhoud ¹	Geld
<ul style="list-style-type: none"> Sinds de Begroting 2021 zijn de werkbudgetten binnen de afzonderlijke programma's gecentraliseerd en gehalveerd. Vanaf de Begroting 2023 nemen we in de begroting een vierjarig perspectief op voor alle beleidsopgaven, dat qua hoogte aansluit op de Kaderbrief 2023 (excl. autonome ontwikkelingen). Voor 2024 en verder gaan de bestuurlijke adviescommissies voor alle beleidsopgaven het gesprek aan te gaan over de afweegbaarheid en horizonbepaling, vanuit de focus in de samenwerking. De ruimte in de meerjarenraming 2024-2026 tussen de Kaderbrief 2023 en de Begroting 2024 is als stelpost 'Ruimte voor nieuw beleid' opgenomen binnen deze beleidsopgave.	n.v.t.	

10.2. Stelpost L&P-compensatie

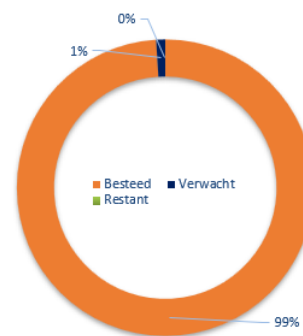
Output 2023	Inhoud	Geld
Voor de indexatie maken we gebruik van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB), zoals opgenomen in de kernegegevenstabel raming maart 2022 (CEP 2022). Op basis hiervan hadden we in de Kaderbrief 2023 de personele budgetten met 3,6% geïndexeerd. Bij het doorrekenen van de nieuwe CAO is gebleken dat deze indexatie onvoldoende hoog is geweest. Per saldo was sprake van een tekort van € 582.000 in 2023. De materiële budgetten zijn incidenteel in 2023 niet verhoogd, met uitzondering van de bedrijfsvoeringsbudgetten. Daar passen we een indexatie van 2,3% toe.	n.v.t.	

10.4. Compensatie Zeeland

Output 2023	Inhoud	Geld
<ul style="list-style-type: none"> Vanwege een weeffout in het verdeelmodel provinciefonds ontving de provincie Zeeland van de overige 11 provincies € 6,7 miljoen ter aanvulling op de uitkering uit het Provinciefonds. In de BAC Financiën van 27 maart 2020 is besloten om deze afspraak te verlengen tot aan de implementatie van de herijking van het Provinciefonds. De weeffout heeft betrekking op het peiljaar (2008) dat gehanteerd is voor de bepaling van het veronderstelde rendement op dividend. Dividendinkomsten zijn onderdeel van de Overige Eigen Middelen die ingehouden worden op de provinciefondsuitkering. Sinds 2016 zijn de dividendinkomsten voor Zeeland nihil. De financiële afhandeling verloopt vanwege het administratieve karakter via de IPO-kassiersfunctie.	n.v.t.	

Financiën

In de onderstaande tabel en de grafiek hiernaast is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Beleidsopgave	Begroting 2023	Begr.wijz. VJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Begr.wijz. NJN 2023	Begroting 2023 na wijz.	Realisatie	Verplicht	Verwacht	Restant
10.1 Werkbudget	225	-38	187	0	187	0	119	68	0
10.2 Stelpost L&P-compensatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.3 Compensatie Zeeland	6.700	0	6.700	0	6.700	6.700	0	0	0
10.4 Nog te verdelen apparaatslasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.5 Saldo voorjaarsnota/najaarsnota	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	6.925	-38	6.887	0	6.887	6.700	119	68	0

x € 1.000

Toelichting

De verlaging van de lasten zijn toegelicht bij de betreffende beleidsopgaven.

Bijlage: Afkortingenlijst

Aforting	Volledige omschrijving
AAC	ambtelijke adviescommissie
AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ACS	ambtelijke commissie stikstof
AI	articiële intelligentie
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APK	Algemene Periodieke Keuring
Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AV	Algemene Vergadering
AZ	ministerie van Algemene Zaken
BAC	bestuurlijke adviescommissie
BAR	Brexit Adjustment Reserve
BCS	Bestuurlijke Commissie Stikstof
BDU	brede doeluitkering
BLOW	bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie
BNC	beoordeling nieuwe commissievoorstellen
BNG	betalen naar gebruik
BOb	Bestuurlijk Omgevingsberaad
BOD	Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie
BOFv	Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen
BRB	Beraad Ruimtelijk Beleid
BRO	Basis Registratie Ondergrond
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BUZA	ministerie van Buitenlandse Zaken
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZPW	bestuurlijk Stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers
CdK	Commissaris van de Koning
CE	circulaire economie
CES	cluster energiestrategie
CO2	koolstofdioxide
COELO	onafhankelijk onderzoeksinstituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen
CvdR	Comité van de Regio's
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EFRO	Europees Fonds voor Regionale economie
ERIAFF	European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESIF	Europese structuur- en investeringsfondsen
EU	Europese Unie

EZK	ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FTK	financieel toetsingskader
GIR	Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte
GLB-NSP	gemeenschappelijk landbouwbeleid-nationaal strategisch plan
GWV	grond-, weg- en waterbouw
HNP	Huis Nederlandse Provincies (in Brussel)
HRE	herstel regionale economie
I&W	ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBP	interbestuurlijk programma
IDA	Interprovinciale Digitale Agenda
IFV	Interbestuurlijke en financiële verhoudingen
IHW	Informatiehuis Water
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IMPEL	European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law
IPO	Interprovinciaal Overleg
IPS	interprovinciaal programma stikstof
IPSN	interprovinciaal programma stikstof en natuur
JTF	Just Transition Fund
KIA	kennis- en innovatieagenda
KED	Kenniscentrum Europa Decentraal
KIC	kennis- en innovatieconvenant
KOB	kwaliteit openbaar bestuur
KpVV	Kennisplatform Verkeer en Vervoer
KRW	Kaderrichtlijn Water
LCW	Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling
LEV	licht elektronische voertuigen
LGR	Landelijke Grondwater Register
LHS	landelijke handhavingsstrategie
LNV	ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LV	landelijke voorziening
LVMB	Landelijk Verkeersmanagement Beraad
MAP's	EU-milieuactieprogramma's
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJA/MEE	meerjarenafspraken energie-efficiëntie
MKB	midden- en kleinbedrijf
MRB	motorrijtuigenbelasting
MTH	milieu, toezicht en handhaving
N2000	Natura2000
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NAP	Actieprogramma Nitraatrichtlijn
NAS	nationale klimaatadaptatiestrategie
NBTC	Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen

NGO	niet-gouvernementele organisatie
NGR	Nationaal Geo Register
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NMP	Nationaal Milieuprogramma
NOVB	Nationaal Openbaarvervoerberaad
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NPLG	Nationale Programma Landelijke Gebied
NP-RES	Nationaal Programma Regionale Energiestrategie
NSP	nationaal strategisch plan
NTF	Nationaal Toekomstbeeld Fiets
O&F	organisatie & formatie
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OEM	overige eigen middelen
OGB	opdrachtgeversberaad
Olo	Omgevingsloket Online
OM	Openbaar Ministerie
OV	openbaar vervoer
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PFAS	poly- en perfluoralkylstoffen
PHEV	plug in hybride elektrische voertuigen
PIDI/MIEK	Nationaal Programma Infrastructuur Duurzame Industrie/ Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
RAL	Regionale Agenda Laadinfrastructuur
REIS	regionale energie-infrastructuur
RES'en	regionale energiestrategieën
REV	Register Externe Veiligheid
RFF	Recovery and Resilience Facility
RISM	Road infrastructure safety management
RMP	regionaal mobiliteitsprogramma
ROM's	regionale ontwikkelingsmaatschappijen
ROWW	ruimtelijke ontwikkeling, water en wonen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SDG's	Sustainable Development Goals
SDN	Safety Delta Nederland
Shine	sustainable houses in inclusive neighbourhoods
SLA	schoneluchtakkoord
SPN	Stichting Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland
SPUK	specifieke uitkering
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
SUM	stand van zaken uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit
SZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TBOV	toekomstbeeld openbaar vervoer

TdF	Tour de Force
Twa	terrawattuur
UP CE	landelijk Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOB	Vereniging Openbare Bibliotheken
VP	vitaal platteland
VSO	Verbond voor Sectorwerkgevers Overheid
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
WKO	warmte- en koudeopslag
WKP	waterkwaliteitsportaal
Woo	Wet open overheid
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
ZBO	zelfstandig bestuursorgaan
ZPW	zelfstandige publieke werkgevers
ZZS	zeer zorgwekkende stoffen

Werkt voor provincies

Voorjaarsnota IPO-BIJ12 2023

1. Inleiding

Op 8 september 2022 stelde het IPO-bestuur het Jaarplan en Begroting 2023 van IPO-BIJ12 vast. Op 8 november 2022 heeft de Algemene Vergadering (AV) hiermee ingestemd. Om het IPO-bestuur te informeren over de uitvoering van het Jaarplan wordt hieronder per onderdeel van IPO-BIJ12 de voortgang toelicht. Hierin worden alleen ontwikkelingen die afwijken van de reguliere uitvoering en planning toelicht. De ontwikkelingen voor zover nu te voorzien, staan hieronder.

Voor een aantal van deze ontwikkelingen worden wijzigingen voorgesteld voor de Begroting 2023. Al deze wijzigingen zijn in het voortraject afgestemd met de provincies en hebben vaak een meerjarig karakter. De wijzigingen zijn noodzakelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden die IPO-BIJ12 in opdracht van de provincies uitvoert.

In de Kaderbrief 2024 komen ook een aantal onderwerpen aan de orde die zowel voor 2023 als voor 2024 gelden. Deze leest u ook terug in deze Voorjaarsnota. Begrotingswijzigingen die alleen gelden voor 2024 staan in de Kaderbrief 2024 (en dus niet in deze Voorjaarsnota).

Samenvatting begrotingswijzigingen

Tabel 1: Wijzigingen bij Voorjaarsnota 2023 inclusief doorwerking begroting 2024 e.v.

Organisatie onderdeel onderwerp	VJN	2024	2025	2026	2027
	2. Interne organisatie				
2.1 Formatieplaats directiesecretaresse	9	9	9	9	9
2.2 Formatieplaats directiesecretaresse IPSN	80	80	80	80	80
2.3 Budget neutrale verschuiving SN2000	51	51	51	51	51
2.4 Gevolgen CAO 2022	477	477	477	477	477
2.6 Ontwikkeling kosten schade wolven	44	44	44	44	44
2.7 Wet. Digitale Overheid	200				
Totaal 2. Interne organisatie	94	294	294	294	294
3. Stikstof en Natura 2000					
2.4 Gevolgen CAO 2022	75	75	75	75	75
3.2 Informatiepunt AERIUS	852				
3.2 Gebruikersregisseur AERIUS	358				
3.3 Formatieplaats directiesecretaresse IPSN	80	80	80	80	80
3.4 Budget neutrale verschuiving SN2000	51	51	51	51	51
Totaal 3. Stikstof en Natura 2000	1.154	56	56	56	56
4. Natuurinformatie en Natuurbeheer					
2.1 Formatieplaats directiesecretaresse	9	9	9	9	9
2.4 Gevolgen CAO 2022	166	166	166	166	166
4.1 Verschuiving middelen en functies van NINB naar GBO	343	343	343	343	343
4.2 Uitvoeringsprogramma Natuur – verbetering natuurinformatie 'VHR compleet'	2.146				
4.3 Uitvoeringsprogramma Natuur - Kennisontwikkeling natuur	529	404	390		
Totaal 4. Natuurinformatie en Natuurbeheer	2.506	235	220	169	169
5. Faunazaken					
2.4 Gevolgen CAO 2022	62	62	62	62	62
5.1 Open-eind-regeling afhandelen faunaschades	pm				
5.2 Ontwikkeling kosten schade wolven	80	80	80	80	80
Totaal 5. Faunazaken	142	142	142	142	142
6. Drugsafvaldumpingen					
6.1 Subsidieregeling drugsafvaldumpingen	1.500				
6.1 Middelen 2021 en 2022	778				
Totaal 6. Drugsafvaldumpingen	2.278				
7. Gemeenschappelijke beheer organisatie (GBO-provincies)					
2.4 Gevolgen CAO 2022	147	147	147	147	147
7.1 Technisch beheer ICT – indexering	50	50	50	50	50
7.2 Archeodepot	28	28	28	28	28
7.3 Landelijk Zwemwater Register	46	46	46	46	46
7.4 Vereenvoudigen en uniformeren applicatielandschap	650				
7.6 Verschuiving middelen en functies van NINB naar GBO	343	343	343	343	343
7.7 Web-bvb	131	131	131	131	131
7.8 Landelijk Grondwaterregister	175				
Totaal 7. Gemeenschappelijke beheer organisatie (GBO-provincies)	1.308	483	483	483	483
Advies Commissie Schade Grondwater (ACSG)					
2.4 Gevolgen CAO 2022	27	27	27	27	27
Totaal Advies Commissie Schade Grondwater (ACSG)	27	27	27	27	27
Totaal effect	7.322	538	523	134	134
3.2 Informatiepunt AERIUS	852				
3.2 Gebruikersregisseur AERIUS	358				
4.2 Uitvoeringsprogramma Natuur – verbetering natuurinformatie 'VHR compleet'	2.146				
4.3 Uitvoeringsprogramma Natuur - Kennisontwikkeling natuur	529	404	390		
6.1 Subsidieregeling drugsafvaldumpingen	1.500				
6.1 Middelen 2021 en 2022	778				
7.10 Subsidies	294				
Totaal effect ten laste van provincies	865	134	134	134	134

2. Directie en Bedrijfsvoering

2.1 Formatieplaats directiesecretaresse

Door de uitbreiding en verzwaring van de taken van de directiesecretaresse is deze geherwaardeerd. Deze herwaardering leidt tot een extra structureel benodigd budget van € 8.575 bij zowel Interne Organisatie als bij de unit NINB.

2.2 Formatieplaats directiesecretaresse IPSN

De functie van directiesecretaresse IPSN wordt structureel ingevuld. Hiervoor wordt deze formatieplaats structureel toegevoegd aan de formatie van de unit Bedrijfsvoering. Dit betekent een structurele budgetneutrale verschuiving van € 80.000 van het budget IPSN bij de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 naar de unit Bedrijfsvoering.

2.3 Budgetneutrale verschuiving Expertiseteam Stikstof en Natura 2000

Binnen de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 is extra capaciteit voor communicatie nodig. Hiervoor wordt budget (€ 51.000) structureel budgetneutraal overgeheveld van de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 naar de unit Bedrijfsvoering.

2.4 Gevolgen CAO 2022

Bij het vaststellen van de IPO-BIJ12-begroting 2023 is rekening gehouden met de CAO verhogingen van 2022. Het extra structureel benodigde budget van € 660.000 is in de Begroting 2023 toegevoegd bij Interne organisatie. Dit budget wordt herverdeeld over de units van IPO-BIJ12. Dit zijn interne budgetneutrale verschuivingen.

2.5 Nieuwe website IPO-BIJ12

Voor de bouw van de nieuwe website van IPO-BIJ12 is het in de Begroting 2022 opgenomen budget niet toereikend gebleken. Verwacht wordt dat het extra benodigd budget van € 75.000 binnen de begroting kan worden opgevangen. Zo niet, dan zal dit worden opgenomen in de Najaarsnota 2023.

2.6 Communicatie wolf

Op advies van de BAC VP wordt voor communicatie m.b.t. de wolf structureel 0,5 fte communicatie capaciteit (€ 44.000) toegevoegd aan de formatie van de unit Bedrijfsvoering (zie paragraaf 5.2, Ontwikkeling kosten door schade wolven).

2.7 Wet Digitale Overheid

De Wet Digitale Overheid (WDO) regelt dat Nederlandse burgers en bedrijven veilig en betrouwbaar kunnen inloggen bij de (semi-)overheid. Om te voldoen aan de WDO moeten IPO-BIJ12 en IPO-bureau nader onderzoek doen en zal, naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek, maatregelen geïmplementeerd moeten worden. Het is nog niet inzichtelijk welk budget precies nodig is voor zowel het onderzoek als de implementatie van de maatregelen. Vooralsnog wordt uitgegaan van een bedrag van € 200.000. Op basis van het onderzoek zullen de kosten worden gecorrigeerd en verwerkt in de jaarrekening. Het niet benodigde deel van dit budget zal met de jaarrekening aan de provincies worden gerestitueerd.

3. Expertiseteam Stikstof en Natura 2000

3.1 Samenwerking met Interprovinciaal Programma Stikstof en Natuur (IPSN)

Voor de ondersteuning van IPO-BIJ12 aan IPSN wordt gewerkt aan een werkplan dat samen met IPSN wordt vastgesteld. Binnen IPO-BIJ12 betreft dit de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000, een deel van de unit Natuurinformatie en Natuurbeheer en de unit Bedrijfsvoering. Dit werkplan wordt uitgewerkt binnen de begroting die hiervoor voor IPO-BIJ12 beschikbaar is gesteld.

Het in de Begroting 2023 opgenomen budget is voldoende om de lopende taken uit te voeren.

Indien wijzigingen optreden - bijvoorbeeld - als gevolg van

- ontwikkelingen in het stikstof – natuur dossier,
  - ontwikkelingen bij IPSN en/of
  - ontwikkelingen rondom de Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied bij LNV
- zal in de Najaarsnota 2023 een voorstel worden gedaan voor aanpassingen.

3.2 Gebruikersregisseur AERIUS

Voor de gebruikersregie AERIUS en voor het Informatiepunt ontvangt IPO-BIJ12 voor 2023 subsidie van het ministerie van LNV. Het is de bedoeling van LNV en IPO-BIJ12 om hier een langjarige financiering van te maken. De medefinanciering vanuit LNV is akkoord bevonden door het IPO-bestuur in de vergadering van 15 december 2022. Het betreft een subsidiebedrag van € 851.750 voor het Informatiepunt en van € 358.400 voor gebruikersregie AERIUS. De verantwoording over de besteding van deze budgetten vindt rechtstreeks aan het ministerie van LNV plaats en wordt ter informatie meegenomen in de P&C-cyclus van de IPO-vereniging.

3.3 Directiesecretaresse IPSN

De functie van directiesecretaresse IPSN wordt structureel ingevuld en toegevoegd aan de formatie van de unit Bedrijfsvoering (zie ook paragraaf 2.2). Dit betekent een structurele budgetneutrale verschuiving van € 80.000 van het budget IPSN bij de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 naar de unit Bedrijfsvoering.

3.4 Budgetneutrale verschuiving naar Unit Bedrijfsvoering voor Communicatie

De unit Expertiseteam hevelt per 2023 structureel de kosten voor 0,5 fte schaal 11 vanuit het uitvoeringsbudget over naar het P-budget voor Bedrijfsvoering voor communicatietaken. Het betreft een bedrag van € 51.000.

4. Natuurinformatie en Natuurbeheer

4.1 Verschuiving middelen en functies van NINB naar GBO

De ICT basisinfrastructuur wordt gebruikt voor de inrichting van onder andere natuurapplicaties. Met de vaststelling van de ICT architectuurkaders wordt deze werkwijze bestendigd. Tot nu toe werden de kosten voor de basisinfrastructuur jaarlijks omgeslagen over de applicaties die daar gebruik van maken. Voorgesteld wordt om de middelen voor gebruik van de ICT basisinfrastructuur voor natuurapplicaties te verschuiven naar de unit GBO. Dit vereenvoudigt de interne processen en geeft meer flexibiliteit om de basisinfrastructuur door te ontwikkelen aan de hand van de gehele opgave voor het ontwikkelen en beheren van applicaties voor de provincies.

Hiertoe worden Uitvoeringskosten natuurinformatie (€ 115.426) en Uitvoeringskosten Natuurbeheer (€ 38.475) verlaagd en de begrotingspost Uitvoeringskosten GBO met in totaal € 153.901 verhoogd. Deze bedragen zijn gebaseerd op de reële kosten voor licenties, hosting en beheer van de ICT basisinfrastructuur zoals die in 2023 gelden.

In 2021 is het beheer van de informatieproducten Natuur in het kader van de Omgevingswet bij IPO-BIJ12 belegd. De personele kosten en de uitvoeringskosten zijn opgenomen in de begroting van de unit NINB. Na uitwerking van de verschillende rollen blijkt dat enkele taken beter vanuit de unit GBO kunnen worden uitgevoerd. Dit leidt tot verschuiving van 2 functies naar GBO. Hiervoor worden de Personele kosten van NINB structureel met € 189.504 verlaagd en de Personele kosten van GBO met een gelijk bedrag verhoogd.

Deze verschuivingen hebben geen budgettaire gevolgen voor de provincies. Zie ook paragraaf 7.6.

4.2 Uitvoeringsprogramma Natuur – verbetering natuurinformatie 'VHR compleet'

Verbetering van natuurinformatie voor beleidsvorming, verantwoording en uitvoering van wettelijke taken is onderdeel van de opgave van het Uitvoeringsprogramma Natuur. Eind 2022 hebben provincies en rijk in bestuurlijk overleg de nadere invulling van deze opgave vastgesteld conform scenario 'VHR compleet'.

Eind 2022 heeft LNV middelen beschikbaar gesteld via een subsidie van € 2.146.000 voor de uitvoering van afspraken in het Bestuurlijk Overleg Natuur, betreffende maatregelen voor versterking van de monitoring. Deze middelen zullen in 2023 en deels in 2024 worden besteed, afhankelijk van besluitvorming in het IPO-bestuur.

4.3 Uitvoeringsprogramma Natuur - Kennisontwikkeling natuur

Eind 2020 hebben de provincies en het rijk het Uitvoeringsprogramma Natuur vastgesteld. Onderdeel daarvan zijn opgaven voor kennisontwikkeling voor natuurbeheer en natuurherstel. Ter uitvoering hiervan heeft BIJ12 eind 2022 een subsidie van het ministerie van LNV ontvangen voor aanvullende financiering kennisontwikkeling natuur (OBN UPN) van € 1.322.900. Deze middelen worden ingezet in de periode 2023 – 2025.

4.4 Monitoring wolven

In de Begroting 2023 is een stelpost van € 250.000 opgenomen voor de dekking van de gestegen kosten voor de monitoring van wolven. Deze stelpost wordt geheel ingezet binnen de unit Natuurinformatie en natuurbeheer. Voor een deel zal hiervoor aanvullende structurele formatieruimte worden gecreëerd (0,5 fte, schaal 11). De overige middelen worden ingezet voor uitvoeringskosten natuurbeheer.

5. Faunazaken

5.1 Open-eind-regeling afhandelen faunaschades

De raming van de open-eind-regeling afhandelen faunaschades is in het Jaarplan 2023 vastgesteld op ongeveer € 42 miljoen. De raming bestaat uit de vergoedingen die grondgebruikers krijgen op basis van het provinciale faunaschadebeleid (tegemoetkomingen faunaschade, edelherten- en ganzenregeling en dassenovereenkomsten). Ook vallen de taxatiekosten, die worden gemaakt om de hoogte van de faunaschade vast te stellen, hieronder. In 2023 zullen deze door een indexering van 8% extra stijgen. De kosten zijn daarnaast o.a. afhankelijk van het faunaschadebeleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de hoogte van de schade en de gewasprijs.

Voor deze Voorjaarsnota is op basis van de huidige inzichten de raming van de open-eind-regeling geactualiseerd. Op basis van het huidige beeld wordt voorgesteld om de raming van de tegemoetkomingen met ruim € 10 miljoen naar boven bij te stellen voor 2023 (zie tabel 4). Hierbij is tevens rekening gehouden met een toename van de taxatiekosten door de groeiende omvang van de aanvragen en de indexering. Zoals elk jaar wordt over 2023 bij de Jaarrekening 2023 op basis van de werkelijke uitbetalingen afgerekend met de provincies.

5.2 Ontwikkeling kosten schade door wolven

De BAC VP heeft op 26 januari 2023 ingestemd met het voorstel voor bekostiging van extra inzet op het wolvendossier om tijdige afhandeling van de aanvragen mogelijk te maken, voor de publicatie van de schadecijfers, en voor extra inzet ten behoeve van communicatie:

- Afhandeling aanvragen en schadecijfers 1 fte schaal 9, € 80.000
- Communicatie 0,5 fte schaal 10, € 44.000

De begroting van respectievelijk de personeelskosten unit Faunazaken en de personeelskosten unit Bedrijfsvoering worden met deze bedragen verhoogd.

6. Regeling Drugsafvaldumpingen

6.1 Subsidieregeling drugsafvaldumpingen

Er is tot en met 2024 jaarlijks een bedrag van maximaal € 1 miljoen beschikbaar, inclusief uitvoeringskosten, voor de Subsidieregeling opruiming drugsafval. In 2021 is dit bedrag niet helemaal uitgekeerd en was sprake van een restantbudget van € 416.568,13. Hiervan is € 95.666,56 in 2022 uitgekeerd. In 2022 bedroeg het restantbedrag € 456.783,33. Het restantbudget bedraagt in totaal dus € 777.684,90.

Op 21 oktober 2021 heeft de minister van J&V de Kamer geïnformeerd over de 'Opvolging toezeggingen en moties drugsbeleid' (kenmerk 4260813). In de Kamerbrief is een verruiming van de huidige subsidieregeling opgenomen. Uit de verruimde regeling volgt dat particulieren recht krijgen op vergoeding van de opruimkosten tot maximaal € 200.000 met terugwerkende kracht. Decentrale overheden worden gedeeltelijk gecompenseerd.

De BAC MTH heeft geadviseerd om de restantbudgetten van 2021 en 2022 van de subsidieregeling niet te restitueren en in te zetten voor de verruiming van de regeling. Voorgesteld wordt om dit

bedrag beschikbaar te houden. Met de restantbudgetten van 2021 en 2022 is het mogelijk om de subsidies met terugwerkende kracht te verlenen.

Eerdergenoemde Kamerbrief voorziet in een extra incidentele bijdrage van € 1,5 miljoen voor deze verruiming die na uitputting van de middelen van 2021 én 2022 kan worden ingezet. In 2023 zal deze incidentele bijdrage van het Rijk aan de begroting van IPO-BIJ12 worden toegevoegd.

7. GBO PROVINCIES

7.1 Technisch beheer ICT – indexering

Het percentage voor indexering van de hosting en het beheercontract met Atos is in januari 2023 bekend geworden. Dit bedraagt 5,24%. Dit is meer dan waarmee rekening is gehouden in de begroting van 2023. Dit geldt ook voor de contracten met andere leveranciers. Om het verschil te compenseren wordt structureel € 50.000 toegevoegd aan de begroting.

7.2. Archeodepot

De BAC Cultuur heeft in 2022 positief geadviseerd over de verhoging van het structurele budget voor Archeodepot met € 27.500. Dit is nodig vanwege toegenomen kosten voor noodzakelijk technisch onderhoud van de bestaande applicatie. Deze verhoging is niet opgenomen in de Begroting 2023 en wordt derhalve geëffectueerd in de Voorjaarsnota 2023.

7.3 Landelijk Zwemwater Register (LZR)

De BAC ROWW heeft in 2022 positief geadviseerd over de verhoging van het structurele budget voor LZR met € 45.500. Dit is nodig vanwege toegenomen kosten voor noodzakelijk technisch onderhoud van de bestaande applicatie. Deze verhoging is niet opgenomen in de Begroting 2023 wordt derhalve geëffectueerd in de Voorjaarsnota 2023.

7.4 Vereenvoudigen en uniformeren applicatielandschap (rationalisatie)

In 2022 heeft de nadruk gelegen op het veilig en toegankelijk maken van de veelal sterk verouderde informatievoorzieningen (applicaties) die bij IPO-BIJ12 in beheer zijn en op de maatregelen die nodig zijn om te kunnen voldoen aan de security-standaarden (ISO 27001 en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid BIO). IPO-BIJ12 heeft daarnaast aanvullende investeringen gedaan in maatregelen waarmee de applicaties veilig zijn voor de gebruikers. Door deze investeringen is de levensduur van de verouderde applicaties bovendien verlengd.

In 2023 is gestart met de verkenning naar wat nodig is voor de vernieuwing van de verouderde applicaties. Hiervoor is het nodig om de basis te versterken van informatievoorzieningen en licenties die voor meerdere applicaties worden ingezet (de zgn basisinfrastructuur). Voor de verbetering van de security zijn investeringen en aanvullende maatregelen nodig. Deze investeringen zorgen voor een kostenefficiënte en kwaliteitsverhogende nieuwbouw en herbouw van de verouderde applicaties.

Ook zijn per applicatie aanvullende investeringen noodzakelijk in verband met de specifieke eisen voor herbouw en nieuwbouw ervan.

Per applicatie wordt een businesscase voorgelegd aan het IPO-bestuur. De verwachting is dat dit jaar op basis van businesscases voor een drietal applicatie besluiten kunnen worden voorgelegd: Archeodepot, Provisa en Ibis. Omdat nog niet bekend is welke bedragen in de businesscases zullen worden opgenomen, wordt een bedrag van € 650.000 gereserveerd, zodat direct na besluitvorming door het IPO-bestuur gestart kan worden met de vernieuwing. Afhankelijk van de daadwerkelijke bedragen en de besluitvorming wordt dit bedrag in de najaarsnota 2023, jaarrekening 2023 of de Voorjaarsnota 2024 gecorrigeerd.

7.5 Formdesk kostenverdeling 12 provincies

IPO-BIJ12 biedt de provincies de mogelijkheid e-formulieren te ontwikkelen in een gezamenlijke Formdesk omgeving. Hier hebben de afgelopen jaren 7 provincies gebruik van gemaakt. IPO-BIJ12 ontwikkelt en beheert ook zelf in deze omgeving formulieren waarvan alle 12 provincies gebruik maken. Alle kosten voor het gebruik en beheer van Formdesk worden echter gedeeld door de eerdergenoemde 7 provincies. Die verdeling wordt vanaf 2023 rechtgetrokken door de kosten voor beheer en support door IPO-BIJ12 (€ 60.000) van de gemeenschappelijke formulieren te delen door 12 provincies met als argument dat IPO-BIJ12 deze voorziening inzet voor alle provincies.

Kosten voor gebruik van de gemeenschappelijke omgeving zal voor rekening van de 7 deelnemende provincies blijven (€ 33.000). De totale kosten blijven gelijk, maar een aantal provincies zal meer en een aantal zal minder gaan bijdragen. In deze voorjaarsnota wordt genoemde kostenverdeling gecorrigeerd, hetgeen leidt tot een kleine verschuiving in de bijdrage per provincie.

7.6 Verschuiving middelen en functies van NINB naar GBO

In de begroting van NINB is structureel budget opgenomen voor het inrichten en onderhouden van de basisinfrastructuur (uitvoeringskosten). Dit budget wordt met ingang van 2023 structureel overgeheveld naar de begroting van de unit GBO. Het gaat om € 153.901. Daarnaast vindt een verschuiving plaats van formatie (functioneel beheerder en informatiespecialist) van de capaciteit van de unit NINB naar de unit GBO (personeelskosten). Hiermee is een structureel bedrag van € 189.504 gemoeid.

7.7 Web-bvb

In 2022 is de applicatie Web-bvb uitgefaseerd en afgesloten. Op dit moment heeft IPO-BIJ12 geen vervangende applicatie in beheer. Het beheerbudget van € 130.520 komt daarmee vanaf 2023 structureel te vervallen.

7.8 Landelijk Grondwaterregister

In 2023 is extra noodzakelijke functionaliteit in de applicatie gewenst die niet was voorzien ten tijde van de begroting. Hiervoor wordt een verkenning uitgevoerd en € 175.000 gereserveerd voor de implementatie hiervan. Dit bedrag wordt indien nodig gecorrigeerd in de najaarsnota of wordt verrekend in de jaarrekening 2023.

7.9 Uitvoering projecten programma Interprovinciale Digitale Agenda (IDA)

Het is de bedoeling dat het resultaat van een aantal projecten uit de IDA landt bij IPO-BIJ12 voor structurele uitvoering. In 2023 wordt hiervoor een businesscase opgesteld op basis waarvan een voorstel wordt voorgelegd aan het IPO-Bestuur. In de businesscase worden de volgende uitvoeringsactiviteiten onderzocht:

- Vernieuwing en beheer basissysteem werkgelegenheidsgegevens (Lisa): transitie en beheer van de applicatie naar IPO-BIJ12
- Ontwikkeling en beheer brugfunctie Single Digital Gateway
- Coördineren van gezamenlijke aanbestedingsprojecten voor de provincies.

Vooralsnog wordt uitgegaan van incidentele kosten van € 450.000 en structurele kosten van ongeveer € 400.000 vanaf 2024.

De dekking van de middelen in 2023 voor de uitvoering van projecten uit de IDA is verwerkt in de begroting voor de IDA bij het IPO-Bureau. Op basis van het besluit van het IPO-bestuur op basis van de businesscase worden de definitieve bedragen verwerkt in de Begroting 2024, dan wel verwerkt in de jaarrekening of de Voorjaarsnota 2024.

7.10 Subsidies

In 2023 ontvangt de unit GBO een drietal subsidies. De bijdrage van de provincies kan met deze bedragen worden verlaagd. Het gaat om:

- € 190.000 van RWS voor het Beheer en onderhoud van gevaren- en risicokaarten in het kader van de implementatie van de EU-richtlijn overstromingsrisico's (EU-ROR). De daadwerkelijke bijdrage wordt bepaald op basis van de werkelijke kosten in 2023 en wordt in het eerste kwartaal van 2024 naar boven of naar beneden bijgesteld op basis van een 50/50-verdeling tussen provincies en RWS.
- € 14.000 van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties voor de LGR-aansluiting op het BRO.
- € 89.900 van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties t.b.v. ISO 27001 certificering.

Totaaloverzicht wijzigingen Voorjaarsnota 2023

Bovenstaande levert het volgende beeld voor de begroting 2023 en de provinciale bijdragen.

Tabel 2: Totaalbeeld begroting 2023 met mutaties Voorjaarsnota 2023

Voorjaarsnota 2023, onderdeel BIJ12				
	Primaire Begroting	Mutatie Voorjaarsnota 2023	Mutatie Najaarsnota 2023	Gewijzigde Begroting 2023
Lasten	2023	2023	2023	2023
Interne organisatie	7.167	-94		7.073
Regeling Drugsafvaldumpingen	970	2.278		3.248
Expertiseteam Stikstof en N2000	9.999	1.154		11.153
Natuurinformatie en Natuurbeheer	12.539	2.506		15.045
Faunazaken	44.633	142		44.775
Secretariaat ACSG	959	27		986
GBO-provincies	9.571	1.308		10.880
Totaal lasten BIJ12	85.837	7.322	0	93.159
	Primaire Begroting	Mutatie Voorjaarsnota 2023	Mutatie Najaarsnota 2023	Gewijzigde Begroting 2023
Baten	2023	2023	2023	2023
Bijdragen provincies uitvoerende taken	83.274	865		84.139
Diverse baten	2.263	6.457		8.720
Ottrekking aan geormerkte middelen	300	0		300
Totaal baten	85.837	7.322	0	93.159

x € 1.000

Tabel 3: Mutaties bijdragen provincies op basis van wijzigingen Voorjaarsnota 2023

Aanpassing provinciale bijdragen ten behoeve van dekking structurele kosten 2023 begroting BIJ12									
Provincies	Totale provinciale bijdrage	Interne organisatie (gewogen percentage totale begroting)	Bijdrage Interne organisatie	ACSG en natuurtaken N2000 en Stikstof, Natuurinformatie en Natuurbeheer, Faunazaken (gewogen percentage)	Bijdrage uitvoeringskosten ACSG en natuurtaken Stikstof en N2000, Natuurinformatie en Natuurbeheer, Faunazaken (gewogen)	Overheveling IPO	Faunazaken actualisatie tegemoetkominge n/ taxatiekosten, ganzenregeling	GBO (verdeelsleutel op basis van deelname applicatie)	
Groningen	-21.268	6,16%	-4.972	5,77%	-95.330	0	0	0	79.034
Fryslân	473.091	9,31%	52.321	9,56%	338.084	0	0	0	82.686
Drenthe	148.929	8,76%	-9.446	9,06%	84.210	0	0	0	74.164
Overijssel	154.593	10,46%	-19.349	10,98%	90.850	0	0	0	83.092
Gelderland	282.494	10,28%	26.284	10,31%	152.319	0	0	0	103.891
Utrecht	-76.270	7,10%	-14.046	6,67%	-153.433	0	0	0	91.209
Noord-Holland	64.798	7,91%	-3.455	7,83%	-16.463	0	0	0	84.716
Zuid-Holland	17.966	8,58%	-5.881	8,27%	-76.797	0	0	0	100.644
Zeeland	-75.971	5,71%	-19.073	5,46%	-125.279	0	0	0	68.381
Noord-Brabant	95.765	11,96%	-32.199	12,49%	28.740	0	0	0	99.224
Limburg	-69.525	9,13%	-46.622	9,35%	-104.778	0	0	0	81.875
Flevoland	-129.732	4,64%	-17.124	4,27%	-178.046	0	0	0	65.439
Totaal	864.870	100%	-93.562	100%	-55.923	0	0	0	1.014.355

Tabel 4: overzicht open-eind-regeling Faunaschade

Prognose beleidsjaar 2023 obv werkelijke kosten 2022								
Provincies	Tegemoetkomingsschade	Taxatie	Leges	Leges retour	Ganzen-subsidies	Wolf	Edelhert-regeling	Totaal
Groningen	1.488	96	1	25	72	4	-	1.627
Fryslân	12.593	764	14	216	85	92	-	13.148
Drenthe	1.112	227	37	47	9	273	-	1.066
Overijssel	2.403	230	131	111	-	33	-	2.619
Gelderland	4.456	737	254	176	427	79	60	5.679
Utrecht	3.976	293	148	121	103	1	-	4.398
Noord-Holland	12.795	727	174	344	174	-	-	13.526
Zuid-Holland	5.357	371	164	191	25	-	-	5.726
Zeeland	1.856	195	85	92	58	9	-	2.094
Noord-Brabant	622	168	5	40	8	101	-	661
Limburg	1.250	327	-	-	-	16	-	1.562
Flevoland	560	32	8	10	-	5	-	585
Totaal	48.469	4.168	1.020	1.373	960	613	60	52.692

(X 1000)

Op 27 juni 2023 Agendapunt 3a

Datum	27 juni 2023
Portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
Onderwerp	Klankbordgroep P&C en aanbesteding accountantsdiensten met ingang van boekjaar 2024

Kern van het onderwerp

Tijdens de vorige Statenperiode is er op initiatief van de penningmeester een P&C Klankbordgroep opgericht. Deze klankbordgroep bestond uit een aantal leden van de Algemene Vergadering en werd ondersteund door de griffiecontactpersonen. De P&C Klankbordgroep is opgericht om een aantal keer per jaar met de penningmeester van gedachten te wisselen over de ontwikkelingen van de P&C cyclus. Dit proces is zowel door de penningmeester van het IPO-bestuur als door de leden van de Algemene Vergadering als zeer positief ervaren.

Aanvullend heeft de Algemene Vergadering van de vereniging onder andere een statutaire rol in de benoeming van een nieuwe accountant krachtens artikel 16, lid 4 van de statuten van onze vereniging. Het bestuur stelt voor om de aanbestedingsprocedure op te starten voor accountantsdiensten vanaf boekjaar 2024 en de P&C klankbordgroep te verzoeken mee te werken aan het proces rondom de aanbesteding.

Voorstel/gevraagd besluit:

De Algemene Vergadering wordt gevraagd om:

1. Net als voorgaande Statenperiode de P&C Klankbordgroep een vervolg te geven en hiervoor een afvaardiging van 2 à 3 AV-leden namens uw AV aan te wijzen;
2. De P&C Klankbordgroep aan te wijzen voor het begeleiden van de aanbestedingsprocedure voor accountantsdiensten vanaf boekjaar 2024.

Toelichting

Een onafhankelijk accountant voert controle uit op de jaarverslagen van IPO-bureau en BIJ12 en de geconsolideerde jaarrekening van de Vereniging IPO. Het contract met de huidige accountant loopt af na de controle van het boekjaar 2022. Het bestuur wil de AV betrekken bij de keuze voor een nieuwe accountant. Een selectieproces voor een nieuwe accountant moet zorgvuldig en kost enkele maanden, zie procesvoorstel in bijlage 1. Om onszelf die tijd te geven, wordt het aflopende contract van de huidige accountant met één jaar verlengd.

Door het verlengen van het lopende contract van de huidige accountant heeft (een afvaardiging van) de nieuwe AV de tijd om, samen met de penningmeester van het IPO-bestuur en het management van de vereniging, de aanbesteding voor te bereiden en uit te voeren. Een (nieuwe) accountant wordt aangesteld voor de controle van boekjaar 2024 en volgende jaren.

Het proces van voorbereiding en uitvoering van een aanbesteding vergt een aantal maanden. In bijlage 1 is een indicatief procesvoorstel opgenomen dat samen met uw AV-afvaardiging nader zal worden uitgewerkt.

In de afgelopen Statenperiode zijn positieve ervaringen opgedaan met een delegatie uit de AV die regulier overleg pleegde met de penningmeester van de vereniging over zaken gerelateerd aan de P&C producten en cyclus van de vereniging. De verslagen van deze informele overleggen werden voorts gedeeld met alle leden van de AV. Binnen de vereniging werd deze

Op 11 mei 2023

Agendapunt ??

delegatie de P&C klankbordgroep genoemd. Het is waardevol de AV-leden die een bijdrage willen leveren aan deze aanbestedingsprocedure voor een nieuwe accountant ook te verzoeken daarmee deel uit te maken van een P&C klankbordgroep voor deze nieuwe Statenperiode.

Bijlagen

1. Concept procesvoorstel aanbesteding accountantsdiensten

Op 11 mei 2023

Agendapunt ??

Bijlage 1: Concept procesvoorstel aanbesteding accountantsdiensten

Om tot aanbesteding van de controlewerkzaamheden te komen, met ingang van het verslagjaar 2024 wordt het volgende proces op hoofdlijnen voorgesteld. Met een vergelijkbaar proces heeft de AV eerder goede ervaringen opgedaan. Het proces zal uiteraard samen met de AV-afgevaardigden nader worden uitgewerkt.

Nadat nadere procesafspraken gemaakt zijn, zal ambtelijk een concept Programma van Eisen (PvE) opgesteld worden voor potentiële inschrijvers. Aan uw AV-afgevaardigden zal het verzoek gedaan worden om te reflecteren op het concept PvE. Ook zullen de AV-afgevaardigden gevraagd worden (ook) twee kantoren aan te dragen aan wie een offerte gevraagd zal worden. Nadat het programma van eisen is aangepast zullen vier potentiële kantoren schriftelijk worden benaderd met het verzoek te offreren. Hierbij zullen tevens het programma van eisen, de begroting en jaarrekeningen van 2023 en de laatste managementletter worden gevoegd. De vier partijen zullen in de gelegenheid worden gesteld om vragen te stellen. De beantwoording van deze vragen zullen gedeeld worden met alle vier de partijen om een gelijk speelveld te borgen.

Indien bij de beoordeling van de offertes blijkt dat niet aan het PvE wordt voldaan zal het betreffende accountantskantoor niet verder in de beoordeling betrokken worden. Ten aanzien van de offerte zelf telt de prijs voor 50% mee in de beoordeling. De andere 50% van de beoordeling wordt gebaseerd op de activiteiten die de potentiële accountant zelf uitvoert in relatie tot de activiteiten die van het IPO-bureau en BIJ12 worden verwacht. Het betreft hier dan met name een inschatting van de controlewerkzaamheden die het IPO-bureau en BIJ12 zelf moet uitvoeren.

Het verslagjaar 2024 zal het eerste object van accountantscontrole zijn. Dit impliceert, dat de accountant medio 2024 van start moet gaan om de tussentijdse controle uit te kunnen voeren. In onderstaande tabel is een voorstel gedaan voor een mogelijke planning van het aanbestedingsproces.

Op 11 mei 2023

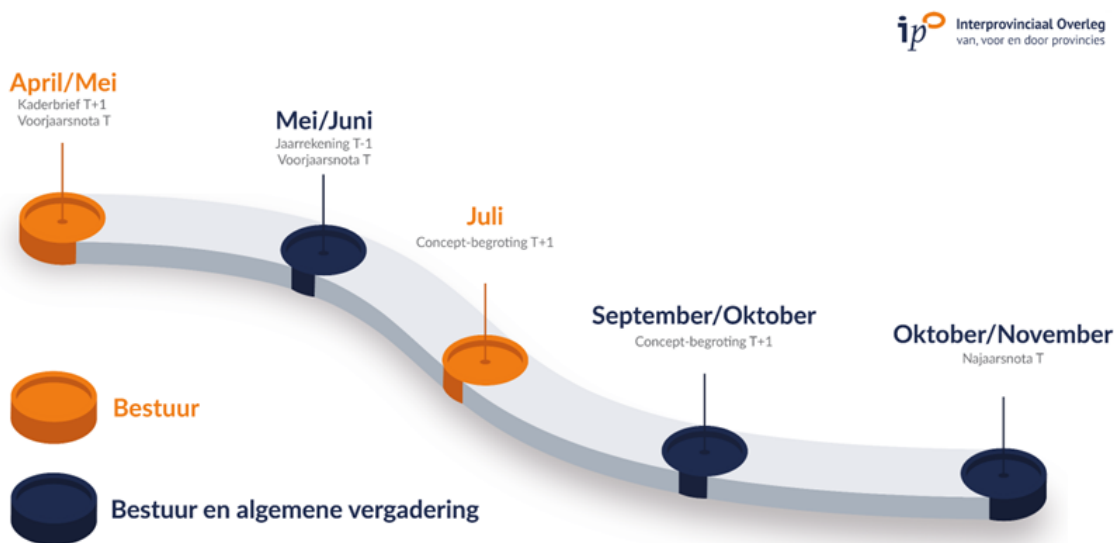
Agendapunt ??

Wat	Wie	Wanneer
Aangeven betrokken afgevaardigden namens AV	AV	AV d.d. 27 juni 2023
Voorleggen concept Programma van Eisen (PvE) aan AV-afgevaardigden	MT Vereniging / Penningmeester IPO-bestuur	IPO Jaarcongres, aansluitend op AV-vergadering van 4 oktober
Aangeven twee potentiële accountants, reflecteren op concept PvE.	AV-afgevaardigden	Eind oktober 2023
Aanschrijven vier potentiële accountantskantoren met het verzoek te offrenen	MT Vereniging	November 2023
Stellen vragen	De aangeschreven kantoren	December 2023
Beantwoorden vragen via nota van inlichtingen	MT Vereniging	December 2023
Deadline indienen offerte	De aangeschreven kantoren	Begin januari 2024
Uitnodigen kantoren en voeren gesprekken	MT Vereniging (eventueel met AV-afgevaardigden)	Eind januari 2024
Selectie accountant en schrijven voorstel Bestuur/AV	MT Vereniging	Februari 2024
Besluitvorming bestuur/AV	Bestuur/AV	Maart/april 2024

Op 27 juni 2023 Kaderbrief 2024

Kern van het onderwerp

De kaderbrief 2024 markeert de start van het begrotingsjaar en -proces 2024. In de kaderbrief staan de uitgangspunten en beleidsvoornemens van de gezamenlijke provincies voor de begroting 2024. In het najaar van 2023 wordt de (concept)begroting 2024 aan het bestuur en de Algemene Vergadering (AV) voor besluitvorming aangeboden. Het huidige begrotingsproces is geïllustreerd in onderstaande figuur (waarbij 't' het huidige jaar, 2023, is).

De bespreking van de kaderbrief markeert, zoals hiervoor geschetst, de start van het begrotingsproces 2024 van de vereniging. In de kaderbrief worden inhoudelijke en financiële ontwikkelingen beschreven die worden betrokken bij de verdere uitwerking tot de Begroting 2024. De kaderbrief biedt provincies een vroegtijdig inzicht dat betrokken kan worden bij de eigen provinciale begrotingsvoorbereiding, zowel financieel technisch als inhoudelijk, zowel binnen Gedeputeerde Staten (GS) als met Provinciale Staten (PS).

De Kaderbrief 2024 wordt tegelijkertijd aangeboden en besproken met de Voorjaarsnota (VJN) 2023, zodat ook direct een relatie gelegd wordt welke wijzigingen uit de Voorjaarsnota (VJN) eventueel doorwerken naar de Kaderbrief. Het bestuur van uw vereniging heeft beide stukken besproken in haar vergadering van 13 april 2023 en biedt beide stukken nu ter bespreking aan de AV aan.

De kaderbrief is een instrument dat door GS gebruikt kan worden in het eigen begrotingsproces, en om het gesprek met PS aan te gaan over de nut en noodzaak van en de bijdrage van de samenwerking met de andere 11 provincies aan verschillende beleidsdoelstellingen van de eigen provincie: "waarom werken wij samen met de andere provincies t.a.v. deze doelstelling, wat kost het en wat levert het ons op?"

Bij het IPO-bureau gaat het vooral om beleidskeuzes ten aanzien van de belangenbehartiging. Bij IPO-BIJ12 gaat het over de uitvoering en ondersteuning van opdrachten van de gezamenlijke provincies. In alle gevallen betreft het werkzaamheden die bij het IPO-bureau en/of IPO-BIJ12 zijn of worden ondergebracht om op deze wijze de gedeelde provinciale opgaves efficiënter en effectiever te realiseren.

De intensiteit waarmee de Kaderbrief 2024 op de Provinciehuizen besproken wordt zal, gelet op het formatieproces na de Statenverkiezingen 2023, mogelijk minder zijn. Mede hierop anticiperend heeft het bestuur in 2022 besloten tot het opstellen van een inhoudelijk

Op 27 juni 2023

Kaderbrief 2024

beleidsarme kaderbrief 2024. In deze kaderbrief is alleen datgene toegelicht wat een financiële aanpassing vraagt ten opzichte van de begroting 2023.

Voor 2024 geldt voor de begroting voor het IPO-bureau een afname van € 1,6 miljoen. Dit is het gevolg van een andere financiering van het Kennisplatform verkeer en vervoer minus de benodigde extra gelden voor de loon- en prijscompensatie. Voor 2024 geldt voor IPO-BIJ12 een verhoging van de provinciale bijdrage met € 15,1 miljoen. Ruim € 10 miljoen betreft de open-einde-regeling faunaschade, voorts een kleine € 2 miljoen voor indexering van loon en materieel en net als in de Voorjaarsnota (VJN) is budget voorzien voor de noodzakelijke verbetering en vernieuwing van de (functionaliteiten van de) technische applicaties die in opdracht van de provincies gerealiseerd worden.

Het bestuur van uw vereniging hecht eraan dat uw Staten goed betrokken zijn bij de gezamenlijkheid van de twaalf provincies via onze vereniging. Gelet op de formatieonderhandelingen, en de lopende uitvraag naar een afvaardiging van de Staten voor de AV van onze vereniging, kan dat wellicht een extra uitdaging geven. Om hieraan zoveel mogelijk tegemoet te komen heeft het bestuur van uw vereniging besloten voor deze kaderbrief niet alleen het document vrij te geven voor het gesprek tussen PS en GS in de provincies, maar ook ter bespreking te agenderen op de AV-vergadering van juni. Provinciale Staten heeft op deze manier – in deze overgangperiode na de verkiezingen - twee mogelijkheden om de gevoelens/standpunten vanuit danwel namens uw Staten in te brengen. Door uw inbreng mee te geven aan het zittende College van GS met het verzoek dit in te brengen in de IPO-bestuursvergadering of door uw inbreng aan de vertegenwoordiging namens uw Staten in de AV-vergadering van juni mee te geven. In beide gevallen kan het IPO-bestuur de inbreng wegen in de verdere voorbereiding van de begroting.

Financieel Beeld

Uit deze kaderbrief blijkt wat het indicatieve financiële volume is van IPO-Bureau en IPO-BIJ12 voor het komend begrotingsjaar. Vertrekpunt hierbij is de door de Algemene Vergadering goedgekeurde Meerjarenraming 2024-2026. Vervolgens is hieraan het totaal van de voorstellen uit de Voorjaarsnota 2023 en deze kaderbrief toegevoegd. De totale indicatieve omvang van de Begroting 2024 is dan het resultante hiervan en is weergegeven in onderstaande tabel.

	2023	2024	2025	2026	2027
I. Begroting IPO-bureau					
A. Omvang BGR 2023 incl. MJR (goedgekeurd)	29.430	29.335	29.904	30.553	30.553
1. Effect Voorjaarsnota 2023 voor 2023	0				
Doorwerking meerjarig effect VJN2023		0	0	0	0
B. Omvang BGR 2023 en MJR incl. VJN 2023	29.430	29.335	29.904	30.553	30.553
Totaal effect Kaderbrief 2024		-1.588	-1.453	-942	-86
C. Omvang BGR 2023 en MJR incl. KB2024	29.430	27.747	28.451	29.611	30.467
II. Begroting IPO-BIJ12					
Omvang BGR 2023 incl. MJR (goedgekeurd)	85.837	84.534	82.734	82.694	82.694
1. Effect Voorjaarsnota 2023 voor provincies	865				
Diverse baten in 2023	6.457				
Doorwerking meerjarig effect VJN2023		134	134	134	134
B. Omvang BGR 2023 en MJR incl. VJN 2024	93.159	84.668	82.868	82.828	82.828
Totaal effect Kaderbrief 2024		14.933	13.476	13.476	13.238
C. Omvang BGR 2023 en MJR incl. KB2024	93.159	99.601	96.344	96.304	96.066
Effect op provinciale bijdrage					
IPO-bureau	0	-1.588	-1.453	-942	-86
IPO-BIJ12	865	15.065	13.608	13.608	13.370
Totaal mutaties	865	13.477	12.155	12.666	13.284

x € 1.000

Op 27 juni 2023

Kaderbrief 2024

Risico's / kanttekeningen

De voor 2024 aanvullend voorgestelde uitgaven hebben voor het overgrote deel (namelijk ruim 10 miljoen) betrekking op een onontkoombare open-einde-regeling. Het niet doorvoeren van indexering van o.a. lonen zou feitelijk neerkomen op een indirecte bezuiniging omdat we als werkgever vanzelfsprekend de landelijk gemaakte CAO-afspraken volgen. De voorgestelde begrotingswijzigingen ten aanzien van de applicaties zijn noodzakelijk voor de continuïteit van de dienstverlening aan de provincies en ook vanuit beveiligingsoogpunt urgent.

Voorstel/gevraagd besluit

Aan de Algemene Vergadering wordt door uw bestuur voorgesteld de kaderbrief te bespreken en daarbij eventuele aandachtspunten namens uw Staten mee te geven in de AV-vergadering danwel aan uw College van GS zodat deze aandachtspunten door het bestuur gewogen kunnen worden in de voorbereiding van de Begroting 2024.

Rol en positie kaderbrief in herziene P&C-cyclus 2025

Op dit moment vindt de uitwerking plaats van de aanbevelingen uit het AEF-rapport 'Naar meer slagvaardigheid'. Het traject heeft als doel de slagvaardigheid van onze vereniging nog verder te versterken. Deze uitwerking, waarover het bestuur met uw AV ook opnieuw separaat in gesprek zal gaan, heeft zo mogelijk ook gevolgen voor de werkwijze van de vereniging. De opzet van onze P&C-cyclus en -producten maakt onderdeel uit van het verbeteren van de werkwijze van de vereniging. In de afgelopen Statenperiode zijn hiervoor ook belangrijke stappen gezet, samen met ook een klankbordgroep uit de AV. Het bestuur heeft de ambitie om, na beraadslaging hieromtrent met uw AV, voor het begrotingsjaar 2025 (dat start in Q2 van 2024) verbetervoorstellen rondom de P&C-cyclus en -producten te doen. De functie en plek van de kaderbrief in de gehele P&C-cyclus maakt nadrukkelijk onderdeel uit bij de evaluatie en de eventueel daaruit voortvloeiende verbetervoorstellen. Indachtig deze ambitie kan de kaderbrief en het begrotingsjaar 2024 worden gezien als een overgangsjaar op weg naar een verbeterde P&C-cyclus die bijdraagt aan een slagvaardiger IPO vereniging.

Planning en vervolgstappen kaderbrief 2024

Het complete besluitvormingsproces voor het begrotingsjaar 2024 ziet er als volgt uit:

13 april	Concept-kaderbrief 2024 door IPO-bestuur besproken en bestuurlijk besluit tot vrijgave als gespreksnotitie voor het gesprek tussen GS en PS.
20 april	Ter informatie aanbieden van de kaderbrief aan de leden van de Algemene Vergadering; dit staat los van de provinciale doorgeleiding naar/bespreking in de Staten. Voor het meegeven van de aandachtspunten namens uw Staten via de lijn van de colleges van GS kunt u rekening houden met de bestuursvergadering van 8 juni, voor het meegeven van de aandachtspunten namens uw Staten in de AV-vergadering kunt u rekening houden met de AV-vergadering van 27 juni.
15 mei	Technische briefing Statenleden jaarstukken 2022, voorjaarsnota 2023 en kaderbrief 2024.
20 juni	Technische briefing Statenleden jaarstukken 2022, voorjaarsnota 2023 en kaderbrief 2024.
27 juni	AV-vergadering (besluitvorming jaarstukken 2022, besluitvorming voorjaarsnota 2023, bespreking kaderbrief 2024)
6 juli	IPO-bestuur bespreking conceptbegroting 2023 IPO-bureau en IPO-BIJ12, en weging van de aandachtspunten uit de Staten.
7 september	Vaststellen begroting 2024 IPO-bureau en IPO-BIJ12 door bestuur.

Op 27 juni 2023

Kaderbrief 2024

19 september	Verzending vastgestelde begroting 202 IPO-bureau en IPO-BIJ12 aan de leden van de Algemene Vergadering
30 oktober	Technische briefing Statenleden begrotingsstukken 2024
7 november	Besluitvorming AV begroting 2024 IPO-bureau en IPO-BIJ12 inclusief de meerjarenraming.

Bijlagen

1. Kaderbrief 2024

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Kaderbrief 2024

Werkt voor provincies

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding.....	3
Hoofdstuk 2 Uitgangspunten voor de begroting 2024	5
Hoofdstuk 3 IPO-bureau.....	9
1. Ruimtelijke Ontwikkeling waardoor water en wonen.....	10
2. Milieu, Energie en Klimaat.....	11
3. Vitaal Platteland.....	12
4. Mobiliteit.....	15
5. Regionale Economie.....	16
6. Cultuur en erfgoed.....	17
7. Financiën en Openbaar bestuur	18
8. Werkgeverszaken.....	19
9. Verenigingszaken.....	20
10. Digitalisering.....	21
11. Bestuurszaken.....	22
12. Financieel totaalbeeld IPO-bureau.....	24
Hoofdstuk 4 IPO - BIJ12.....	26
1. Profiel IPO-BIJ12.....	29
2. Directie en Bedrijfsvoering.....	29
3. Expertiseteam Stikstof en Natura 2000.....	30
4. Natuurinformatie en Natuurbeheer.....	30
5. Faunazaken.....	31
6. GBO-provincies.....	33
Hoofdstuk 5 Wijzigingen begroting 2024.....	36
Bijlage 1. Indicatie bijdrage 2024 per provincie voor IPO bureau.....	38
Bijlage 2. Indicatie bijdrage 2024 per provincie voor IPO-BIJ12 Faunaschade.....	39
Bijlage 3. Indicatie bijdrage 2024 per provincie voor IPO-BIJ12.....	39
Bijlage 4. Afkortingen overzicht.....	40

Hoofdstuk 1

Inleiding

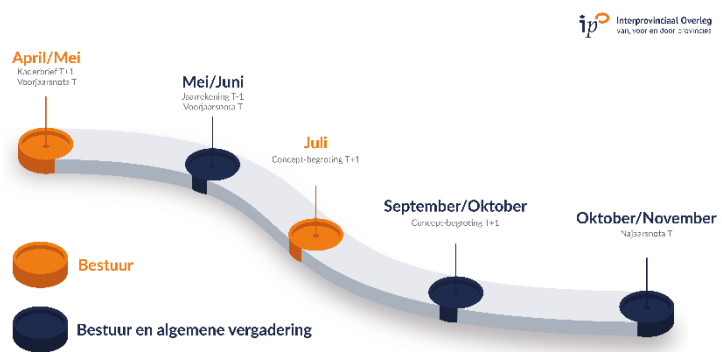
Doel en structuur van de kaderbrief

De kaderbrief vormt de basis voor de nieuw op te stellen begroting 2024 van de IPO Vereniging: het IPO-bureau en IPO-BIJ12.

In de kaderbrief 2024 zijn ontwikkelingen benoemd die aanvullend zijn op de meerjarenraming 2024-2026. De meerjarenraming 2024-2026 is onderdeel van de vastgestelde [Begroting 2023](#). Met de opgenomen financiële doorvertaling van genoemde ontwikkelingen geeft de kaderbrief 2024 een eerste financiële vertaling voor het komend begrotingsjaar.

Plaats kaderbrief in de Planning & Control cyclus

In de P&C-cyclus plant, stuurt en verantwoordt het bestuur van de vereniging de uitvoering van de werkzaamheden die de samenwerkende provincies hebben belegd bij de vereniging van de gezamenlijke provincies (IPO), bestaande uit IPO-bureau en IPO-BIJ12. De kaderbrief is het eerste document in de P&C-cyclus voor het begrotingsjaar 2024. Het is een instrument dat gebruikt kan worden door Gedeputeerde Staten (GS) in hun eigen begrotingsproces, om het gesprek met Provinciale Staten (PS) aan te gaan over de nut en noodzaak van en de bijdrage van de samenwerking met de andere 11 provincies aan verschillende beleidsdoelstellingen van de eigen provincie: “waarom werken wij samen met de andere provincies op t.a.v. deze doelstelling, wat kost het en wat levert het ons op?” Dat gesprek tussen GS en PS kan worden gevoerd via de in de individuele provincies geijkte manier: in de plenaire vergadering; via beleidscommissies of andere vormen.

Leeswijzer kaderbrief 2024

In hoofdstuk 2 zijn ontwikkelingen en onderwerpen opgenomen die de gehele IPO Vereniging aan gaan en derhalve van invloed zijn op de begroting van zowel het IPO-bureau als IPO-BIJ12. Dit zijn de uitgangspunten voor de kaderbrief van zowel IPO-BIJ12 als IPO-bureau. De hoofdstukken 3 en 4 bevatten de ontwikkelingen voor het komende begrotingsjaar van IPO-bureau en IPO-BIJ12. In hoofdstuk 5 worden de financiële ontwikkelingen voor de begroting 2024 samengevat en zijn de provinciale bijdragen opgenomen.

Hoofdstuk 2

Uitgangspunten voor de begroting 2024

Verkiezingen Provinciale Staten 2023

In maart 2023 zijn er verkiezingen geweest voor Provinciale Staten. Dit betekent dat het IPO-bestuur de kaderbrief 2024 vaststelt aan de vooravond van de nodige wisselingen in IPO-bestuur, BAC's, bestuurlijke kopgroepen, etc. Ook in de samenstelling van de Algemene Vergadering (AV) zullen de nodige wisselingen aan de orde zijn. Om deze reden is ervoor gekozen om in voorliggende kaderbrief geen grote beleidswijzigingen of accentverschuivingen ten opzichte van de vastgestelde meerjarenraming 2024 e.v. op te nemen. De kaderbrief bouwt voort op eerder genomen besluiten en bevat alleen onontkoombare ontwikkelingen of de doorwerking van eerder genomen bestuurlijke besluiten.

Meerjarenraming 2024-2026 als basis

In de kaderbrief 2024 zijn ontwikkelingen benoemd die aanvullend zijn op de vastgestelde meerjarenraming 2024-2026. De meerjarenraming 2024-2026 is onderdeel van de [Begroting 2023](#) en voor zover bekend al onderdeel van de provinciale meerjarenbegrotingen. Doorlopende werkzaamheden die al onderdeel zijn van de jaarschijf 2024 uit de lopende begroting zijn in voorliggende kaderbrief dus niet nog eens opgenomen.

Focus in de samenwerking

Het IPO-bestuur heeft in 2022 het traject 'focus in de samenwerking' gestart. Bureau AEF heeft een advies aan het bestuur opgesteld. Na bespreking in de Staten en de Algemene Vergadering (AV) heeft het bestuur in maart 2023 besloten om:

1. kennis te nemen van het adviesrapport 'Naar meer slagvaardigheid' en de analyses te onderschrijven;
2. de 'laaghangend fruit'-maatregelen die passen bij scenario 0 te implementeren en daar waar nodig de interne werkwijze binnen de provincie op in te richten;
3. de algemeen directeur de opdracht te geven om in de bestuursvergadering van 11 mei 2023 met voorstellen te komen die invulling geven aan scenario 1 en daarbij scenario's 2 en 3 nader te verkennen.

Beleidskeuzes voor begrotingsjaar 2023 e.v.

Voor de begroting 2023 zijn er bestuurlijke prioriteiten gesteld en keuzes gemaakt die een effect hebben (gehad) op de meerjarenbegroting van IPO. De programma's Cultuur & Erfgoed en Kwaliteit Openbaar Bestuur (KOB) zijn, om een voorbeeld te noemen, in de begroting 2023 voor het laatst opgenomen en komen financieel vooralsnog – in lijn met het bestuursbesluit hierover - niet terug in de meerjarenbegroting 2024 e.v. In voorliggende kaderbrief, die de meerjarenbegroting 2024 – 2026 als uitgangspunt hanteert, komen deze programma's tekstueel wel aan de orde maar blijven ze financieel vooralsnog buiten de begroting 2024 e.v. Het nieuwe IPO-bestuur zal, mede op basis van de uitgebrachte adviezen van BAC's en bestuurlijke kopgroepen, en in samenhang met de uitwerking van het traject 'Focus in de samenwerking' door de algemeen directeur een nadere afweging maken over de taken en beleidsopgaven van het IPO voor 2024 en verder. Bij die afweging, voorzien rond de zomer 2023, zullen expliciet de financiële consequenties moeten worden meegewogen. De bestuursbesluiten zullen vervolgens in de (concept) begroting 2024 worden verwerkt.

IPSN

Tot en met de begroting 2023 is het programma IPSN opgenomen onder het programma Vitaal Platteland (VP). Met ingang van de begroting 2024 zal het IPSN als een apart programma worden gepresenteerd. Dit is overeenkomstig de zelfstandige opdracht van het programma en verbetert de verantwoording over en inzichtelijkheid in de binnen het programma uitgevoerde activiteiten op het stikstofdossier ten behoeve van de provincies.

Verdeelsleutels

In 2022 is gestart met het opstellen van een nieuwe methodiek voor de doorberekening van de lasten aan provincies. Dit heeft geleid tot een voorstel voor het hanteren van één verdeelsleutel voor alle onderdelen van de IPO-vereniging per begrotingsjaar 2024. Dit model is opgebouwd uit het gewogen gemiddelde van alle bijdragen van IPO-BIJ12 (percentage totale bijdrage IPO-BIJ12) gecombineerd met het IPO-bureau-verdeelpercentage. Deze beide percentages zijn verworven tot één integraal percentage (mengpercentage IPO-bureau/IPO-BIJ12).

Het IPO-bestuur heeft in maart 2023 met dit voorstel ingestemd. Voor de begroting 2024 van IPO-bureau en IPO-BIJ12 zal deze nieuwe verdeel methodiek gehanteerd worden. Deze nieuwe methodiek zal niet leiden tot een wijziging van de nominale bijdrage per provincie aan de totale begroting van de IPO-vereniging.

Loon- en prijscompensatie

Voor de indexatie maken we gebruik van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB), zoals opgenomen in de kernegegevenstabel raming maart 2023 (CEP 2023). Op basis hiervan indexeren we in 2024 de personele budgetten met 5,2%¹ en de materiële budgetten met 3,9%².

Financieel beeld kaderbrief

Uit deze kaderbrief blijkt wat het indicatieve financiële volume is van IPO-bureau en IPO-BIJ12 voor het komend begrotingsjaar 2024 en voor de jaren daarna. Dit volume is in de volgende tabel opgenomen.

	2023	2024	2025	2026	2027
I. Begroting IPO-bureau					
A. Omvang BGR 2023 incl. MJR (goedgekeurd)	29.430	29.335	29.904	30.553	30.553
1. Effect Voorjaarsnota 2023 voor 2023	0				
Doorwerking meerjarig effect VJN2023		0	0	0	0
B. Omvang BGR 2023 en MJR incl. VJN 2023	29.430	29.335	29.904	30.553	30.553
Totaal effect Kaderbrief 2024		-1.588	-1.453	-942	-86
C. Omvang BGR 2023 en MJR incl. KB2024	29.430	27.747	28.451	29.611	30.467
II. Begroting IPO-BIJ12					
Omvang BGR 2023 incl. MJR (goedgekeurd)	85.837	84.534	82.734	82.694	82.694
1. Effect Voorjaarsnota 2023 voor provincies	865				
Diverse baten in 2023	6.457				
Doorwerking meerjarig effect VJN2023		134	134	134	134
B. Omvang BGR 2023 en MJR incl. VJN 2024	93.159	84.668	82.868	82.828	82.828
Totaal effect Kaderbrief 2024		14.933	13.476	13.476	13.238
C. Omvang BGR 2023 en MJR incl. KB2024	93.159	99.601	96.344	96.304	96.066
Effect op provinciale bijdrage					
IPO-bureau	0	-1.588	-1.453	-942	-86
IPO-BIJ12	865	15.065	13.608	13.608	13.370
Totaal mutaties	865	13.477	12.155	12.666	13.284

x € 1.000

Naar de begroting 2024

¹ Kernegegevenstabel, regel "Loonvoet sector overheid"

² Kernegegevenstabel, regel "Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)"

13 april 2023

De kaderbrief bevat de beleidsinhoudelijke en financiële uitgangspunten voor het komende begrotingsjaar. Voor voorliggende kaderbrief 2024 is, zoals hierboven uiteengezet is, gekozen voor een voornamelijk financieel-technische benadering. De begroting 2024 zal mede bepaald worden door nadere bestuurlijke besluitvorming over de Focus in de Samenwerking en mogelijk ook door beleidsinhoudelijke en financiële keuzes of her-prioritering van het nieuwe bestuur.

Financiële consequenties van bestuursvoorstellen, bijvoorbeeld ten aanzien van Focus in de Samenwerking maar mogelijk ook andere voorstellen, zullen helder moeten zijn. Besluiten van het bestuur met consequenties voor de begroting 2024 en verder zullen in de (concept) begroting 2024 worden verwerkt. Direct na de zomer wordt de begroting 2024 aan het IPO-bestuur aangeboden.

Hoofdstuk 3

IPO-bureau

1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen

In de begroting zijn voor ROWW zes beleidsopgaves opgenomen:

- 1.1 Ruimtelijke ontwikkeling
- 1.2 Water
- 1.3 Wonen
- 1.4 Implementatie Omgevingswet
- 1.5 Beheerbijdrage Digitaal Stelsel Omgevingswet
- 1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumentarium.

1.2 Beleidsopgave water

In het BO IHW is besloten om het waterkwaliteitsportaal de komende jaren te vervangen, want het huidige systeem is aan het eind van zijn technische levensduur. Van deze vernieuwing hebben ook provincies profijt ten aanzien van gebruiksgemak voor invoergegevens grondwater in kader van KRW, grip op de uitvoering van maatregelen uit stroomgebied beheersplannen en het leidt tot lagere beheerlasten op termijn. Dit vraagt om een investering van 350.000 euro per jaar voor de jaren 2024 en 2025, waaraan het IPO dan 38.000 euro conform de verdeelsleutel aan bijdraagt. Wij dekken deze extra lasten uit het budget voor nieuw beleid (zie programma 11).

Lasten 2023-2027

Beleidsopgave	VJN 2023	Kaderbrief			
		2024	2025	2026	2027
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling					
1.2 Water	38	38	38		
1.3 Wonen					
1.4 Implementatie Omgevingswet					
1.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet					
1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumentarium					
Totaal	38	38	38	0	0

x € 1.000

2. Milieu, Energie en Klimaat

In de begroting zijn voor Milieu, Energie en Klimaat 11 beleidsopgaves opgenomen:

- 2.1 Gezonde leefomgeving
- 2.2 Circulaire Economie
- 2.3 Klimaat en Energie
- 2.4 Omgevingsveiligheid
- 2.5 VTH-stelsel en Omgevingswet
- 2.6 Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal.
- 2.7 Coördinatie Klimaatakkoord
- 2.9 Regionale Energie Strategie 2.0
- 2.11 Industrie en bedrijventerreinen
- 2.12 Warmtetransitie
- 2.13 Energie-infrastructuur.

Lasten 2023-2027

Beleidsopgave	VJN 2023	Kaderbrief			
		2024	2025	2026	2027
2.1 Gezonde leefomgeving					
2.2 Circulaire Economie					
2.3 Klimaat en Energie					
2.4 Omgevingsveiligheid					
2.5 VTH-stelsel en Omgevingswet					
2.6 Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal					
2.7 Coördinatie Klimaatakkoord					
2.9 Regionale Energie Strategie 2.0					
2.11 Industrie en bedrijventerreinen					
2.12 Warmtetransitie					
2.13 Energie-infrastructuur					
Totaal	0	0	0	0	0

x € 1.000

3. Vitaal Platteland

In de begroting zijn voor Vitaal platteland negen beleidsopgaves opgenomen:

- 3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
- 3.2 Duurzame Landbouw
- 3.3 Klimaatakkoord Landbouwgebruik
- 3.4 Programma Natuur
- 3.5 Natuurwetgeving
- 3.6 Faunabeheer
- 3.7 Natuurbeleid
- 3.8 EU-Biodiversiteit en Natura2000
- 3.9 Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN)

3.2 Duurzame Landbouw

Landbouw is een majeur thema dat raakt aan verschillende provinciale kerntaken. De interprovinciale inzet op landbouwbeleid is lange tijd op een basisniveau is ingevuld. Komende jaren zal het thema echter om meer inzet vragen.

Er vindt een grote verschuiving plaats in de rol- en verantwoordelijkheidsverdeling bij het landbouwbeleid tussen Rijk en provincies. Lange tijd lag het landbouwbeleid voornamelijk bij het Rijk. Waar het natuurbeleid werd gedecentraliseerd behield het Rijk bij landbouw in hoofdlijn de sturing op ontwikkeling en uitvoering van het landbouwbeleid. Die verdeling verschuift sterk. De gebiedsgerichte en regionale aanpak, gekoppeld aan andere opgaven als klimaat, natuur, water en vermindering van stikstofuitstoot, zorgen voor een steeds nadrukkelijker rol en verantwoordelijkheid voor provincies in het landbouwbeleid. De verwachting is dat die rol in het NSP-GLB, het Landbouwakkoord en het NPLG nadere uitwerking krijgt.

Die verschuiving vraagt om nadere uitwerking en concretisering van afspraken, standpuntbepaling en belangenbehartiging, ook op gebied van EU- en nationale regelgeving die vragen om een stevigere inzet (bijvoorbeeld aanpassing mestwetgeving, nieuwe regels voor gewasbescherming). Ook voor het NSP-GLB is er sprake van een nieuwe governance met een nadrukkelijker rol voor het IPO.

Bovengeschetste ontwikkeling betekent dat de IPO-organisatie een grotere inzet (capaciteit, werkbudget en beschikbare kennis) zal moeten leveren op het landbouwdossier dan voorheen. De afgelopen jaren was er sprake van extra budget voor de inhuur van extra menskracht (2 fte) voor de ontwikkeling van het GLB. Met de afronding van de ontwikkeling van het GLB is dat budget komen te vervallen. Daardoor moet het IPO momenteel met een kleinere bezetting invulling geven aan een opgave die groeit. Dit wordt deels ingevuld door een groter beroep te doen op provinciale capaciteit. Daarbij is ook meermaals gebleken dat het voor provincies niet altijd haalbaar is om capaciteit te leveren voor de gezamenlijke landbouwopgaven.

Deze ontwikkelingen betekenen dat er een noodzaak zal zijn om extra landbouwcapaciteit binnen de IPO-organisatie te organiseren. Op basis van de afspraken, die naar verwachting in het Landbouwakkoord dan wel NPLG worden gemaakt, zal in beeld worden gebracht welke extra inzet noodzakelijk is.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2024

Provincies kunnen zich gezamenlijk onvoldoende voorbereiden op de ontwikkelingen en uitdagingen op het landbouwdossier en kunnen zich onvoldoende voorbereiden op ontwikkelingen in Den Haag, en op de beleidsinvulling die van provincies wordt verwacht. Dat zet ook druk op invulling en haalbaarheid van het provinciale beleid, waaronder de provinciale gebiedsprogramma's.

3.6 Faunabeheer

Het faunabeheer heeft meer dan ooit maatschappelijke aandacht, bijvoorbeeld door de komst van de wolf. Enerzijds leidt dit ertoe dat provincies meer tijd willen nemen om te komen tot een nieuw interprovinciaal wolvenplan, anderzijds verschillen provincies van mening over de wenselijkheid van de aanwezigheid en beschermbaarheid van de wolf en de aan het Rijk af te geven signalen daarover.

Er is extra urgentie op dit dossier gekomen door veranderingen in de systematiek van faunabeheer, onder meer door het sluiten van de jacht op schadeveroorzakende diersoorten als haas en konijn (n.a.v. aangenomen motie Tweede Kamer) en mogelijk in de toekomst ook voor houtduif en wilde eend.

Wat de financiële consequenties hiervan zullen zijn (directe schadevergoeding door toegenomen schade en uitvoeringskosten voor schadebestrijding en populatiebeheer) is nog niet in beeld gebracht (primaire verantwoordelijkheid tot impact-analyse ligt bij LNV) maar de verwachting is dat dit in de tientallen miljoenen per jaar kan gaan lopen. Indien blijkt dat extra inzet noodzakelijk is dan is de verwachting dat dit door provincies niet uit reguliere inzet menskracht geleverd kan worden, en dat aanvullende provinciale inzet noodzakelijk is. Daarnaast is de landelijke vrijstelling voor het beheer van de vos door de bestuursrechter vernietigd, hetgeen tot veel onduidelijkheid ten aanzien van de geldigheid van de vrijstelling voor andere soorten heeft geleid.

Strategische inzet faunabeheer o.a. t.b.v. beheersbaar houden van (kosten) faunaschade is een thema waarop provincies samen willen werken en daarom is dit ook een terugkerend thema in de BAC VP. Beheersbaarheid c.q. terug dringen kosten faunaschade is een langlopend thema, waar o.a. in wordt voorzien door verkenning naar alternatieve drempel-systematiek (eigen risico agrariër), getrokken door IPO-BIJ12 (oplevering voorzien in de loop van 2023).

Vooralsnog is het uitgangspunt dat de uitwerking van deze onderdelen via de bestaande begroting van Vitaal Platteland en IPO-BIJ12 wordt gerealiseerd. Indien extra capaciteit of inzet alsnog noodzakelijk blijkt te zijn dan zal dit in het kader van de P&C-cyclus in beeld worden gebracht.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2024

Als bestaande capaciteit onvoldoende blijkt zal in de BAC VP een nadere prioritering moeten worden bepaald. Dit kan er bijvoorbeeld toe leiden dat gezamenlijke inzet op het beheersbaar houden van faunaschade pas op een later moment ingevoerd kan worden.

3.8 EU-biodiversiteit en Natura 2000

In EU-verband wordt gewerkt aan nieuwe kaders ten aanzien van natuurbescherming en natuurherstel. Met name een mogelijke uitbreiding van het verslechteringsverbod buiten Natura2000 kan grote invloed hebben op provinciale beleidsinvulling. Rijk en provincies zitten inhoudelijk op één lijn over de onwenselijkheid van een dergelijk verslechteringsverbod maar de lidstaat Nederland staat daar binnen Europa alleen in. Met LNV wordt gekeken naar alternatieven voor een vergunningstelsel om invulling te geven aan een eventueel verslechteringsverbod buiten Natura2000.

Tegelijkertijd is duidelijk dat implementatie van deze verordening om extra inzet zal vragen van de lidstaat, en daarmee ook van provincies, gezien hun beleids- en uitvoeringsverantwoordelijkheid voor het natuurbeleid.

De consequenties van de verordening, de extra inzet die nodig is op belangenbehartiging en gezamenlijke standpuntbepaling, en voor de implementatie van de verordening zal nog verder

13 april 2023

worden uitgewerkt. Indien hiervoor extra capaciteit of inzet noodzakelijk is dan zal dit in het kader van de P&C-cyclus in beeld worden gebracht.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2024

Provinciale inzet zal beperkt worden ingebracht, waardoor de implementatie van de wetgeving voor individuele provincies mogelijk tot extra inzet zal leiden.

3.9 Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN)

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven zal het IPSN met ingang van de begroting 2024 als apart programma worden gepresenteerd.

Lasten 2023-2027

Beleidsopgave	VJN 2023	Kaderbrief			
		2024	2025	2026	2027
3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid					
3.2 Duurzame Landbouw					
3.3 Klimaatakkoord Landbouwgebruik					
3.4 Programma Natuur					
3.5 Natuurwetgeving					
3.6 Faunabeheer					
3.7 Natuurbeleid					
3.8 Natura 2000 en EU-Biodiversiteit					
3.9 Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur					
Totaal	0	0	0	0	0

x € 1.000

4. Mobiliteit

In de begroting zijn voor Mobiliteit zes beleidsopgaves opgenomen:

- 4.1 Duurzame Mobiliteit
- 4.2 Openbaar vervoer
- 4.3 Verkeersveiligheid
- 4.4 Fiets
- 4.5 KpVV
- 4.6 Goederenvervoer & Logistiek.

4.5 KpVV

Het IPO-bestuur heeft 9 februari 2023 besloten het KpVV-programma per 1 januari 2024 via een begrotingssubsidie te financieren. De begrotingssubsidies worden door de provincies direct aan CROW-KpVV verstrekt. Dit heeft als gevolg dat de begroting van het IPO in 2024 niet meer zal worden belast met het hiermee verbonden budget van 1,8 miljoen.

Lasten 2023-2027

Beleidsopgave	VJN 2023	Kaderbrief			
		2024	2025	2026	2027
4.1 Duurzame Mobiliteit					
4.2 Openbaar vervoer					
4.3 Verkeersveiligheid					
4.4 Fiets					
4.5 Kennisplatform Verkeer en Vervoer		-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
4.6 Goederenvervoer & Logistiek					
Totaal	0	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800

x € 1.000

5. Regionale economie

In de begroting zijn voor Regionale economie zes beleidsopgaves opgenomen:

- 5.1 Agenda Samenhangend Investeren
- 5.2 Regionale Arbeidsmarkt, Human Capital
- 5.3 Circulaire Economie
- 5.4 Europees Regionaal Beleid
- 5.5 Digitalisering Regionale Economie
- 5.7 Ruimtelijke economie

Er zijn geen bijzonderheden voor dit programma.

Lasten 2023-2027

Beleidsopgave	VJN 2023	Kaderbrief			
		2024	2025	2026	2027
5.1 Agenda Samenhangend Investeren					
5.2 Regionale Arbeidsmarkt/Human capital					
5.3 Circulaire Economie					
5.4 Europees regionaal beleid					
5.5 Digitalisering Regionale Economie					
5.7 Ruimtelijke economie					
Totaal	0	0	0	0	0

x € 1.000

6. Cultuur en erfgoed

Voor de begroting 2023 zijn er bestuurlijke prioriteiten gesteld en keuzes gemaakt die een effect hebben op de meerjarenbegroting van IPO. Het programma Cultuur & Erfgoed is financieel niet opgenomen in de meerjarenbegroting 2024 e.v. Cultuur & Erfgoed maakt derhalve geen deel uit van deze (financieel-technisch ingestoken) kaderbrief. Het nieuwe bestuur zal echter nog wel een nadere afweging maken over de taken en beleidsopgaven van het IPO voor 2024 en verder. Cultuur & Erfgoed maakt onderdeel uit van deze nadere bestuurlijke afweging. Dit is in lijn met de bestuurlijke afspraken rondom de focus in de samenwerking, zoals hiervoor ook aangegeven.

Lasten 2023-2027

Niet van toepassing

7. Financiën en Openbaar bestuur

Het voorstel is om dit programma in de begroting 2024 te hernoemen naar Financiën en Openbaar bestuur. Binnen dit programma brengen we in de begroting 2024 dan taken onder die samenhangen met consultaties en wetgevingstrajecten en onderwerpen/activiteiten die inzetten op versterking en waarborging van goede interbestuurlijke verhoudingen in het openbaar bestuur in Nederland. Ook de financiële afhandeling van de compensatie Zeeland tot – conform de bestuurlijke afspraak – de implementatie van de herijking van het verdeelmodel Provinciefonds brengen we vanaf de begroting 2024 onder in dit programma. Hiermee gaat het om de huidige begrotingsonderdelen 7.1, 7.2.2, 7.4 en 10.4. Er is met deze wijziging in de indeling van de begroting 2024 geen sprake van financiële bijstelling van de begroting.

Het huidige programma 7: Kwaliteit openbaar bestuur in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting zoals we die tot op heden kennen, telt vijf beleidsopgaves:

- 7.1 Consultatie- en wetgevingstrajecten
- 7.2 Lerend netwerk en uitwisseling ‘best practices’
- 7.4 Overheidsfinanciën
- 7.5 Vitale vereniging
- 7.6 Europa

Lasten 2023-2027

Beleidsopgave	VJN 2023	Kaderbrief			
		2024	2025	2026	2027
7.1 Consultatie- en wetgevingstrajecten					
7.2 Provinciale rol in de ruimte					
7.4 Financiële verhoudingen					
7.5 Vitale vereniging					
7.6 Europa					
Totaal	0	0	0	0	0

x € 1.000

8. Werkgeverszaken

In de begroting zijn voor Werkgeverszaken drie beleidsopgaves opgenomen:

8.1 CAO

8.2 Rechtspositie politiek ambtsdragers en integraliteit

8.3 Ontwikkelen en borgen goed publiek werkgeverschap.

Lasten 2023-2027

Beleidsopgave	Kaderbrief				
	VJN 2023	2024	2025	2026	2027
8.1 CAO					
8.2 Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers					
8.3 Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap					
Totaal	0	0	0	0	0

x € 1.000

9. Verenigingszaken

Het voorstel is om in de begroting 2024 een nieuw programma Verenigingszaken op te nemen. Hieronder scharen we activiteiten als evenementen, bijeenkomsten en vergaderingen in het belang van de gezamenlijkheid, van de samenwerking en van de kennisuitwisseling. Dit betreft bijeenkomsten met en voor de Statenleden, de Algemene Vergadering (AV), de Colleges van Gedeputeerde Staten, de commissies, en het bestuur. Het gaat om de huidige programma's 7.5.1 en 7.5.2 uit de begroting 2023 e.v. De output van het programma 7.5.3. in de lopende begroting was expliciet gericht op de verkiezingen in 2023. Die specifieke doelstelling vervalt voor de begroting 2024. De bijbehorende output voortvloeiend uit de verkiezingen, zoals nieuwe Algemene Vergadering (AV), nieuwe commissies, bestuur, versterkte samenwerking met de Staten ook in 2024 gebaat bij (door-)ontwikkeling. Deze output is integraal onderdeel van de voorziene output bij Verenigingszaken. Er is met deze wijziging in de indeling van de begroting 2024 geen sprake van financiële bijstelling van de begroting.

10. Digitalisering

In de begroting zijn voor de Interprovinciale Digitale Agenda drie beleidsopgaves opgenomen:

10.1 Afhechting programma Interprovinciale Digitale Agenda

10.2 Activiteiten passend in profiel IPO-BIJ12

10.3 Belangenbehartiging digitalisering

De bestuurlijk kopgroep Digitalisering is conform bestuurlijke afspraak en planning begin 2023 opgehouden te bestaan. De taken en opgaven rondom digitalisering zijn hiermee voor provincies vanzelfsprekend niet opeens afgerond. De kopgroep heeft hierover een advies aan het IPO-bestuur opgesteld. Het bestuur zal – in het kader van de uitwerking van AEF – ook nader spreken over de manier waarop taken rondom digitalisering door de provincies zelf en via IPO in de komende jaren worden opgepakt.

Lasten 2023-2027

Beleidsopgave	VJN 2023	Kaderbrief			
		2024	2025	2026	2027
10.1 Afhechting programma Interprovinciale Digitale Agenda					
10.2 Activiteiten passend in profiel BIJ12					
10.3 Belangenbehartiging digitalisering					
Totaal	0	0	0	0	0

x € 1.000

11. Bestuurszaken

Het voorstel is om in de begroting 2024 een nieuw programma Bestuurszaken op te nemen. Hieronder scharen we werkzaamheden ten behoeve van de samenhang en samenwerking tussen de grote transities in de fysieke leefomgeving, mede in samenwerking met de andere koepels en het rijk, inclusief de gebiedsgerichte aanpak. Binnen het kader van deze provinciale rol in de ruimte valt hieronder ook de kennisfunctie en het versterken van het leerproces. Daarnaast brengen we in dit programma de intensivering van de samenwerking tussen IPO en HNP onder. Daaronder valt in elk geval ook de inhoudelijke afstemming met het HNP en de Europese dossiers van de vereniging, de onderlinge afstemming van werkzaamheden en de (gezamenlijke) Europese belangenbehartiging. Hiermee gaat het om de huidige begrotingsonderdelen 7.2.1, 7.2.3 en 7.6. Er is met deze wijziging in de indeling van de begroting 2024 geen sprake van financiële bijstelling van de begroting.

In het programma Overig staan een aantal onderwerpen die niet bij de overige programma's zijn onder te brengen.

11.1 Werkbudget en budget voor nieuw beleid

11.2 Stelpost L&P-compensatie

11.4 Compensatie Zeeland

11.1 Werkbudget en budget voor nieuw beleid

We hebben bij beleidsopgave 1.2 Water aangegeven dat we de hogere lasten binnen die beleidsopgave (€ 38.000 in 2024 en 2025) willen dekken ten laste van het budget voor nieuw beleid. Dat budget is geraamd binnen dit programma. Voor nieuw beleid resteert daarmee in 2024 € 376.000, € 830.000 in 2025 en € 819.000 vanaf 2026.

11.2 Stelpost L&P-compensatie

Voor de indexatie maken we gebruik van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB), zoals opgenomen in de kerngegevensstabel raming maart 2023 (CEP 2023). Op basis hiervan indexeren we in 2024 de personele budgetten met 5,2%³ en de materiële budgetten met 3,9%⁴. In onze meerjarenramingen hebben wij (op basis van de kerngegevens maart 2022) via een stelpost rekening gehouden met een indexatie van 3,6% voor personele budgetten en 2,3% voor materiele budgetten, met uitzondering van de bedrijfsvoering budgetten.

De hogere percentages resulteren ten opzichte van de reeds opgenomen stelpost in een financieel effect van € 0,21 miljoen in 2024 oplopend naar € 1,71 miljoen in 2027. In de Begroting 2024 rekenen wij de indexatie exact door.

Consequenties als niet wordt gehonoreerd bij Begroting 2024

Het niet honoreren van de indexering is feitelijk een bezuiniging. Dit zal op den duur leiden tot het niet kunnen realiseren van de opgaven. Provincies worden via het accres naast volumeontwikkelingen van het Rijksuitgavenniveau tevens gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen.

---

³ Kerngegevensstabel, regel "Loonvoet sector overheid"

⁴ Kerngegevensstabel, regel "Prijs materiele overheidsconsumptie (imoc)"

Lasten 2023-2027

Beleidsopgave	Kaderbrief				
	VJN 2023	2024	2025	2026	2027
11.1 Werkbudget & Budget voor Nieuw Beleid					
* Ten laste van werkbudget	-38				
* Ten laste van budget voor nieuw beleid		-38	-38		
11.2 Stelpost L&P-compensatie		212	347	858	1.714
11.4 Compensatie Zeeland					
Totaal	-38	174	309	858	1.714

x € 1.000

12. Financieel totaalbeeld IPO-bureau

In de voorgaande hoofdstukken komen enkele ontwikkelingen aan de orde waarvan de financiële gevolgen in dit hoofdstuk op programmaniveau samengebracht worden.

Beleidsopgave	VJN 2023	Kaderbrief			
		2024	2025	2026	2027
1. ROWW	38	38	38	0	0
2. Milieu, Energie en Klimaat	0	0	0	0	0
3. Vitaal Platteland	0	0	0	0	0
4. Mobiliteit	0	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
5. Regionale Economie	0	0	0	0	0
6. Cultuur	0	0	0	0	0
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	0	0	0	0	0
8. Werkgeverszaken	0	0	0	0	0
9. Verenigingszaken	0	0	0	0	0
10. Interprovinciale Digitale Agenda	0	0	0	0	0
11. Overig	-38	174	309	858	1.714
Totaal	0	-1.588	-1.453	-942	-86

x € 1.000

Op basis van de bovenstaande tabel kan geconcludeerd worden dat de lasten voor IPO-bureau ten opzichte van de meerjarenraming 2024 gaan afnemen met € 1,6 miljoen. De mutaties binnen de lasten is toegelicht bij de diverse programma's.

Indicatie volume IPO-bureau Begroting 2024

Met deze kaderbrief wordt een indicatie gegeven van het financiële volume van de IPO-bureau voor het komend begrotingsjaar. De indicatie is in het financieel overzicht hierna weergegeven.

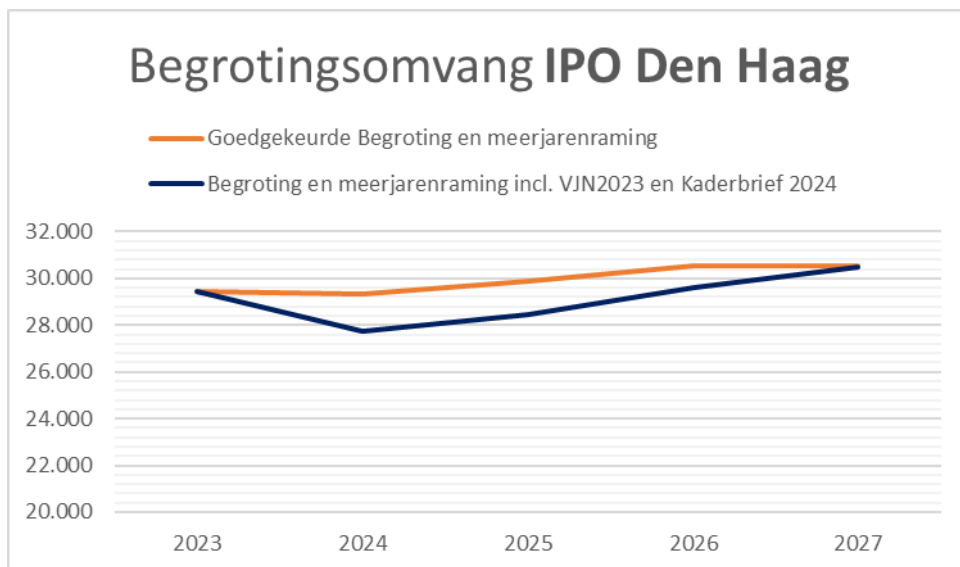
- Vertrekpunt is de goedgekeurde omvang van de Meerjarenraming 2024-2026 bij de IPO Begroting 2023 (zie A.).
- Vervolgens is hieraan het (meerjarig) effect van de voorstellen uit de Voorjaarsnota 2023 toegevoegd (zie 1.). Omdat het effect van de Voorjaarsnota 2023 per saldo budgetneutraal is, wijzigt de omvang van de begroting niet (zie B.).
- Rekening houdend met de totaaleffecten van de voorstellen in deze kaderbrief, ontstaat een indicatie van de begrotingsomvang voor 2024 (€ 27,7 miljoen) (zie C.).

	2023	2024	2025	2026	2027
I. Begroting IPO-bureau					
A. Omvang BGR 2023 incl. MJR (goedgekeurd)	29.430	29.335	29.904	30.553	30.553
1. Effect Voorjaarsnota 2023 voor 2023	0				
Doorwerking meerjarig effect VJN2023		0	0	0	0
B. Omvang BGR 2023 en MJR incl. VJN 2023	29.430	29.335	29.904	30.553	30.553
Totaal effect Kaderbrief 2024		-1.588	-1.453	-942	-86
C. Omvang BGR 2023 en MJR incl. KB2024	29.430	27.747	28.451	29.611	30.467

x € 1.000

In de Begroting 2023 (incl. meerjarenraming 2024-2026) hadden we een grafiek opgenomen waarin het verloop van de Begroting 2023 meerjarig was weergegeven. Aan die grafiek hebben wij het financieel beeld inclusief de gevolgen van de kaderbrief toegevoegd.

Verdeling bijdragen per provincie

In bijlage 1 bij deze kaderbrief is de jaarschijf 2024 vertaald in de bijdragen per provincie voor IPO-bureau. Ter vergelijking is ook het bedrag opgenomen uit de IPO Meerjarenraming 2024-2026.

Hoofdstuk 4

IPO-BIJ12

IPO-BIJ12

Het jaarplan/begroting van IPO-BIJ12 bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Expertiseteam Stikstof en Natura 2000
2. Natuurinformatie en Natuurbeheer
3. Faunazaken
4. Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG)
5. Drugsafvaldumpingen
6. Gemeenschappelijke beheer organisatie (GBO-provincies)
7. Interne organisatie.

Deze kaderbrief bevat onderwerpen en ontwikkelingen die (pas) vanaf 2024 gaan spelen bij IPO-BIJ12 en voor zover ze op dit moment zijn te voorzien. Deels gaat het om ontwikkelingen die zijn gestart in 2022 en/of 2023 en zijn genoemd in de Voorjaarsnota 2023. Voor een aantal van deze ontwikkelingen worden wijzigingen voorgesteld voor de Begroting 2024. Al deze wijzigingen zijn in het voortraject afgestemd met de provincies en hebben vaak een meerjarig karakter. De wijzigingen zijn noodzakelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden die IPO-BIJ12 in opdracht van de provincies uitvoert. Voor een aantal van deze ontwikkelingen worden in de voorjaarsnota wijzigingen voorgesteld voor de Begroting 2024. Een aantal van de wijzigingen werken (al dan niet structureel) door in de begroting van 2024. Ook deze zijn toegelicht in de voorjaarsnota.

Samenvatting begrotingswijzigingen

Wijzigingen begroting 2024 e.v.

Organisatie onderdeel onderwerp	Kaderbrief				
	VJN	2024	2025	2026	2027
2. Interne organisatie					
0,0 Indexatie 2024 personele kosten 5,2%		206	206	206	206
0,0 Indexatie 2024 materiële overheidsconsumptie (imoc): 3,9%		122	122	122	122
2.1 Gevolgen CAO 2022	477-	477-	477-	477-	477-
2.2 Formatieplaats directiesecretaresse	9	9	9	9	9
2.3 Formatieplaats directiesecretaresse IPSN	80	80	80	80	80
2.4 Budget neutrale verschuiving SN2000	51	51	51	51	51
2.5 Ontwikkeling kosten schade wolven	44	44	44	44	44
VJN 2.7 Wet Digitale Overheid	200				
Totaal 2. Interne organisatie	94-	34	34	34	34
3. Stikstof en Natura 2000					
0,0 Indexatie 2024 personele kosten 5,2%		84	84	84	84
0,0 Indexatie 2024 materiële overheidsconsumptie (imoc): 3,9%		324	324	324	324
2.1 Gevolgen CAO 2022	75	75	75	75	75
3.2 Budget neutrale verschuiving SN2000	51-	51-	51-	51-	51-
3.3 Formatieplaats directiesecretaresse IPSN	80-	80-	80-	80-	80-
VJN 3.2 Informatiepunt AERIUS	852				
VJN 3.2 Gebruikersregisseur AERIUS	358				
Totaal 3. Stikstof en Natura 2000	1.154	353	353	353	353
4. Natuurinformatie en Natuurbeheer					
0,0 Indexatie 2024 personele kosten 5,2%		182	182	182	182
0,0 Indexatie 2024 materiële overheidsconsumptie (imoc): 3,9%		360	360	360	360
2.1 Gevolgen CAO 2022	166	166	166	166	166
2.2 Formatieplaats directiesecretaresse	9	9	9	9	9
4.2 Uitvoeringsprogramma Natuur - Kennisontwikkeling natuur	529	404	390		
6.6 Verschuiving middelen en functies van NINB naar GBO	343-	343-	343-	343-	343-
VJN 4.2 Uitvoeringsprogramma Natuur - verbetering natuurinformatie Vh	2.146				
Totaal 4. Natuurinformatie en Natuurbeheer	2.506	776	762	372	372
5. Faunazaken					
0,0 Indexatie 2024 personele kosten 5,2%		80	80	80	80
0,0 Indexatie 2024 materiële overheidsconsumptie (imoc): 3,9%		61	61	61	61
2.1 Gevolgen CAO 2022	62	62	62	62	62
5.1 Open-eind-regeling afhandelen faunaschades		10.737	10.737	10.737	10.737
5.2 AEWA		285			
5.3 Ontwikkeling kosten schade wolven	80	80	80	80	80
Totaal 5. Faunazaken	142	11.305	11.020	11.020	11.020
Drugsafvaldumpingen					
VJN 6.1 Middelen 2021 en 2022	778				
VJN 6.1 Subsidieregeling drugsafvaldumpingen	1.500				
Totaal Drugsafvaldumpingen	2.278				
6. Gemeenschappelijke beheer organisatie (GBO-provincies)					
0,0 Indexatie 2024 personele kosten 5,2%		252	252	252	252
0,0 Indexatie 2024 materiële overheidsconsumptie (imoc): 3,9%		233	233	233	233
2.1 Gevolgen CAO 2022	147	147	147	147	147
6.1 Vereenvoudiging en uniformering applicatielandschap (rationalisatie)		1.200			
6.2 Technisch beheer ICT - indexering	50	50	50	50	50
6,4 Archeodepot	28	28	28	28	28
6,5 Landelijk Zwemwater Register	46	46	46	46	46
6.6 Verschuiving middelen en functies van NINB naar GBO	343	343	343	343	343
6.7 Web-bvb	131-	131-	131-	131-	131-
6.8 LVO (landelijke voorziening overstromingsinformatie)		110	238		
6.9 CDS - Uitbreiding INSPIRE met high value datasets		250	250	250	250
6.10 Informatieveiligheid (security)		300	300	300	300
6.11 Ontwikkelingen beeldmateriaal (BMS)		100			
VJN 7.4 Vereenvoudigen en uniformeren applicatielandschap	650				
VJN 7.8 Landelijk Grondwaterregister	175				
Totaal 6. Gemeenschappelijke beheer organisatie (GBO-provincies)	1.308	2.928	1.756	1.756	1.518
AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)					
0,0 Indexatie 2024 personele kosten 5,2%		33	33	33	33
0,0 Indexatie 2024 materiële overheidsconsumptie (imoc): 3,9%		14	14	14	14
2.1 Gevolgen CAO 2022	27	27	27	27	27
Totaal AdviesCommissie Schade Grondwater (ACSG)	27	74	74	74	74
Totaal effect	7.322	15.469	13.998	13.608	13.370
4.2 Uitvoeringsprogramma Natuur - Kennisontwikkeling natuur		529	404	390	
VJN 3.2 Informatiepunt AERIUS		852			
VJN 3.2 Gebruikersregisseur AERIUS		358			
VJN 4.2 Uitvoeringsprogramma Natuur - verbetering natuurinformatie Vh		2.146			
VJN 6.1 Subsidieregeling drugsafvaldumpingen		1.500			
VJN 6.1 Middelen 2021 en 2022		778			
VJN 7.10 Subsidies		294			
Totaal effect ten laste van provincies	865	15.065	13.608	13.608	13.370

De nummers voor de onderwerpen in de tabel corresponderen met de hoofdstuk- en alineanummers bij de tekstuele uitleg in deze kaderbrief onderdeel IPO-BIJ12.

1. Profiel IPO-BIJ12

BIJ12 is onderdeel van de vereniging IPO. IPO-BIJ12 voert structurele werkzaamheden uit voor de ondersteuning van de provincies bij de uitvoering van gemeenschappelijke opgaven, voornamelijk in het domein van de transitie natuur en stikstof. In mandaat van de 12 provincies voert IPO-BIJ12 twee wettelijke regelingen uit: de afhandeling van de faunaschades en de Subsidieregeling opruiming drugsafval. IPO-BIJ12 verbindt de provincies met expertise en ondersteunt provinciale commissies, zoals de Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG) en de Stichting Certificering.

Als onderdeel van onze taken verwerken wij gegevens tot betrouwbare informatie op basis waarvan provincies besluiten kunnen nemen. Dit draagt bij aan de versterking van de informatiepositie van provincies. De kracht van IPO-BIJ12 ligt in de versterking van de provincies op de gemeenschappelijke opgaven: uitvoering van regelingen, ondersteunen van de provincies met kennis, uniformering en standaardisering van gegevens en informatie.

IPO-BIJ12 is georganiseerd in vier inhoudelijke units: Expertiseteam Stikstof en Natura 2000, Natuurinformatie en Natuurbeheer, Faunazaken en ACSG en Gemeenschappelijke Beheer Organisatie. Deze worden ondersteund door de unit Bedrijfsvoering. IPO-BIJ12 is gevestigd in Utrecht.

Aan alle opdrachten en taken die IPO-BIJ12 uitvoert, liggen wettelijke taken of (inter)bestuurlijke afspraken ten grondslag. De werkzaamheden van IPO-BIJ12 zijn structureel van aard en hebben financiële en kwalitatieve meerwaarde voor de provincies.

2. Directie en Bedrijfsvoering

2.1 Gevolgen CAO 2022

Bij het vaststellen van de IPO-BIJ12-begroting 2023 is rekening gehouden met de CAO-verhogingen van 2022. Het extra structureel benodigd budget van € 660.000 is in de Begroting 2023 toegevoegd bij Interne organisatie. Dit budget wordt herverdeeld over de units van IPO-BIJ12. Dit zijn budget neutrale verschuivingen.

2.2 Formatieplaats directiesecretaresse

Door de uitbreiding en verzwaring van de taken van de directiesecretaresse is deze geherwaardeerd. Deze herwaardering leidt tot een extra structureel benodigd budget van € 8.575 bij zowel Interne Organisatie als bij de unit NINB.

2.3 Formatieplaats directiesecretaresse IPSN

De functie van directiesecretaresse IPSN wordt structureel ingevuld. Hiervoor wordt deze formatieplaats structureel toegevoegd aan de formatie van de unit Bedrijfsvoering. Dit betekent een structureel budget neutrale verschuiving van € 80.000 van het budget voor IPSN van de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 naar de unit Bedrijfsvoering.

2.4 Budget neutrale verschuiving Expertiseteam Stikstof en Natura 2000

De unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 heeft behoefte aan extra ondersteuning vanuit de discipline Communicatie. Hiervoor wordt budget (€ 51.000) structureel overgeheveld van het uitvoeringsbudget van de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 naar de unit Bedrijfsvoering.

2.5 Communicatie wolf

Voor communicatie m.b.t. de wolf wordt structureel 0,5 fte communicatie capaciteit (€ 44.000) toegevoegd aan de formatie van de unit Bedrijfsvoering (zie ook Voorjaarsnota paragraaf 5.2 Ontwikkeling kosten door schade wolven).

3. Expertiseteam Stikstof en Natura 2000

3.1. Gebruikersregisseur AERIUS

Voor gebruikersregie AERIUS en voor het Informatiepunt ontvangt IPO-BIJ12 voor 2023 subsidie van het ministerie van LNV. Het is de bedoeling van LNV en IPO-BIJ12 om hier een langjarige financiering van te maken. De medefinanciering vanuit LNV is akkoord bevonden door het IPO-bestuur in de vergadering van 15 december 2022. Het betreft een subsidiebedrag van € 851.750 voor het Informatiepunt en van € 358.400 voor gebruikersregie AERIUS. De verantwoording over de besteding van deze budgetten vindt rechtstreeks aan het ministerie van LNV plaats en wordt ter informatie meegenomen in de P&C-cyclus van de IPO-vereniging.

3.2 Adviseur Communicatie bij Bedrijfsvoering

De Unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 hevelt per 2023 structureel de kosten voor 0,5 fte schaal 11 vanuit het uitvoeringsbudget over naar het P-budget voor Bedrijfsvoering. Het betreft een bedrag van € 51.000.

3.3 Directiesecretaresse IPSN

De functie van directiesecretaresse IPSN wordt structureel ingevuld en toegevoegd aan de formatie van Bedrijfsvoering (zie ook paragraaf 2.2). Dit betekent een structureel budget neutrale verschuiving van € 80.000 van het budget IPSN bij de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 naar de unit Bedrijfsvoering.

4. Natuurinformatie en Natuurbeheer

De ondersteuning van de provincies bij hun taken op het gebied van natuurinformatie en natuurbeheer wordt in 2024 voortgezet. IPO-BIJ12 biedt de provincies daarbij meerwaarde door een efficiënte uitvoering van taken die alle 12 provincies ondersteunen, waaronder landelijke informatieproducten, methodieken en de gezamenlijke aanbesteding van monitoring en onderzoek. Tevens biedt IPO-BIJ12 de provincies ondersteuning met kennis over natuurbeleid, natuurinformatie en natuurbeheer.

Vooruitkijkend naar 2024 zien wij de volgende ontwikkelingen die op termijn kunnen leiden tot wijziging van taken. Deze zullen in beginsel opgevangen worden binnen de bestaande financiële kaders. Waar dat niet mogelijk is zullen wij daar bestuurlijke besluitvorming voor voorbereiden:

- Versterking van de verantwoording van het natuurbeheer in het kader van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap door extra inzet op audits van gecertificeerde beheerders en een verbetering van de aansluiting van natuurinformatie op de evaluatie van natuurbeheer.
- Bijdragen aan verbeterde natuurinformatie ten behoeve van de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van natuurbeheer, waaronder de aanpak stikstof, en de verantwoording over de natuurdoelen in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied en het beheer van invasieve exoten.

4.1 Uitvoeringsprogramma Natuur – verbetering natuurinformatie 'VHR compleet'

Verbetering van natuurinformatie voor beleidsvorming, verantwoording en uitvoering van wettelijke taken is onderdeel van de opgave van het Uitvoeringsprogramma Natuur. Eind 2022 hebben

provincies en rijk in bestuurlijk overleg de nadere invulling van deze opgave vastgesteld conform scenario 'VHR compleet'.

Eind 2022 heeft LNV-middelen beschikbaar gesteld via een subsidie voor de uitvoering van afspraken in het Bestuurlijk Overleg Natuur, betreffende maatregelen voor versterking van de monitoring. Deze middelen zullen deels in 2024 worden besteed, afhankelijk van besluitvorming in het IPO-bestuur.

4.2 Uitvoeringsprogramma Natuur - Kennisontwikkeling natuur

Eind 2020 hebben de provincies en het rijk het Uitvoeringsprogramma Natuur vastgesteld. Onderdeel daarvan zijn opgaven voor kennisontwikkeling voor natuurbeheer en natuurherstel. Ter uitvoering hiervan heeft IPO-BIJ12 eind 2022 een subsidie van het ministerie van LNV ontvangen voor aanvullende financiering kennisontwikkeling natuur (OBN UPN) van € 1.322.900. In de jaarrekening is hiervoor een voorziening getroffen van € 1.322.900. Deze middelen worden ingezet in de periode 2023 – 2025.

5. Faunazaken

5.1 Aanpassing tegemoetkoming Faunaschade

De raming van de open-eind-regeling afhandelen faunaschades is in het Jaarplan 2023 vastgesteld op ongeveer € 42 miljoen. De raming bestaat uit de vergoedingen die grondgebruikers krijgen op basis van het provinciale faunaschade beleid (tegemoetkomingen faunaschade, edelherten- en ganzenregeling en dassenovereenkomsten). Ook vallen de taxatiekosten, die worden gemaakt om de hoogte van de faunaschade vast te stellen, hieronder. De kosten zijn o.a. afhankelijk van het faunaschade beleid, het aantal aanvragen, het aantal schadeveroorzakende dieren, de hoogte van de schade en de gewasprijs.

De begroting 2024 wordt op basis van de huidige inzichten en de raming van de open-eind-regeling geactualiseerd. Hierbij is gebruik gemaakt van de tegemoetkomingen voor gewas en vee en de daarbij behorende taxatiekosten van 2022. De definitieve cijfers voor 2022 worden in april verwacht en worden besproken in de BAC VP.

Voor vaststelling van de definitieve begroting zal het actuele beeld van het aantal aanvragen en de prijs van de droge stof prijs voor gras (die dit voorjaar bekend zijn) worden verwerkt in de definitieve cijfers. Voor de kaderbrief wordt het bedrag voor 2024 geschat op ongeveer € 52 miljoen (zie onderstaande tabel).

Prognose tegemoetkomingen 2024

Prognose beleidsjaar 2023 obv werkelijke kosten 2022								
Provincies	Tegemoetkomingsschade	Taxatie	Leges	Leges retour	Ganzen-subsidies	Wolf	Edelhert-regeling	Totaal
Groningen	1.488	96	1	25	72	4	-	1.627
Fryslân	12.593	764	14	216	85	92	-	13.148
Drenthe	1.112	227	37	47	9	273	-	1.066
Overijssel	2.403	230	131	111	-	33	-	2.619
Gelderland	4.456	737	254	176	427	79	60	5.679
Utrecht	3.976	293	148	121	103	1	-	4.398
Noord-Holland	12.795	727	174	344	174	-	-	13.526
Zuid-Holland	5.357	371	164	191	25	-	-	5.726
Zeeland	1.856	195	85	92	58	9	-	2.094
Noord-Brabant	622	168	5	40	8	101	-	661
Limburg	1.250	327	-	-	-	16	-	1.562
Flevoland	560	32	8	10	-	5	-	585
Totaal	48.469	4.168	1.020	1.373	960	613	60	52.692

5.2. AEWA

Provincies nemen deel aan de internationale ganzenaanpak onder de vlag van AEWA. Voor deze deelname wordt voor 2021-2024 een contributie gevraagd. Met de huidige onderzoeksvoorstellen (zie hierna) is een totaalbedrag gemoeid van € 1.482.163 excl. btw voor vier jaar. Het Rijk betaalt hiervan € 379.170 excl. btw. Voor de provincies rest dus een bedrag van € 1.102.993 over een periode van vier jaar.

De AAC VP heeft in 2021 positief geadviseerd over dit voorstel, alleen is de financiering niet geregeld. De provincie Friesland heeft gevraagd om dit alsnog via de begroting van IPO-BIJ12 te regelen in 2024.

Anders dan bij de besluitvorming over de contributie aan AEWA en de onderzoeksvoorstellen voor 2017-2020 wordt voor 2024 de op 23 maart 2023 door het IPO-bestuur vastgestelde nieuwe verdeelsleutel gehanteerd. De kostenverdeling die hieruit volgt staat in tabel 3.

Tabel 3: Verdeling kosten onderzoek + contributie EGMP 2021-2024 over provincies volgens Jansen-2 en Jansen-3 (2021-2023) en de nieuwe verdeelsleutel (2024)						
Provincie		2021	2022	2023	2024	Totaal
Drenthe	11,00%	€ 33.472	€ 35.612	€ 30.590	€ 31.335	€ 131.009
Flevoland	2,30%	€ 6.999	€ 7.446	€ 6.396	€ 6.552	€ 27.393
Friesland	10,40%	€ 31.646	€ 33.669	€ 28.922	€ 29.626	€ 123.863
Gelderland	11,30%	€ 34.385	€ 36.583	€ 31.425	€ 32.190	€ 134.582
Groningen	5,50%	€ 16.736	€ 17.806	€ 15.295	€ 15.668	€ 65.505
Limburg	8,70%	€ 26.473	€ 28.166	€ 24.194	€ 24.783	€ 103.616
Noord-Brabant	15,60%	€ 47.469	€ 50.504	€ 43.383	€ 44.439	€ 185.795
Noord-Holland	7,80%	€ 23.735	€ 25.252	€ 21.691	€ 22.220	€ 92.897
Overijssel	10,70%	€ 32.559	€ 34.640	€ 29.756	€ 30.481	€ 127.436
Utrecht	5,20%	€ 15.823	€ 16.835	€ 14.461	€ 14.813	€ 61.932
Zeeland	4,30%	€ 13.084	€ 13.921	€ 11.958	€ 12.249	€ 51.213
Zuid-Holland	7,20%	€ 21.909	€ 23.309	€ 20.023	€ 20.510	€ 85.751
Totaal onderzoek		€ 282.290	€ 301.743	€ 256.095	€ 262.865	€ 1.102.993
Contributie		€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 88.000
TOTAAL		€ 304.290	€ 323.743	€ 278.095	€ 284.865	€ 1.190.993

5.3 Ontwikkeling kosten schade door wolven

De BAC VP heeft op 26 januari 2023 ingestemd met het voorstel voor bekostiging van extra inzet op het wolvendossier om tijdige afhandeling van de aanvragen mogelijk te maken, voor de publicatie van de schadecijfers, en voor extra inzet ten behoeve van communicatie:

- Afhandeling aanvragen en schadecijfers 1 fte schaal 9, € 80.000
- Communicatie 0,5 fte schaal 10, € 44.000

De begroting van respectievelijk de personeelskosten unit Faunazaken en de personeelskosten unit Bedrijfsvoering worden met deze bedragen verhoogd.

6. GBO-provincies

6.1 Vereenvoudiging en uniformering applicatielandschap (rationalisatie)

In 2023 is gestart met de verkenning naar wat nodig is voor de vernieuwing van de verouderde applicaties. In 2023 wordt geïnvesteerd in de versterking van de basis van de informatievoorzieningen en licenties die voor meerdere applicaties worden ingezet (de zgn. basisinfrastructuur). Deze investeringen zorgen voor een kostenefficiënte en kwaliteitsverhogende nieuwbouw en herbouw van bestaande applicaties. Hierbij wordt extra aandacht gegeven aan het waarborgen van informatiebeveiliging en privacy. Belangrijkste focus hierbij is het gebruik van generieke componenten om te komen tot een vereenvoudiging van het ICT-landschap, en daarmee het vergemakkelijken van beheer en verlagen van bijbehorende kosten. Ook zijn per applicatie aanvullende middelen noodzakelijk voor herbouw en nieuwbouw ervan. Per applicatie wordt een businesscase voorgelegd aan het IPO-bestuur. De verwachting is dat in 2023 op basis van businesscases voor een drietal applicatie besluiten worden voorgelegd: Archeodepot, Provisa en Ibis. In 2024 start eenzelfde traject voor andere applicaties. Hiervoor zal een bedrag van € 1.200.000 gereserveerd worden. Op basis van besluitvorming van het IPO-Bestuur worden de definitieve bedragen verwerkt in de Voorjaarsnota 2024.

6.2 Technisch beheer ICT - indexering

In de begroting van 2023 is een te laag percentage berekend voor indexering van de hosting en beheercontracten met de diverse leveranciers. Om dit te compenseren is een structurele verhoging van het budget voor technisch beheer en hosting nodig van € 50.000. Deze verhoging wordt daarom doorgevoerd in de Kaderbrief 2024.

6.3 Atlas voor de Leefomgeving.

In 2022 is de provinciale viewer waarop de data van de risicokaart getoond werd, uitgefaseerd. Deze is vervangen door de viewer van de Atlas van de Leefomgeving. De Atlas van de Leefomgeving is een voorziening die is bedoeld voor informatie aan de burger. Deze is in beheer bij RIVM.

Het IPO is samen met de ministeries van I&W en LNV-opdrachtgever voor het beheer en de (door)ontwikkeling van de Atlas en betaalt hiervoor een jaarlijkse bijdrage van € 170.000.

De bijdragen van de provincies aan deze atlas zullen worden verhoogd als gevolg van het besluit van het IPO-bestuur over de over de informatieproducten Externe Veiligheid naar aanleiding van de verkenning Externe Veiligheid. Op basis hiervan wordt een verhoging van € 170.000 naar € 225.000 verwacht. Verwacht wordt dat dit binnen de begroting van IPO-BIJ12 wordt gevonden.

6.4 Archeodepot

De BAC Cultuur heeft in 2022 positief geadviseerd over de verhoging van het structurele budget voor Archeodepot met € 27.500. Dit is nodig vanwege toegenomen kosten voor noodzakelijk technisch onderhoud van de bestaande applicatie. Deze verhoging wordt daarom doorgevoerd in de Kaderbrief 2024.

6.5 Landelijk Zwemwater Register (LZR)

De BAC ROWW heeft in 2022 positief geadviseerd over de verhoging van het structurele budget voor LZR met € 45.500. Dit is nodig vanwege toegenomen kosten voor noodzakelijk technisch onderhoud van de bestaande applicatie. Deze verhoging wordt doorgevoerd in de Kaderbrief 2024.

6.6 Verschuiving middelen en functies van NINB naar GBO

In de begroting van de unit NINB is structureel budget opgenomen voor het inrichten en onderhouden van de basisinfrastructuur (uitvoeringskosten). Dit budget wordt met ingang van 2023 budgetneutraal structureel overgeheveld naar de begroting van de unit GBO. Daarnaast vindt een budget neutrale verschuiving plaats van formatie (functioneel beheerder en informatieanalist) van de capaciteit van de unit NINB naar de unit GBO (personeelskosten). Het gaat om in totaal € 343.405.

6.7 Web-bvb

In 2022 is de applicatie Web-bvb uitgefaseerd en afgesloten. Op dit moment heeft IPO-BIJ12 geen vervangende applicatie in beheer. Het beheerbudget van € 130.520 komt daarmee structureel te vervallen.

6.8 LVO (Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie)

Op 27 oktober 2022 heeft de BAC ROWW positief geadviseerd over het aangaan van een Samenwerkingsovereenkomst Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie (LVO) met de Unie van Waterschappen en Rijkswaterstaat/Ministerie van I&W. De samenwerkingsovereenkomst is afgesloten ten behoeve van het uitvoeren van het implementatieplan dat moet leiden tot de Landelijke Voorziening Overstromingsgegevens. In het IPO-bestuur van februari 2023 is besloten dat IPO-BIJ12 een kassiersfunctie vervult in dit traject. Voor de komende jaren gaat het om de volgende bedragen:

- 2024 € 110.000 (incl. BTW)
- 2025 € 237.500 (incl. BTW)
- 2026 € 237.500 (incl. BTW)

6.9 CDS - Uitbreiding INSPIRE met high value datasets

Sinds 2007 gelden de Europese INSPIRE-richtlijnen. Deze schrijven voor aan welke Europese standaardendata over de leefomgeving moet voldoen en maken uitwisseling van die data tussen Europese landen mogelijk. De INSPIRE-datasets van de provincies worden via de applicatie CDS (Centrale Data Serviceomgeving) samengesteld. In 2022 zijn in Europees verband nieuwe voorwaarden afgesproken waaraan de datasets moeten voldoen. Deze voorwaarden worden in 2023 geïmplementeerd. Na de implementatie wordt verwacht dat structureel meer beheeractiviteiten nodig zijn voor het beheer van deze datasets door IPO-BIJ12 en door PDOK (Publieke Dienstverlening Op de Kaart, een platform voor het ontsluiten van geo-datasets van Nederlandse overheden). Op basis van de implementatie worden de beheerkosten in de loop van 2023 definitief berekend. Vooruitlopend hierop wordt een bedrag van € 250.000 gereserveerd in de Kaderbrief 2024. Het definitieve bedrag wordt opgenomen in de Begroting 2024.

6.10 Informatieveiligheid (security)

De eisen van informatieveiligheid zijn vastgelegd in de richtlijn BIO en de ISO 27001. Vanuit Europa zijn nieuwe richtlijnen (NIS2 – Network and Information Systems Directive) vastgesteld die strenger zijn dan de huidige richtlijnen. Om hieraan te kunnen voldoen zullen extra investeringen nodig zijn in de huidige informatievoorzieningen die door IPO-BIJ12 worden beheerd en ontwikkeld. Dit zal ook impact hebben op de kosten voor de nieuwbouw en herbouw van verouderde applicaties (zie 6.1). Het is nog onduidelijk wat de financiële consequenties zijn van deze aangescherpte richtlijnen. Vooral nog wordt uitgegaan van 20% van het ICT-budget. Dit betekent dat in de Kaderbrief voornamelijk rekening wordt gehouden met een toename van € 300.000. In de loop van 2023 zal meer inzicht ontstaan in de financiële gevolgen van de aangescherpte richtlijnen.

6.11 Ontwikkelingen beeldmateriaal (BM5)

In diverse beleidsvelden, zoals Natuur en ook Energie, zal meer worden gewerkt met Artificiële Intelligentie (AI). De AI interpreteert satellietbeelden/luchtfoto's/Actuele hoogtebestanden ten behoeve van handhaving en inventarisatie. Om dit over de jaren te kunnen doen is een goede positionering van de data noodzakelijk. Eén van de manieren om dit te doen is het maken van true-orthofoto's. Dit zijn luchtfoto's die recht van boven gemaakt worden. Om dit voor heel Nederland en niet per provincie te realiseren is een geschat extra budget in 2024 nodig van € 100.000. Deze uitbreiding van budget komt voort uit de aanbevelingen uit het rapport 'Gebruik en ontwikkelingen van beeldmateriaal en hoogtedata bij de provincies' van 18 januari 2023, door Geonovum/provincie Gelderland. In 2023 wordt hiervoor een voorstel uitgewerkt dat wordt besproken in de AAC/BAC ROWW en wordt voorgelegd aan het IPO-bestuur. Hiervoor wordt in de Kaderbrief 2024 € 100.000 gereserveerd. Op basis van het besluit van het IPO-Bestuur wordt het definitieve bedrag opgenomen in de Begroting 2024, dan wel gecorrigeerd in de Najaarsnota 2024.

Wijzigingen Begroting 2024

Bovenstaande levert het volgende beeld voor de provinciale bijdragen in de begroting 2024.

Totaaloverzicht provinciale bijdragen meerjarenbegroting 2024 (x €1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
II. Begroting BIJ12					
A. Omvang BGR 2023 incl. MJR (goedgekeurd)	83.274	82.434	80.634	80.594	80.594
1. Effect Voorjaarsnota 2023 voor 2023	865				
Doorwerking meerjarig effect VJN2023		134	134	134	134
B. Omvang BGR 2023 en MJR incl. VJN 2023	84.139	82.568	80.768	80.728	80.728
Totaal effect Kaderbrief 2024					
Kaderbrief 2024		14.931	13.864	13.864	13.236
C. Omvang BGR 2023 en MJR incl. KB2024	84.139	97.499	94.632	94.592	93.964

Hoofdstuk 5

Wijzigingen begroting 2024

In de tabel hierna zijn alle in deze kaderbrief opgenomen wijzigingen met financiële consequenties op totaalniveau weergegeven.

	2023	2024	2025	2026	2027
I. Begroting IPO-bureau					
A. Omvang BGR 2023 incl. MJR (goedgekeurd)	29.430	29.335	29.904	30.553	30.553
1. Effect Voorjaarsnota 2023 voor 2023	0				
Doorwerking meerjarig effect VJN2023		0	0	0	0
B. Omvang BGR 2023 en MJR incl. VJN 2023	29.430	29.335	29.904	30.553	30.553
Totaal effect Kaderbrief 2024		-1.588	-1.453	-942	-86
C. Omvang BGR 2023 en MJR incl. KB2024	29.430	27.747	28.451	29.611	30.467
II. Begroting IPO-BIJ12					
Omvang BGR 2023 incl. MJR (goedgekeurd)	85.837	84.534	82.734	82.694	82.694
1. Effect Voorjaarsnota 2023 voor provincies	865				
Diverse baten in 2023	6.457				
Doorwerking meerjarig effect VJN2023		134	134	134	134
B. Omvang BGR 2023 en MJR incl. VJN 2024	93.159	84.668	82.868	82.828	82.828
Totaal effect Kaderbrief 2024		14.933	13.476	13.476	13.238
C. Omvang BGR 2023 en MJR incl. KB2024	93.159	99.601	96.344	96.304	96.066
Effect op provinciale bijdrage					
IPO-bureau	0	-1.588	-1.453	-942	-86
IPO-BIJ12	865	15.065	13.608	13.608	13.370
Totaal mutaties	865	13.477	12.155	12.666	13.284

x € 1.000

IPO-bureau

Het begrotingsvolume van IPO-bureau neemt in 2024 af van € 29,3 miljoen naar € 27,7 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitnamen van het Kennisplatform Verkeer en vervoer uit de IPO-begroting. De toename van de lasten in de meerjarenraming houdt verband met de L&P-indexatie.

IPO-BIJ12

Het begrotingsvolume van IPO-BIJ12 neemt in 2024 toe van € 84,5 miljoen naar € 99,6 miljoen. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door de Open-eind-regeling faunaschades en de L&P-indexatie.

Bijlage 1. Indicatie bijdrage 2024 per provincie voor IPO bureau

Provincie	Te verdelen bedrag ->	10. Overig										Totaal IPO Begroting		
		1. ROWW	2. Milieu, Energie en Klimaat	3. Vitaal Platteland	4. Mobiliteit	5. Regionale Economie	6. Cultuur	7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	8. Werkgeverszaken	10. Digitalisering	11.1. Werkbudget en L&P-compensatie		11.4. Compensatie Zeeland	Totaal 11. Overig
		4.287	2.783	3.653	1.571	975	0	2.623	745	2.894	1.517	6.700	8.217	27.747
	Proc. aandeel													
Groningen	6,8%	292	189	248	107	66	0	178	51	197	103	279	382	1.710
Fryslân	9,5%	407	264	347	149	92	0	249	71	275	144	501	645	2.498
Drenthe	8,1%	348	226	297	128	79	0	213	61	235	123	107	230	1.816
Overijssel	9,4%	404	262	345	148	92	0	247	70	273	143	912	1.055	2.897
Flevoland	5,3%	227	147	194	83	52	0	139	40	153	80	3	84	1.119
Gelderland	10,7%	457	297	390	168	104	0	280	80	309	162	1.809	1.971	4.055
Utrecht	7,8%	334	217	284	122	76	0	204	58	225	118	215	333	1.853
Noord-Holland	8,2%	350	227	298	128	80	0	214	61	236	124	579	703	2.298
Zuid-Holland	9,2%	393	255	335	144	89	0	240	68	265	139	79	218	2.007
Zeeland	6,0%	255	166	218	94	58	0	156	44	172	90		90	1.254
Noord-Brabant	10,9%	467	303	398	171	106	0	286	81	315	165	1.461	1.626	3.753
Limburg	8,3%	354	230	301	130	80	0	216	61	239	125	754	879	2.491
Totaal	100,0%	4.288	2.783	3.654	1.571	975	0	2.623	746	2.895	1.517	6.700	8.217	27.747

Tien opzichte van eerdere jaren zijn de provincies in dit overzicht in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

x € 1.000

Bijlage 2. Indicatie bijdrage 2024 per provincie voor IPO-BIJ12 Fauna

Prognose beleidsjaar 2023 obv werkelijke kosten 2022								
Provincies	Tegemoetkomingsschade	Taxatie	Leges	Leges retour	Ganzen-subsidies	Wolf	Edelhert-regeling	Totaal
Groningen	1.488	96	1	25	72	4	-	1.627
Fryslân	12.593	764	14	216	85	92	-	13.148
Drenthe	1.112	227	37	47	9	273	-	1.066
Overijssel	2.403	230	131	111	-	33	-	2.619
Gelderland	4.456	737	254	176	427	79	60	5.679
Utrecht	3.976	293	148	121	103	1	-	4.398
Noord-Holland	12.795	727	174	344	174	-	-	13.526
Zuid-Holland	5.357	371	164	191	25	-	-	5.726
Zeeland	1.856	195	85	92	58	9	-	2.094
Noord-Brabant	622	168	5	40	8	101	-	661
Limburg	1.250	327	-	-	-	16	-	1.562
Flevoland	560	32	8	10	-	5	-	585
Totaal	48.469	4.168	1.020	1.373	960	613	60	52.692

Bijlage 3. Indicatie bijdrage 2024 per provincie voor IPO-BIJ12

Provincies 2024-2026	Mengpercentage:	Totale provinciale bijdrage BIJ12	Form-desk GBO	AEWA. 2024	Totaal
Groningen	6,80%	3.023.441	4.508	15.668	3.043.617
Fryslân	9,49%	4.220.331		29.626	4.249.957
Drenthe	8,12%	3.611.793	4.231	31.335	3.647.359
Overijssel	9,43%	4.195.243		30.481	4.225.724
Gelderland	10,67%	4.747.152		32.190	4.779.342
Utrecht	7,78%	3.460.756	5.201	14.813	3.480.770
Noord-Holland	8,17%	3.633.719	4.831	22.220	3.660.771
Zuid-Holland	9,16%	4.073.789		20.510	4.094.299
Zeeland	5,96%	2.650.395	3.901	12.249	2.666.544
Noord-Brabant	10,89%	4.846.164	5.660	44.439	4.896.263
Limburg	8,25%	3.669.077	4.670	24.783	3.698.530
Flevoland	5,30%	2.358.552		6.552	2.365.104
Totaal	100%	44.490.414	33.000	284.866	44.808.280

(exclusief Open-eindregeling Faunzazaken).

Bijlage 4. Afkortingen overzicht

A

AAC: Ambtelijke Adviescommissie

AEWA: The African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement

AHN: Actueel Hoogte bestand Nederland

AI: Artificiële Intelligentie

ANLb: Agrarisch Natuur- en landschapsbeheer

AV: Algemene Vergadering

B

BAC: Bestuurlijke Adviescommissie

Besi: Beslisinstrument beschermde soorten

BGT: Basisregistratie Grootchalige Topografie

C

CDS: Centrale dataservice omgeving

CGBD: Catalogus Groen Blauwe Diensten

COR: Centrale ondernemingsraad

D

DG Stikstof:

DMS: Document Management Systeem

DNL: collectief Droogteschade.nl

E

F

G

GGA: Gebiedsgerichte Aanpak

GLB: Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

GLO: Gegevensleverings Overeenkomst

GLP: Gegevensleverings Protocol

H

I

IAWM: Interprovinciale Ambtelijke Werkgroep Monitoring

13 april 2023

IBIS: Interprovinciaal Bedrijven Terreinen Informatie Systeem

IDA: Interprovinciale Digitale Agenda

IKN: Informatiekaart Natuur

ISOR: Informatie Systeem Overige Ramptypen

ISP: Programmaorganisatie Stikstof en Natuur

J

K

L

LDO: Landelijke database overstromingsgegevens

LGR: Landelijk Grondwater Register

LMS: Learning Management Systeem

LZR: Landelijk Zwemwater Register

M

MARF: Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade

N

NCN: Natuur Collectieven Nederland

NDFF: Nationale Databank Flora en Fauna

NDVH: Nationale Databank Vegetatie en Habitats

NEM: Netwerk Ecologische Monitoring

NHI: Nederlands Hydrologisch Instrumentarium

NINB: Natuur Informatie en Natuur Beheer

NIS2: Network and Information Systems Directive

NPLG: Nationaal Programma Landelijk Gebied

NSP: Nationaal Strategisch Plan

O

OBN: Kennisnetwerk 'Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit

P

PBL: Plan Bureau voor de Leefomgeving

PMO: Project Management Ondersteuning

POB: Persoonlijk Ontwikkelbudget

PPC: Provinciale producten catalogus

13 april 2023

Provisa: provinciale selectie archieflijsten

Q

R

RIVM: Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu

RNN: Rekentool natuurkwaliteit

RRGS: Register risicosituaties gevaarlijke stoffen

RTLG: Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied

S

SIU VV/VH: Stikstof in Uitvoering Vergunningverlening/Toezicht en Handhaving

SKP: Standaard kostprijzen

SLA: Service Level Agreement

SNL: Subsiestelsel Natuur- en landschapsbeheer

SSRS: Stikstof Registratie Systeem

T

U

UPN: Uitvoeringsprogramma Natuur

V

VRN: Voortgangsrapportage Natuur

VTH: Vergunningen, toezicht en handhaving

W

WSN: Wet stikstofreductie en natuurverbetering

X

Y

Z

Naar meer Slagvaardigheid

IPO-BESTUUR 11 MEI 2023

DOOR **Rien Fraanje**
Algemeen Directeur IPO

De samenwerkende provincies

Samenwerken op een slagvaardige,
efficiënte en integrale manier

IPO-vereniging

12 provincies

IPO-bureau

BIJ12

HNP

PS

GS

ambtelijk

Gezamenlijke **Belangenbehartiging**
Gezamenlijke **Kennisuitwisseling**
Gezamenlijke **Uitvoering**

Voorgeschiedenis

- > Na de TK-verkiezingen 2021 gezamenlijk pamflet van de decentrale overheden: **Krachtig Groen Herstel van Nederland**.
- > Als het gaat om de **grote transitieopgaven in de fysieke leefomgeving** hebben provincies de rol van gebiedsregisseur: vanuit de gezamenlijkheid vergt dit inzet (**Rol in de Ruimte**).
- > Wens vanuit IPO-bestuur om traject te starten tot formulering van de inhoudelijke focus, en daarmee de samenwerkingsstructuur: **Focus in de Samenwerking**¹.
- > IPO-bestuur vraagt AEF voor een advies om de **slagvaardigheid van het IPO** te vergroten².
- > Algemeen Directeur doet **ronde langs provincies** om op te halen waar volgens hen de prioriteiten en aandachtspunten liggen.
- > Het IPO-bestuur vraagt de Algemeen Directeur een voorstel uit te werken en deze op 11 mei 2023 aan het IPO-bestuur voor te leggen, waarbij bestuurlijke besluitvorming op 6 juli geschiedt³.

¹ IPO-bestuursvergadering 8 juli 2021

² IPO-bestuursvergadering 10 juni 2022

³ IPO-bestuursvergadering 10 maart 2023

Aanleiding: waarom zijn we dit traject gestart?

- > De samenwerking tussen de twaalf provincies kan **slagvaardiger**
- > De samenwerking tussen de twaalf provincies kan **integraler**
- > De **vergaderlast** voor de vereniging moet **minder**, er moet meer focus op inhoud en kwaliteit

-
- > Verbeterde **positie** van de provincies
  - > Versterkte **samenwerking** tussen de provincies
  - > Beter realiseren van de **maatschappelijke opgaven**

Toelichting Scenario's

Op basis van rapport AEF 'Naar meer Slagvaardigheid'

- > **Scenario 0:** bevat de aanpassingen die minimaal noodzakelijk wordt geacht. In dit scenario ligt de focus op gedragsverandering. Er worden geen grote organisatorische of structuuraanpassingen gedaan.
- > **Scenario 1:** vraagt ook organisatorische aanpassingen. Dit betreffen aanpassingen die binnen de huidige verenigingsstructuur en statuten passen.
- > **Scenario 2:** vraagt een fundamentele herziening van de verenigingsstructuur. Hiervoor is het ook nodig om de statuten te herzien.
- > **Scenario 3:** hier wordt de verenigingsstructuur losgelaten, en gekeken naar het opnieuw opbouwen van de provinciale samenwerking.

Op basis van gesprekken met, en tussen, zowel GS- als PS-leden volgen hierna voorstellen voor de uitwerking van de scenario's 0 en 1 met als doel om die zo snel als mogelijk tot uitvoering te brengen. Voor de verkenning van scenario 2 en 3 volgt in het eerste half jaar van 2024 ter bespreking een discussienotitie.

Naar een slagvaardige samenwerking

- > Verandering in **houding en gedrag** is cruciaal om ook andere aanpassingen te doen laten werken. Dit geldt voor zowel binnen het IPO, als op de provinciehuizen.
- > Er dienen concrete afspraken gemaakt worden over de **mate en wijze van terugkoppeling** in GS én van GS naar PS:
  - > Bespreek de agenda's van het IPO-bestuur en BAC's altijd in GS-vergaderingen.
  - > We stellen een 'pamflet' op met de eerder afgesproken werkwijzen (een gedragscode). Dit pamflet dient tevens als instrument voor monitoring en wordt ieder half jaar met elkaar geëvalueerd. Hierbij worden ook de CdK's, KPS en Statengriffies betrokken.

Investeren in positie AV- en Statenleden

Initiatieven versterkte samenwerking periode 2019-2023

- > Werkgroep en leidraad 'best practices' van de Algemene Vergadering
- > Technische briefings over de P&C producten en inhoudelijke onderwerpen (tevens toegankelijk voor alle Statenleden).
- > Oprichten van de P&C-klankbordgroep.
- > Verbeterde samenwerking met de griffies en driewekelijks griffiecontactpersonenoverleg.
- > Lobby voor de vergoeding van Statenleden.
- > Samenwerking met Statenlid.nu.
- > Openbare verenigingsdocumenten.
- > Position papers op de mediakanalen.
- > Betrokkenheid van AV-leden bij het jaarcongres.
- > Samenwerking rondom verkiezingen: campagne met griffies, overdrachtdossier, in de inwerkprogramma's nieuwe PS-leden, informatiebijeenkomsten voor de AV, bijeenkomst tussen de AV en het IPO-bestuur.

Investeren in positie AV- en Statenleden

Aanvullende initiatieven

- > We wijzen binnen het IPO-bureau 2 à 3 personen aan die verantwoordelijk zijn voor de (positie van de) AV en Statenleden binnen de vereniging. In aanvulling op de gerealiseerde initiatieven willen we de komende jaren ook met extra initiatieven komen. Te denken aan:
  - > Maandelijkse nieuwsbrieven voor Statenleden.
  - > Een inhoudelijk programma toevoegen aan de Algemene Vergadering.
  - > Jaarlijks een fysieke bijeenkomst met de vaste aanspreekpunten bij de Griffie van de provincies organiseren.
  - > Diner met Statengriffies en de Algemeen Directeur.
  - > We willen het IPO beter benaderbaar maken voor Statenleden, onder meer via een contactmailadres.
  - > Een vast inwerkprogramma voor nieuwe AV-leden, die de gehele Statenperiode toepasbaar is.

Bestuursprogramma

We stellen, mede op grond van de twaalf coalitieakkoorden, een **bestuursprogramma** op voor elke bestuursperiode met een duidelijke visie en opdracht voor de vereniging voor de komende jaren.

- > Door hiermee ook de link te leggen met de P&C-cyclus wordt ambitie en uitvoering nader tot elkaar gebracht.
- > Dit creëert meerjarige focus en houvast in onze werkzaamheden.

Voorstellen rondom structuur en organisatie

De nieuwe **BAC-structuur**.

- > **Wonen & Bereikbaarheid** - was voorheen ROW(W) en Mobiliteit
- > **Landelijk Gebied** - was voorheen Vitaal Platteland en Stikstof
- > **Klimaat & Leefomgeving** - was voorheen Klimaat & Energie, MTH en (ROW)W
- > **Ondernemen en Cultuur** - was voorheen RE en Cultuur
- > **Financiën en Openbaar Bestuur** - was voorheen Financiën en KOB

Voorstellen rondom structuur en organisatie

Werkgeverszaken

- > Behoud BOD Werkgeverszaken.

Digitalisering

- > Geen vaste BAC, want thema raakt alle BAC's. Wél een bestuurlijk aanspreekpunt in het IPO-bestuur.
- > Mocht er bestuurlijke besluitvorming moeten plaatsvinden, geschiedt dit in BAC waarbij meeste raakvlak is met betreffend onderwerp.
- > Wel een ambtelijk gremium, zie sheet 14.

Overige elementen

- > Iedere BAC heeft één AAC onder zich.
- > In opdracht van IPO-bestuur kan er – naast de BAC's – een tijdelijk bestuurlijk gremium worden opgezet. Hiervoor dient capaciteit ingeregeld te worden binnen het IPO-bureau.
- > Onder BAC's en AAC's is ook ruimte voor werkgroepen.
- > Vereiste is in beide gevallen dat er aan de voorkant duidelijkheid is over de duur van de opdracht (dus een begin en eind).

Voorstellen rondom structuur en organisatie

Nadere uitwerking nieuwe BAC-structuur: **voorzitterschap BAC's.**

- > Voor elke BAC wordt één lid en een plaatsvervanger aangewezen (net zoals bij het IPO-bestuur). BAC- en bestuursleden spreken namens hun provincie.

Onafhankelijk Voorzitter

- Voorzitter BAC is technisch en spreekt niet namens provincie (BC Stikstof en BAC RE)
- 13 BAC-leden
- Neemt dubbele pet weg van voorzitter

Niet-onafhankelijk voorzitter

- Voorzitter spreekt ook namens zijn/haar provincie
- 12 BAC-leden

Eén voorzitter

- Situatie zoals nu is; iedere BAC heeft één voorzitter, al dan niet onafhankelijk
- Evt. tweede IPO-bestuurslid aanwijzen als vaste vicevoorzitter
- Eén duidelijk aanspreekpunt

Twee voorzitters

- Twee IPO-bestuursleden als voorzitter, invulling wordt onderling afgestemd
- Bredere BAC's betekent meer dossiers, verdeling ervan kan wenselijk zijn
- Altijd terugvaloptie bij afwezigheid
- Ieder IPO-bestuurslid zit een BAC voor

Portefeuilles IPO-bestuurders:

- > Vicevoorzitter IPO-bestuur
- > Penningmeester IPO-bestuur
- > BAC-voorzitters
- > Aanspreekpunt Digitalisering
- > Aanspreekpunt Werkgeverszaken
- > Aanspreekpunt(en) BIJ12

Voorstellen rondom structuur en organisatie

Nadere uitwerking nieuwe BAC-structuur: **rol en functie IPO-bestuur.**

- > De IPO-bestuursleden zijn namens hun provincie ambassadeur voor hun Provinciale Staten en de AV.
- > Het IPO-bestuur is verantwoordelijk voor het aanbrengen van integraliteit.
- > Wanneer het financiële zaken betreft, komen deze altijd langs het IPO-bestuur.
- > Het IPO-bestuur dient als escalatiemechanisme.

Voorstellen rondom structuur en organisatie

Nadere uitwerking nieuwe BAC-structuur: De **AAC-structuur**.

- > De AAC's worden bij voorkeur voorgezeten door twee provinciesecretarissen.
- > Voor elke AAC wordt één lid en een plaatsvervanger aangewezen (net zoals bij de BAC).
- > Ook een AAC voor Digitalisering.
- > Om beleid en uitvoering dichterbij elkaar te brengen, is er binnen iedere AAC altijd een zetel beschikbaar voor BIJ12.
- > AAC's (en BAC's) worden op het IPO-bureau waar nodig voorbereid door meerdere programma's (en programmamanagers) en in goede onderlinge afstemming.

Voorstellen rondom structuur en organisatie

Nadere uitwerking nieuwe BAC-structuur: **overige voorstellen.**

- > CdK's benaderen hoe we als ambassadeurs van de provincies onze krachten nog meer kunnen bundelen. Te denken valt aan een adviserende rol binnen een BAC.
- > Het uitgangspunt is en blijft dat het IPO-bestuur geadviseerd wordt door BAC's. In bijzondere gevallen kan er door het bestuur een BC worden ingericht.
- > Indien de voorgestelde maatregelen door de leden van het IPO-bestuur worden omarmd, worden deze nader uitgewerkt, inclusief financiële doorvertaling. De verwachting en het streven is dat de voorgestelde maatregelen **binnen de vastgestelde financiële kaders** passen.
- > Het nieuwe IPO-bestuur besluit over het in stand houden van een bestuurlijke commissie.

Voorstellen rondom kennis & leren

Het instellen van een **platform voor kennisdeling** op diverse/wisselende thema's.

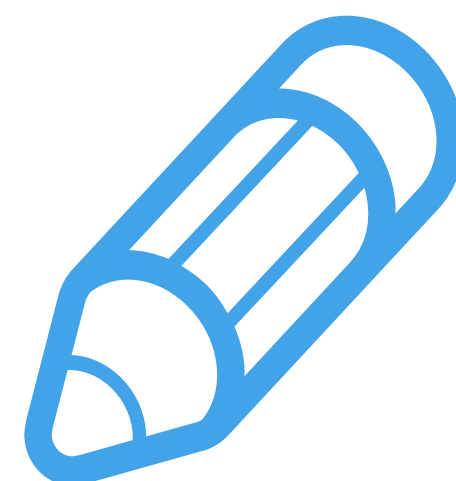
- > Het doel van een kennisplatform is het faciliteren van kenniswisseling tussen de provincies.
- > Binnen het IPO-bureau wordt capaciteit gecreëerd voor een kennisteam met een kenniscoördinator.
- > Het kennisteam is verantwoordelijk voor het opbouwen van kennis en het bouwen van de nodige kennisinfrastructuur.
- > Het kennisteam zal programmatisch inzetten op de volgende drie aspecten:
  - > Contact onderhouden met adviesraden/leerstoelen/kennisinstituten etc.. Daarmee als schakel dienen tussen de provincies en het Haagse.
  - > Kennissessies en -lezingen organiseren voor de IPO-, BIJ12 en HNP-medewerkers.
  - > Kennissessies en -lezingen organiseren voor de provincies (Staten, bestuurders en ambtenaren).
- > Van belang dat dit alles planmatig gebeurt en niet te veel ad hoc is.

Proces

11 mei

Bespreking
voorstel in
IPO-bestuur

6 juli

Besluitvorming
IPO-bestuur

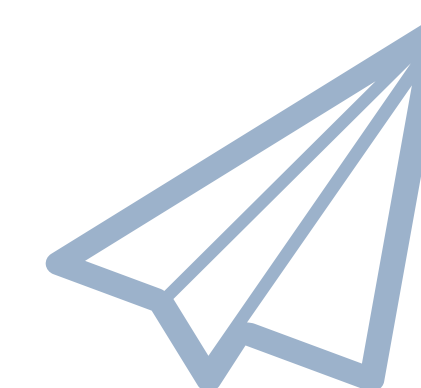
Mei & Juni

Voorstel nader
uitwerken a.d.h.v.
gesprekken betrokkenen
(zoals medewerkers IPO,
KPS, ICF's, griffiers, CdK's)

27 juni

Bespreking
voorstel in AV

September

Start nieuwe
werkwijze

Een initiatief van de leden van de AV periode 2019-2023 aangeboden aan de leden van de AV periode 2023 - 2027

Algemene Vergadering

Overdrachtdossier

Een Goede Start!

2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	4
2. Beschrijving van de huidige organisatie	5
2.3 Over het IPO bestuur	6
2.4 Over de governance	7
2.4.1 Hoe verhoudt de statutaire rol van de Algemene Vergadering zich met de rol van een Statenlid?	7
2.4.2. De verhouding tussen de rol van Statenlid in PS en de rol van Statenlid in de Algemene Vergadering van het IPO	7
2.4.3. Wat is er opgepakt?	7
2.4.4. Wat is niet opgepakt?	8
2.4.5. Aanbevelingen voor verbetering	9
Bijlages	14
Bijlage 1. Voorbeeld van een format Statenvoorstel Programmabegroting IPO	14

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In de AV van 8 november 2022 vroegen de leden aandacht voor een overdrachtsdocument voor de nieuwe AV-leden. Het vorige overdrachtdossier 'Een goede start Overdracht AV leden IPO' (20 maart 2019) is met elkaar gedeeld. Dit overdrachtdossier bevat de ervaringen van de leden van de AV van het IPO uit de Statenperiode (2015-2019).

De huidige AV stelde voor opnieuw een werkgroep vanuit de AV op te richten waarbij een aantal griffiecontactpersonen aansluiten met als doel te komen tot een actualisering van het overdrachtdossier. Hoe kan de verbeterde samenwerking, informatievoorziening en rolbepaling nog verder worden versterkt? Het devies 'het IPO dat zijn wij als provincies' vraagt om een actieve invulling.

Daarnaast deed het IPO bestuur een oproep aan de leden van de AV om de gezamenlijke provincies een eigenstandige plek te geven in de inwerkperiode van de provincies voor de nieuwe Statenleden. Het zou daarbij fijn zijn als het IPO niet als externe of verbonden partij wordt weergegeven voor nieuwe Statenleden omdat we gezamenlijk het IPO zijn. Inmiddels is door alle provincies voorzien in een kennismaking met het IPO tijdens de inwerkperiode. Er is inmiddels ook een overdrachtdossier van het IPO (bestuur) overhandigd aan de provincies

1.2 Werkgroep Overdrachtdocument

De werkgroep bestond uit de volgende AV-leden: de statenleden dhr. F. Achten, mw. O. de Man, mw. A. Jellema, dhr. T. Ludwig en dhr. H. van der Velde. Vanuit de griffiecontactpersonen is een bijdrage geleverd door: mw. B. Ferwerda, dhr. M. Kortboyer, dhr. H. Nijkamp, mw. J. Oosterhuis en dhr. R. Kalk. Het Overdrachtdocument is april 2023 opgeleverd.

Het IPO bureau heeft het proces gefaciliteerd.

1.3 Leeswijzer

De indeling is vergelijkbaar met het vorige overdrachtdossier 2015-2019 omdat het een actualisatie betreft. In sommige gevallen zijn relevante zaken zoals de statuten en het rapport van Andersson Elffers Felix ('Naar meer slagvaardigheid') via een link door de lezer te vinden. De conclusies van het AEF rapport komen niet uitgebreid aan de orde. De discussie loopt namelijk nog volop. Wel wordt stilgestaan bij de uitkomsten van de extra AV op 7 maart 2023.

Dankbaar is gebruik gemaakt van al het werk wat in de afgelopen periode is verricht door AV leden in verschillende werkgroepen zoals de klankbordgroep Planning en Control, de werkgroep Best Practises en de werkgroep Versterkte Samenwerking.

2. Beschrijving van de huidige organisatie

2.1 Over de organisatie

Het IPO is een vereniging van en voor provincies. De provincies zijn de leden van de vereniging en zijn vertegenwoordigd in het Bestuur en de Algemene Vergadering (AV). Verder kent de vereniging ook commissies van het bestuur, bestuurlijke- en ambtelijke adviescommissies, adviseurs, een secretariaat en een algemeen directeur. Voor een uitgebreide toelichting neem vooral een kijkje op de website van de vereniging.

Belangenbehartiging

Het Interprovinciaal Overleg behartigt de gezamenlijke belangen van de provincies in 'Den Haag' en 'Brussel'. Enerzijds door een informerende en richtinggevende rol te spelen bij de (formele) voorbereiding van beleid dat voor de provincies van belang is. Anderzijds door kennisdeling met en informatievoorziening aan de provinciale partners en 'stakeholders'. Het IPO beschikt hiertoe over een uitgebreid netwerk en onderhoudt contact met onder andere het kabinet, het parlement, de ministeries, de Europese Unie en maatschappelijke organisaties op de terreinen waar de provincies actief zijn.

Innovatie & Kennisuitwisseling

Het IPO biedt tevens een platform aan de provincies voor het stimuleren van innovatie

en de uitwisseling van kennis. Op deze wijze kunnen provincies goede werkwijzen uitwisselen en vernieuwingen in het provinciaal beleid aanzwengelen. Doel is een bijdrage te leveren aan de kwaliteit, effectiviteit en efficiency van het openbaar bestuur.

Meer slagvaardigheid

De provincies staan de komende jaren voor ongekend grote opgaven en transities in de (fysieke) leefomgeving. Om deze reden heeft het IPO-bestuur onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF) gevraagd onafhankelijk onderzoek te doen naar hoe de samenwerking binnen de organisatie van het IPO kan worden verstevigd. Dit om de slagkracht van de organisatie te vergroten. Dat resulteerde in het rapport: Het streven is om voor het begin van de nieuwe bestuursperiode een aantal veranderingen in gang te hebben gezet. In de laatste Algemene Vergadering van 7 maart 2023 te Utrecht wordt door AV-leden namens de Staten een richting aan het IPO bestuur en de nieuwe directeur dhr. M.J. Fraanje (Rien) meegegeven.

2.2 Over de Algemene Vergadering Statutair

Wat is statutair de rol van de Algemene Vergadering?

De Algemene Vergadering bestaat uit 24 vertegenwoordigers die zijn voorgedragen door Provinciale Staten: twee Statenleden per provincie. De Algemene Vergadering is de Ledenvergadering binnen de vereniging. De Algemene Vergadering heeft volgens de statuten alle bevoegdheden die niet door de wet of door de statuten aan het bestuur zijn opgedragen (artikel

17 lid 1). Verder heeft de Algemene Vergadering de volgende taken en bevoegdheden:

- a. benoemen van het bestuur;
- b. het goedkeuren van de jaarlijks door het bestuurvoortelleggenstukken: het jaarplan; de begroting; en de meerjarenbegroting;
- c. het goedkeuren van de rekening en verantwoording van het bestuur, en
- d. het nemen van een besluit tot het wijzigen van de statuten en ontbinding van de vereniging.

De statuten van het IPO, aangepast in 2017, met daarin de rol van de AV, zijn in te zien via deze link.

Aanbevelingen voor verbetering

Uit het AEF-onderzoek is gebleken dat er onduidelijkheid en soms onenigheid is over de rol van de Algemene Vergadering, zowel binnen de AV als tussen AV en IPO-bestuursleden. Dit uit zich in discussies over waar de AV invloed op heeft, bijvoorbeeld in het gesprek over de reikwijdte van de P&C-cyclus en specifiek over of de Kadernota onderdeel is van de P&C-cyclus.

Het advies van de werkgroep van de huidige AV is om aan te sluiten bij de aanbeveling in het AEF-rapport: Wees duidelijk over wat wel/niet valt onder de statutaire rol van de AV. Verzoek het IPO-bestuur op basis van de inbreng van de Algemene Vergadering het gesprek te voeren over wat dit betekent. Neem hierover een eenduidig besluit stel de statuten eventueel gewijzigd vast. Specifiek waar het gaat om het bespreken van de Kadernota en leveren van inhoudelijke inbreng, advies of amendementen door de AV. Daarmee wordt meer helderheid gegeven over de rol.

2.3 Over het IPO bestuur

Het bestuur bestaat uit dertien leden, één gedeputeerde per provincie en een onafhankelijke voorzitter. De termijn van het bestuur is gelijk aan de termijn van Provinciale Staten: vier jaar. Na iedere Provinciale Statenverkiezingen en nieuwe colleges van Gedeputeerden Staten wordt een nieuw IPO-bestuur samengesteld. Het bestuur kent ook een viertal adviseurs: drie commissarissen van de Koning en een provinciesecretaris.

Ieder bestuurslid heeft een nader door het bestuur vast te stellen portefeuille, zoals financiën of ruimtelijke ordening. De meeste bestuurders zijn daarmee voorzitter van een Bestuurlijke Commissie (BC) of een Bestuurlijke Adviescommissie (BAC)

Het bestuur is belast met het besturen van de vereniging. De statutaire taken en bevoegdheden van het bestuur zijn:

- a. het (doen) voorbereiden en (doen) uitvoeren van besluiten die de algemene vergadering moet nemen of heeft genomen;
- b. het opstellen van het jaarplan, de begroting, de meerjarenbegroting, het bestuursverslag en de rekening en verantwoording;
- c. het regelen van de rechtspositie van het personeel van de vereniging en het inrichten van de organisatie van de vereniging en haar secretariaat;
- d. het voeren van onderhandelingen en het sluiten van overeenkomsten met werknemersverenigingen betreffende de arbeidsvoorwaarden van het personeel in dienst van de provincies;

- e. het aanwijzen van personen die de vereniging in organen van organisaties en rechtspersonen vertegenwoordigen;
- f. het beslissen omtrent bestuursaangelegenheden welke niet in de statuten zijn voorzien.

2.4 Over de governance

2.4.1 Hoe verhoudt de statutaire rol van de Algemene Vergadering zich met de rol van een Statenlid?

De drie bekende rollen van een Statenlid (kaders stellen, controleren en volksvertegenwoordigen) worden gelet op de statutaire rol van de AV als volgt ingevuld:

1. Controleren: Een lid van de Algemene Vergadering kan voorstellen van het Bestuur goedkeuren én afkeuren.
2. Kaderstellen: De Algemene Vergadering stelt de kaders vast waarbinnen het bestuur zich mag bewegen. Immers, de Algemene Vergadering heeft de bevoegdheid om het jaarplan en de (meerjaren)begroting van het bestuur e.d. al dan niet goed te keuren.
3. Volksvertegenwoordigen: Het IPO is een vereniging met een publiek karakter. De vereniging heeft blijkens haar statuten de volgende publieke doelen:
  - » het behartigen van de belangen van provincies;
  - » het bieden van een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring;
  - » het stimuleren en entameren van vernieuwingsprocessen binnen de provincies.

Verder wordt de vereniging bekostigd met publiek geld.

2.4.2. De verhouding tussen de rol van Statenlid in PS en de rol van Statenlid in de Algemene Vergadering van het IPO

De Statenleden in de Algemene Vergadering staan voor een politieke uitdaging. De AV-leden zitten op dit moment niet zonder last en als vertegenwoordigers zonder mandaat van hun eigen Provinciale Staten in de AV-vergadering. Een Statenlid zou juist als vertegenwoordiger van hun Staten met een mandaat namens die Staten in de Algemene Vergadering moeten zitten. Zij moeten in de Algemene Vergadering van het IPO namelijk wel besluiten nemen die door hun Provinciale Staten thuis “gedragen worden” conform het af te spreken mandaat. Beperking daarbij is dat het IPO in hoofdzaak functioneert als bestuurdersvereniging met als uitgangspunt dat verantwoording over samenwerking binnen het IPO voornamelijk vorm krijgt binnen de eigen provincie in de relatie tussen GS en PS.

Dat gebeurt echter niet altijd even goed. Er zijn verschillende beelden binnen het bestuur, AV en PS over de wijze waarop terugkoppeling naar eigen GS en PS dient te gebeuren. Gemaakte afspraken hierover worden in beperkte mate nagekomen. Daarnaast hebben Statenleden soms weinig zicht op wat het IPO doet en op de vertegenwoordiging van hun eigen dagelijks bestuurders in het IPO (bestuur en bestuurlijke adviescommissies).

2.4.3. Wat is er opgepakt?

De afgelopen zittingsperiode is met betrekking tot de governance een aantal zaken opgepakt. Op 2 april 2020 heeft de AV ingestemd met een voorstel met afspraken over ‘Versterkte samenwerking’ tussen de AV en het IPO-bestuur.

Beschrijving van de Huidige situatie

De aanleiding van dit voorstel was:

- » De AV voelt zich niet serieus genomen.
- » De AV-leden geven aan dat er op het gebied van tijdigheid van stukken en informatie nog veel gewonnen kan worden.
- » Er heerst een wil om weg te komen van gedoe over processen, dat wekt irritaties en slokt ruimte voor de inhoud op.

Om de 'Versterkte samenwerking' vorm te geven, zijn de kennis- en werkwijze-uitwisseling in kaart gebracht. Dit project is uitgevoerd door een werkgroep bestaande uit een drietal AV-leden, ondersteund door medewerkers van bureau IPO en één van de Statengriffies. Met deze werkwijze was het de eerste maal dat, conform afspraken in de AV, in de ondersteuning en voorbereiding invulling is gegeven door een vertegenwoordiging van de griffie. Daarmee is al een goede stap gezet binnen de 'Versterkte samenwerking' AV en IPO. Deze kennis- en werkwijze uitwisseling hebben geleid tot het opstellen van een leidraad voor de leden van de AV met als doel:

- » met een leidraad te komen voor AV-leden om zich voor te bereiden op de AV-vergaderingen;
- » afstemming met de rest van PS te borgen.

Kennis en werkwijze uitwisseling:

Vorbereiden AV-leden:

- » Kennisnemen van formele rol AV;
- » Ontvangst stukken vanuit het IPO minimaal 4 tot 6 weken;
- » Samenwerken met de griffie;
- » Gesprek GS / bestuurder / gesprek met ambtenaar in je provincie

- » Faciliteren vooroverleg AV met technisch voorzitter

Betrekken Provinciale Staten bij het IPO:

- » Informatieve (bijpraat)sessies
- » IBabs / openbare toegang
- » IPO-nieuwsbrieven / communicatie
- » Mededelingen uit het IPO op agenda
- » Betrokkenheid bij IPO jaarcongres versterken
- » het samen optrekken in de publiekscampagne naar de Statenverkiezingen.
- » Zowel vanuit de AV als het bestuur werden deze ontwikkelingen als positief beschouwd.

2.4.4. Wat is niet opgepakt?

Mandaat AV leden

Volgens het AEF onderzoek is het onduidelijk op basis van welk mandaat AV-leden in de AV zitten. AV-leden halen op verschillende wijze input op vanuit hun eigen PS in de provincie om zo de eigen PS te vertegenwoordigen.

Aanbevolen wordt de procesrol die het AV-lid heeft verder uit te denken/vorm te geven. Welke procesgang is bijvoorbeeld wenselijk bij het geven van zienswijze op de Kadernota? Hoe verhoudt dit zich tot de verantwoordelijkheid t.a.v. de eigen Colleges Provinciale Staten? Ookeen regelmatig gesprek met het bestuur (om te bewaken of de afspraken over informatievoorziening etc. goed lopen), past bij die rol.

Statuten: geen (technische) wijzigingen

Er zijn de afgelopen zittingsperiode geen (technische) wijzigingen aangebracht in de statuten terwijl dat in de periode onder voorzitterschap van de vorige voorzitter wel is toegezegd.

2.4.5. Aanbevelingen voor verbetering

Voor de komende zittingsperiode van PS is het advies van de werkgroep om aansluiting te zoeken bij de aanbevelingen in het AEF rapport, i.c. op de volgende onderdelen:

1. Combineer AV-vergaderingen met meer inhoudelijke en verdiepende gesprekken of workshops, die de AV-leden helpen in hun rol als Statenlid. Zorg voor een strikte scheiding tussen deze gesprekken en het statutaire deel van de vergadering.
2. Maak als AV gemeenschappelijke afspraken over het ophalen van mandaat bij de eigen Statenleden en committeer elkaar hieraan.
3. Verken de behoefte aan een werkverband voor Statenleden en griffiers binnen het IPO binnen deze doelgroep. Richt deze in als de behoefte bestaat. Hierin kunnen thema's besproken worden die betrekking hebben op de rol en positie van Statenleden binnen het IPO en/of inhoudelijke thema's naar wens. Dit werkverband kan inhoudelijke voorstellen doen aan het bestuur en de commissies. Hierbij is het van belang een goede procedure in te richten voor het ophalen van mandaat bij de Statenleden. Ondersteuning en advisering kunnen primair bij de griffiers komen te liggen,

met waar nodig ondersteuning vanuit het IPO-bureau.

2.5. Over de vernieuwde planning & control cyclus: hoe werkt dat in de praktijk?

Het IPO heeft een eigen Planning & Control-cyclus die in de afgelopen periode (2019 – 2023) is verbeterd. Tijdens dat proces is door IPO bestuur en AV van gedachten gewisseld over de invulling van rollen en taken. Parallel hieraan liep het gesprek tussen bestuur en AV over de gezamenlijke wens tot een versterkte samenwerking te komen. Een belangrijke rol voor de vernieuwde cyclus is weggelegd voor de klankbordgroep Planning en Control (klankbordgroep). Daarin zitten een aantal statenleden die tevens AV-lid zijn. In de afgelopen periode kende de werkgroep 3-6 leden. Zij plegen regelmatig overleg met de penningmeester tevens gedeputeerde van het IPO bestuur. Over de verbetering van de P en C cyclus zijn regelmatig vanuit de AV complimenten uitgedeeld. Ideaal gesproken zitten provincies zelf aan het stuur van het IPO, opereren AV leden op basis van een helder mandaat en wordt maximaal draagvlak georganiseerd voor de IPO activiteiten in de Staten.

Over de Kadernota

Het IPO bestuur stelt voorafgaand aan de provinciale besluitvorming over de Programmabegroting de Kadernota vast. Deze bevat de voorgenomen inhoudelijke en financiële kaders op hoofdlijnen voor het komende jaar (gesplitst in basisbehoeften en aanvullende, nieuwe wensen).

De Kadernota dient als opmaat voor de IPO Programmabegroting voor het jaar erop en voor de onderhandelingen over de CAO. Het debat over waar het IPO zich al dan niet mee bezig houdt en wat dat mag kosten dient in de provinciehuizen tussen PS en GS plaats te vinden. De AV leden nemen het standpunt vanuit hun PS mee naar de AV ter besluitvorming. Dat betekent wel dat er heldere werkafspraken nodig zijn tussen AV en IPO bestuur over de te volgen werkwijze. De klankbordgroep bespreekt het proces met de penningmeester van het IPO bestuur en komt met een procesvoorstel naar de AV zodat zij haar rol kan pakken.

Aanbevelingen over de Kadernota

Het instrument Kadernota vraagt statutair momenteel geen besluitvorming door de AV. Het document wordt ter informatie gedeeld met de AV. De klankbordgroep Planning en Control (klankbordgroep) heeft in deze periode geadviseerd de Kadernota door te geleiden naar de Staten voor een inhoudelijke bespreking. De uitwerking van de Kadernota krijgt zijn beslag in de ontwerp begroting en de Programmabegroting. De AV leden dienen ideaal gezien uitgenodigd te worden om de zienswijzen van hun Staten mee te geven op de Kadernota, zodat die kunnen worden meegewogen in de uitwerking richting een Programmabegroting. Het al dan niet goed- of afkeuren van de Kadernota vraagt wel om een statutenwijziging.

Het verdient aanbeveling de Kadernota een volwaardige rol te geven in de P&C cyclus. Dat wil zeggen dat het gesprek gevoerd wordt over de inhoud door de Staten en dat de opmerkingen

worden meegegeven aan de AV-leden en de IPO-bestuurders. Dat is dus meer dan de Kadernota voor kennisgeving aan te nemen, zoals momenteel nog wel eens het geval is.

Voor de wijze van behandeling in de eigen Staten dient liefst een uniforme aanpak te komen. Dat vereist minimaal een tijdige aanlevering van de stukken. Aanbevolen wordt goed te kijken naar de huidige termijnen voor bespreking die gelet op de afstemming met de cycli van de 12 provincies en de vereiste voorbereiding van het inhoudelijke debat aan de krappe kant lijken. Dat blijkt uit bespreking van P en C stukken niet of slechts uitsluitend in de Statencommissies. Goed om te weten: voor de zienswijzen in het kader van de Gemeenschappelijke Regelingen is in 2022 de termijn voor zienswijzen verruimd naar 12 weken.

Een format behandelingsvoorstel Kadernota kan bijvoorbeeld een prima hulpmiddel zijn voor een goede bespreking. Aan de ambtelijke organisatie kan gevraagd worden te komen met een voorstel waarin de meerwaarde wordt geschetst van het op zich nemen van nieuwe taken vanuit het gezichtspunt van de eigen provincie oftewel welke taken dienen te worden geprioriteerd, aangepast of stopgezet.

De Staten dient – via de eigen processen – in ieder geval de mogelijkheid geboden te worden proactief beleidsthema's aan te dragen waarop zij gelet op hun ambities de gezamenlijke provincies zien acteren. Het verzoek is hieraan door het IPO bestuur uitvoering te geven en dat te borgen in afspraken met de afzonderlijke Staten.

Over de IPO- Programmabegroting

De ambities uit de Programmabegroting zijn de ambities van de gezamenlijke provincies. Door die waar te maken kunnen provincies laten zien dat ze er toe doen, en van maximaal toegevoegde waarde zijn in Den Haag en Brussel.

De IPO-Programmabegroting wordt door het Bestuur in november (m.u.v. een verkiezingsjaar dan veelal in december) ter goedkeuring aangeboden aan de AV. Het bestaat uit een jaarplan, de (financiële) begroting en de meerjarenbegroting. Deze Programmabegroting bestaat uit een basisbegroting en een aanvullende begroting voor nieuw en/of intensivering van bestaand beleid. Vanwege de wens om als gezamenlijke provincies samen op te lopen in dit proces, wordt de IPO-Programmabegroting gelijktijdig en op eenzelfde wijze aan alle provincies aangeboden.

Aanbeveling over de Programmabegroting

Voor een goede behandeling en bespreking van de IPO Programmabegroting en eventueel het meegeven van wensen en opvattingen is in deze periode een Statenvoorstel ontwikkeld (zie bijlage voor een voorbeeld).

Die aanpak werd echter niet consequent en beperkt gebruikt bij de behandeling van de Programmabegroting. Niet alle provincies hebben het format overgenomen voor de eigen behandeling in hun Staten. In sommige gevallen beperkt de bespreking zich tot een bespreking in uitsluitend de commissies. Omdat de AV statutair alleen de mogelijkheid heeft de producten goed of af te keuren, is het van belang dat Provinciale Staten in elke provincie de gelegenheid heeft over

dit voorstel te beraadslagen en de AV leden een standpunt mee te geven voor behandeling in de AV. In het verlengde daarvan ligt een wijziging van de statuten aangezien er nu slechts sprake is van een ter kennisgeving van de Kadernota.

NB: Het IPO bestuur heeft zelf het format slechts eenmaal aangeboden en daarmee is de uniforme behandeling beperkt gestimuleerd. Voor de wijze van behandeling in de 12 provincies dient een uniforme aanpak te komen. Dat vereist een tijdige aanlevering van de stukken. Een format behandelingsvoorstel Programmabegroting en Kadernota kan daarin bovendien een prima hulpmiddel zijn.

Het verdient aanbeveling een overzicht te maken van de reacties van de Staten op de Kadernota en dat volledige overzicht te verspreiden onder de leden van de AV. Dit overzicht kan als hulpmiddel worden gebruikt in de opmaat naar de Programmabegroting en om van te leren kan het besproken worden in de P&C klankbordgroep.

Over de Voorjaars- en Najaarsnota

Vanaf januari doet het Bestuur uitgaven binnen de IPO-begroting. Het Bestuur wordt via de voorjaars- en najaarsnota over de uitvoering van de begroting geïnformeerd (dat zijn bestuursrapportages). De voorjaars- en najaarsnota worden ter informatie verstuurd aan de AV. Indien er tussentijdse begrotingswijzigingen noodzakelijk zijn, worden die opgenomen in de voorjaars- en najaarsnota en ter goedkeuring aan de AV aangeboden. De wijze waarop het bestuur en de AV worden geïnformeerd over de uitvoering van de begroting in de Voorjaarsnota en Najaarsnota is vormvrij en

is niet vastgelegd in de statuten

Aanbeveling over de Voorjaars- en Najaarsnota

De Voorjaarsnota zou in de planning vooraf dienen te gaan aan de Kadernota zodat de laatste ontwikkelingen ook daarin kunnen worden verwerkt. Over de vormgeving worden van de Voorjaars- en najaarsnota worden afspraken gemaakt in de P&C klankbordgroep.

Over de Jaarstukken

De inhoudelijke en financiële verantwoording over het gevoerde beleid van het verstreken begrotingsjaar wordt voor het zomerreces in de jaarstukken in het IPO-bestuur vastgesteld en goedgekeurd door de AV. Het resultaat van de Rekening zal bij de jaarlijkse herijking van de Programmabegroting betrokken worden. In principe vloeien de niet-bestede middelen terug naar de provincies. Dit uitgangspunt is door de AV bij de bespreking en goedkeuring van de Programmabegroting 2019 nogmaals bevestigd.

Aanbeveling over de Jaarstukken

Het verdient aanbeveling voor de bespreking van de Jaarstukken en ook voor de overige P en C documenten technische sessies te organiseren zodat in de provincies een goede oordeelsvorming en besluitvorming kan plaatsvinden. Het IPO bestuur en IPO bureau worden gevraagd dat te bevorderen en het tijdstip daarvan zo te organiseren dat dit plaatsvindt (ruim) voor de inhoudelijke behandeling van de Jaarstukken in de verschillende provincies. De technische sessie wordt opengesteld voor alle belangstellende Statenleden en vindt om praktische redenen digitaal plaats.

Over de klankbordgroep planning en control

De klankbordgroep is opgericht omdat er behoefte was om in kleiner verband met elkaar van gedachten te wisselen over de (ontwikkeling van de) P&C cyclus. Bovendien lopen de P&C cycli van de 12 provincies uiteen met die van het IPO. De klankbordgroep kent geen mandaat; de bespreking is technisch van aard. Zij is opgericht om tijdig te kunnen klankborden met de penningmeester van het IPO bestuur en het IPO bureau over de stukken in de P&C cyclus en met name het proces. In het afgelopen periode zijn de leden van de P&C klankbordgroep verschillende keren in gesprek gegaan met de penningmeester van het IPO bestuur. Dit proces is als zeer positief ervaren.

De klankbordgroep komt gemiddeld één keer per twee maanden (digitaal) bij elkaar. Het aantal deelnemers is gegroeid van twee naar zes.

Aanbeveling over de klankbordgroep

Ook in de komende nieuwe periode verdient het aanbeveling de klankbordgroep P&C een vervolg te geven. Het is aan de AV leden te bepalen hoe frequent, welke bezetting en met welk mandaat. In overweging wordt gegeven de bezetting te variëren zodat veel AV-leden kennis en ervaring kunnen opdoen met het proces voor de P&C cyclus.

Bespreking AEF rapport

De conclusies van het rapport van Andersson Elffers Felix 'Naar meer slagvaardigheid' (AEF rapport) zijn door de AV besproken in een extra bijeenkomst van de AV op 7 maart 2023.

Diverse standpunten van de 12 Provinciale

Staten werden door de AV leden ingebracht. Ter informatie zijn de bijdragen van de provincies volledigheidshalve bij dit document gevoegd. Een excel overzicht treft u daarbij als hulpmiddel aan.

Wat zijn de vervolgstappen?

- » Op 10 maart bespreekt het IPO bestuur de uitkomsten van de bespreking in de AV van 7 maart jongstleden. Daar zal gesproken worden over de implementatie van de maatregelen behorend bij scenario 0.
- » IPO bestuur 11 mei 2023: De directeur van de vereniging IPO dhr M.J. Fraanje (Rien) presenteert de voorstellen die invulling geven aan scenario 1. De scenario's 2 en 3 worden nader verkend. Toegezegd is de bevindingen van de AV daarin mee te wegen.
- » 27 juni 2023: AV IPO 18.00 – 20.00 uur: eerste gelegenheid om te worden bijgepraat naast de afzonderlijke kennismakingsgesprekken van het IPO met de afzonderlijke staten in het inwerkprogramma.

Bijlages

Bijlage 1. Voorbeeld van een format Statenvoorstel Programmabegroting IPO

Datum vergadering : [...]

Zaaknummer : [...]

Portefeuillehouder : [...]

Inlichtingen bij : [...] Telefoon : [...]

Aantal bijlagen : ....

Onderwerp : IPO-programmabegroting [jaar]

Inleiding

De Programmabegroting van het IPO wordt jaarlijks vastgesteld. Vanwege de wens om als gezamenlijke provincies samen op te lopen in dit proces, wordt de IPO-programmabegroting gelijktijdig en op eenzelfde wijze aan alle provincies aangeboden.

Bevoegdheid

Provinciale Staten stellen op grond van artikel 195 Provinciewet de begroting van de eigen provincie jaarlijks vast. Twee vertegenwoordigers uit hun midden maken deel uit van de Algemene Vergadering van het IPO. Conform artikel 17.1 van de statuten van het IPO wordt aan (het bestuur en) de AV jaarlijks het jaarplan, de Programmabegroting en de meerjarenraming ter goedkeuring aangeboden.

Voorstel

1. Voorgesteld wordt in te stemmen met het bedrag van [€...] opgenomen in onze begroting ten behoeve van het Interprovinciaal Overleg.
2. Voorgesteld wordt de besluitvorming ten aanzien van de IPO-Programmabegroting te mandateren aan de AV-leden.

Overwegingen

De ambities uit de Programmabegroting zijn de ambities van de gezamenlijke provincies. Door die waar te maken kunnen we als provincies laten zien dat we er toe doen, en van maximaal toegevoegde waarde zijn in Den Haag en Brussel. Wij hechten dan ook aan helderheid over de gezamenlijke ambities en de hiermee samenhangende middelen. Daartoe dient de Programmabegroting. Om als gezamenlijke provincies samen op te lopen in het begrotingsproces, wordt de IPO-Programmabegroting gelijktijdig en op eenzelfde wijze aan alle provincies aangeboden.

Financiële aspecten [Hier kunt u invullen welke consequenties de IPO-programmabegroting heeft voor uw eigen provincie]

Vervolgstappen

Op het moment dat de Provinciale Staten van alle provincies hebben ingestemd met het bedrag dat in de eigen begroting voor IPO is gereserveerd, én mandaat hebben verleend aan hun vertegenwoordigers in de algemene vergadering van het IPO, zal op de daaropvolgende vergadering van de AV voorgesteld worden goedkeuring te verlenen aan de door het bestuur voor te leggen stukken: het jaarplan, de begroting en de meerjarenraming.

Door middel van een voorjaarsnota en najaarsnota wordt u over de voortgang op de hoogte gehouden. Na afloop van het begrotingsjaar ontvangt u de rekening en verantwoording over het jaar van het IPO-bestuur.

Communicatie

[u kunt hier invullen op welke manier PS-leden al dan niet inzicht kunnen krijgen in de stukken voor de AV. Dit is aan de individuele provincies. Het IPO-bureau is enkel verantwoordelijk voor communicatie met de AV-leden en diens griffiers.]

Bijlagen

1. Brief voorzitter IPO aanbieding van stukken d.d.
2. Concept-programmabegroting [jaar]
3. Beheersbegroting
4. Jaarplan en begroting BIJ12 [jaar]

Op 27 juni 2023 Agendapunt 3a

Datum	27 juni 2023
Portefeuillehouder	Voorzitter IPO
Inlichtingen bij	C. van Duren
Onderwerp	Voorbeeld overzicht stand van zaken toezeggingen

Kern van het onderwerp

De Algemene Vergadering heeft op 18 juni 2019 verzocht de toezeggingen die tijdens de AV gedaan worden separaat in een overzicht op te nemen. Aan die toezegging is opvolging gegeven. Onderstaand treft u de stand van zaken van de lopende toezeggingen die sindsdien zijn gedaan alsmede de stand van afhandeling. Tijdens de vergadering van oktober 2020 is op verzoek van de AV besloten de toezeggingen bij alle vergaderingen aan de vergaderstukken toe te voegen.

Voorstel/gevraagd besluit

De Algemene Vergadering wordt voorgesteld kennis te nemen van de stand van zaken met betrekking tot de toezeggingen.

Toezegegingen

1. Samen met oud-AV leden acties overdrachtdossier nader uitwerken

Er wordt een nieuwe werkgroep gevormd die vervolg zal geven aan acties in het overdrachtdossier. De afspraken rondom de behandeling van de begroting zoals neergelegd in de notitie aan de AV zullen toegevoegd worden aan het overdrachtdossier. Er is afgesproken dat het overdrachtdossier onder de aandacht gebracht zal worden van het bestuur en een nieuw werkgroepje wordt gevormd die hier verder mee aan de slag gaat.

Toezegeging d.d.: respectievelijk 18 juni 2019, 28 augustus 2019 en 4 oktober 2022
Status: het overdrachtdossier is besproken tijdens de IPO-bestuursvergadering van 6 februari 2020. In de notitie 'Voorstel versterkte samenwerking' worden de acties omschreven die de samenwerking verder uitkristalliseren. Daarnaast is er een P&C klankbordgroep opgericht en een werkgroep 'best practices' waarvan de concept Leidraad op 30 maart ter vergadering voorlag. In de bestuursvergadering van 22 april is hierover gesproken en het is nogmaals geagendeerd voor 10 juni. De bestuurlijke reactie vanuit het IPO-bestuur is tijdens de AV van 5 oktober aan de leden van de AV voorgelegd. De leden van de AV hebben tijdens de vergadering met elkaar de intentie uitgesproken om de stand van zaken van de implementatie van de leidraad op de provinciehuizen in 2022 te evalueren. In opdracht van het IPO-bestuur een traject gestart rondom de focus van de samenwerking, waarin de betrokkenheid van de Staten in het algemeen en van de AV in het bijzonder bij de samenwerking van de gezamenlijke provincies wordt betrokken. Daarnaast is er tijdens de AV van 8 november door de leden van de AV voorgesteld om een werkgroep op te richten, ondersteund door enkele griffiecontactpersonen en het IPO-bureau, om samen te werken aan de actualisatie van het overdrachtdossier. Het IPO-bureau neemt het initiatief om de eerste bijeenkomst te organiseren.

2. Mogelijkheid onderzoek statutenwijziging

Op 27 juni 2023

Op basis van de huidige statuten wordt gewerkt met een junicirculaire en de wens is over te gaan op een meicirculaire. Er wordt gekeken naar een moment om eventueel meerdere wijzigingen in de statuten tegelijkertijd door te voeren.

Toezegging d.d.: 1 oktober 2019

Status: doorlopend

3. Aanbod "IPO-dag" voor Statenleden

Indien provincies een IPO-dag willen organiseren voor Statenleden, dan kan er contact opgenomen worden met het IPO-bureau voor een eventuele bijdrage of betrokkenheid.

Toezegging d.d.: 2 november 2020

Status: bezoek geweest bij Groningen, Overijssel en Zeeland.

4. Er wordt zo min mogelijk afgeweken van het vergaderschema

Toezegging d.d. 28 juni 2021

Status: doorlopend

5. De betrokkenheid van de Staten in het algemeen en de AV in het bijzonder bij de samenwerking van de gezamenlijke provincies wordt meegenomen in het onderzoek over de focus in de samenwerking. De leden van de AV en de griffies die dit wensen zijn welkom om met de heer Bron in gesprek te gaan. Wat er gebeurt met de resultaten van het onderzoek is afhankelijk van hetgeen de heer Bron in de gesprekken ophaalt en hetgeen door hem geadviseerd wordt. Het streven is er om te bezien of we in de nieuwe Statenperiode anders moeten gaan werken, en indien daar besluitvorming voor nodig is of de rol van de AV of de statuten daarin een rol speelt, dan zal dit langskomen in een AV vergadering.

Toezegging d.d. 28 juni 2022 en d.d. 4 oktober 2022

Status: de heer Bron (AEF) heeft de leden van de AV opgeroepen met hem het gesprek aan te gaan. De gesprekken met de AV leden die het gesprek met de heer Bron willen aangaan zijn inmiddels gevoerd. Tijdens de AV van 4 oktober zijn de bevindingen uit de gesprekken die gevoerd zijn gepresenteerd aan de leden van de AV en is tevens teruggekoppeld dat het IPO-bestuur AEF de opdracht heeft gegeven om scenario 0 en 1 verder uit te werken. Tijdens de AV van 4 oktober is toegezegd dat er een inspraakmoment georganiseerd wordt voor de leden van de AV. Tijdens het IPO-bestuur van 17 november is het conceptrapport gepresenteerd aan de leden van het IPO-bestuur en naar aanleiding van dit gesprek is op 23 november het volledige conceptrapport verstuurd naar de leden van de AV, begeleid met een brief waarin de leden van de AV worden verzocht met en in de eigen Provinciale Staten te reflecteren op de aanbevelingen. Om de leden van de AV voldoende tijd en ruimte te geven voor deze bespreking is de AV van 13 december verplaatst naar 7 maart. Tijdens deze extra AV worden de leden van de AV gevraagd om de reflecties van de gesprekken in en met de Staten in te brengen. Het IPO-bestuur zal deze reflecties meenemen in haar besprekingen.

6. Bij het opstellen van de begroting 2023 en de P&C producten die daaruit volgen wordt gelijkvormigheid tussen de stukken van IPO Den Haag en BIJ12 nagestreefd.

Op 27 juni 2023

Toezegging d.d. 28 juni 2022
Status: doorlopend

7. In de P&C producten van BIJ12 wordt gelet op de taalgebruik en leesbaarheid van de stukken.

Toezegging d.d. 28 juni 2022
Status: doorlopend

Ondergetekende:

mr. Cornelis Adrianus de Zeeuw, notaris te 's-Gravenhage, verklaart over de statuten van de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid: **het Interprovinciaal Overleg**, met zetel in de gemeente Den Haag (de '**Statuten**'), naar zijn beste weten het volgende:

- (i) de Statuten luiden overeenkomstig de aan deze verklaring gehechte tekst;
- (ii) de Statuten zijn voor het laatst gewijzigd bij akte van statutenwijziging, verleden voor mr. Cornelis Adrianus de Zeeuw, voornoemd, op 20 december 2017.

Getekend te 's-Gravenhage op 21 december 2017.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large initial 'C' followed by several loops and a long horizontal stroke at the end.

STATUTEN

per 20 december 2017

van de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid:

het Interprovinciaal Overleg,
gevestigd te gemeente Den Haag

STATUTEN.

Hoofdstuk I.

Algemeen.

Naam.

Artikel 1.

De vereniging draagt de naam: **het Interprovinciaal Overleg**, bij afkorting: het IPO.

Zetel.

Artikel 2.

Zij heeft haar zetel in de gemeente Den Haag.

Doel.

Artikel 3.

3.1. De vereniging heeft ten doel:

- het behartigen van de belangen van provincies;
- het bieden van een platform voor uitwisseling van kennis en ervaring;
en
- het stimuleren en entameren van vernieuwingsprocessen binnen de provincies.

3.2. De vereniging tracht dit doel – onder meer – te bereiken door:

- het verbreden en intensiveren van de samenwerking en het overleg tussen de deelnemende provinciale besturen;
- het uitwisselen van kennis en ervaring en het bundelen van deskundigheid;
- het bevorderen van coördinatie van beleid, alsmede van gemeenschappelijke standpuntbepaling en besluitvorming over zaken welke direct of indirect van gemeenschappelijk provinciaal belang zijn;
- het bevorderen van gemeenschappelijk optreden in de relatie met de rijksoverheid, de Europese Unie, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Unie van Waterschappen en (vertegenwoordigers van) andere overheden;
- het bieden van kaders voor decentralisatie van rijkstaken naar provincies;

- het verlenen van onderlinge steun en het bevorderen van de uitwisseling van provinciaal personeel tussen de provincies;
- het ontwikkelen en uitvoeren van een gezamenlijk arbeidsvoorwaardenbeleid; en
- het namens en ten behoeve van de leden voeren van onderhandelingen en het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten met werknemersverenigingen betreffende de arbeidsvoorwaarden van het personeel dat bij de leden van de vereniging in dienst is;
- het onderhandelen namens de provincies over door de provincies gezamenlijk te sluiten overeenkomsten.

Structuur.

Artikel 4.

De vereniging kent de volgende organen:

- a. de algemene vergadering;
- b. het bestuur.

Voorts kent de vereniging:

- commissies van het bestuur (artikel 15.4);
- adviescommissies (artikel 22);
- adviseurs (artikel 24);
- een secretariaat (artikel 25);
- de algemeen directeur (artikel 25).

Hoofdstuk II.

Lidmaatschap.

Leden.

Artikel 5.

- 5.1. Leden van de vereniging kunnen uitsluitend zijn provincies in Nederland. Provincies die lid zijn van de vereniging worden hierna aangeduid als "het lid" of "de provincie"; gezamenlijk worden zij aangeduid als "de leden" of "de provincies".
- 5.2. Provinciale Staten van iedere provincie wijzen uit hun midden twee (2) personen aan ter vertegenwoordiging van hun provincie in de algemene vergadering. Het volgens de Provinciewet daartoe bevoegde orgaan besluit omtrent de verstrekking van een machtiging tot vertegenwoordiging van de provincie in de algemene vergadering.
Tenzij in deze statuten anders is vermeld worden de lidmaatschapsrechten van de provincies namens hen uitgeoefend door de in dit lid bedoelde

vertegenwoordigers van de provincies, welke hierna worden aangeduid als: "de vertegenwoordigers".

- 5.3. Het bestuur houdt een register waarin de namen en adressen van de vertegenwoordigers zijn opgenomen. Indien Provinciale Staten van een provincie besluiten om (een) andere vertegenwoordiger(s) ter vertegenwoordiging van de provincie in de algemene vergadering aan te wijzen, zal hiervan op een door of namens het bestuur te bepalen wijze tijdig een schriftelijke verklaring aan het bestuur worden overlegd, waaruit tevens van de machtiging tot vertegenwoordiging van de provincie in de algemene vergadering blijkt.
- 5.4. Ieder lid is verplicht aan het bestuur zijn adres alsmede de wijzigingen daarin schriftelijk op te geven. Indien tevens een elektronisch adres bekend wordt gemaakt met als doel opneming in het ledenregister, houdt deze bekendmaking tevens de instemming in om alle kennisgevingen en mededelingen alsmede oproepingen voor een vergadering langs elektronische weg toegezonden te krijgen.

Toelating.

Artikel 6.

- 6.1. Een provincie die als lid tot de vereniging wenst toe te treden, meldt zich schriftelijk aan bij het bestuur.
- 6.2. Onder goedkeuring van de algemene vergadering beslist het bestuur omtrent de toelating van leden.

Einde van het lidmaatschap.

Artikel 7.

- 7.1. Het lidmaatschap eindigt:
- door opheffing van een provincie;
  - door opzegging door een provincie;
  - door opzegging door de vereniging. Deze kan geschieden wanneer een provincie heeft opgehouden aan de vereisten voor het lidmaatschap bij de statuten gesteld te voldoen, wanneer zij haar verplichtingen jegens de vereniging niet nakomt, alsook wanneer redelijkerwijs van de vereniging niet gevergd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren;
  - door ontzetting. Deze kan alleen worden uitgesproken wanneer een provincie in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de vereniging handelt, of de vereniging op onredelijke wijze benadeelt.
- 7.2. Opzegging door de vereniging geschiedt door het bestuur onder goedkeuring

- van de algemene vergadering.
- 7.3. Opzegging van het lidmaatschap door een provincie of door de vereniging kan slechts geschieden tegen het einde van het verenigingsjaar en met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden. Echter kan het lidmaatschap onmiddellijk worden beëindigd indien van de vereniging of van een provincie redelijkerwijs niet gevegd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren.
- 7.4. Een provincie kan haar lidmaatschap met onmiddellijke ingang opzeggen binnen één maand nadat haar een besluit, waarbij haar rechten zijn beperkt, of wel haar verplichtingen ten opzichte van de vereniging zijn verzwaaard, bekend is geworden of medegedeeld. Het besluit is alsdan niet op haar van toepassing. Een provincie is niet bevoegd door opzegging van haar lidmaatschap de toepasselijkheid uit te sluiten van verplichtingen van geldelijke aard alsmede van reeds bestaande verplichtingen voortvloeiende uit collectieve arbeidsovereenkomsten.
- 7.5. Ontzetting uit het lidmaatschap geschiedt door het bestuur onder goedkeuring van de algemene vergadering.
- 7.6. Van een besluit tot opzegging van het lidmaatschap door de vereniging op grond dat een provincie haar verplichtingen jegens de vereniging niet nakomt, alsook dat redelijkerwijs van de vereniging niet gevegd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren en van een besluit tot ontzetting uit het lidmaatschap staat binnen een maand na de ontvangst van de kennisgeving van het besluit beroep open op de algemene vergadering. De provincie wordt daartoe ten spoedigste schriftelijk van het besluit met opgave van redenen in kennis gesteld. Gedurende de beroepstermijn en hangende het beroep is de provincie geschorst, met dien verstande evenwel dat het geschorste lid het recht heeft zich in de algemene vergadering, waarin het in dit artikel 7.6 bedoelde beroep wordt behandeld, te verantwoorden.
- 7.7. De provincie wier lidmaatschap is geëindigd op grond van het bepaalde in artikel 7.1 sub b, c of d, blijft gehouden tot nakoming van verplichtingen van geldelijke aard verbonden aan het lidmaatschap tot het einde van het vijfde kalenderjaar volgend op dat waarin het lidmaatschap is geëindigd, tenzij het bestuur anders besluit.

Hoofdstuk III.

Verplichtingen van de leden.

Kosten.

Artikel 8.

- 8.1. De kosten van de vereniging worden door de provincies gedragen volgens een verdeelmaatstaf, waarbij de ene helft van de kosten gelijkelijk over de provincies wordt verdeeld en de andere helft over de provincies wordt verdeeld naar rato van de som van de totale uitkeringen uit het Provinciefonds (jaar t) en de belastingcapaciteit (jaar t minus 2), zoals in de junicirculaire (voorafgaand aan jaar t) is opgenomen.
- 8.2. De provincies betalen bij wijze van voorschot aan het begin van iedere maand een bedrag, overeenkomend met een twaalfde gedeelte van de in de begroting geraamde bedragen voor het desbetreffende begrotingsjaar, zulks met inachtneming van het bepaalde in artikel 8.1.
- 8.3. Eindafrekening vindt plaats binnen twee maanden nadat de rekening en verantwoording is vastgesteld, maar uiterlijk één september volgende op het jaar waarop de rekening en verantwoording betrekking heeft.
- 8.4. De vereniging mag geen resultaat behalen vanuit de door de leden verstrekte bedragen en zal de verrekenverplichting die hieruit voortvloeit als schuld opnemen op haar balans.
- 8.5. De algemene vergadering kan besluiten dat de verrekenverplichting geheel of gedeeltelijk wordt omgezet in een bestedingsverplichting voor uitgaven ter zake van activiteiten die zijn opgenomen in de voor het verslagjaar vastgestelde begroting, maar daarin nog niet zijn afgerond.
- 8.6. Voor deze bestedingsverplichting wordt in de balans een voorziening of transitorische post gevormd.
- 8.7. De ter zake van de bestedingsverplichting gevormde voorziening of transitorische post valt vrij in het boekjaar volgend op het boekjaar waarin de voorziening of transitorische post is gevormd.

Leden bindende besluiten.

Artikel 9.

- 9.1. De provincies zijn in beginsel verplicht tot het naleven van bestuursbesluiten aangaande privaatrechtelijke rechtshandelingen waaromtrent de algemene vergadering heeft besloten dat deze dienen te worden nageleefd.
- 9.2. Een besluit van de algemene vergadering omtrent een privaatrechtelijke rechtshandeling als gemeld in artikel 9.1 heeft ten minste drie/vierde van de uitgebrachte stemmen in een vergadering, waarin ten minste vier/vijfde van de provincies vertegenwoordigd is.
- 9.3. Is niet vier/vijfde van de provincies vertegenwoordigd, dan wordt na die vergadering een tweede vergadering bijeengeroepen, te houden binnen vier weken na de eerste vergadering waarin over het voorstel zoals dat in de vorige

vergadering aan de orde is geweest, ongeacht het aantal vertegenwoordigde provincies, kan worden besloten, mits met een meerderheid van ten minste drie/vierde van de uitgebrachte stemmen.

- 9.4. Besluiten als bedoeld in dit artikel 9 worden zo spoedig mogelijk schriftelijk bekend gemaakt aan alle provincies.
- 9.5. De provincies verplichten zich in beginsel tot conformering aan bestuursbesluiten aangaande overeenkomsten met werknemersverenigingen betreffende de arbeidsvoorwaarden van het personeel in dienst van de provincies.

Hoofdstuk IV.

Bestuur.

Benoeming / samenstelling.

Artikel 10.

- 10.1. Het bestuur bestaat uit dertien natuurlijke personen, die door de algemene vergadering worden benoemd. Uitsluitend Commissarissen van de Koning en andere leden van het College van Gedeputeerde Staten van provincies zijn benoembaar als lid van het bestuur.
- 10.2. De benoeming van bestuursleden geschiedt uit een bindende voordracht. Iedere provincie heeft het recht voor één zetel in het bestuur een bindende voordracht te doen. De voordracht wordt opgemaakt door het College van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie. Voorts heeft het bestuur het recht voor één zetel in het bestuur een bindende voordracht te doen met dien verstande dat bij voorkeur een Commissaris van de Koning voor benoeming ten aanzien van deze zetel in aanmerking komt. Een voordracht wordt bij de oproeping voor de vergadering meegedeeld.
- 10.3. Aan een voordracht kan het bindend karakter worden ontnomen door een met ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen genomen besluit van de algemene vergadering, genomen in een vergadering waarin ten minste twee derden van de provincies vertegenwoordigd is.
- 10.4. Besluit de algemene vergadering overeenkomstig artikel 10.3 aan de door een provincie opgemaakte voordracht het bindend karakter te ontnemen, dan heeft die provincie wederom het recht een bindende voordracht te doen en zo vervolgens.
- 10.5. Besluit de algemene vergadering overeenkomstig artikel 10.3 aan de door het bestuur opgemaakte voordracht het bindend karakter te ontnemen, dan is de algemene vergadering vrij in de keus met dien verstande dat bij voorkeur een Commissaris van de Koning voor benoeming ten aanzien van deze zetel in

aanmerking komt.

- 10.6. Is geen gehoor gegeven aan de uitnodiging om een voordracht te doen, dan is de algemene vergadering vrij in de keus.
- 10.7. Het recht tot het doen van een voordracht blijft aan een zetel verbonden als deze vervolgens open valt.

Einde bestuurslidmaatschap. Schorsing.

Artikel 11.

- 11.1. Elk bestuurslid, ook wanneer hij voor een bepaalde tijd is benoemd, kan te allen tijde door de algemene vergadering worden ontslagen of geschorst. Een schorsing die niet binnen drie maanden gevolgd wordt door een besluit tot ontslag, eindigt door het verloop van die termijn.
- 11.2. Het bestuurslidmaatschap eindigt:
  - a. ingeval de lopende zittingsperiode van een bestuurslid in het College van Gedeputeerde Staten is geëindigd overeenkomstig artikel 41 Provinciewet;
  - b. door het verlies van de kwaliteit als bedoeld in artikel 10.1, tweede volzin;
  - c. door het eindigen van het lidmaatschap van de vereniging van de provincie waarbij hij de functie van lid van het College van Gedeputeerde Staten vervult;
  - d. door bedanken;
  - e. door overlijden.

Bestuursfuncties. Portefeuilles.

Artikel 12.

- 12.1. Het bestuurslid als bedoeld in artikel 10.2, vierde volzin casu quo het bestuurslid als bedoeld in artikel 10.5 bekleedt de functie van voorzitter.
- 12.2. Het bestuur wijst uit zijn midden een vice-voorzitter en een penningmeester aan. De secretaris, als bedoeld in artikel 25.5, maakt geen onderdeel uit van het bestuur. Het kan voor iedere functionaris uit zijn midden een vervanger aanwijzen. Een bestuurslid kan meer dan één functie bekleden.
- 12.3. In principe heeft ieder bestuurslid een nader door het bestuur vast te stellen portefeuille.

Vergaderingen.

Artikel 13.

- 13.1. Het bestuur vergadert ter plaatse en tijd als door de voorzitter te bepalen zo dikwijls als dit door de voorzitter of een ander bestuurslid nodig wordt geacht.
- 13.2. Plaats en tijd van de vergadering worden met in achtneming van een termijn

van ten minste veertien dagen schriftelijk, per telefax of per e-mail aan de bestuursleden tegelijk met de oproeping ter vergadering opgegeven. In spoedeisende gevallen, ter beoordeling van de voorzitter, kan de termijn van oproeping worden beperkt tot ten minste vierentwintig uur.

- 13.3. Bij de oproeping tot de vergadering worden de te behandelen onderwerpen vermeld.
- 13.4. Voorstellen die niet op de agenda voorkomen kunnen alleen worden behandeld in een vergadering waarin alle bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn en geen van hen tegen de behandeling bezwaar maakt.
- 13.5. Voorts kan het bestuur in spoedeisende gevallen, ter beoordeling van de voorzitter, telefonisch vergaderen mits geen van de bestuursleden daartegen bezwaar maakt.
- 13.6. Tenzij het bestuur anders besluit worden de bestuursvergaderingen bijgewoond door de algemeen directeur en medewerkers van het secretariaat die hem vergezellen.
Over de aanwezigheid van andere personen beslist het bestuur.
- 13.7. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter en ingeval van zijn afwezigheid door de vice-voorzitter en ingeval van diens afwezigheid door een ander door het bestuur aan te wijzen bestuurslid.

Besluitvorming.

Artikel 14.

- 14.1. Ieder bestuurslid kan in de vergadering van het bestuur één stem uitbrengen.
- 14.2. Een bestuurslid kan zich door een ander bestuurslid ter vergadering doen vertegenwoordigen; de volmacht dient schriftelijk te worden verleend.
- 14.3. Op de besluitvorming van het bestuur is het in artikel 20 bepaalde van overeenkomstige toepassing, waarbij in artikel 20.4 voor algemene vergadering wordt gelezen: het bestuur, en waarbij voor provincies wordt gelezen: bestuursleden.
- 14.4. Het bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits dit schriftelijk, per telefax of per e-mail geschiedt en de volstreekte meerderheid van de bestuursleden zich ten gunste van het desbetreffende voorstel uitspreekt, tenzij één van de bestuursleden bezwaar maakt tegen deze wijze van besluitvorming. De bescheiden waaruit van het nemen van een zodanig besluit blijkt, worden bij het notulenregister bewaard.
- 14.5. Van het verhandelde in elke vergadering worden door de secretaris of een andere door de secretaris aangewezen persoon notulen opgemaakt, die door het bestuur worden vastgesteld.

Bestuurstaak. Vertegenwoordiging.

Artikel 15.

- 15.1. Behoudens de beperkingen volgens de statuten is het bestuur belast met het besturen van de vereniging.
- 15.2. De taken en bevoegdheden van het bestuur zijn voorts:
  - a. het (doen) voorbereiden en (doen) uitvoeren van besluiten die de algemene vergadering moet nemen of heeft genomen;
  - b. het opstellen van het jaarplan, de begroting, de meerjarenbegroting, het bestuursverslag en de rekening en verantwoording;
  - c. het regelen van de rechtspositie van het personeel van de vereniging met inachtneming van het bepaalde in artikel 25 en het inrichten van de organisatie van de vereniging en haar secretariaat;
  - d. het voeren van onderhandelingen en het sluiten van overeenkomsten met werknemersverenigingen betreffende de arbeidsvoorwaarden van het personeel in dienst van de provincies, met inachtneming van het bepaalde in artikel 15.9 tot en met artikel 15.12;
  - e. het aanwijzen van personen die de vereniging in organen van organisaties en rechtspersonen vertegenwoordigen; en
  - f. het beslissen omtrent bestuursaangelegenheden welke niet in de statuten zijn voorzien.
- 15.3. Indien het aantal bestuursleden beneden dertien is gedaald, blijft het bestuur bevoegd. Het is echter verplicht zo spoedig mogelijk een algemene vergadering te beleggen waarin de voorziening in de open plaats of de open plaatsen aan de orde komt, onverminderd het bepaalde in artikel 20.8.
- 15.4. Het bestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid bepaalde onderdelen van zijn taak te doen uitvoeren door commissies die door het bestuur worden benoemd.
- 15.5. Het bestuur kan een reglement vaststellen waarin het zijn werkwijze en portefeuilleverdeling nader regelt.
- 15.6. Het bestuur is bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen en tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de vereniging zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt en tot vertegenwoordiging van de vereniging ter zake van deze handelingen.
- 15.7. Het bestuur behoeft goedkeuring van de algemene vergadering voor besluiten tot:

- a. substitutie van begrotingsposten die niet tot uitvoering zijn gekomen of zullen komen ingeval deze substitutie een afwijking van het vastgestelde algemene beleid zou kunnen inhouden of ten gevolge heeft;
- b. het huren, verhuren en op andere wijze in gebruik of genot verkrijgen en geven van onroerende zaken;
- c. het aangaan van overeenkomsten waarbij aan de vereniging een bankkrediet wordt verleend.

Op het ontbreken van de goedkeuring als bedoeld in dit lid kan door en tegen derden geen beroep worden gedaan.

15.8. De vereniging wordt vertegenwoordigd:

- a. hetzij door het bestuur;
- b. hetzij door de voorzitter;
- c. hetzij door twee andere bestuursleden.

15.9. Het bestuur heeft in aanvulling op het bepaalde in artikel 15.2 sub d tot taak:

- a. de zorg voor de totstandkoming van afspraken en overeenkomsten met werknemersverenigingen betreffende de arbeidsvoorwaarden van het personeel in dienst van de provincies;
- b. het informeren en adviseren van de provincies met betrekking tot aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van werknemers van provincies met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd;
- c. het adviseren van de provincies inzake het overheids personeels- en organisatiebeleid, voor zover niet behorend tot de andere in dit artikel 15.9 genoemde zaken.

15.10. Het voeren van overleg, gericht op de totstandkoming van afspraken en overeenkomsten als bedoeld in artikel 15.9.a, wordt overgelaten aan een of meer onderhandelingsdelegaties, die door het bestuur worden benoemd.

15.11. Het bestuur kan een reglement vaststellen waarin de samenstelling en werkwijze van de onderhandelingsdelegatie wordt geregeld.

Het bestuur kan voorts een reglement vaststellen ter zake van de te volgen besluitvormingsprocedure bij het voeren van onderhandelingen en het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten in de zin van de *Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst* met werknemersverenigingen betreffende de arbeidsvoorwaarden van het personeel in dienst van de provincies.

15.12. Besluiten van het bestuur aangaande overeenkomsten met werknemersverenigingen betreffende de arbeidsvoorwaarden van het

personeel in dienst van de provincies en aangaande het mandaat voor de onderhandelingen over dergelijke overeenkomsten worden genomen overeenkomstig het bepaalde in artikel 14.3, met dien verstande dat deze ten minste drie/vierde van de uitgebrachte stemmen in een vergadering behoeven.

Hoofdstuk V.

Bestuursverslag. Rekening en verantwoording.

Artikel 16.

- 16.1. Het verenigingsjaar is gelijk aan het kalenderjaar.
- 16.2. Het bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de vereniging en van alles betreffende de werkzaamheden van de vereniging, naar de eisen die voortvloeien uit deze werkzaamheden, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde de rechten en verplichtingen van de vereniging kunnen worden gekend.
- 16.3. De boeken worden jaarlijks per het einde van het verenigingsjaar afgesloten. Daaruit wordt door de penningmeester het ontwerp van de rekening en verantwoording opgemaakt met inachtneming van het bepaalde in artikel 8.4 tot en met 8.7.
- 16.4. Het ontwerp van de rekening en verantwoording wordt onderzocht door een door de algemene vergadering aan te wijzen deskundige als bedoeld in artikel 393 lid 1, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek – hierna ook te noemen: "accountant" -, die over zijn onderzoek verslag uitbrengt aan het bestuur.
- 16.5. Binnen vijf maanden na afloop van het verenigingsjaar worden de rekening en verantwoording over het afgelopen verenigingsjaar door het bestuur opgemaakt en wordt het bestuursverslag door het bestuur vastgesteld.
- 16.6. De in artikel 16.4 bedoelde accountant legt over de door het bestuur opgemaakte rekening en verantwoording een verklaring af.
- 16.7. Het bestuur brengt op de jaarvergadering, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering, zijn bestuursverslag uit over de gang van zaken in de vereniging en over het gevoerde beleid.
Het legt de rekening en verantwoording vergezeld van de in artikel 16.6 bedoelde verklaring van de accountant ter goedkeuring aan de algemene vergadering over. Deze stukken worden ondertekend door de leden van het bestuur; ontbreekt de ondertekening van een of meer van hen, dan wordt daarvan onder opgave van redenen melding gemaakt. Na verloop van de termijn waarbinnen de rekening en verantwoording dient te worden afgelegd kan iedere provincie van de gezamenlijke leden van het bestuur in rechte

vorderen dat zij deze verplichtingen nakomen.

- 16.8. Het bestuur stelt een jaarplan, een begroting en een meerjarenbegroting vast. In een algemene ledenvergadering, welke uiterlijk in de maand december wordt gehouden, legt het bestuur de in de eerste volzin van dit artikel 16.8 bedoelde stukken met betrekking tot respectievelijk de komende verenigingsjaren en het komende verenigingsjaar ter goedkeuring voor aan de algemene vergadering.
- 16.9. Indien de algemene vergadering de termijn voor het houden van de jaarvergadering heeft verlengd, worden de bij dit artikel 16 gestelde termijnen dienovereenkomstig verlengd.
- 16.10. Het bestuur is verplicht de bescheiden bedoeld in de artikel 16.2 en artikel 16.3 zeven jaren lang te bewaren.

Hoofdstuk VI.

Algemene vergadering.

Taken / bevoegdheden.

Artikel 17.

- 17.1. Aan de algemene vergadering komen in de vereniging alle bevoegdheden toe, die niet door de wet of de statuten aan het bestuur zijn opgedragen. De algemene vergadering heeft voorts ondermeer de volgende taken en bevoegdheden:
- a. het goedkeuren van de jaarlijks door het bestuur voor te leggen stukken:
    - het jaarplan;
    - de begroting; en
    - de meerjarenbegroting;
  - b. het goedkeuren van de rekening en verantwoording van het bestuur, en
  - c. het nemen van een besluit tot het wijzigen van de statuten en ontbinding van de vereniging.
- 17.2. Jaarlijks, uiterlijk zes maanden na afloop van het verenigingsjaar, wordt een algemene vergadering, de jaarvergadering, gehouden. In de jaarvergadering komen onder meer aan de orde:
- a. het bestuursverslag en de rekening en verantwoording bedoeld in artikel 16 met het verslag van de aldaar genoemde accountant;
  - b. voorziening in eventuele vacatures;
  - c. voorstellen van het bestuur of de provincies, aangekondigd bij de oproeping voor de vergadering.

- 17.3. Jaarlijks, uiterlijk in de maand december wordt een algemene vergadering gehouden. In deze vergadering komen onder meer aan de orde:
- goedkeuring van het jaarplan, de begroting en de meerjarenbegroting;
  - voorziening in eventuele vacatures;
  - voorstellen van het bestuur of de provincies, aangekondigd bij de oproeping voor de vergadering.

Deze algemene vergadering behoeft niet plaats te vinden indien het bestuur het wenselijk acht dat besluitvorming omtrent voornoemde onderwerpen conform het bepaalde in artikel 40 lid 2, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (besluitvorming buiten vergadering) plaats kan vinden. De algemene vergadering moet alsnog worden gehouden indien niet aan de in artikel 40 lid 2, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek genoemde vereisten kan worden voldaan.

- 17.4. Andere algemene vergaderingen worden gehouden zo dikwijls het bestuur dit wenselijk oordeelt.
- 17.5. Voorts is het bestuur op schriftelijk verzoek van ten minste een zodanig aantal leden als bevoegd is tot het uitbrengen van één tiende gedeelte van de stemmen in een algemene vergadering verplicht tot het bijeenroepen van een algemene vergadering op een termijn van niet langer dan vier weken. Indien aan het verzoek binnen veertien dagen geen gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan door oproeping overeenkomstig artikel 21 met inachtneming van de in dat artikel 21 vermelde oproepingstermijn.
- 17.6. Een provincie dan wel een vertegenwoordiger kan het bestuur verzoeken voorstellen aan de agenda toe te voegen dan wel verzoeken een algemene vergadering bijeen te roepen als bedoeld in dit artikel 17.

Toegang en stemrecht.

Artikel 18.

- 18.1. Toegang tot de algemene vergadering hebben alle vertegenwoordigers van de provincies als bedoeld in artikel 5.2 en bestuursleden. Daarnaast hebben toegang tot de algemene vergadering de leden van Provinciale Staten, de (overige) leden van het College van Gedeputeerde Staten en de provinciesecretarissen. De in de vorige volzin bedoelde personen en bestuursleden kunnen in de vergadering het woord voeren, maar hebben geen stemrecht. Geen toegang hebben vertegenwoordigers van geschorste provincies, behoudens het bepaalde in artikel 7.6 en geschorste bestuursleden.
- 18.2. Over aanwezigheid van andere dan de in artikel 18.1 bedoelde personen beslist

de algemene vergadering.

- 18.3. Iedere provincie heeft een aantal stemmen gelijk aan het aantal vertegenwoordigers als bedoeld in artikel 5.2, welke vertegenwoordigers ieder één stem namens de provincie uitbrengen.

Voorzitterschap. Notulen.

Artikel 19.

- 19.1. De algemene vergaderingen worden geleid door de voorzitter van de vereniging of de vice-voorzitter. Ontbreken de voorzitter en de vice-voorzitter, dan treedt één van de andere door het bestuur aan te wijzen bestuursleden, als voorzitter op. Wordt ook op deze wijze niet in het voorzitterschap voorzien, dan voorziet de vergadering daarin zelve. Tot dat ogenblik wordt het voorzitterschap waargenomen door de in leeftijd oudste ter vergadering aanwezige persoon.
- 19.2. Van het verhandelde in elke vergadering worden door de secretaris of een andere door de secretaris daartoe aangewezen persoon notulen gemaakt, die door de algemene vergadering worden vastgesteld. De inhoud van de notulen wordt ter kennis van de provincies en hun vertegenwoordigers gebracht.

Besluitvorming van de algemene vergadering.

Artikel 20.

- 20.1. Het ter algemene vergadering uitgesproken oordeel van de voorzitter omtrent de uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit voor zover gestemd werd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel.
- 20.2. Wordt echter onmiddellijk na het uitspreken van een in artikel 20.1 bedoeld oordeel de juistheid ervan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats, wanneer de meerderheid van de vergadering of, indien de oorspronkelijke stemming niet hoofdelijk of schriftelijk geschiedde, een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming.
- 20.3. Met uitzondering van de besluiten als bedoeld in artikel 9.3, artikel 9.4, artikel 10.3, artikel 20.12 en 20.13, artikel 26 en artikel 27 en voor zover de wet niet anders bepaalt, worden alle besluiten van de algemene vergadering genomen met volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
- 20.4. De algemene vergadering kan slechts geldig besluiten indien ten minste de helft van de provincies ter vergadering vertegenwoordigd is. Is niet de helft van de provincies ter vergadering vertegenwoordigd, dan wordt na die vergadering een tweede vergadering bijeengeroepen, te houden binnen

vier weken na de eerste vergadering waarin over de voorstellen zoals die in de vorige vergadering aan de orde zijn geweest, ongeacht het aantal vertegenwoordigde provincies, kan worden besloten.

- 20.5. Blanco stemmen worden beschouwd als niet te zijn uitgebracht.
- 20.6. Indien bij een verkiezing van personen niemand de volstreekte meerderheid heeft verkregen, heeft een tweede stemming, of in geval van een bindende voordracht, een tweede stemming tussen de voorgedragen kandidaten plaats. Heeft alsdan weer niemand de volstreekte meerderheid verkregen, dan vinden herstemmingen plaats, totdat hetzij één persoon de volstreekte meerderheid heeft verkregen, hetzij tussen twee personen is gestemd en de stemmen staken. Bij gemelde herstemmingen (waaronder niet is begrepen de tweede stemming) wordt telkens gestemd tussen de personen op wie bij de voorafgaande stemming is gestemd, evenwel uitgezonderd de persoon op wie bij die voorafgaande stemming het geringste aantal stemmen is uitgebracht. Is bij die voorafgaande stemming het geringste aantal stemmen op meer dan één persoon uitgebracht, dan wordt door loting uitgemaakt, op wie van die personen bij de nieuwe stemming geen stemmen meer kunnen worden uitgebracht. Ingeval bij een stemming tussen twee personen de stemmen staken, beslist het lot wie van beiden is gekozen.
- 20.7. Indien de stemmen staken over een voorstel niet rakende verkiezing van personen, dan is het verworpen.
- 20.8. Alle stemmingen geschieden mondeling. Echter kan de voorzitter bepalen dat de stemmen schriftelijk worden uitgebracht. Indien het betreft een verkiezing van personen kan ook een aanwezige stemgerechtigde verlangen dat de stemmen schriftelijk worden uitgebracht. Schriftelijke stemming geschiedt bij ongetekende gesloten briefjes. Besluitvorming bij acclamatie is mogelijk, tenzij een stemgerechtigde hoofdelijke stemming verlangt.
- 20.9. Indien zulks bij de oproeping is vermeld is iedere stemgerechtigde bevoegd om, in persoon of bij schriftelijk gevolmachtigde, door middel van een elektronisch communicatiemiddel het stemrecht uit te oefenen, mits de stemgerechtigde via het elektronisch communicatiemiddel kan worden geïdentificeerd, rechtstreeks kan kennismaken van de verhandelingen ter vergadering en kan deelnemen aan de beraadslaging.
- 20.10. De algemene vergadering is bevoegd bij reglement voorwaarden te stellen aan het gebruik van het elektronische communicatiemiddel. Indien de algemene vergadering van deze bevoegdheid gebruik heeft gemaakt, worden de voorwaarden bij de oproeping bekend gemaakt.

- 20.11. Stemmen die voorafgaand aan de algemene vergadering via een elektronisch communicatiemiddel zijn uitgebracht, doch niet eerder dan op de dertigste dag voor die van de vergadering, worden gelijkgesteld met stemmen die ten tijde van de vergadering worden uitgebracht.
- 20.12. Een éénstemmig besluit van alle vertegenwoordigers van de leden, ook al zijn deze niet in een vergadering bijeen, heeft, mits met voorkennis van het bestuur genomen, dezelfde kracht als een besluit van de algemene vergadering.
- 20.13. Zolang in een algemene vergadering alle vertegenwoordigers van de leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn, kunnen geldige besluiten worden genomen, mits met algemene stemmen, omtrent alle aan de orde komende onderwerpen - dus mede een voorstel tot statutenwijziging of tot ontbinding - ook al heeft geen oproeping plaatsgehad of is deze niet op de voorgeschreven wijze geschied of is enig ander voorschrift omtrent het oproepen en houden van vergaderingen of een daarmee verband houdende formaliteit niet in acht genomen.

Bijeenroeping algemene vergadering.

Artikel 21.

- 21.1. De algemene vergaderingen worden bijeengeroepen door het bestuur. De oproeping geschiedt schriftelijk aan de provincies ter attentie van het College van Gedeputeerde Staten alsmede aan de adressen van de vertegenwoordigers van de provincies volgens het register bedoeld in artikel 5.3. De termijn voor de oproeping bedraagt ten minste veertien dagen.
- 21.2. Bij de oproeping tot de vergadering worden de te behandelen onderwerpen vermeld onverminderd het bepaalde in de artikel 26 en artikel 27. Indien een lid hiermee instemt kan hij worden opgeroepen door een langs elektronische weg toegezonden en reproduceerbaar bericht aan het adres dat door hem voor dit doel is bekend gemaakt en is opgenomen in het ledenregister als bedoeld in artikel 5.3.
- 21.3. Voorstellen van de provincies moeten, om op de agenda van een algemene vergadering te worden geplaatst ten minste zes weken voor de dag van de vergadering schriftelijk bij het bestuur zijn ingediend, zodat zij door het bestuur nog voor de dag van aanvang van de vergadering aan de provincies en hun vertegenwoordigers door middel van een schriftelijke kennisgeving bekend gemaakt kunnen worden.

Hoofdstuk VII.

Adviescommissies / Vaste Onderhandelingsdelegaties / Adviseurs.

Adviescommissies.

Artikel 22.

- 22.1. Het bestuur kan adviescommissies instellen voor die onderwerpen waarvoor het bestuur een portefeuille heeft ingesteld. Een adviescommissie kan meerdere portefeuilles omvatten, in welk geval het bestuur bepaalt wie de voorzitter van de adviescommissie wordt.
- 22.2. Een adviescommissie heeft tot taak het bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren omtrent aangelegenheden de portefeuille van deze adviescommissie betreffende.
- 22.3. Een adviescommissie bestaat in beginsel uit dertien leden. Ieder College van Gedeputeerde Staten van de provincies benoemt uit haar midden een lid van een adviescommissie. Het bestuurslid dat belast is met de portefeuille waarvoor een adviescommissie is ingesteld bekleedt de functie van voorzitter van deze adviescommissie. Indien de voorzitter van de adviescommissie door het College van Gedeputeerde Staten van zijn provincie tevens benoemd is tot lid van de adviescommissie, bestaat de adviescommissie uit twaalf leden.
- 22.4. Het bestuur bepaalt de ambtelijke adviesstructuur ter ondersteuning van de adviescommissies. Het bestuur kan voor een adviescommissie een reglement vaststellen waarin de werkwijze van een adviescommissie nader wordt vastgelegd.

Vaste onderhandelingsdelegaties.

Artikel 23.

- 23.1. Het bestuur kan vaste onderhandelingsdelegaties instellen bestaande uit leden en plaatsvervangende leden.
- 23.2. Een vaste onderhandelingsdelegatie heeft tot taak namens en onder verantwoordelijkheid van het bestuur onderhandelingen aan te gaan met anderen ten aanzien van door het bestuur vast te stellen aangelegenheden.
- 23.3. Het bestuurslid dat belast is met de portefeuille waaronder de in artikel 23.2 bedoelde aangelegenheden zijn ondergebracht is voorzitter van deze vaste onderhandelingsdelegatie.
- 23.4. De overige leden worden door het bestuur benoemd en kunnen door het bestuur worden ontslagen met dien verstande dat ten aanzien van deze leden geldt dat zij lid dienen te zijn van een College van Gedeputeerde Staten van een provincie.

Adviseurs.

Artikel 24.

- 24.1. De vereniging kent adviseurs die het bestuur afzonderlijk dan wel tezamen

adviseren in aangelegenheden de vereniging betreffende.

- 24.2. Adviseurs worden door het bestuur op voordracht en uit het midden van de Kring van provinciesecretarissen en op voordracht en uit het midden van de Kring van Commissarissen van de Koning benoemd. Het bestuur bepaalt het aantal adviseurs waarbij minimaal één adviseur per Kring wordt voorgedragen.

Hoofdstuk VIII.

Secretariaat en algemeen directeur.

Artikel 25.

- 25.1. De vereniging heeft een secretariaat; het secretariaat staat onder leiding van een algemeen directeur, die door het bestuur wordt benoemd, geschorst en ontslagen.
- 25.2. Het bestuur en de algemene vergadering worden bijgestaan door de algemeen directeur.
- 25.3. Het bestuur stelt de functieomschrijving en overige taken en bevoegdheden van de algemeen directeur vast.
- 25.4. In geval van belet of ontstentenis van de algemeen directeur voorziet het bestuur in de waarneming van zijn functie.
- 25.5. De algemeen directeur is ambtshalve secretaris van de vereniging.
- 25.6. Aan de algemeen directeur kan door het bestuur een doorlopende volmacht worden verleend.
- 25.7. De algemeen directeur benoemt, schorst en ontslaat het overig personeel van de vereniging.
- 25.8. Op de algemeen directeur en het overig personeel zijn – voor zover het bestuur niet uitdrukkelijk anders heeft bepaald – de rechtspositieregeling en daarbij behorende uitvoeringsbesluiten, zoals die gelden voor de provincie Zuid-Holland, van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat daarin voor Provinciale Staten respectievelijk Gedeputeerde Staten wordt gelezen: de algemene vergadering respectievelijk het bestuur.

Hoofdstuk IX.

Bijzondere besluiten.

Statutenwijziging.

Artikel 26.

- 26.1. In de statuten van de vereniging kan geen verandering worden gebracht dan door een besluit van de algemene vergadering, waartoe is opgeroepen met de mededeling dat aldaar wijziging van de statuten zal worden voorgesteld.
- 26.2. Zij die de oproeping tot de algemene vergadering ter behandeling van een voorstel tot statutenwijziging hebben gedaan, moeten ten minste vijf dagen

voor de vergadering een afschrift van dat voorstel, waarin de voorgedragen wijziging woordelijk is opgenomen, op een daartoe geschikte plaats voor de provincies en hun vertegenwoordigers ter inzage leggen tot na afloop van de dag waarop de vergadering wordt gehouden. Bovendien wordt een afschrift als hiervoor bedoeld, aan alle provincies en hun vertegenwoordigers toegezonden.

26.3. Een besluit tot statutenwijziging behoeft ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen, in een vergadering waarin ten minste twee derden van de leden vertegenwoordigd is. Is niet twee derden van de leden vertegenwoordigd, dan wordt na die vergadering een tweede vergadering bijeengeroepen, te houden binnen vier weken na de eerste vergadering waarin over het voorstel zoals dat in de vorige vergadering aan de orde is geweest, ongeacht het aantal vertegenwoordigde leden, kan worden besloten, mits met een meerderheid van ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen.

26.4. Een statutenwijziging treedt niet in werking dan nadat hiervan een notariële akte is opgemaakt. Tot het doen verlijden van de akte is ieder bestuurslid bevoegd.

Ontbinding.

Artikel 27.

27.1. De vereniging kan worden ontbonden door een besluit van de algemene vergadering. Het bepaalde in artikel 26.1, artikel 26.2 en artikel 26.3 is van overeenkomstige toepassing.

27.2. Na de ontbinding geschiedt de vereffening door de bestuursleden.

27.3. Het batig saldo na vereffening wordt aan degenen die ten tijde van het besluit tot ontbinding lid waren overgedragen. Ieder hunner ontvangt een gelijk deel. Bij het besluit tot ontbinding kan echter ook een andere bestemming aan het batig saldo worden gegeven.

27.4. Na afloop van de vereffening blijven de boeken en bescheiden van de ontbonden vereniging gedurende de bij de wet voorgeschreven termijn onder berusting van de door de vereffenaars aangewezen persoon.

27.5. Op de vereffening zijn overigens de bepalingen van Titel 1 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.

Hoofdstuk X.

Reglementen.

Artikel 28.

28.1. Het bestuur kan reglementen vaststellen.

28.2. De algemene vergadering stelt haar eigen reglement vast.

28.3. Een reglement mag niet in strijd zijn met de wet, ook waar die geen dwingend

recht bevat, noch met de statuten.

Overgangsbepaling.

Artikel 29

Met ingang van de datum van inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Staatsblad 2017, 123) komt het bepaalde in artikel 9.5 en in artikel 15.12 te vervallen.

EINDE STATUTEN.

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Interprovinciaal Overdrachtsdossier

2023

Interprovinciaal Overleg

Gezamenlijke provincies

[WWW.IPO.NL](http://www.ipo.nl)

Een nieuwe Periode

Als het stof van verkiezingen is neergedwarreld, stropen we de mouwen op om aan de slag te gaan. We doen dat allemaal in onze eigen provincies. Allemaal dienen we het maatschappelijk belang op een manier die ons het beste past. Dat daar ruimte voor is, is de kracht van onze democratie. Ik ben daar trots op en ben blij dat ik daar deel van uitmaak.

Maar niet alleen in onze eigen provincies gaan we aan de slag. We doen dat ook via het samenwerkingsverband van het Interprovinciaal Overleg (IPO). Daarin bundelen we onze krachten om voor alle provincies een goede uitgangspositie te creëren. Of het nou om het netwerk, de kennis of onze public affairs gaat; het adagium 'samen staan we sterk' gaat dan gelden.

Nu wellicht nog meer dan ooit. De enorme opgave waar Nederland voor staat en waar we in de provincies mee aan de slag gaan,

vraagt veel van onze tijd, inzet en energie. Als we daarin wat kunnen winnen door het gezamenlijk te doen, geeft dat een enorme kans. Want, we doen het voor de inwoners van Nederland.

Dit document is het overdrachtdossier 2023 van het Interprovinciaal Overleg. Het bevat een korte samenvatting per onderwerp waarop de twaalf provincies samenwerken. Zo proberen we u een vliegende start in uw rol te geven.

Want hoe mooi is het om bij te kunnen dragen aan een krachtig en groen Nederland! Als IPO voorzitter wens ik dat u een succesvolle bijdrage kunt leveren aan deze bijzondere taak in deze bijzondere tijd. Van harte welkom bij het IPO.

Jaap Smit
Voorzitter
Interprovinciaal Overleg

De drie pijlers van onze vereniging

Van harte gefeliciteerd met uw verkiezing tot lid van Provinciale Staten of uw benoeming tot lid van Gedeputeerde Staten! De provincies gaan komende jaren over urgentethema's, zoals klimaat en energie, wonen en bereikbaarheid, en natuur en stikstof. U moet de komende vier jaar namens de inwoners van uw provincie beslissingen nemen over onder meer deze belangrijke onderwerpen.

De twaalf provincies werken met elkaar samen binnen hun vereniging, het Interprovinciaal Overleg (IPO). Deze bundel met beknopte beschrijvingen van thema's en opgaven waarvoor de provincies aan de lat staan is een product van het IPO speciaal voor alle Statenleden en Gedeputeerden. Zeker als u net aan het ambt van provinciaal volksvertegenwoordiger of bestuurder begint, biedt deze bundel een mooi overzicht van de onderwerpen waar provincies over gaan en waar u binnenkort binnen maar zeker ook buiten het provinciehuis ongetwijfeld over komt te spreken. We hebben bij de beleidsdossiers ook de namen gezet van de mensen die binnen het IPO aan deze onderwerpen werken. Stuur gerust een mail naar hen als het IPO u bij uw werk kan helpen.

De provincies werken via het IPO op verschillende terreinen samen. In de eerste plaats delen de provincies met elkaar kennis en ervaringen. Via ambtelijke en bestuurlijke commissies ontmoeten ambtenaren en gedeputeerden van

de twaalf provincies elkaar om over thema's als klimaat, energie, natuur en stikstof te spreken. Die kennisdeling en -vermeerdering vindt ook plaats via IPO-BIJ12. Dat is de afdeling binnen de vereniging waar bijvoorbeeld veel data over de stand van flora en fauna in de twaalf provincies worden verzameld, gedeeld en geanalyseerd.

De tweede pijler van de samenwerking binnen de IPO-vereniging is de gezamenlijke uitvoering van wettelijke regelingen. IPO-BIJ12 voert bijvoorbeeld voor de twaalf leden de regeling uit om de schade die dieren kunnen aanbrengen te vergoeden. Hetzelfde doet IPO-BIJ12 voor de schade die de lozing van drugsafval kan veroorzaken. Door samen te werken bij de uitvoering van wettelijke regelingen kan kennis worden gebundeld en kunnen kosten worden bespaard.

De derde pijler van de samenwerking is de interbestuurlijke dialoog met andere overheden. Het IPO trekt veel samen op met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UWV), vooral in het contact met de rijksoverheid. Daarbij willen we bereiken dat het kabinet bij het maken van beleid dat de provincies raakt rekening houdt met de kennis en ervaring die ruim bij provincies aanwezig is. De provincies hebben naar het kabinet aangegeven de regie te willen nemen bij belangrijke vraagstukken hoe we met de schaarse ruimte willen omgaan. Maar provincies kunnen alleen

De drie pijlers van onze vereniging

---

hun rol pakken als zij daarvoor voldoende ruimte, bevoegdheden en geld voor krijgen. Het IPO vraagt daar in het gesprek met ministeries en het kabinet voortdurend aandacht voor. Daarnaast volgen we via het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) in Brussel Europese ontwikkelingen die het werk van provincies kunnen raken op de voet.

Juist omdat er zulke belangrijke en grote opgaven op de agenda van de provincies staan, doet uw werk er als Statenlid of Gedeputeerde ertoe. Vanuit

het IPO proberen we u bij dat belangrijke werk zo goed mogelijk te helpen en ondersteunen. Ik wens u veel plezier en succes als provinciaal volksvertegenwoordiger of bestuurder. Laat het weten als het IPO als uw vereniging u bij uw werk kan helpen.

Rien Fraanje
Algemeen Directeur
Interprovinciaal Overleg

Inhoudsopgave

Een nieuwe	3
Periode	3
De drie pijlers van onze vereniging	4
Inhoudsopgave	6
Over de vereniging	8
Transities in de Fysieke leefomgeving	10
Lobby & Belangenberhartiging	11
Kennisdeling	13
Gremia	14
Kernpunten Per dossier	16
Cultuur	16
Dossier: Bibliotheken	18
Dossier: Cultuureducatie - participatie	19
Dossier: Cultuureducatie - participatie	20
Interbestuurlijke & financiële verhoudingen	27
Dossier: Traject gericht op een nieuwe financieringsystematiek van provincies en gemeenten vanaf 2026	27
Dossier: Belastinggebied	29
Dossier: Traject nieuw verdeelmodel provinciefonds	31
Dossier: Actieagenda Sterk Bestuur	32
Klimaat & energie	33
Dossier: Regionale Energie Strategie (RES)	34
Dossier : Industrie en bedrijventerreinen	35
Dossier: Warmtetransitie	36
Dossier: Energie infrastructuur	37
Landelijk gebied	38
Dossier: Landbouw	38
Dossier: Natuurbeleid/Natura 2000	39
Dossier: Natura 2000	41
Dossier: Faunabeleid	41
Mobiliteit	43
Dossier: Duurzame Mobiliteit	43
Dossier: Openbaar vervoer en fiscale maatregelen	44

Dossier: Verkeersveiligheid	46
Dossier: Fiets	46
Dossier: Logistiek en goederenvervoer	47
Milieu, Toezicht en Handhaving	49
Regionale Economie	54
Dossier: Ruimtelijke Economie	54
Dossier: Digitale Economie	55
Dossier: Circulaire Economie	55
Dossier: Innovatiebeleid	56
Dossier: Dienstverlening	57
Ruimtelijke Ontwikkeling, Water en Bodem & Wonen	58
Dossier: Wonen	58
Dossier: Water	59
Dossier: Ruimtelijke ontwikkeling	60
Dossier: Omgevingswet	61
Stikstof	63
Dossier: Uitvoeringsbeleid VTH en ondersteunend instrumentarium	63
Dossier: Beleidsontwikkeling gebiedsgerichte aanpak	65
Dossier: Strategie en visie landelijk gebied	66
Dossier: IPSN	67
Algemeen	67
Werkgeverszaken	68
Dossier: Collectieve arbeidsovereenkomst (cao)	68
Dossier: Ontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap	69
Dossier: Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers	71
Collega's van het IPO-bureau	72

Over de vereniging

Het Interprovinciaal Overleg | Den Haag

Het Interprovinciaal Overleg behartigt de gezamenlijke belangen van de twaalf gezamenlijke provincies in 'Den Haag' en 'Brussel'. Enerzijds door een informerende en richtinggevende rol te spelen bij de (formele) voorbereiding van beleid dat voor de provincies van belang is. Anderzijds door kennisdeling met en informatievoorziening aan de provinciale partners en 'stakeholders'. Het IPO beschikt hiertoe over een uitgebreid netwerk en onderhoudt contact met onder andere het kabinet, het parlement, de ministeries, de Europese Unie en maatschappelijke organisaties op de terreinen waar de provincies actief zijn.

Het IPO biedt tevens een platform aan de provincies voor het stimuleren van innovatie en de uitwisseling van kennis. Op deze wijze kunnen provincies 'best practices' uitwisselen en vernieuwingen in het provinciaal beleid entameren. Doel daarbij is een bijdrage leveren aan de kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie van het openbaar bestuur.

BIJ12 | Utrecht

BIJ12 is onderdeel van het IPO. BIJ12 voert structurele werkzaamheden uit voor de ondersteuning van de provincies bij de uitvoering van gemeenschappelijke opgaven, voornamelijk in het domein van de transitie natuur en stikstof. In mandaat van de 12 provincies voert BIJ12 twee

wettelijke regelingen uit: de afhandeling van de faunaschades en de subsidieregeling opruiming drugsafval. BIJ12 verbindt de provincies met expertise en ondersteunt provinciale commissies, zoals de Adviescommissie Schade Grondwater (ACSG) en Stichting Certificering.

Als onderdeel van de taken van BIJ12 verwerkt BIJ12 gegevens tot betrouwbare informatie op basis waarvan provincies besluiten kunnen nemen. Dit draagt bij aan de versterking van de informatiepositie van provincies. De kracht van BIJ12 ligt in de versterking van de provincies op de gemeenschappelijke opgaven: uitvoering van regelingen, ondersteunen van de provincies met kennis, uniformering en standaardisering van gegevens en informatie.

BIJ12 is georganiseerd in vier inhoudelijke units: Expertiseteam Stikstof en Natura 2000, Natuurinformatie en Natuurbeheer, Faunazaken en ACSG en Gemeenschappelijke Beheer Organisatie. Deze worden ondersteund door Bedrijfsvoering. BIJ12 is gevestigd in Utrecht.

Aan alle opdrachten en taken die BIJ12 uitvoert, liggen wettelijke taken of (inter)bestuurlijke afspraken ten grondslag. De werkzaamheden van BIJ12 zijn structureel van aard en hebben financiële en kwalitatieve meerwaarde voor de provincies.

Voor meer informatie: klik op deze [link](#).

Het Huis van de Nederlandse Provincies | Brussel

Het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) is een internationale vereniging onder Belgisch recht met dertien leden: de twaalf provincies en het IPO. Het HNP treedt proactief op als gezamenlijke vooruitgeschoven post van de provincies en het IPO en behartigt de provinciale belangen op het Brusselse EU-speelveld.

In 2022 en 2023 heeft het HNP de volgende onderwerpen als gezamenlijke dossiers:

- » Klimaat & energie
- » Digitalisering
- » Agrofood
- » Regionale Economie
- » Duurzame en gezonde leefomgeving
- » Circulaire economie
- » Mobiliteit

Daarnaast werken provincies in wisselende coalities samen aan dossiers die voor specifieke regio's relevant zijn (denk aan kustregio's of grensregio's).

De inzet van de twaalf provincies is gebaseerd op de eigen provinciale opgaven, Europastrategieën én op de Europese actualiteit zoals onder andere beschreven in de jaarlijkse werkprogramma's van de Europese Commissie. De inzet wordt afgestemd met de IPO meerjaren-agenda.

De bestuurlijke agenda's van de twaalf provincies en het IPO én de actuele Europese beleidsontwikkelingen zijn daarmee leidend voor de keuze van de dossiers waar de provincies gezamenlijk op inzetten.

Door samen op te trekken in Brussel leveren de provincies synergie op de volgende terreinen: belangenbehartiging, signalering, informatievoorzieningenadvisering. Het HNP biedt de gelegenheid tot kennisdeling en profilering. Het HNP-kantoor is een multifunctionele werkomgeving en ontmoetingsplek.

Lees hier het [werkplan](#) van het HNP.

Transities in de Fysieke leefomgeving

De grote opgaven en transities rond klimaat, energie, wonen, bereikbaarheid, stikstof/natuur/landbouw en economie/vestigingsklimaat hebben een enorme ruimtelijke en sociale impact. Dat vraagt om inhoudelijke sturing en om samenwerking tussen de vier overheden. De provincies staan als gebiedsregisseur aan de lat voor deze opgaven in de fysieke leefomgeving. Hier gebeurt van alles: van het bouwen van 900.000 bereikbare woningen, het opwekken van duurzame energie, stikstofreductie en natuurbeheer, de transitie in het landelijk gebied tot en met economische innovatie. Al deze vraagstukken hebben ruimte nodig en die is er onvoldoende. Oplossingen liggen op dezelfde vierkante kilometer en dat lukt alleen door de opgaven met elkaar te verbinden.

De provincies nemen de verantwoordelijkheid voor de realisatie van de transities in onze fysieke leefomgeving met een gebiedsgerichte aanpak. Deze is de afgelopen jaren stevig neergezet onder de noemer 'rol in de ruimte'. We zijn in overleg met het Rijk en de decentrale overheden over de middelen en onderlinge samenwerking die hiervoor nodig zijn. Onze rol en positie is ook stevig neergezet in de RO-brief van de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). De provincies zorgen voor realisatie op gebiedsniveau, samen met de andere overheden en partners in de gebieden. Een gezamenlijke langjarige programmering en monitoring

('lerende evaluatie') zijn onderdeel van de aanpak.

Gelet op de complexiteit en urgentie van transities, kiezen we voor een systematische aanpak van 'leren door te doen'. Een goede ontsluiting van (nationale en gebiedsgerichte) kennis, een betere benutting van beschikbare data en inzet van onze beste gebiedsprofessionals zijn belangrijke voorwaarden voor succes. Datzelfde geldt voor het zo goed mogelijk betrekken van inwoners bij de toekomst van de eigen leefomgeving.

Lobby & Belangenberhartiging

Parlementaire lobby

Voor de parlementaire lobby zijn er twee lobbyisten voor het IPO actief: Susan Cohen Jehoram en Mariet Feenstra. Zij onderhouden de contacten met Tweede Kamerleden, Eerste Kamerleden en hun medewerkers namens het IPO. De IPO-lobbyisten werken op de verschillende thema's samen met de provinciale lobbyisten, programmamanagers en de communicatieadviseurs van het IPO-bureau. Ook onderhouden zij nauwe contacten met de collega's van het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel als het om EU-beleid gaat in de Tweede Kamer.

Samen en apart

IPO-lobbyisten werken met de provincies samen aan de inzet op landelijke dossiers die alle provincies aangaan en waarop een gedeelde inzet is. Daarnaast voeren de provincies hun individuele lobby op provincie-specifieke punten. Dat gaat goed samen, zeker als het IPO en individuele provincies naar elkaar kunnen verwijzen. Zo zetten de gezamenlijke provincies bijvoorbeeld in op de Spreidingswet op basis van de consultatie-inbreng namens alle provincies (bijvoorbeeld over de beloning van provincies, over de rol van de provincie als toezichthouder), maar lobbyen provincies apart van elkaar over de verdeling van de opgave. Op dezelfde manier hebben de gezamenlijke provincies zich in IPO-verband ook ingezet voor het Recovery and Resilience Facility (RRF), de woningbouwimpuls, het transitiefonds

landelijk gebied en het klimaatfonds, maar ging de lobby over de verdeling zelfstandig per provincie.

Provincies zichtbaar in de politiek

De inbreng voor de Tweede Kamer is openbaar en te vinden op de IPO-website. IPO-lobbyisten houden de Kameragenda nauwlettend in de gaten. Rond de verschillende thema's verzorgt het lobbyteam position papers en deelname van gedeputeerden aan Ronde Tafelgesprekken in de Tweede en Eerste Kamer. Ook organiseren de lobbyisten werkbezoeken en "broodjes provincies" waarin we met Kamerleden en deskundigen een actueel onderwerp bespreken. Daarnaast faciliteren zij gesprekken tussen Kamerleden en Gedeputeerden, die dan namens de gezamenlijke provincies spreken. Met verschillende IPO-programma's organiseert het lobbyteam aanbiedingen van onderzoeken en plannen aan bewindslieden en Kamerleden. Met de communicatieadviseurs bereiden zij interviews in de media voor, maken video's, schrijven persberichten en beheren de sociale mediakanalen.

Samen staan we sterk: optrekken met stakeholders

In uitzonderlijke gevallen doet het IPO-campagnes zoals rond het RRF en vorig jaar met de campagne #methetOV waarin de gezamenlijke provincies samen met tien maatschappelijke

partners aandacht vroegen voor het op peil houden van het openbaar vervoer. Uiteindelijk is hiervoor door de staatssecretaris extra geld beschikbaar gesteld. Samen met de VNG en Unie van Waterschappen organiseerden het IPO rond de Tweede Kamerverkiezingen de inzet voor de formatie met een verkiezingsdebat en Krachtig Groen herstel.

VNG en UvW: belangrijke partners

De IPO-lobbyisten onderhouden contacten met voor de provincies relevante organisaties in Den Haag. Met name VNG en de UvW zijn belangrijke partners in de lobby naar de Tweede Kamer. Jaarlijks organiseren de decentrale koepels samen een bestuursdiner in het voorjaar en een Welcome Backborrel bij Nieuwspoort na het zomerreces. Zo brengt het IPO Kamerleden, senatoren, bewindslieden en maatschappelijke partners in contact met provinciale bestuurders.

Haagse Zaken: wekelijkse nieuwsbrief

Wekelijks publiceert het IPO de Haagse Zaken, een nieuwsbrief over de Haagse politiek, met daarin een agenda van de politieke debatten en uitgebreide verslagen van Tweede Kamerdebatten en Bestuurlijke Overleggen. Alle gedeputeerden ontvangen deze automatisch. Geïnteresseerden kunnen zich hiervoor opgeven via communicatie@ipo.nl.

Politieke agenda en prioriteiten

Alle voor de provincies relevante debatten zijn vindbaar in de politieke agenda. Al deze debatten worden gevolgd en de ambitie is om voor de meest relevante debatten inbreng te leveren

namens de twaalf provincies. De lobby-prioriteiten worden vastgesteld in de bestuurlijke (advies) commissies waarna individuele uitingen worden afgestemd met de voorzitter/portefeuillehouder (dit ten behoeve van de slagvaardigheid). Het doel is om in het najaar van 2023 voor elk van de dossiers de lobby-prioriteiten voor de rest van deze regeerperiode vast te stellen. Het IPO hanteert daarbij de 80-20-regel, waarbij ruimte is om op actuele zaken in te springen.

Kennisdeling

Om onze 'rol in de ruimte' in de provincies en op gebiedsniveau waar te maken is de juiste kennis en expertise nodig. Zowel in de uitvoering een verbinding met (nationale) kennisinstellingen, als ervaringskennis die weer benut kan worden voor beleidsontwikkeling. Daarom werken de gezamenlijke provincies samen om kennisdeling te stimuleren en om te leren van elkaar. Zowel provincies onderling, als samen (leren) agenderen waar we tegenaan lopen én in samenwerking met de andere overheden.

Door de gezamenlijke provincies zijn via de KPS drie kennis- en leerkringen geïnitieerd, welke zich richten op kennis- en leerbehoeften in het ruimtelijk domein. Zowel op directieurniveau, gebiedsprofessionals en mensen die bouwen aan de (decentrale) kennisfunctie in de provincies. De leerkring op directieurniveau is daarnaast een kring om te agenderen waar de gezamenlijke provincies tegenaan lopen, en als hoog-ambtelijk gesprekspartner voor het Rijk.

Daarnaast is er een (ambtelijke) interprovinciale Denktank Strategie. Ook deze hangt onder de KPS en geeft gevraagd en ongevraagd advies en signaleringen over strategische thema's, zoals Gebied en brede welvaart centraal en Zonder leren geen presteren.

In het platform Professionalisering Leer- en Kennisnetwerken leefomgeving (PLeK) werken

de provincies samen met de medeoverheden en kennisinstellingen aan kennisontwikkeling, kennisdeling en kennisbenutting in de (fysieke) leefomgeving. Overheden doen dit gezamenlijk om de grote maatschappelijke opgaven in samenhang aan te pakken en te werken als één overheid. De gezamenlijke provincies zijn hier met de eigen infrastructuur (o.a. de leerkringen) op aangehaakt.

Gremia

Het IPO is een vereniging van, voor en door de provincies. De provincies zijn de leden van de vereniging en zijn vertegenwoordigd in het bestuur en de Algemene Vergadering.

Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering (AV) bestaat uit 24 leden die zijn voorgedragen door Provinciale Staten: twee Statenleden per provincie. De leden van de AV spreken binnen de vergaderingen dan ook namens hun Staten. De AV voert de 'governance'-rol binnen de vereniging uit en benoemt het bestuur en verleent goedkeuring aan de Meerjarenagenda, de Jaarplannen, het Jaarverslag en de Jaarrekening van het IPO. De vergaderingen van de AV worden geleid door de voorzitter van het IPO en worden ook bijgewoond door (een deel van) het IPO-bestuur.

Bestuur

Het IPO-bestuur bestaat uit twaalf leden: één gedeputeerde per provincie en een onafhankelijke voorzitter. Ieder bestuurslid heeft een eigen inhoudelijke portefeuille, zoals financiën, mobiliteit of klimaat & energie.

De termijn van het bestuur is gelijk aan de termijn van Provinciale Staten: vier jaar. Na iedere Provinciale Statenverkiezingen en nieuwe colleges van gedeputeerden wordt een nieuw bestuur samengesteld. Het bestuur kent naast de twaalf leden een viertal adviseurs: drie Commissarissen van de Koning en een Provinciesecretaris.

Laatstgenoemde is doorgaans ook de voorzitter van de Kring van Provinciesecretarissen.

Bestuurlijke en Ambtelijke Adviescommissies

Het bestuur wordt geadviseerd door de bestuurlijke adviescommissies (BAC's) die op hun beurt weer geadviseerd worden door de ambtelijke adviescommissies (AAC's). De agendering van deze gremia kan zowel van bovenaf (op verzoek van bestuurders) als onderop (ambtenaren) geschieden. Wel dient het al dan niet gezamenlijk inzetten op een bepaald dossier bestuurlijk geaccordeerd te worden door de BAC.

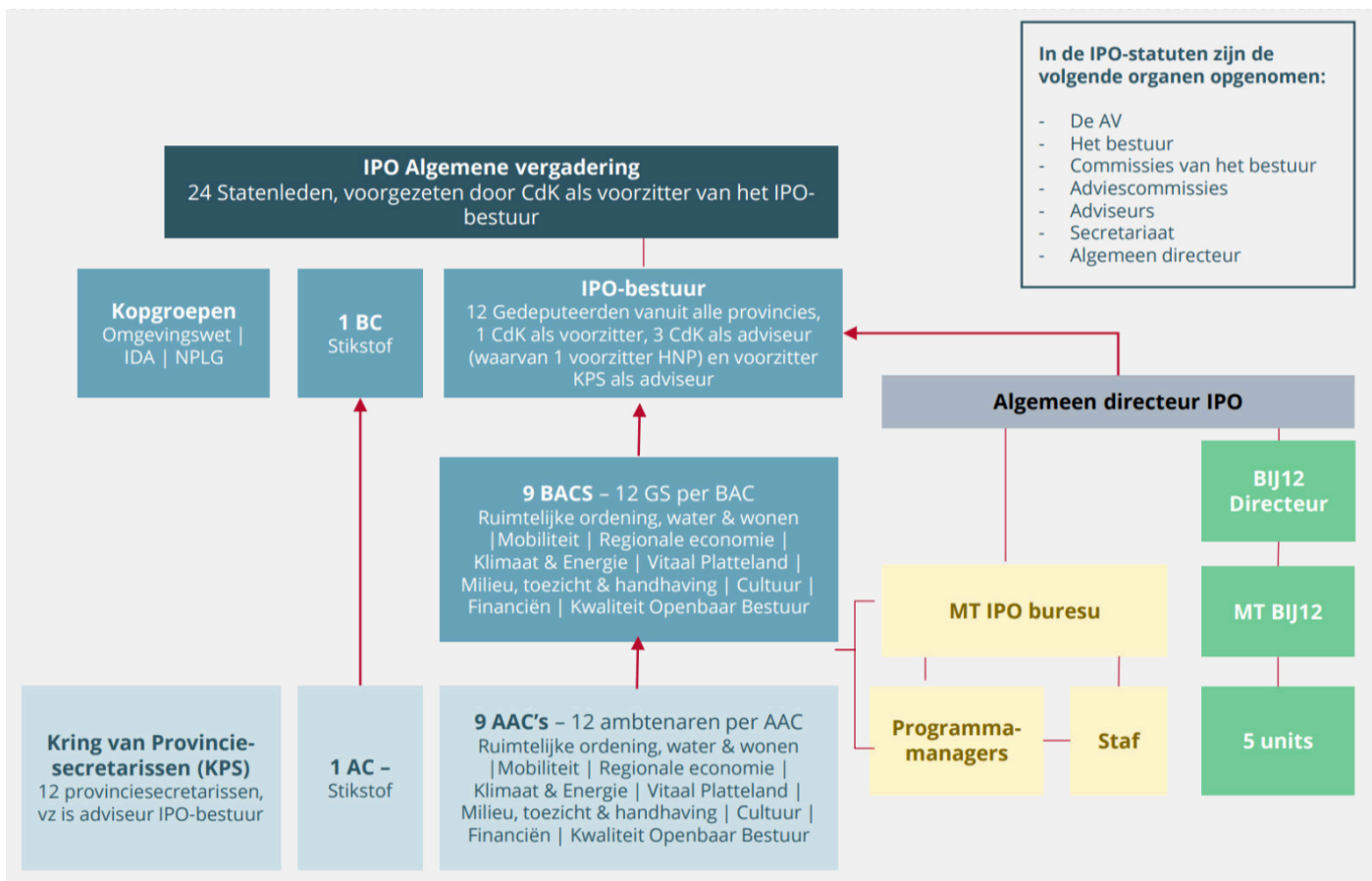
De BAC's bestaan uit twaalf leden: ieder College van Gedeputeerde Staten van de provincies benoemt uit haar midden een lid, doorgaans de Gedeputeerde met desbetreffend thema in zijn of haar portefeuille. De AAC's bestaan doorgaans uit dertien leden: één ambtenaar per provincie en een provinciesecretaris die de functie van voorzitter bekleedt. Deze provinciesecretaris is daarmee ook secretaris van de betreffende BAC.

Kring van Provinciesecretarissen

De Kring van Provinciesecretarissen is het overlegorgaan van de provinciesecretarissen en de algemeen directeur van het IPO.

De provinciesecretaris is in de eigen provincie de secretaris van het college van Gedeputeerde Staten en daarnaast algemeen directeur van de provinciale organisatie. De Kring fungeert als forum waar ervaringen en 'best practices'

op het vlak van het provinciale bestuur en organisatie uitgewisseld worden. De Kring heeft ook een belangrijke rol binnen het IPO. De leden van de Kring zijn voorzitter van de Ambtelijke Adviescommissies en secretaris van de Bestuurlijke Adviescommissies. Het IPO is een vereniging van, voor en door de provincies. De provincies zijn de leden van de vereniging en zijn vertegenwoordigd in het bestuur en de Algemene Vergadering.

Figuur 1: Schematische weergave IPO-organisatie (bron: Adviesrapport AEF 'Naar meer slagvaardigheid').

Kernpunten Per dossier

Cultuur

Managementsamenvatting

De volgende ontwikkelingen hebben de afgelopen bestuursperiode (2019-nu) plaatsgevonden:

- » Het IPO bestuur heeft in 2021 het positioneringspaper Cultuur en Erfgoed vastgesteld. De gezamenlijk standpunten zijn uitgewerkt in een Lobby programma. Concreet is dit gepresenteerd op 9 september 2021 tijdens een lunch met Kamerleden over Cultuur en Erfgoed. Hoofdpunten uit de positionering;
  - » Erfgoed; meer aandacht monumenten; meer middelen restauraties; verlenging erfgoeddeal;
  - » Cultuur; Werk als overheid mét en niet naast elkaar, meer oog voor lokale, regionale behoeften; verbetering toegang moeten hebben tot kunst en cultuur; afstemming nodig van beleid op de drie overheidsniveaus; verankering van provincies in de nieuwe wet specifiek cultuurbeleid nodig.
- » (Her)oprichten van de AAC Cultuur en Erfgoed in september 2021 en starten van de AAC in januari 2022

- » De rol van de provincie is de afgelopen bestuursperiode steeds duidelijker geworden op het gebied van cultuur en erfgoed. Het IPO is vaste gesprekspartner geworden van het ministerie van OCW en andere partijen. Op alle thema's (cultuur, erfgoed, bibliotheken, cultuur educatie-participatie) zijn vaste overleggen tot stand gekomen met OCW en VNG.
- » Erfgoed is opgenomen in de gebiedsopgaven 2023 – alle provincies worden geacht in de gebiedsopgaven de rol van erfgoed te borgen.

De volgende punten staan op de agenda de komende periode:

- » Borging rol van Provincies in het landelijke cultuurbestel door opname in de wet
- » Vernieuwing bestuurlijke en wettelijke afspraken bibliotheken, cultuur educatie-participatie en Erfgoed.
- » Lobby restauratie middelen voor kanjermonumenten.
- » Borging Erfgoed in de ruimtelijke opgaven
- » Inhoudelijk gesprek over de gezamenlijke behartiging van de provinciale belangen op het gebied van Cultuur en Erfgoed: wat is de rol van het IPO en op welke manier wordt de BAC/AAC/werkgroepen-structuur georganiseerd.

De provincies nemen de verantwoordelijkheid voor de realisatie van de transities in onze fysieke leefomgeving met een gebiedsgerichte aanpak. Deze is de afgelopen jaren stevig neergezet onder de noemer 'rol in de ruimte'. We zijn in overleg met het Rijk en de decentrale overheden over

de middelen en onderlinge samenwerking die hiervoor nodig zijn. Onze rol en positie is ook stevig neergezet in de RO-brief van de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). De provincies zorgen voor realisatie op gebiedsniveau, samen met de andere overheden en partners in de gebieden. Een gezamenlijke langjarige programmering en monitoring ('lerende evaluatie') zijn onderdeel van de aanpak.

Gelet op de complexiteit en urgentie van transities, kiezen we voor een systematische aanpak van 'leren door te doen'. Een goede ontsluiting van (nationale en gebiedsgerichte) kennis, een betere benutting van beschikbare data en inzet van onze beste gebiedsprofessionals zijn belangrijke voorwaarden voor succes. Datzelfde geldt voor het zo goed mogelijk betrekken van inwoners bij de toekomst van de eigen leefomgeving.

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » Vaststellen position paper door IPO bestuur, start voor lobby en communicatie (lobbyfiche cultuur) richting politieke overlegpartners zoals VNG en OCW. Nadruk op toegankelijkheid van cultuur in alle regio's.
- » Schadecompensatie (coronasteun) van rijk naar de provincies en afspraken over de onderlinge verdeling van deze middelen.
- » Onderzoek stedelijke cultuurregio's van Florens Booijs (gemeente Utrecht)
- » Ambtelijk overleg tussen VNG, OCW en IPO is structureel geworden
- » Rapport Berenschot 'De rol van de provincies in het culturele bestel' is opgezet, hier is een gezamenlijk gedragen

IPO standpunt bij geformuleerd en deze zijn beiden aangeboden aan de staatssecretaris.

- » Gezamenlijk IPO standpunt geformuleerd over de stedelijke cultuurregio's n.a.v. het DSP rapport
- » Gezamenlijk IPO standpunt oververlenging van de Basis Infrastructuur geformuleerd in brief aan de staatssecretaris

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

- » De voorbereidingen voor de nieuwe cultuurplanperiode met daarin een nieuwe ronde voor de basisinfrastructuur (BIS) en de opdrachten aan de Fondsen. Wij zijn stelselpartner op basis van het interbestuurlijk kader.
- » Vernieuwing landelijke cultuurstelsel en positie van provincies daarin, met advies van Berenschot (kunsten) en cultuurregio's (stelselpartner en invulling toekomstige wettelijke taak). Het Rijk, de VNG en andere stelselpartners blijven oproepen tot meer gezamenlijkheid. Aandacht voor de invulling van de rolverdeling provincies t.o.v. de cultuurregio's.
- » Operationalisering van de codes: cultural governance, code culturele diversiteit en inclusie en code fair practices.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Het Algemeen kader interbestuurlijke verhoudingen cultuur, zoals in 2012 overeengekomen door OCW, IPO en VNG, vormt de basis voor beleidsafstemming en geeft de

taakverdeling weer tussen de verschillende overheidslagen. Op basis hiervan vinden ook de bestuurlijke overleggen plaats. De gezamenlijke provincies pleiten voor herziening van dit kader. Ook hebben we opgeroepen algemene doelen en een algemene rol voor provincies op te nemen in de Wet op het Specifieke cultuurbeleid.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG), Raad voor Cultuur, Rijks Cultuurfondsen, Kunsten 92, Federatie Cultuur en Federatie Creatieve Industrie, Boekmanstichting.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en BIJ12?

Inzet van creatieve kracht en ontwerpende kracht van cultuur in de ruimtelijke opgaven, zoals bv wonen.

Dossier: Bibliotheken

Wat is er al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » Bijdrage geleverd aan de Evaluatie Wsob.
- » Ondertekening bibliotheekconvenant 2020-2023
- » Vaststellen position paper door IPO bestuur, start voor lobby en communicatie (lobbyfiche bibliotheken) richting politieke overlegpartners zoals VNG en OCW. Nadruk op toegankelijkheid van cultuur in alle regio's.
- » Inventarisatie van en opstellen position paper over provinciale bibliothekennetwerk en de kansen voor gezamenlijke lobbyinzet.
- » Intensivering overleggen met netwerkpartners

- » 2022 eindrapport midterm Review Bibliotheekconvenant.

Wat kunnen we verwachten op korte /en lange termijn?

- » Afstemming over de uitwerking van de impuls op bibliotheken en wetswijziging (stelselpartner en wettelijke taak).
- » (Vorbereiding op) vernieuwing bestuurlijke afspraken bibliotheken:
  - » Afsluiten nieuw convenant voor periode 2024-2027 en
  - » Zorgplicht provincies in de wet met ingang van 2025
  - » Zorgplicht rijk in de wet met ingang van 2025

Welke politiek bestuurlijke afspraken zijn gemaakt (wat ligt er vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Op grond van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening (Wsob) hebben de provincies wettelijke taken. Op 8 oktober 2020 hebben de stelselpartners samen met de KB (Koninklijke Bibliotheek), SPN (Stichting Samenwerkende POI's Nederland) en het VOB (Vereniging Openbare Bibliotheken) het Bibliotheek Convenant 2020-2023 (convenant) ondertekend. De provincies maken zich samen met de stelselpartners sterk voor de realisatie van de robuuste maatschappelijke educatieve bibliotheek. In 2023 zal een nieuw convenant worden afgesloten.

Vanaf 2023 investeert het Rijk fors in het bibliotheekstelsel, zodat in elke gemeente een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening is. Vanaf 2025 wordt voor gemeenten en provincies

een zorgplicht voor bibliotheken in de wet opgenomen.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

OCW | VNG | Koninklijke Bibliotheek | Stichting Samenwerkende POI's Nederland | Vereniging van Openbare Bibliotheken.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en BIJ12?

Digitalisering.

Dossier: Cultuureducatie - participatie

Wat is er al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » Programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020: ontwikkeling van vele losse stimuleringslijnen naar een samenhangend stelsel voor de periode 2021-24.
- » Vaststellen position paper door het IPO bestuur, start voor lobby en communicatie (lobbyfiche cultuureducatie/participatie) richting politieke overlegpartners zoals VNG en OCW. Nadruk op toegankelijkheid van cultuur in alle regio's.
- » Focus op kennisuitwisseling.
- » Opstarten gesprekken bestuurlijke afspraken 2025.
- » Opstart inrichting nationaal akkoord Amateurkunst.
- » Input aan FCP bij regeling samen cultuur maken.
- » Afstemming en advies over verlenging CmK.

Wat kunnen we verwachten op korte /en lange termijn?

- » Doorlichting cultuurparticipatie beleid en vervolgens vernieuwing bestuurlijke afspraken cultuurparticipatie (stelselpartner, convenantpartner).
- » De impuls en vernieuwing bestuurlijke afspraken cultuureducatie (stelselpartner).
- » Inrichting nationaal akkoord Amateurkunst.
- » Betrokkenheid bij evaluatie Bestuurlijk Kader Cultuur & Onderwijs
- » Aandacht vragen voor cultuureducatie in de vernieuwing van het onderwijscurriculum.

Welke politiek bestuurlijke afspraken zijn gemaakt (wat ligt er vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

- » Cultuureducatie kent een bestuurlijke kader die tot 2025 loopt; OCW, de PO-Raad, wethouders en gedeputeerden voor cultuur én onderwijs ondertekenden op 16 december 2013 het Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs (BKCO) die voort bouwt op Cultuureducatie met Kwaliteit. Momenteel vindt er een doorlichting plaats van het beleid en worden de kaders vernieuwd voor de periode na 2024.
- » Cultuur educatie en participatie is van groot belang in het cultuurbeleid en de provincies hebben een scharnierfunctie qua bewerkstelligen en borgen van bereik (daar waar minder stedelijke infrastructuur aanwezig is) en kennisdeling.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en

Amateurkunst | OCW | Fonds Cultuurparticipatie
| Raad van 12 | VNG.

Dossier: Cultuureducatie - participatie

Wat is er al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » Position paper erfgoed en uitvoeringsagenda is opgesteld en vastgesteld door het IPO bestuur.
- » Vaststellen position paper door IPO bestuur, start voor lobby en communicatie (lobbyfiche erfgoed) richting politieke overlegpartners zoals VNG en OCW. Nadruk op toegankelijkheid van cultuur in alle regio's.
- » Onderzoek restauratieopgave.
- » Start structureel overleg tussen OCW, IPO en VNG.
- » Verlenging erfgoed deal.
- » Reactie IPO op RvC-advies "Archeologie bij de Tijd".
- » Gezamenlijk standpunt Besluit Erfgoedwet Archeologie.
- » Interbestuurlijk Toezicht Erfgoed verbeteren.
- » Evaluatie SIM.
- » Vernieuwing van de afspraken m.b.t. de provinciale steunfunctiemonumentenzorg en archeologie.
- » Stuurgroep Toekomstbestendig Religieus Erfgoed.

Wat kunnen we verwachten op korte /en lange termijn?

- » De vernieuwing van de bestuurlijke afspraken rondom 'kanjerrestauraties' (stelselpartner) met de afspraken tussen

het Rijk en regio over restauratie.

- » Actualiseren van de bestuurlijke afspraken over restauraties rijksmonumenten (niet-woonhuizen) tussen het Rijk en de provincies en hierbij verduurzaming rijksmonumenten meenemen.
- » Monitoring Interbestuurlijk toezicht Erfgoed (wettelijke taak, i.h.k.v. de landelijke Agenda Toekomst Interbestuurlijk Toezicht) en daaraan gekoppeld de versterking van de erfgoedketen met gemeentelijke ondersteuning om de erfgoed taak naar behoren te vervullen. En de erfgoed eigenaren voldoende te ondersteunen in hun wettelijke taken.
- » Inrichting Faro-akkoord (stelselpartner).
- » Inrichting verlenging van de Erfgoeddeal (stelselpartner) met programma Erfgoed voor de toekomst.
- » De cross-overs van erfgoed met de drie grote transities. Dit betreft de crossovers tussen ruimte/woonopgaven, klimaatadaptatie/water, erfgoed en energie, ook in het kader van NOVEX (stelselpartner). Ook de koppeling met de omgevingswet en ruimtelijke kwaliteit. Aandacht voor archeologie.
- » Verduurzaming erfgoed, zowel rood, groen en blauw.
- » Archeologie
  - » "Archeologie bij de Tijd": gesprek met de staatssecretaris over de verhouding deponeringsplicht-rapportageplicht en rol van provincies bij het thema 'capaciteit en deskundigheid bij gemeenten'
  - » Meedenken aan voorstel voor inrichting van structureel platform

voor archeologisch onderzoek: start pilots in 2023 en 2024.

- » In interprovinciaal verband afspraken maken over bijdragen aan het archeologisch bestel (bijv. SIKB en Archeodepot).

IBT archeologie en monumenten kent een verbinding met Kwaliteit Openbaar Bestuur: het bestuurlijk toezicht op gemeentes inzake archeologie en monumentenbeheer is in 2023 in een agenda vast gelegd. De uitwerking moet i.s.m. de ministeries van OCW en BXZK nog geconsolideerd worden.

Welke politiek bestuurlijke afspraken zijn gemaakt (wat ligt er vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Erfgoeddeal wordt in maart verlengd, Archeologie en Monumentenzorg zijn vastgelegd en met een blik op de omgevingswet, rol in de ruimte.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

OCW | VNG | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed | Nationaal Restauratiefonds | FIM | Bureau Erfgoeddeal

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en BIJ12?

Erfgoed heeft een koppeling met de ruimtelijke opgaves zoals ook benoemd in de Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening (mei 2022). De provincies worden geacht erfgoed op te nemen in de bestuurlijke afspraken over de ruimtelijke inpassing van opgaven wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur. Deze afspraken vormen de basis voor een nieuwe nota ruimte in 2024. Erfgoed is een factor om rekening mee te houden qua gebiedsontwikkeling (bescherming archeologie-historische landschappen) en het is een factor om identiteit, verbinding en geborgenheid in en met een gebied te bewerkstelligen (agenda Mooi Nederland).

Digitalisering

Managementsamenvatting

Sinds 2021 is digitalisering onderdeel van de IPO-begroting in de vorm van het programma "Interprovinciale Digitale Agenda (IDA). Binnen het IPO is daarnaast in 2022 een belangenbehartiger digitalisering aangesteld, die de belangen van provincies op dit thema behartigt richting Europa, Rijk en medeoverheden.

Zowel op het gebied van belangenbehartiging als op het gebied van collectieve uitvoering hebben provincies hiermee de afgelopen periode goede stappen gezet, in aansluiting op de digitaliseringsstrategie van de Europese Commissie (EC) (Europa's Digitale Decennium), de Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren en Werkagenda Digitale Samenleving van het Rijk, en de digitaliseringsagenda's van de medeoverheden. In IPO-verband is in de afgelopen bestuursperiode nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de inhoudelijke thema's waarbij digitalisering een belangrijke rol speelt (energie, wonen, mobiliteit, water, stikstof en natuur).

Het IPO-bestuur stelde in 2021 een tijdelijke Bestuurlijke Kopgroep Digitalisering (BKD) in met de opdracht om de digitale transformatie van de gezamenlijke provincies te versnellen. De BKD gaf bestuurlijk richting aan het IDA-programma en heeft zijn werkzaamheden in februari 2023 afgerond met een advies aan het IPO-bestuur in de vorm van een white paper, over de toekomstige inhoud en governance voor dit thema in IPO-

verband. Kern van dit advies is dat het thema Digitalisering ook in de nieuwe bestuursperiode bestuurlijke aandacht nodig blijft houden.

Wat is er al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Digitalisering is "chef sache" voor provincies. Digitalisering is randvoorwaardelijk om de provinciale "rol in de ruimte" waar te kunnen maken: zonder beschikbaarheid van data en digitale innovaties kunnen provincies geen integrale gebiedsplannen maken voor de grote transitie in de fysieke leefomgeving. Daarnaast moeten provincies net als andere overheden voldoen aan Europese en nationale wet- en regelgeving op het gebied van digitalisering.

Om die reden is het thema digitalisering sinds 2021 onderdeel van de IPO-begroting in het programma IDA. Dit programma kent vier programmalijnen: data, dienstverlening, bedrijfsvoering en innovatie, waarbinnen de gezamenlijke provincies werkten aan 29 projecten. Binnen IPO is daarnaast in 2022 een belangenbehartiger digitalisering aangesteld, die de belangen van provincies op dit thema behartigt richting Europa, Rijk en medeoverheden. Met de collectieve uitvoeringskracht die op deze manier is georganiseerd zijn provincies erin geslaagd om belangrijke stappen te zetten in hun digitale transformatie.

Een greep uit de resultaten van de IDA:

- » **Programmalijn Data** - Kerndataset voor de energietransitie: in nauwe samenwerking met het programma Energie binnen IPO en betrokken ketenpartners is een kerndataset voor de energietransitie ontwikkeld en

geoperationaliseerd voor alle provincies. Hierdoor is het mogelijk de energietransitie op provinciaal niveau te monitoren en zo op een uniforme manier te rapporteren over de bijdrage van provincies aan de doelen in het Klimaatakkoord van Parijs.

- » **Programmalijn Dienstverlening:** Aansluiting provincies op Europese Single Digital Gateway (SDG): De SDG moet ervoor zorgen dat iedereen in de EU op dezelfde manier toegang heeft tot digitale overheidsdienstverlening. In het IDA-programma is de technische “brugfunctie” gerealiseerd waarmee provincies kunnen aansluiten op de SDG. De komende jaren wordt nog gewerkt aan Annex II (Digitalisering van procedures) en III (Ondersteuning gebruikers).
- » **Programmalijn Bedrijfsvoering** - Aansluiting provincies op Landelijk Dekkend Stelsel (LDS): om de cyberweerbaarheid van provincies tegen de toegenomen cyberdreiging te vergroten werken de gezamenlijke provincies op verzoek van het ministerie van BZK aan aansluiting op het Landelijk Dekkend Stelsel (LDS) voor cyber security. Provincies richten daarvoor een “Informatieknooppunt Cyber Security” op, dat naar verwachting eind 2023 operationeel kan zijn.
- » **Programmalijn Innovatie** - Dutch Societal Innovation Hub (DSIH): de digitale innovatiehub voor publieke dienstverlening die is opgezet door VNG, IPO en vijf innovatie-ecosystemen, met co-financiering van de EC(40%) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (40%). De DSIH is in 2023 van start gegaan en heeft in eerste instantie een looptijd van 3 jaar, met twee opties tot verlenging met nogmaals 2 jaar.

Wat kunnen we verwachten op korte en lange termijn?

De provincies staan voor een historische taak. Het Rijk verwacht van de provincies dat ze de grote transitie in de fysieke leefomgeving oppakken en invulling geven aan hun “Rol in de Ruimte”. Het is daarmee aan de provincies om nationale uitdagingen en ambities ten aanzien van woningbouw, economische ontwikkeling en duurzaamheid, te vertalen naar ruimtelijke voorstellen die aansluiten bij de regionale ruimtelijke en politieke context. Dit resulteert in een “ruimtelijke puzzel” met als uitdaging de beperkte beschikbare ruimte toe te kennen aan bijvoorbeeld de landbouw, nieuwe woongebieden, of duurzame energieproductie. Dit alles moet uiteraard passen binnen de gestelde stikstofnormen en rekenschap geven van de gevolgen van klimaatverandering.

Om goed in te kunnen spelen op deze veelkoppige uitdaging en al deze opgaven te kunnen realiseren blijft vergaande toepassing van data en digitale technologie bij provincies onvermijdelijk. Bovendien blijft digitalisering van grote invloed op de provinciale organisaties en hun taakstelling en dienstverlening. Deze dubbele uitdaging - het benutten van digitale middelen voor de opgaven en de digitalisering van de provinciale organisatie - maakt van digitalisering een meervoudige opgave.

Provincies moeten zich hierin snel en nadrukkelijk ontwikkelen. Samenwerking met elkaar en andere (overheids)organisaties is hierbij cruciaal, want de digitaliseringsopgave is te groot en complex om individueel op te pakken. Deze samenwerking kunnen provincies het beste in IPO-verband organiseren. De afgelopen jaren zijn hierbij in het

Kernpunten Per dossier

programma IDA al goede resultaten geboekt, maar om het benodigde tempo en de bereikte kwaliteit vast te houden is het noodzakelijk om het thema digitalisering ook in de komende coalitieperiode bestuurlijk en ambtelijk prioriteit te geven, met een bijpassende governance in IPO-verband.

Welke politiek bestuurlijke afspraken zijn gemaakt (wat ligt er vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Subsidieverplichten met een meerjarige doorwerking

De afgelopen jaren zijn in de IDA grote stappen gezet op het gebied van collectieve uitvoering van projecten voor de gezamenlijke provincies. Dit is niet onopgemerkt gebleven bij het Rijk en de EC. Afgelopen jaren is het steeds beter gelukt langs die lijnen externe financiering binnen te halen voor initiatieven op gebied van digitalisering voor de gezamenlijke provincies. Voor een belangrijk deel betreft dit meerjarige projecten die nog doorlopen tot 2024 of 2025 (gerangschikt per “programmaliijn” in IDA):

Het is van belang de opgebouwde collectieve uitvoeringskracht goed te borgen, zodat de gezamenlijke provincies de gestarte projecten succesvol kunnen afronden en kunnen voldoen aan subsidieverplichtingen.

Besluitvorming IPO-bestuur met meerjarige doorwerking

In het kader van het thema Digitalisering zijn door het IPO-bestuur in de afgelopen periode twee besluiten genomen die een meerjarige doorwerking hebben richting de nieuwe coalitieperiode:

1. Oprichting Dutch Societal Innovation Hub (DSIH): zie kader hierboven voor een inhoudelijke toelichting. Het IPO-bestuur stemde in januari 2022 in met deelname van het IPO aan dit initiatief in de periode 2023-2025, met als randvoorwaarde dat de netto bijdrage vanuit het IPO niet meer dan € 300k per jaar bedraagt in deze periode.
2. Beheer Interprovinciale Raamovereenkomst Microsoft: in het kader van de IDA hebben provincies een gezamenlijke raamovereenkomst voor de

Programmalijn	Project	Looptijd	Externe financiering
Data	Implementatie algoritmeregister	2023-?	N.v.t.
	Bijdrage aan doelen Interbestuurlijke Datastrategie (IBDS)	2022-2025	N.v.t.
Dienstverlening	Wet digitale overheid (Wdo)	2023-2024	N.v.t.
	Europese Single Digital Gateway (SDG) Annex II/III	2023-2025	€ 363k in 2023 (BZK) € 363k in 2024 (?) € 181k in 2025 (?)
Bedrijfsvoering	Wet open overheid (Woo)	2022-2026	€ 938k in 2022-2026 (BZK)
	Informatieknooppunt Cyber Security	2023-2024	€ 300k in 2022/2023 (BZK)
Innovatie	Dutch Societal Innovation Hub (DSIH)	2023-2025 (met 2x optie verlenging 2 jr)	€ 975k in 2023-2025 (50% EC/50% BZK)

Microsoftdiensten afgesloten. Het beheer daarvan is in opdracht van het IPO-bestuur belegd bij BIJ12, die dit heeft uitbesteed aan het Shared Service Centrum Ons (een samenwerkingsorganisatie van de provincie Overijssel en een aantal gemeenten).

Invulling van het thema Digitalisering in de komende coalitieperiode

Het IPO-bestuur stelde in 2021 een tijdelijke Bestuurlijke Kopgroep Digitalisering (BKD) in met de opdracht om de digitale transformatie van de gezamenlijke provincies te versnellen. De BKD gaf bestuurlijk richting aan het IDA-programma en heeft zijn werkzaamheden in februari 2023 afgerond met een advies aan het IPO-bestuur in de vorm van een white paper, over de toekomstige inhoud en governance voor dit thema in IPO-verband. Kern van dit advies is dat het thema Digitalisering ook in de nieuwe bestuursperiode bestuurlijke aandacht nodig blijft houden.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

BZK | VNG | UWV

Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren

Dat digitalisering “chef sache” is voor Nederlandse overheidsorganisaties blijkt ook uit de benoeming van een specifieke Staatssecretaris voor Digitalisering en Koninkrijksrelaties binnen het kabinet Rutte-IV: Alexandra van Huffelen (D66). In november 2022 publiceert zij de “Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren”, waarin zij namens het kabinet haar plannen voor de komende jaren presenteert. De werkagenda richt zich nadrukkelijk op de borging van publieke waarden bij de inzet van digitalisering door de

overheid en kent vijf programmalijnen, waarvan er vier direct van belang zijn voor provincies: “Iedereen kan meedoen in het digitale tijdperk”, “Iedereen kan de digitale wereld vertrouwen”, “Iedereen heeft regie op het digitale leven” en “Een digitale overheid die waardengedreven en open werkt voor iedereen”. De projecten binnen deze programmalijnen zijn vaak interbestuurlijk van karakter (bijvoorbeeld de vorming van een Landelijk Dekkend Stelsel voor cyber security, of de implementatie van digitaliseringswetgeving als de Wet digitale overheid en de Wet open overheid). Het belang dat de staatssecretaris hecht aan een actieve bijdrage vanuit de gezamenlijke provincies in IPO-verband blijkt uit het feit dat voor verschillende projecten binnen de IDA incidentele subsidies zijn verstrekt vanuit BZK (zie hierboven).

Werkagenda Digitale Samenleving (in wording)

Daarnaast werkt het Ministerie van BZK aan een “Werkagenda Digitale Samenleving”, die voor provincies eveneens zeer relevant is: binnen die agenda moet namelijk gewerkt gaan worden aan de benodigde datavoorzieningen voor de transitie in de fysieke leefomgeving, die centraal staan in het werk van provincies in de komende jaren en gaan helpen om als gebiedsautoriteit de “ruimtelijke puzzel” te gaan leggen in de gebieden.

Europa's Digitale Decennium

De Europese strategie “Europa's Digitale Decennium” is voor de komende coalitieperiode van provincies van direct belang. De EC verwoordt de doelstelling van deze strategie als volgt: “De EU moet haar strategische autonomie op het gebied van technologie vergroten en nieuwe regels en technologieën ontwikkelen om burgers te beschermen tegen namaakproducten, cyberdiefstal en desinformatie. Het belangrijkste

is dat de EU de digitale kloof moet aanpakken.”

Om deze doelstelling te bereiken stelt de EC via het Digital Europe Programme middelen beschikbaar om bestuursorganen in Europa te helpen de gewenste versnelling op het gebied van digitale transformatie te realiseren, zoals de Dutch Societal Innovation Hub.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en BIJ12?

Met name op het gebied van datagedreven werken ligt een belangrijke verbinding met andere programma's binnen IPO. Zoals in het voorgaande is aangegeven is nauw samengewerkt met het programma Energie binnen IPO om te komen tot de Kerndataset voor de energietransitie. In dit project werd ook samengewerkt met EZK en BZK, VNG, het programma Verbetering Informatievoorziening Energietransitie (VIVET) en kennispartners Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NPRES), Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Rijkswaterstaat (RWS). De gekozen aanpak heeft geleid tot concreet resultaat en een verbeterde informatiepositie voor provincies. Begin 2023 wordt onderzocht hoe deze aanpak succesvol kan worden toegepast bij andere maatschappelijke opgaven (Wonen, Natuur, Mobiliteit), zodat op een goede manier de “ruimtelijke puzzel” kan worden gelegd in de gebieden.

Het programma Digitalisering heeft ook belangrijke raakvlakken met BIJ12, de uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies (onderdeel van de Vereniging Interprovinciaal Overleg):

» Gezamenlijke inkoop- en contractmanagementfunctie: in IDA-

verband zijn enkele gemeenschappelijke Europese aanbestedingen gestart; dergelijke initiatieven kunnen in de toekomst vaker voorkomen.

» In beheer nemen van producten uit de IDA: voor een aantal producten uit de IDA is het te overwegen om deze in beheer te brengen bij BIJ12. Op dit moment wordt daarvoor een business case uitgewerkt, die aan het nieuwe IPO-bestuur zal worden aangeboden.

» Mogelijke toekomstige rol als “datahub” voor de maatschappelijke opgaven van provincies, zoals BIJ12 die momenteel ook al vervult voor het thema Natuur.

Interbestuurlijke & financiële verhoudingen

Managementsamenvatting

Provincies zijn voor de bekostiging van hun taken hoofdzakelijk afhankelijk van drie bronnen:

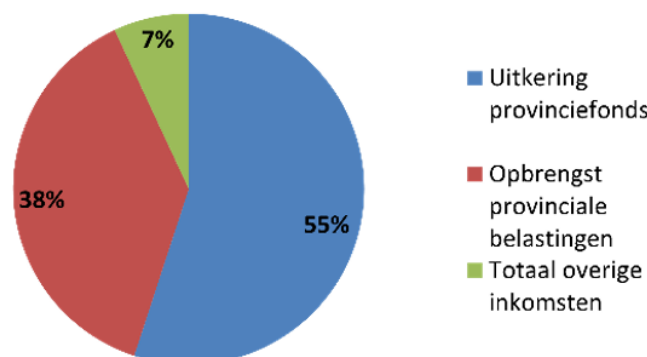
- » De uitkering uit het Provinciefonds (ca € 2,5 miljard)
- » Belastinginkomsten, de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting (ca € 1,7 miljard)
- » Inkomsten uit eigen middelen (ca € 300 miljoen)

Vanwege de maatregelen in het regeerakkoord Rutte IV (januari 2022) staan de inkomsten vanuit het Provinciefonds onder grote druk en staan de inkomsten uit provinciale belastingen ter discussie. In het regeerakkoord staat namelijk: "Om een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssystematiek voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken. Daarbij worden ook alternatieven voor de OZB en MRB in de beschouwing betrokken. In de huidige kabinetsperiode zal de financiering van de medeoverheden grotendeels worden vormgegeven via de accres systematiek." De aangekondigde nieuwe financieringssystematiek kan leiden tot ingrijpende aanpassingen en vergt daarom een zorgvuldige uitwerking, die de komende periode zal plaatsvinden. Dit leidt tot onzekerheid over de beschikbaarheid

van de financiële middelen voor de komende collegeperiode. Overigens is in de huidige kabinetsperiode sprake van een aanzienlijke toename van het Provinciefonds als gevolg van een positieve accresontwikkeling.

Daarnaast loopt sinds 2021 het traject dat gericht is op een nieuwe verdeelmodel voor het Provinciefonds. Het nieuwe verdeelmodel zal leiden tot herverdeling van de Provinciefonds-uitkeringen aan de provincies en vergroot daarmee de onzekerheid voor provincies.

Gezien de grote samenhang tussen de verschillende dossiers hanteren de gezamenlijke provincies het uitgangspunt: 'nothing is agreed, until everything is agreed'. Dit om te voorkomen dat een besluit op een afzonderlijk subdossier nadelig uitvalt voor de andere dossiers.

Dossier: Traject gericht op een nieuwe financieringssystematiek van provincies en gemeenten vanaf 2026

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

In het regeerakkoord Rutte IV (10 januari 2022)

zijn de volgende maatregelen aangekondigd die betrekking hebben op een nieuwe financieringssysteem voor provincies en gemeenten:

- » Het voornemen om tot een nieuwe financieringssysteem te komen.
- » De maatregel om m.i.v. 2026 het volumedeel accres op stand Miljoenennota 2022 te bevriezen. De achtergrond hiervan lijkt het creëren van stabiliteit voor de rijksbegroting, maar niet dat de medeoverheden moeten gaan bezuinigen. Daarentegen veroorzaakt deze maatregel vanaf 2026 een structureel lagere uitkering uit het Provinciefonds van ca € 300 miljoen per jaar (inclusief de opschalingskorting van € 75 miljoen). In de miljoenennota 2023 kondigt het kabinet aan dat er in 2026 een incidentele bijdrage van € 100 miljoen wordt verstrekt aan het Provinciefonds, om de negatieve effecten deels te dempen.
- » in de periode 2023-2025 fors hogere accressen in vergelijking met de periode daarvoor worden aangekondigd.
- » De inzet van transitiefondsen voor Natuur/Stikstof (€ 25 miljard) en Wonen/Bereikbaarheid (€ 10 miljard). Dit betreffen incidentele middelen.
- » De financiering van het Klimaatakkoord (€ 35 miljard) conform ROB-advies (2021).

Deze maatregelen betekenen dat er onvoldoende structurele middelen zijn om de ambities voor de transitie te kunnen waarmaken. De gesprekken hierover in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv, Rijk en koepels) in het voorjaar van 2022 hebben in juli 2022 geleid tot de contourennota, die echter geen duidelijke

oplossingen biedt. In deze nota wordt o.a. gesuggereerd:

- » om de fors hogere accressen van de periode 2023-2025 deels te reserveren en de gereserveerde bedragen in te zetten in de periode vanaf 2026.
- » dat de provincies nog capaciteit hebben om de belastingen te verhogen (hogere opcenten MRB).

Over dit laatste gaan echter de Provinciale Staten van de provincies over en niet het Rijk.

De middelen die tekort komen, zouden door vergroting van het belastinggebied beschikbaar moeten komen, zoals ook als mogelijke optie is geformuleerd in het regeerakkoord. Hierover meer in dossier 'Belastinggebied'.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

- » Overleggen in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen, waarin fondsbeheerders en koepels de mogelijke opties bespreken voor het oplossen van de problematiek.
- » Afspraken over de omvang, de wijze waarop en de voorwaarden waaronder de bijdragen vanuit de transitiefondsen aan de provincies worden verstrekt.
- » Resultaten van het Artikel 2-onderzoek van de Financiële verhoudingswet naar de activiteiten voor Natuur/Stikstof en Wonen/Bereikbaarheid.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

In tegenstelling tot de VNG heeft het IPO géén

overeenstemming met de fondsbeheerders over de bevrozing van het volumedeel-accres over de periode 2023-2025, aangezien eerst de 2026-problematiek moet zijn opgelost.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

De fondsbeheerders: minister van BZK en staatssecretaris Financiën | VNG | UvW | ROB | EZK | I&W | LNV

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

In het IPO-bestuur van 15 december 2022 is besproken dat voor het kunnen uitvoeren van de grote transities de (financiële) randvoorwaarden moeten zijn gerealiseerd. Op het moment dat er niet meer financiële ruimte komt, betekent dat dat er minder taken opgepakt kunnen worden die voortvloeien uit de inhoudelijke dossiers/programma's. Daarbij geldt dus 'nothing is agreed, until everything is agreed', gezien de samenhangen tussen de verschillende dossiers.

Dossier: Belastinggebied

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

In het regeerakkoord Rutte IV (2022) zijn twee maatregelen aangekondigd die effect hebben op het huidige belastinggebied van de provincies:

1. Aankondiging van introductie van Betalen naar Gebruik (BNG) in 2030, waarbij belasting wordt betaald op basis van de gereden kilometers en niet meer op basis van het bezit van een motorvoertuig, waardoor de opcenten in

de huidige vorm (op basis van bezit) zullen verdwijnen. Provincies moeten daarbij dus omzien naar een ander belastinggebied. Hiertoe wordt samen met het Rijk onderzocht of de opcenten op de MRB+ (kilometerafhankelijke MRB) een kansrijke optie is.

- » In 2021 is een met het Rijk gezamenlijk opgesteld rapport 'Onderzoek provinciaal Belastinggebied' gepubliceerd, waarin de kansrijke nieuwe belastinggebieden zijn geïnventariseerd en beoordeeld.
- » De BAC Financiën heeft in 2022 een onderzoek laten doen naar de financiële effecten van de verschillende belastinggebieden voor de provincies en voor de burgers. Het lijkt dat ingezetenenheffing de minste afwijkingen vertoont met de huidige belastingheffing.
2. Aankondiging van een mogelijke vergroting van het belastinggebied als oplossing voor het financiële gat dat ontstaat m.i.v. 2026 als gevolg van de bevrozing van het volumedeel van het accres. Dit punt raakt ook dossier 1 (Nieuwe financieringssysteem). Het IPO ondersteunt de opvatting van de VNG, waarin wordt verwoord dat uitbreiding zorgvuldig moet plaatsvinden, zoals het voldoen aan twee voorwaarden:
  - » Vergroting van belastinggebied is niet bedoeld om de financiële tekorten te vullen die het rijk veroorzaakt.
  - » Hogere belastinginkomsten bij medeoverheden niet mogen leiden tot een hogere belastingdruk voor de burger, oftewel moet leiden tot lagere rijksbelastingen.

Aangezien met beide voorwaarden in het regeerakkoord geen rekening is gehouden, lijkt vergroting van het belastinggebied door medeoverheden politiek moeilijk te liggen in de coalitie.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Diverse Bestuurlijke overleggen. Zo vond op 24 januari een BO MRB+ plaats over de stand van zaken rond de invoering van BNG, in het bijzonder over de belastingheffing MRB+.

De gezamenlijke provincies zijn van mening dat de onderhandelingen met het Rijk rondom BNG in samenhang moet worden gezien met de onderhandeling rondom de nieuwe financieringssystematiek. De verruiming en/of vernieuwing van het provinciaal belastinggebied is hierbij een cruciaal onderdeel, waarbij de provincies ook andere belastinggebieden willen onderzoeken dan opcenten onder MRB+. Dit betekent het volgende:

1. Binnen de financieringssystematiek en de herijking van het provinciaal belastinggebied wordt de inkomstenstabiliteit en de onafhankelijkheid van provinciale inkomsten van rijksbeleid gewaarborgd.
2. Tot de nieuwe financieringssystematiek, blijft het huidige systeem gehandhaafd waarbij de € 1,7 miljard aan huidige MRB-inkomsten de ondergrens is en de potentie van € 0,5 miljard gehandhaafd.
3. Provincies worden als een serieuze partner in de ontwikkeling van het fiscale instrumentarium voor mobiliteit erkend

en een slimme tarifiering (invloed op tijd/plaats/gebiedstype) wordt – gegarandeerd – mogelijk gemaakt.

4. Mits aan het bovenstaande wordt voldaan, zullen de provincies meegaan met platte heffing en met de mogelijkheid voor een congestion charge voor mede overheden.

Het rijk daarentegen baseert zich op het coalitieakkoord waarin is afgesproken dat de benodigde wetgeving voor BNG deze kabinetsperiode wordt vastgesteld. Rekening houdend met voldoende tijd voor het parlement om het wetsvoorstel te behandelen, betekent dit dat het wetsvoorstel eind 2023 – uiterlijk begin 2024 moet worden aangeboden aan de Tweede Kamer. Om dit te kunnen realiseren moeten in 2023 grofweg de volgende stappen worden doorlopen:

- » Voorjaar 2023: opstellen wetteksten en verdiepend onderzoek naar o.a. de kilometerregistratie.
- » Zomer 2023: Uitvoeringstoets en internetconsultatie.
- » Najaar 2023: advies Raad van State.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Klimaatakkoord. Verder zijn er nog geen keuzes gemaakt rondom een alternatief belastinggebied, omdat de discussie hierover samenhangt met die van de nieuwe financieringssystematiek.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

Fondsbeheerders: minister van BZK en staatssecretaris Financiën | I&W | EZK | ROB

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Opcenten onder MRB+ is een onderdeel van het traject rond BNG, dat een belangrijk thema is onder Mobiliteit. BNG is een maatregel dat uitvloeisel is van het Klimaatakkoord en is bedoeld om de CO2-uitstoot te beperken. De gezamenlijke provincies zijn van mening dat BNG tevens een maatregel kan zijn om verkeerscongestie aan te pakken en daarmee de mobiliteit te bevorderen.

De afweging tussen de programma's Financiën en Mobiliteit is als volgt weer te geven:

Financiën	Mobiliteit
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grotere onzekerheid over stabiliteit van inkomsten ▪ Vergroot de verschillen tussen provincies ▪ Doelheffing, geen algemene belastinginstrument ▪ Afhankelijkheid van Rijksbeleid niet verminderd	» <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opcenten op de MRB+ kan bijdragen aan een hoger volume en daarmee het (CO2) effect ▪ Provincies verwerven een positie bij het sturen op mobiliteit ▪ Differentiëren naar tijd en plaats/gebiedstype niet opgenomen in opzet BNG/MRB+ (=vlaktaks)

Dossier: Traject nieuw verdeelmodel provinciefonds

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » In 2019 is in het APE-rapport 'Verkenning Provinciefonds' beschreven welke knelpunten opgelost moet worden door een nieuw verdeelmodel. Opdrachtgever: BZK.
- » Op basis hiervan is zomer 2021 onderzoeksbureau Cebeon – in opdracht van BZK – van start gegaan met het ontwikkelen van een nieuw verdeelmodel, in een met BZK gezamenlijk te doorlopen

traject. De provincies waren betrokken middels een begeleidingscommissie, verschillende gespreksrondes over de knelpunten (zowel ambtelijk als bestuurlijk) en bijpraatmomenten door Cebeon aan de AAC en BAC Financiën.

- » In oktober 2022 heeft Cebeon haar adviesrapport aangeboden aan de twaalf provincies, waarbij het model wordt toegelicht en begrijpelijk gemaakt, inclusief de herverdeeleeffecten. Daarnaast is in deze politiek-bestuurlijke fase gekeken wat reëel is qua draagkracht van provincies (wat voor herverdeeleeffecten zijn op te vangen) en wordt gesproken over mogelijke invoeringsmaatregelen (zoals

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Het proces bevindt zich januari 2023 nog in de fase van verkrijgen van duidelijkheid over de werking van het model en inzicht krijgen in de uitkomsten. De wens van de provincies is om op basis van alle verkregen gegevens al dan niet akkoord te gaan met het voorgestelde model. BZK zal op basis van de herverdeeleffecten en op basis van haalbaarheid van financiële effecten een voorstel doen voor fasering, ingroei, aftopping ed..

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

De BAC FIN heeft in najaar 2022 het besluit genomen dat nog voor de verkiezingen een nieuw verdeelmodel beschikbaar is. Vanwege de voortgaande discussie over de inhoud en uitkomsten van het model is het nog de vraag of dit haalbaar is. Er moet een definitief besluit genomen worden over de datum van invoering van het nieuwe verdeelmodel.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

Fondsbeheerders: minister van BZK en staatssecretaris van Financiën | Cebeon | ROB

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Geen directe koppeling, het gaat om de financiële randvoorwaarden om de kerntaken te kunnen uitvoeren. Het traject leidt echter tot herverdeeleffecten, waardoor – totdat het traject is afgerond – het onzeker is welke jaarlijkse uitkering de afzonderlijke provincies gaan ontvangen. Daarbij is wel afgesproken met BZK dat sprake zal

zijn van beperkte, acceptabele herverdeeleffecten.

Dossier: Actieagenda Sterk Bestuur

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Op 20 januari 2023 heeft de minister van BZK de Kamerbrief over actieagenda Sterk Bestuur met de Tweede en Eerste Kamer gedeeld. Met deze actieagenda wil de minister bijdragen aan het versterken van het bestuur, door te investeren in de samenwerking, aandacht te hebben voor uitvoerbaarheid van beleid en bijdragen aan sterke medeoverheden. De instrumenten die de minister in de actieagenda aanreikt zijn:

- » Code Interbestuurlijke Verhoudingen: leidraad voor hoe verschillende overheden samenwerken en met welke omgangsvormen.
- » Beleidskader Decentraal Bestuur: bevat criteria voor taaktoedeling naar decentrale overheden.
- » Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO): faciliteert het proces om als Rijk en medeoverheden samen op te trekken bij het ontwikkelen van nieuwe beleidsvoornemens, waarbij zowel bestuurlijke als financiële aspecten belicht worden.
- » Medeondertekening minister van BZK: de minister van BZK medeondertekent wetgeving die medeoverheden raakt als sprake is van afwijking van de uitgangspunten die we hanteren bij decentralisaties (zoals verplichte bovengemeentelijke samenwerking) of als sprake is van taken met grote impact op de

decentrale overheden.

De inzet was eigenlijk dat de actieagenda en bijbehorende bijlagen voor Kerstmis 2022 al naar de Tweede Kamer zouden gaan, maar over de UDO was nog onenigheid tussen de departementen. VWS en SZW waren bang dat de decentrale overheden met de UDO te veel positie kregen en zij in hun beleidsvrijheid werden beperkt.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

- » Op 22 maart vindt er een bestuurlijk overleg plaats over het advies van de Raad van State over de UDO en taakdifferentiatie.
- » BZK streeft ernaar om eind Q1 het beleidskader naar de Tweede Kamer te sturen. Ook zal rond deze periode er een brief naar de Kamer worden verstuurd over de versterking van de positie decentrale overheden/volksvertegenwoordiging. Hiervoor is (via Statenlid.nu) een sessie met raad- en Statenleden georganiseerd

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

De actieagenda versterkt bestuur is vastgesteld namens de koepels en daarmee dus ook namens de twaalf provincies. De uitwerking ervan vindt plaats in vier actielijnen, waarbij we als gezamenlijke provincies nog moeten besluiten bij welke actielijn we aan tafel willen zitten. Idealiter vindt er één overkoepelende coördinatiegroep plaats waarbij we met het IPO-bureau aansluiten namens de twaalf provincies.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

Minister van BZK | IPO | VNG | UvW

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Hangt sterk samen met financiën. In een van de actielijnen van de actieagenda gaat het om het 'instrumentarium'. Hieronder vallen – wat de gezamenlijke provincies betreft – ook de financiële middelen. Interbestuurlijke en financiële randvoorwaarden hangen immers sterk met elkaar samen (bijv. in het kader van uitvoeringskracht). Er moet dus voor gewaakt worden dat de deze sporen volledig parallel van elkaar lopen.

Klimaat & energie

Managementsamenvatting

De basis voor de inzet van provincies en het IPO ten aanzien van de inzet voor Klimaat en Energie ligt in het in 2019 afgesloten klimaatakkoord. Het klimaatakkoord is een pakket aan maatregelen en afspraken tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 te halveren ten opzichte van 1990. Dit akkoord is verwerkt in de klimaatwet. De eerder geformuleerde doelstelling in het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' (2021) van het huidige kabinet is daarbij verhoogd naar 55%-60% in 2030 om te kunnen voldoen aan de internationale 'Parijs-afspraken.'

In 2021 en 2022 is het kabinet voortvarend gestart met de uitwerking van de klimaatdoelen. Door de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis die mede daardoor ontstond, is er zowel op Europees als nationaal niveau nog meer urgentie om tot versnelling te komen. In het kader van de landelijke voorjaarsnota worden belangrijke politieke keuzes verwacht ten aanzien van de inzet van het Klimaatfonds (investeringsfonds van 35 miljard) en het IBO-Klimaat waarin onder leiding van Laura van den Geest advies wordt gegeven over mogelijke aanvullende maatregelen om de voortgang van de doelen dichterbij te brengen.

Belangrijke onderwerpen voor de volgende bestuursperiode zijn:

» De RES biedingen tellen op tot 55 kWh.

Deze ambitie moet de komende jaren waar worden gemaakt. Provincies zijn mede-opdrachtgever van het Nationaal Programma RES (NP RES).

- » Provincies hebben het afgelopen jaar een nieuwerolgekregentenaanzien van regie bij het oplossen van netcongestieproblemen én in de programmering van de regionale energie-infrastructureur (opstellen provinciale energie-infrastructureurplannen, PMIEKS). De PMIEKS zijn ook relevant voor de ruimtelijke planning van de energie-infrastructureur in de gebiedsplannen; energie is randvoorwaardelijk voor veel ruimtelijke ontwikkelingen en heeft tegelijkertijd ook zelf ook veel ruimte nodig.
- » Provincies ondersteunen gemeenten bij de verduurzaming van de gebouwde omgeving en zijn mede-opdrachtgever van het Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW), dit zal ook steeds meer gaan over de in te zetten bronnenstrategie.
- » Provincies willen bijdragen aan de opzet van een regionale infrastructuur voor waterstof. Hiervoor zijn nadere verkenningen en afspraken met het Rijk nodig.
- » Er zijn diverse plannen en programma's om industrie en bedrijfsleven te ondersteunen bij de verduurzaming. Provincies zijn betrokken, of willen dat worden vanuit hun rol als bevoegd gezag of regisseur van de ruimte.
- » Op initiatief van provincies is er een - inmiddels interbestuurlijke - dataset klimaat en energie. Hierdoor kan klimaatbeleid eenduidig en onderling consistent worden gemonitord. De data en monitoring van klimaat wordt doorontwikkeld.

- » Het landelijke klimaatbeleid wordt mogelijk gemaakt door een omvangrijke Europese en nationale wetgevingskalender. Het IPO draagt zorg voor belangenbehartiging namens de 12 provincies op deze en andere voorgenomen wet- en regelgeving.
- » Na een periode van onduidelijkheid zijn er in 2022 bestuurlijke afspraken gemaakt over de uitvoeringslasten Klimaat voor gemeenten en provincies. Er is bestuurlijk afgesproken in 2024 een herijking te laten uitvoeren door het ROB die zijn beslag zal krijgen in de begrotingen van 2026-2030.
- » Binnen het werkveld Klimaat en Energie ligt de nadruk op dit moment vooral op Energie; een het onderwerp Klimaat verdient meer (gecoördineerde) aandacht vraagt van de BAC E.

Dossier: Regionale Energie Strategie (RES)

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » De RES-biedingen zijn ingediend en opgeteld meer dan gevraagd.
- » Het IPO is één van de opdrachtgevers van het Nationaal Programma RES en levert actieve bijdragen in de interbestuurlijke governance en aan de interbestuurlijke voorbereiding van kaders, randvoorwaarden, monitoring en bestuurlijke overleggen.
- » Het IPO heeft bijgedragen aan de Hacketon, om vernieuwende voorstellen voor het nieuwe energiesysteem te ontwikkelen.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange

termijn?

- » Uitvoering geven aan de RES-biedingen, onder meer door het afgeven van alle aangevraagde benodigde vergunningen uiterlijk op 1 januari 2025. Dit is een strakke planning en vraagt de komende periode extra bestuurlijke aandacht: in bespreken voortgang, wegnemen (bestuurlijke) belemmeringen en realiseren randvoorwaarden: (zoals het opnemen van maatschappelijke eisen in de SDE, het oplossen van de defensieradar-problematiek, de vervolgaanpak van het kwaliteitsbudget (Q1/2) en het vinden van oplossingen voor de arbeidsmarktproblematiek. Ook moet duidelijkheid komen over de verbeterde toepassing van de voorkeursvolgorde en de wens van BZK om tot instructieregels te komen (Q2 2023) en worden afstandsnormen voor wind verwacht (2023/2024)).
- » Vorm geven aan het vervolg (en de opbrengsten) van de Hacketon.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

DE RES-biedingen zijn door alle staten en colleges geaccordeerd en is de onderliggende afspraak van decentrale overheden met het Rijk.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

De belangrijkste stakeholders van het RES-dossier zijn de provincies, gemeenten, waterschappen, netbeheerders en het Rijk.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

De belangrijkste koppelingen van het RES-dossier liggen in de ruimtelijke inpassing van de RES-opgave in de ruimtelijke puzzel (RROW), de invoering van de omgevingswet (oa tav PlanMER, RROW) en energie-infrastructuur (KenE), prioritering van RES-opgave in PMIEKS en voorkomen en oplossen netcongestie).

Dossier : Industrie en bedrijventerreinen

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Ondersteuning van de Cluster Energie Aanpak (CES) voor de industrie, inclusief het 6e cluster (verspreide bedrijven) zodat de toekomstige energiebehoefte van de industrie wordt meegenomen in de energieplanning.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

- » Continuering van CES - en Cluster 6 aanpak; vooral de laatste aanpak komt nog onvoldoende van de grond.
- » Verkennen naar de haalbaarheid van regionale waterstof distributie vanuit het landelijk transportnet van Gasunie/Delta Corridor naar Cluster 6-bedrijven, tankstations en andere afnemers buiten de vijf grote industrieclusters. Op basis van deze verkenning worden besluiten genomen over de vervolgstappen.
- » Positiebepaling ten opzichte van het nieuwe Nationale programma Verduurzaming Industrie. Het gaat daarbij ook om de relatie met de bestaande maatwerkafspraken en

de aanpak piekbelasters in het kader van de stikstofaanpak.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

- » Provincies nemen regie op de cluster-6 aanpak, samen met het Rijk.
- » De precieze rol van provincies bij het nationaal programma verduurzaming industrie is nader te bepalen.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

De belangrijkste stakeholders van het dossier industrie en bedrijventerreinen zijn het Rijk, de provincies, netbeheerders, brancheorganisaties van bedrijven, industrieclusters, cluster-6 organisatie.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

De belangrijkste koppelingen van het dossier industrie en bedrijventerreinen liggen in de energie-infrastructuur (waterstof/planning energie-infrastructuur), verduurzaming industrie (Regionale economie), vergunningverlening (MTH) en aanpak piekbelasters (stikstof)

Dossier: Warmtetransitie

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » Actieve inbreng van standpunten in de voorbereiding van het wetsvoorstel Warmtewet. Dit heeft geleid tot de keuze voor een publieke marktordening met een overgangstermijn.

- » Het IPO heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van het Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW).
- » Het IPO is één van de opdrachtgevers van het NPLW en levert actieve bijdragen in de interbestuurlijke governance en aan de interbestuurlijke voorbereiding van kaders, randvoorwaarden, monitoring en bestuurlijke overleggen. Hierdoor is het mogelijk de energietransitie op provinciaal niveau te monitoren en op een uniforme manier te rapporteren over de bijdrage van provincies aan de doelen in het Klimaatakkoord van Parijs.
- » Het IPO heeft inbreng geleverd ten aanzien van landelijke regelingen voor en aanpak van verduurzaming van maatschappelijk en bedrijfsmatig vastgoed.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Afronding wetgevingsproces Warmtewet (financieringsconstructies en versterken uitvoeringskracht gemeenten (onder meer door ondersteuning provincies) zijn belangrijke issues.

Op basis van een nadere onderbouwing worden in 2023 nadere afspraken gemaakt over de bijdragen van provincies aan de doelstelling voor groen gas.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

- » Nadere afspraken maken over de rol van provincies in het verbinden en delen van kennis spelen ten behoeve van de lokale warmtetransitie en bijdragen aan bronnenstrategie; het realiseren van de

warmtetransitie is een grote opgave.

- » Provincies, gemeenten, het Rijk, Netbeheer Nederland, Aedes en de warmtebedrijven.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

- » De belangrijkste koppeling ligt in energie-infrastructuur (KenE, bronnenstrategie en voorkomen netcongestie) en samenhang met woningbouwplannen (RROW).
- » Daarnaast is er een koppeling met het IPO programma Digitalisering (data en monitoring).

Dossier: Energie infrastructuur

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » Ontwikkeling en ondersteuning ten aanzien van provinciale energie-infrastructuurplannen en netcongestieplannen, inclusief het landelijk organiseren van de juiste randvoorwaarden en samenhang met landelijk beleid.
- » Landelijke ondersteuning voor de opzet, kennisdeling en het realiseren van randvoorwaarden voor de PMIEKS.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

- » Een eerste oplevering van het PMIEK; evaluatie en opmaat naar volgende versie; prioriteren van netaanvragen met groot maatschappelijk belang. Ondersteunen van provincies bij het voeren van regie op plannen om netcongestie op te lossen. Bij randvoorwaarden is een oplossing voor

First Come First Serve (FCFS) een belangrijk issue.

- » Standpuntbepaling ten aanzien van landelijke plannen over energie-infrastructuur (zoals het PEH en NPE) en input leveren op de infrastructuurverkenningen van de netbeheerders.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

- » Provincies pakken een regierol bij het PMIEK, leveren een eerste resultaat in maart, en gaan dan aan de slag met het afronden en de tweede ronde.
- » Provincies pakken een regierol op de acute netcongestievraagstukken.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

Het Rijk, de provincies, de netbeheerders, de aanbieders van waterstof en warmte-infrastructuur.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Energie-infrastructurenvoorkomennetcongestie zijn rand voorwaardelijk voor andere (ruimtelijke en economische) ontwikkelingen (RROW, Re) en moet daarom goed worden meegenomen in de ruimtelijke puzzel. De energievraag van bedrijven, instanties en overheden moet goed in beeld zijn en meegenomen in de planvorming.

Landelijk gebied

Managementsamenvatting

Vanuit het dossier Vitaal Platteland zal komende collegeperiode vooral inzet nodig zijn op de thema's Landbouw, Natuurbeleid en Faunabeleid.

Landbouw - Op basis van het door het IPO Bestuur vastgestelde position paper landbouw levert IPO inbreng in het Landbouwakkoord. De verwachting is dat dit Landbouwakkoord afspraken bevat die deze collegeperiode verder uitgewerkt en geïmplementeerd gaan worden. Daarnaast wordt inzet verwacht van provincies bij de implementatie en start van de uitvoering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

Natuur – De afronding van de afspraken in het Natuurpact over de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland, de uitwerking van de natuurherstelopgave in het NPLG en de concretisering van de Agenda Natuurinclusief zijn belangrijke kernpunten in de komende coalitieperiode. Daarnaast is gezamenlijke inzet nodig bij standpuntbepaling en implementatie van het Europese natuurbeleid, die de vorm krijgt in onder meer de EU-verordening voor natuurherstel en de actualisatie van de doelensystematiek Natura2000.

Faunabeleid – De actualisatie van het gezamenlijke wolvenplan en de uitwerking van een systematiek voor bepaling van faunaschade worden gezamenlijk opgepakt. Daarnaast worden consequenties in beeld gebracht, en inzet geformuleerd, bij de besluitvorming van de

Minister over mogelijke sluiting van de jacht.

Dossier: Landbouw

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

IPO Bestuur heeft een gezamenlijke Position Paper Landbouw en Voedsel. Hierin staat wat de provincies nodig hebben om perspectief te bieden aan de landbouw sector, in relatie tot de opgaven in het landelijke gebied. Het Position Paper Landbouw en Voedsel is een belangrijke provinciale bouwsteen voor het Landbouwakkoord en het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG).

Het Nationaal Strategische Plan voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB-NSP) is ontwikkeld door het Rijk en provincies en is goedgekeurd in Brussel. Vanaf 1 januari 2023 kan gestart worden met de uitvoering. De implementatie loopt, maar vergt nog een grote inzet.

In het Klimaatakkoord is een sectortafel voor landbouwenlandgebruik, gericht op vermindering van emissies uit landbouw en vergroting van de CO2-opslag in landbouwbodems en in bos en natuur.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

» Er wordt hard gewerkt aan het leveren van inbreng in het Landbouwakkoord. Namens het IPO neemt gedeputeerde Elies Lemkes deel aan de hoofdtafel. Inzet is een akkoord

in april. Daarna uitvoering van de afspraken, o.a. in gebiedsprocessen, afhankelijk van de afspraken in het Landbouwakkoord. De transitie in de landbouw vraagt forse inspanning van alle betrokkenen: derogatie wordt afgebouwd, strengere normen rond gewasbeschermingsmiddelen volgen, aanpassing pachtregelgeving en afspraken zijn nodig over beloning ecosysteemdiensten en landschapsgrond.

- » Naar aanleiding van een handhavingsverzoek naar gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij Natura2000-gebieden is er een gezamenlijke verkenning uitgevoerd, die provincies met Rijk verder moeten uitwerken. De verantwoordelijkheid voor vervolg ligt bij de provincies, niet bij het IPO.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

- » Het IPO Position Paper Landbouw en Voedsel is vastgesteld in het IPO bestuur van 17 november 2022 en is hét verhaal van de twaalf provincies. Afspraken Landbouwakkoord zijn in de maak.
- » GLB: convenant en uitvoeringsprotocol liggen nog niet vast, maar bevatten grotendeelseerdergemaakte (bestuurlijke) afspraken.
- » Afspraak is dat de Minister zorg draagt voor de voorfinanciering van de extra kosten voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), als gevolg van indexatie, wordt nog uitgewerkt.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

- » Het Rijk (m.n. LNV): zowel Landbouwakkoord/duurzame landbouw als GLB.
- » Alle partijen landbouw- en voedselketen (van boer tot consument). Bij voorbereiding position paper landbouw is onder meer inbreng opgehaald bij LTO, NAJK en BoerenNatuur
- » Bij voorbereiding Landbouwakkoord wordt met Unie van Waterschappen en VNG samen opgetrokken
- » GLB: Regieorganisatie GLB, RVO, BoerenNatuur (ANLb), collectieven, LEADER-groepen.

Dossier: Natuurbeleid/Natura 2000

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » Het natuurbeleid is sinds 2013 gedecentraliseerd naar de provincies. Afspraken over ambities en financiering van natuurontwikkeling -beheer en faunaschade zijn vastgelegd met het Natuurpact.
- » Natuurnetwerk Nederland - Onderdeel van deze afspraken is de afspraak dat provincies eind 2027 minimaal 80.000 ha extra natuur inrichten, als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Provincies stellen jaarlijks, ondersteund door BIJ12, een voortgangsrapportage op. Het natuurbeleid wordt om de drie jaar middels een lerende evaluatie door het PBL i.s.m. WUR wordt geëvalueerd.
- » Programma Natuur - Als onderdeel van

de structurele aanpak van stikstof en natuur, heeft het Kabinet een Programma Natuur aangekondigd, waarvoor t/m 2030 in totaal 3 miljard beschikbaar is. In het Uitvoeringsprogramma Natuur hebben provincies en Rijk afgesproken dat provincies de middelen inzetten op maatregelen, gericht op systeemverbetering in met stikstof overbelaste Natura2000-gebieden. Provincies hebben in 2021 van het Rijk een specifieke uitkering gekregen voor het eerste pakket maatregelen (€ 600 mln. voor maatregelen die voor eind 2023 verplicht zijn).

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

- » Afronding Natuurnetwerk Nederland (NNN) - Alle provincies zetten zich in om de inrichting van het NNN met het reeds beschikbare geld in af te ronden, maar hebben in de recente voortgangsrapportages dat het huidige realisatietempo daarvoor onvoldoende is. De provincies hebben gezamenlijk besloten tot het opstellen van provinciale realisatie-strategieën om de afronding van het Natuurnetwerk Nederland te versnellen.
- » Naar een natuurinclusieve samenleving - De Agenda Natuurinclusief wordt verder uitgewerkt, en zal worden uitgebreid met een concretere uitwerking van de financiering.
- » Programma Natuur - In 2023 worden afspraken gemaakt over de tweede fase van het Programma Natuur, dat een looptijd heeft tot 2030. Hierbij wordt ook verbinding

gelegd met het NPLG en het proces van uitwerking van de gebiedsprogramma's.

- » Natuurmonitoring - In het kader van Programma Natuur is in 2022 een 'business case' opgeleverd die in beeld brengt welke inzet geleverd moet worden om te komen tot een monitoringssysteem gericht op het gehele VHR-doelbereik. Het Ministerie stelt voor de uitwerking middelen beschikbaar.

De Nationale Databank Flora en Fauna NDFF bundelt, uniformeert en valideert natuurgegevens in Nederland. In 2020 hebben provincies en rijk een bestuurlijk akkoord gesloten over de transitie van de NDFF naar open data, dat leidt tot vernieuwing van afspraken over gegevenslevering door andere partijen.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Afspraken zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord natuur, het Natuurpact en het Uitvoeringsprogramma natuur. In het kader van NPLG vindt nadere besluitvorming plaats over de opname van de natuuropgaven in NPLG en gebiedsprogramma's. De Agenda Natuurinclusief wordt bestuurlijk doorontwikkeld.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

Natuurbeheerders | Unie van Bosgroepen | Federatie Particulier Natuurbeheer | Boeren Natuur | Natuurinclusief: ambassadeur André van der Zande + 9 domeinleiders aangewezen

Dossier: Natura 2000

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

De Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen, gezamenlijk Natura2000, vormt de basis voor het nationale natuurbeleid. Het Ministerie van LNV is gestart met actualisatie van de doelensystematiek Natura2000, gericht op vergroting flexibiliteit en de efficiëntie van het Nederlandse Natura 2000-doelensysteem. LNV pakt dit interbestuurlijk op met Provincies, Rijkwaterstaat, IenW en Defensie.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

In het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) zullen de VHR-doelen opeengeaggregeerd niveau worden uitgewerkt, ten behoeve van uitwerking in provinciale gebiedsprogramma's.

In de conceptvoorstellen van de verordening Natuurherstel stelt de EU-commissie voor om het verslechteringsverbod van toepassing te verklaren op de VHR waarden buiten Natura 2000. Dit kan mogelijk leiden tot een uitbreiding van de vergunningplicht. Zowel Rijk als provincies (via het HNP) zetten in het Brusselse proces in op andere wijzen van bescherming van deze waarden.

De Vogelrichtlijn kent een actualisatieplicht. Komende tijd wordt duidelijk hoe de Minister met deze actualisatie om zal gaan. Provincies hebben hierbij gewezen op het belang om waarden in agrarische gebieden met andere middelen dan gebiedsaanwijzing te behouden.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten

er nog gemaakt worden?

In 2023 en 2024 zullen afspraken worden gemaakt over onder meer het opnemen van de VHR-doelen in het NPLG, de geactualiseerde doelstellingen en over de consequenties van de actualisatieplicht van de Vogelrichtlijn. Provincies hanteren de lijn dat deze doelen uitlegbaar, haalbaar en uitvoerbaar moeten zijn.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

In 2023 en 2024 zullen afspraken worden gemaakt over onder meer het opnemen van de VHR-doelen in het NPLG, de geactualiseerde doelstellingen en over de consequenties van de actualisatieplicht van de Vogelrichtlijn. Provincies hanteren de lijn dat deze doelen uitlegbaar, haalbaar en uitvoerbaar moeten zijn.

Dossier: Faunabeleid

Wat is er in het verleden gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Provincies zijn verantwoordelijk voor bescherming, beheer en tegemoetkoming in schade voor inheemse soorten. Daarbinnen een aantal onderwerpen die bijzondere aandacht vragen:

- » Wolvenbeleid. Provincies willen beleidsmatig zo veel mogelijk gezamenlijk optrekken middels Interprovinciaal Wolvenplan.
- » Ganzenschade. Grootste kostenpost (minimaal 40 van de 45 miljoen) bij schadetegemoetkomingen, die BIJ12 voor provincies uitvoert.
- » (mogelijk) Sluiten jacht wildsoorten door minister. Inzet is om tot goede afspraken met LNV te maken over (financiële) consequenties voor provincies.

Kernpunten Per dossier

- » Landelijke vrijstelling schadebestrijding. Provincies hebben LNV verzocht een reparatie door te voeren in de wetgeving.
  - » Bevers. Vanwege toename van graafschade aan belangrijke infrastructuur als waterkeringen en spoordijken hebben waterschappen verzocht om te komen tot een gezamenlijke aanpak.
- BIJ12zorgvoordemonitoringsketen, voorbereiding van rapportages, het subsidiesysteem voor natuur- en landschapsbeheer (inclusief het agrarisch natuur en landschapsbeheer), de uitkering van faunaschade en ondersteuning bij uitwerking van de wolvenaanpak.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

- » Op korte termijn addendum op wolvenplan, op langere termijn actualisatie van het gezamenlijke wolvenplan (beoogd voorjaar 2024).
- » In 2023 verwacht besluit van het Ministerie van LNV over (volledig) sluiten jacht op wildsoorten.
- » Uitwerking van een andere vorm voor bepaling schadetegemoetkoming, aan de hand van een drempelsystematiek. Dit vraagt in de nieuwe periode om gezamenlijke uitwerking.
- » Verwacht wordt dat het gewenste beschermingsniveau van de wolf om een bestuurlijke uitspraak zal vragen.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

LNV | Faunabeheereenheden
| Wildbeheereenheden (jagers) | Grondgebruikers
(landbouwpartijen waaronder LTO) |
Soortenbeschermingsorganisaties.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

BIJ12 heeft een belangrijke rol bij de voorbereiding van de uitvoering op de natuurdossiers. Zo draagt

Mobiliteit

Managementsamenvatting

Nederland kent grote opgaven als wonen & bereikbaarheid, klimaat & energie en stikstof, waarvoor een hoogwaardig, duurzaam mobiliteitssysteem een randvoorwaarde is. Deze inzet is nodig om de afspraken uit het Klimaatakkoord, het Toekomstbeeld OV 2040, het Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) en het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 te realiseren. Woon- en werklocaties moeten bereikbaar, klimaatbestendig, natuurinclusief en energieneutraal/leverend zijn. Mobiliteitshubs met een breed scala aan voorzieningen en woningbouwlocaties zijn wederzijds randvoorwaardelijk. Onze inzet richt zich op o.a. het maken van de hiervoor benodigde afspraken met het Rijk. Betalen naar Gebruik (BnG) is gerelateerd aan de agenda Duurzame Mobiliteit, die wordt gedomineerd door de bovenliggende transitie van de complete set aan financiële verhoudingen. Het gaat om een 'netwerkaanpak'.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) is bezig met het opstellen van een Mobiliteitsvisie 2050 waarin de ambities van het IPO moeten worden meegenomen. De belangrijkste partners zijn Decentrale OV-autoriteiten (DOVA), Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV)/CROW, VNG, Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), Vervoerregio Amsterdam (VRA), G4 en IenW.

Het Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV) is een programma van CROW dat collectieve kennis voor medeoverheden ontwikkelt. Het programma wordt gefinancierd door provincies en vervoerregio's en het opdrachtgeverschap uitgevoerd via het IPO-bureau. Vanaf 1 januari 2024 wordt het KpVV-programma gefinancierd via een begrotingssubsidie. Ten aanzien van Europa worden een aantal richtlijnen in relatie tot duurzaam vervoer, een infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (AFIR) en Intelligente Transportsystemen (ITS) gemonitord. Ook is er aandacht voor het Trans-Europees Transportnetwerk (TEN-T). In het kader van datagedreven werken is er een relatie tussen digitalisering en de Gemeenschappelijke Europese dataruimtes voor mobiliteit.

Dossier: Duurzame Mobiliteit

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Het Klimaatakkoord is omarmd. De inzet is een transitie van het mobiliteitssysteem om te komen tot zorgeloze mobiliteit, voor alles en iedereen in 2050. Geen emissies, bereikbaarheid toegankelijk voor jong en oud, arm en rijk, valide en mindervalide. Betaalbaar, veilig, comfortabel, makkelijk én gezond. Dit gebeurt langs de sporen: verminderen, veranderen, en verduurzamen. Hieraan ligt de analyse ten grondslag dat het mobiliteitssysteem vastloopt indien uitsluitend wordt ingezet op CO2 reductie. Een transitie naar een ander mobiliteitssysteem is noodzakelijk. Afspraken hiervoor zijn:

- » Samen met gemeenten voldoende laadinfrastructuur realiseren om elektrisch rijden mogelijk te maken via samenwerking

in Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL)-regio's.

- » Opstellen van Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP's) met gemeenten gericht op verminderen en veranderen.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Het Ministerie van IenW werkt aan een Mobiliteitsvisie 2050 waarin strategische keuzen worden gemaakt. De inzet van de gezamenlijke provincies is dat de visie wordt opgesteld vanuit het begrip brede welvaart en kaders biedt voor het streven naar zorgeloze mobiliteit. RMP's moeten worden ondersteund met rijksbeleid gezien de potentie van de programma's. Provincies willen samenwerkingsafspraken over RMP's in het kader van de Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)-afspraken. Aandacht is nodig voor de aanleg van laadinfrastructuur voor logistiek, gezien de congestie op het elektriciteitsnet. Aanhaking bij Klimaat & Energie in de vorm van het Landelijk Actieplan Netcongestie en de provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK's) zijn belangrijk.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Het bestuurlijk kader wordt gevormd door het Klimaatakkoord en aanvullende Europese ambities.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

Het Uitvoeringsoverleg | Klimaat Mobiliteit,

bestaande uit: TLN | SNM | Coalitie Anders Reizen | NAL | FET | vertegenwoordigers van de brandstoftafel | EZK.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Koppeling is er met ruimtelijke ontwikkeling (MIRT), duurzame mobiliteit (publieke en actieve mobiliteit), 'nabijheid', OV, fiets, fiscaliteit, publieke/gedeelde mobiliteit, BnG en vervoersarmoede.

Dossier: Openbaar vervoer en fiscale maatregelen

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Het OV kent drie uitdagingen:

- » Wegblijvende reizigers(inkomsten) na corona.
- » Sterk stijgende prijsstijgingen (incl. inflatie) en kostenontwikkelingen (exploitatie) door stijging energie- en personeelskosten.
- » Grote personeelstekorten (krapte arbeidsmarkt en beschikbaarheid chauffeurs).

Inzet van de gezamenlijke provincies en DOVA leidde tot een vangnetregeling (TVOV23), met afspraken over € 150 miljoen vangnet voor OV, behoud van exploitatiebijdrage en het aanpassen van het voorzieningenniveau aan de vraag. Deze regeling geldt voor 2023. Als gevolg van het exploitatietekort en personeelstekorten is de dienstregeling met 10 tot 30 procent afgeschaald. Veel provincies dragen extra bij het voorzieningenniveau op peil te houden. De rol van OV in de transitieopgaven staat onder druk. Een andere, integrale, kijk op OV, fiets, deelmobiliteit

en mobiliteitshubs is nodig om mobiliteit voor iedereen te kunnen blijven garanderen. Het Toekomstbeeld OV 2040 (TBOV2040) met ontwikkelagenda is gezamenlijk tot stand gekomen. IenW heeft toegezegd in 2023 te werken aan een beleidsintensivering voor 2024-2030 om de ambities uit het TBOV2040 haalbaar te houden.

In december 2022 is het Programma van Eisen (PvE) voor de Hoofdrailnetconcessie (HRN) vastgesteld, waarop de gezamenlijke provincies en DOVA hebben gereageerd. IenW is in gesprek met NS om onderhands te komen tot een concessieovereenkomst om het HoofdRailnet tot 2034 door NS te laten bedienen.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Exploitatiesubsidies voor het in stand houden van het voorzieningenniveau van OV stijgen. Dit neemt toe in 2024 en 2025 als de afspraken uit TVOV23 aflopen en de extra rijksbijdrage wegvalt. Het Rijk, decentrale overheden en vervoerders werken samen aan afspraken de neerwaartse spiraal te keren.

In april wordt de concessieovereenkomst met NS ter consultatie voorgelegd. Eind 2023 wordt de concessie (mits geen juridische bezwaren en binnen Europese regels) definitief aan NS gegund. De beleidsintensivering van plannen uit het TBOV2040 met gevolgen voor 2024-2030 wordt uitgedacht.

Fiscale maatregelen bieden kansen te komen tot een mobiliteitssysteem met prikkels die aansluiten op de mobiliteitstransitie (STOMP-principe en trias

mobilyca) en brede bereikbaarheid voor iedereen. Het IPO-bureau werkt – samen met Vervoerregio – aan maatregelen die aansluiten bij de ambities.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Afspraken voor TVOV23 liggen vast voor 2023 evenals de indexatie van de exploitatiebijdragen voor het afgesproken voorzieningenniveau in de huidige concessieovereenkomsten voor regionaal vervoer. De mate waarin het voorzieningenniveau in stand gehouden wordt, is een politieke keuze. 'Mobiliteit voor iedereen' kan alleen gegarandeerd worden bij een brede, over verschillende modaliteiten heen kijkende, aanpak; Publieke Mobiliteit. Hierbij wordt gekeken naar wat er publiek nodig is. Naast OV wordt deel-mobiliteit, flexvervoer, doelgroepenvervoer, MaaS en hubontwikkeling integraal meegenomen. Dit kan consequenties hebben voor het karakter van OV-concessies, die dan mogelijk integrale concessies voor OV, incl. aanbod van deelmobiliteit en fietsvoorzieningen worden.

Wat NS moet rijden is vastgesteld, de condities niet. Provincies worden hierover geconsulteerd, maar hebben geen rol in de besluitvorming. De impact is groot, omdat dit de basis van het OV-systeem van is. Eisen aan NS in de nieuwe concessie zorgen voor meer kwaliteit en aansturing. Het TBOV2040 ligt vast. Het behalen van doelen volgt op besluitvorming en intensivering die in 2023 wordt uitgedacht.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

OV: NS | ProRail | regionale vervoerders | DOVA |

IenW | VRA | MRDH | Nationaal OV-Beraad (NOVB).

Fiscale maatregelen: IenW | Financiën | SZW | EZK | VNG | VRA | MRDH | VNO-NCW | Mobiliteitsalliantie | Anders Reizen.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

OV draagt bij aan transitieopgaven: (bereikbaarheid van) woningbouwlocaties, reduceren van stikstof en het halen van klimaatdoelstellingen. Mobiliteit speelt een rol bij het bereiken van brede welvaart.

Dossier: Verkeersveiligheid

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Centraal staan het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) en het bijbehorend Startakkoord: een gezamenlijke visie van IenW, JenV, IPO, VNG en de vervoerregio's op de aanpak van verkeersveiligheid. De nadruk ligt op een proactieve aanpak op basis van risico's in plaats van een reactieve aanpak op basis van ongevallen: een risicogestuurde aanpak. Dit heeft geleid tot een risicoanalyse en uitvoeringsprogramma per provincie. Het doel is te komen tot nul verkeersslachtoffers in 2050. Qua financiering heeft IenW (tot 2030 in tranches) € 500 mln uitgetrokken voor de Investeringsimpuls SPV, een rijksverdubbelaar ten behoeve van infrastructuur op het onderliggende wegennet.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Beschikbaarheid van data voor risicogestuurd verkeersveiligheidsbeleid, fietsveiligheid, opkomst van licht elektrische voertuigen en aandacht voor/

inzet op gedrag, educatie en handhaving. Verder implementatie en uitvoering van de richtlijn RISM-II (EU richtlijn bevat regels en ter bevordering van verkeersveiligheid bij het beheer en bouw van onder andere wegen).

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

De evaluatie van het SPV en herziening van het bestuurlijke SPV-Startakkoord uit 2019 en het opstellen van een meer structurele financieringsstrategie ter uitvoering van het SPV.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

De SPV-partners: IenW | JenV | VNG | Vervoerregio's | Verkeersveiligheidscoalitie.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Verkeersveiligheid is randvoorwaardelijk bij mobiliteit ambities en ruimtelijke ordening en data is een toekomstige koppeling met BIJ12.

Dossier: Fiets

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

In 2022 is het Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) vastgesteld: Een Schaa sprong Fiets met de ambitie 20 procent meer fietskilometers in 2027 t.o.v. 2017. Het NTF is een toekomstbeeld van Rijk en regio. De afspraak is dat rijk en regio een meerjarige adaptieve uitvoeringsagenda opstellen.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange

termijn?

Fietsveiligheid is belangrijk als gevolg van meer fietsongelukken. Er wordt meer gefietst en er zijn verschillende typen fietsen. Fiets heeft een aandeel in het oplossen van opgaven; minder emissie, een gezond alternatief én een oplossing van bereikbaarheid van woonlocaties. Fietsstimulering, de werkgeversaanpak en uitbreiden hoogwaardige fietsroutes staan op de agenda. Projecten worden landsdelig uitgevoerd en kennisontwikkeling, afstemming, lobby en monitoring worden op landelijk niveau voorzien, net als een vernieuwde overlegstructuur en herpositionering van Tour de Force (TdF) als platform en hechtere samenwerking met onder andere KpVV/CROW en DOVA.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

In 2023 kunnen meerjarige adaptieve uitvoeringsagenda's fiets worden vastgesteld. Afspraken over exploitatie van fietsenstallingen bij stations tussen rijk, provincies, gemeenten en NS zijn gaande.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

TdF is een platform van Rijk, medeoverheden, vervoersregio's en andere stakeholders, zoals Fietsers-bond, BOVAG en ANWB. Fietsparkeren bij stations gebeurt met IenW, Prorail, NS Stations en VNG.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Fiets is een oplossing bij opgaven, klimaat en energie, stikstof, wonen en gezondheid.

Vanuit de MIRT-afspraken 2022 zijn de 'bereikbaarheidsmiddelen Woningbouw' gelabeld aan fietsprojecten.

Dossier: Logistiek en goederenvervoer

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Een heffingsnetwerk vrachtwagenheffing is tot stand gekomen, het wetsvoorstel is aangenomen en monitoring en evaluatie is gestart. Zorgen over uitwijk op het onderliggend wegennet heeft geleid tot aanpassingen. T.a.v. GRIP op grootschalige bedrijfsvestigingen wordt met BZK, IenW en EZK tot afspraken gekomen met inzet op modal shift, green deals, verduurzaming transportsector en TEN-T.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Uitwerken van afspraken Vrachtwagenheffing, aandacht en inzet op verduurzaming logistiek en transport en bestuurlijke afspraken GRIP in ruimtelijke puzzels.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Afspraken over GRIP en effectuering daarvan in ruimtelijke arrangementen staan gepland. Afspraken over uitwijk vrachtverkeer als gevolg van vrachtwagenheffing worden gemaakt.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

IenW | RWS | Transport en Logistiek Nederland | ondernemingsvereniging evovendex | EZK | VNG

| UvW

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Ruimtelijk voorstel/puzzels, DUMO, Ruimtelijke Economie en Financiën gezien de relatie met BnG. Voor laatstgenoemde verwijzen we graag naar het hoofdstuk Financiën ([dossier 'belastinggebied'; link toevoegen](#)).

Milieu, Toezicht en Handhaving

Managementsamenvatting

Najaar 2019 is de Bestuurlijke agenda Milieu, Toezicht en Handhaving (MTH) 'Gezonde en Veilige Leefomgeving', door het IPO-bestuur vastgesteld (link). In 2021 is de agenda geactualiseerd, 'midterm review' (link). Deze agenda is leidend geweest voor de inzet van de gezamenlijke provincies voor de periode 2020-2023, om een bijdrage te leveren aan de realisatie van een gezonde en veilige leefomgeving. De bestuurlijke agenda is november 2019 aangeboden aan de toenmalige staatssecretaris van IenW en de geactualiseerde agenda is maart 2022 aangeboden aan de nieuwe staatssecretaris, en is door beide bewindspersonen omarmd. Met dit aanbod hebben de gezamenlijke provincies proactief en aan de voorkant mee kunnen bepalen wat de landelijke agenda's zijn in de relatie tussen maatschappelijke opgaven voor milieu en de inzet van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).

Door het uitrollen van de bestuurlijke agenda 'Gezonde en Veilige Leefomgeving' hebben de gezamenlijke provincies concrete resultaten geboekt op 5 thema's: een gezonde leefomgeving; Circulaire Economie (CE)/VTH en afvalstoffen; Klimaat en Energie/energiebesparing; Omgevingsveiligheid; en, versterking van het VTH-stelsel. Dit heeft geresulteerd in handreikingen voor provincies om onder de Omgevingswet invulling te geven aan een gezonde en veilige leefomgeving, aanpassing van de Landelijke

Handhavingsstrategie en een Bouwstenenvisie hoe provincies uitvoering kunnen geven aan een circulaire economie en VTH. Door een effectieve lobby zijn extra Rijksmiddelen beschikbaar gekomen voor de provinciale subsidieregeling opruimen drugsafval en middelen om het toezicht op energiebesparing bij bedrijven te intensiveren. Ook zijn verschillende afspraken met bestuurlijke partners gemaakt, zoals het covenant BRZO+ (samenwerking in toezicht en handhaving van majeure risicovolle bedrijven) en het Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH-stelsel.

MTH is randvoorwaardelijk voor de opgaven in de leefomgeving en de grote transities, zoals klimaat/energie, wonen/bereikbaarheid en landelijk gebied, waaraan de gezamenlijke provincies bijdragen én is van belang voor het borgen van de kwaliteit van de leefomgeving. Om de Rol in de Ruimte daadwerkelijk waar te maken is het de komende bestuursperiode van belang om MTH aan de voorkant en vroegtijdig te betrekken. De opgaven vanuit MTH zullen zich de komende bestuursperiode met name richten op: versterking van het VTH-stelsel; het Nationaal Milieuprogramma (NMP); implementatie Omgevingswet en VTH; en uitvoerbaarheid van milieubeleid.

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

De bestuurlijke agenda MTH bevat 5 programmalijnen. Voor de verschillende programmalijnen zijn voorbeelden van behaalde resultaten onderstaand weergegeven.

Gezonde leefomgeving:

- » Geuren/Geluid: een handreiking is opgesteld voor provincies hoe invulling te geven aan de bevoegdheid onder de Omgevingswet (Ow) t.a.v. geur (stankoverlast) en geluid.
- » Inspiratiekader Gezondheid: een inspiratie-/integratiekader is opgesteld voor provincies om gezondheid op evenwichtige wijze mee te nemen in ruimtelijke ontwikkelingen.
- » Schone Lucht Akkoord (SLA): inbreng is geleverd van de gezamenlijke provincies in de uitvoering van het SLA.

Circulaire economie/VTH en afvalstoffen:

- » Bouwstenenvisie Circulaire Economie (CE) (als uitwerking IPO-CE kansenkaart): een visie is opgesteld met bouwstenen die provincies kunnen opnemen in hun provinciaal beleid om uitvoering te geven aan een Circulaire Economie en VTH. De Bouwstenenvisie vindt u hier.
- » Uitwerking Taskforce Herijking Afvalstoffen (zie. Zorgdrager): een IPO voorstel voor het inrichten van een kennisgremium, materiaal of product afval (van belang voor circulariteit) is in het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOb) (overleg staatssecretaris van IenW, SZW, JenV, OM, IPO, VNG en UvW) vastgesteld en de inrichting daarvan wordt voorbereid.
- » Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)-inventarisaties: provinciale inventarisaties van ZZS-emissies door bedrijven zijn geëvalueerd en geharmoniseerd, als input voor een landelijke documentatie- en minimalisatieplicht van ZZS in afvalstromen.

Klimaat en energie (energiebesparing):

- » Energiebesparingsplicht (bedrijven): mede door lobby van het IPO is de energiebesparingsplicht verbreed naar een CO2-reductieplicht voor bedrijven (incl. ETS-bedrijven) onder de Rijksregel en is € 46 miljoen door het Rijk beschikbaar gesteld om toezicht op energiebesparing te intensiveren.
- » Meer Jaren Afspraken Energiebesparing en -Efficiëntie (MJA-3/MEE): de bestaande afspraken met het bedrijfsleven zijn afgelopen. Voor het vervolg zijn, met een portefeuille aanpak voor beheerders van meerdere gebouwen, afspraken gemaakt over energiebesparing, met inbreng van IPO.

Omgevingsveiligheid:

- » Provinciale subsidieregeling opruiming drugsafval: mede door lobby van het IPO is de subsidieregeling van € 1 miljoen met € 1.5 miljoen van JenV verhoogd om de problemen rond drugsafval adequaat te kunnen aanpakken.
- » Brzo-monitor: bijdrage van het IPO aan de jaarlijkse Brzo-monitor, die inzichtelijk maakt of majeure risicovolle bedrijven (zgn. Besluit risico's zware ongevallen (Brzo-) bedrijven) voldoen aan de regelgeving, als onderdeel van de Staat van de Veiligheid.

VTH-stelsel/Omgevingswet en VTH:

- » Instrumentenkoffer Omgevingswet: in IPO-verband is uitwerking gegeven aan een aantal instrumenten onder de Ow, waar onder milieuleges, bestuurlijke boete en een handreiking voor Financiële Zekerheidsstelling bij majeure

risicobedrijven en afvalbedrijven.

- » Evaluatie VTH-stelsel/rapport Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV): naar aanleiding hiervan is door het Rijk, IPO en VNG invulling gegeven aan verdere professionalisering van het stelsel en de aanpak van milieucriminaliteit. Door het IPO is advies opgesteld over professionalisering beleid-uitvoering (zgn. 'big 8'), 'onafhankelijkheid'/tegen gaan van ongewenste bestuurlijke inmenging in de uitvoering van toezicht en handhaving en is een nieuwe Landelijke Handhavingsstrategie onder de Ow (LHSO) opgeleverd, die in het BOB van 12 oktober 2022 is vastgesteld.
- » Commissie Versterking VTH-stelsel (cie. Van Aartsen): op 4 maart 2021 bracht de commissie advies uit over verbetering van het VTH-stelsel. Lobby van het IPO was gericht op het tot stand komen van het advies en op de uitvoering in het vervolgtraject. Inmiddels is samen met de bestuurlijke partners een uitvoeringsprogramma gestart (het Interbestuurlijk programma (IBP) versterking VTH-stelsel) dat een looptijd heeft van twee jaar (link naar programma).

Daarnaast is input geleverd op een aantal programmalijn-overstijgende dossiers, waar onder het Nationaal Milieubeleidskader (kaderstellend voor het Nationaal Milieu Programma (NMP)), EU-milieudossiers (o.a. Richtlijn Industriële Emissies en Richtlijn Luchtkwaliteit), beleidswijziging t.a.v. diepe plassen en verbod op varend ontgassen.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange

termijn?

De grote opgaven binnen MTH voor de komende bestuursperiode zijn:

- » Versterking VTH-stelsel: de uitkomsten van het Interbestuurlijk Programma (IBP) versterking VTH-stelsel, moeten resulteren in robuuste en toekomstbestendige omgevingsdiensten en in een versterkt VTH-stelsel als geheel.
- » Nationaal Milieuprogramma (NMP): met inbreng van de gezamenlijke provincies wordt dit eind 2023 vastgesteld. Het NMP legt de koers vast voor het milieubeleid voor de komende periode voor diverse onderwerpen, waaronder CE, ZZS en gezonde en veilige leefomgeving.
- » Implementatie Omgevingswet en VTH: na inwerkingtreding van de Omgevingswet, zal de uitvoering ongetwijfeld tegen knelpunten aanlopen, die oplossing behoeven.
- » Uitvoerbaarheid van beleid: niet alleen beleid maken, maar deze adequaat kunnen uitvoeren is van groot belang. Dit betekent ook aandacht voor de arbeidsmarkt problematiek.

Dit vertaalt zich voor de korte termijn in opgaven, zoals:

- » Borgen structurele financiering BRZO+: het convenant BRZO+ is gesloten (zie onder). Op korte termijn moeten de financiën hiervoor worden geborgd.
- » Omgevingsveiligheid: met de Ow verandert het beleid voor externe veiligheid rondom risicovolle activiteiten. Rekenregels moeten worden vastgesteld om tot zgn. realistische aandachtsgebieden te komen voor de

- beoordeling van het groepsrisico/effecten.
- » VTH-stelsel: uitwerking IBP Versterking VTH-stelsel (voorstellen voor ondergrens en financiering van omgevingsdiensten, verbeteringen afstemming strafrecht/bestuursrecht, informatievoorziening en kennisdelen, opstellen 'Staat van VTH' en voorstellen voor uniformere mandatering aan omgevingsdiensten en om tot meer onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving te komen).
  - » Bouwstenenvisie CE-VTH: bouwstenen actief inbrengen in de provinciale coalitiebesprekingen t.b.v. de coalitieprogramma's en in het IBP Versterking VTH-stelsel.

Voor de langere termijn, zal op de agenda staan:

- » Structurele financiering omgevingsdiensten: het IBP, van 2023-2024, moet resulteren in structurele financiering van versterkte omgevingsdiensten voor de periode daarna.
- » Subsidieregeling opruiming drugsafval: voor een geharmoniseerde uitvoering van de provinciale regeling wordt deze omgezet in een Rijksregeling.
- » Structurele financiering uitvoering taken Externe Veiligheid (EV): uitvoering van provinciale taken op het terrein van EV loopt via de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO), als tijdelijke financiering. Structurele financiering via het Provinciefonds is wenselijk.
- » Brede landelijke aanpak ZZS: met het Rijk zullen afspraken moeten worden gemaakt over een intercompartimentale aanpak van ZZS, waaronder PFAS.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Op het terrein van omgevingsveiligheid zijn de afgelopen periode bestuurlijke afspraken gemaakt. Zo is op 11 oktober 2021 het Convenant BRZO+ ondertekend. Deze is gericht op een versterkte samenwerking en verbeterde professionalisering van toezicht en handhaving van de samenwerkende partijen (beleid: provincies, IenW, SZW en JenV en uitvoering: Brzo-omgevingsdiensten, Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) en Veiligheidsregio's) t.a.v. majeure risicovolle bedrijven. Afspraken over de structurele financiering moeten dit jaar nog worden gefinaliseerd. Het VTH-stelsel heeft de afgelopen periode veel aandacht gehad n.a.v. het advies van de commissie Van Aartsen over verbetering van het VTH-stelsel. Op 20 juni 2022 is in het Bestuurlijk Omgevingsberaad het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel vastgesteld tussen IenW, JenV, BZK, IPO, VNG en Omgevingsdienst NL (ODNL) om uitvoering te geven aan het advies van Van Aartsen.

In aanvulling hierop zijn onder meer de volgende afspraken gemaakt:

- » Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) 2021-2024: vastgesteld in het Bestuurlijk Omgevingsberaad op 6 maart 2020 (IenW, IPO en VNG)
- » Schone Luchtakkoord: eerste handtekeningen geplaatst op 13 januari 2020, inmiddels ondertekend door alle provincies (en 90 gemeenten en het Rijk), gericht op permanente verbetering van de

luchtkwaliteit in Nederland.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

Het IenW is als stelselverantwoordelijke voor VTH de belangrijkste Rijkspartner. Gezien de breedte van MTH, zijn echter ook de ministeries van JenV en SZW (o.a. t.a.v. omgevingsveiligheid), EZK (energiebesparing), BZK (stelselen Omgevingswet) en VWS (gezonde leefomgeving) belangrijke stakeholders. Voor wat betreft de lobby wordt veel opgetrokken/afgestemd met de VNG. Voor een goede afstemming tussen beleid en uitvoering is regelmatig overleg tussen de BAC MTH en de directeurs van de 6 Brzo-omgevingsdiensten, en met Omgevingsdienst NL. Ook vindt afstemming plaats met de koepels van het bedrijfsleven (VNO-NCW, VNCI en Vereniging Afvalbedrijven (VA)) en het RIVM.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

MTH betreft de leefomgeving in brede zin. Met de meeste programma's/dossiers in IPO-verband is dan ook samenhang:

- » ROWW: ZZS en PFAS (water en bodem), omgevingsveiligheid (wonen) en luchtkwaliteit (wonen)
- » Mobiliteit: basisnet (vervoer gevaarlijke stoffen), normering werkgebonden personenmobiliteit, luchtkwaliteit
- » Klimaat en Energie: energiebesparingsplicht (bedrijven), aanpak industriële piekbelasters stikstof, verduurzaming industrie
- » Vitaal Platteland/Stikstof: vergunningverlening, toezicht en handhaving buitengebied, aanpak

industriële piekbelasters stikstof

- » Regionale Economie: circulaire economie
- » Kwaliteit Openbaar Bestuur: VTH-stelsel, Interbestuurlijk Toezicht (IBT)
- » Huis van de Nederlandse Provincies (HNP): duurzame en gezonde leefomgeving
- » BIJ12: subsidieregeling opruiming drugsafval, portaal risicokaart en informatielandschap Externe Veiligheid.

Regionale Economie

Managementsamenvatting

De IPO-inzet voor het programma Regionale Economie is gericht op het bijdragen aan ontwikkelkracht, innovatie en duurzaam verdienvermogen van de regionale economie in de provincies. Dit vertaalt zich in de verschillende opgaven die specifiek gericht zijn op het versterken en toekomstbestendig maken van de regionale economie, maar ook in een ruimtelijke opgave.

Binnen de opgaves ligt de focus op de grote maatschappelijke opgaves en transities, zoals digitalisering en verduurzaming/circulair.

Dossier: Ruimtelijke Economie

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

In april 2022 zijn door provincies met BZK bestuurlijke afspraken gemaakt om GRIP op grote bedrijfsvestigingen te krijgen. Dit in de kern vanuit de maatschappelijke zorg over de vestiging van grote, footloose, logistieke dienstverleners. De afspraken behelzen onder meer inzet op clustering, regionale meerwaarde en herontwikkeling van bestaande bedrijventerreinen. De intentie is daarbij om te komen tot een proces waarbij regionale programmeringsafspraken worden gemaakt door provincies, waarbij ook bovenregionale en bovenprovinciale afstemming plaats vindt, en afstemming over het invoegen van nationale belangen.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Op kortetermijn zal de invulling van de bestuurlijke afspraken zijn beslag krijgen, waarna het proces om tot de (boven) regionale afstemming te komen zal worden ingericht. Ruimte voor economische ontwikkeling is ook onderdeel van het ruimtelijke puzzelproces in 2023.

Vanuit het ministerie van EZK wordt gewerkt aan een Nationaal Programma voor Ruimtelijke Economie. Dat zal in 2023 het licht gaan zien. Provincies zijn hierbij betrokken.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Bestuurlijke afspraken GRIP in april 2021.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

BZK | EZK | I&W | VNG | Betrokkenheid vanuit VNO-NCW en MKB NL

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Bij GRIP wordt cross over samengewerkt met de BAC ROWW, mede gezien raakvlak met de ruimtelijke puzzel.

Bij BIJ12 draait IBIS, wat in het licht van GRIP vraagt om een herijking / doorstart. Ook de arbeidsmarktgegevens zijn voor prognoses van belang. Provincies hebben daarvoor gezamenlijk het systeem LISA, wat werkt vanuit een eigenstandige stichting. De intentie is uitgesproken om het naar BIJ12 over te hevelen.

Dossier: Digitale Economie

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Provincies werken samen met het Rijk aan de uitvoering van de strategie Digitale Economie. De strategie omvat o.a. de thema's: versnellen digitalisering mkb, stimuleren digitale innovatie en vaardigheden en het behouden en versterken van een hoogwaardige digitale infrastructuur. In december 2021 is er een Rijk/regio agenda digitalisering mkb opgesteld met het doel om het brede mkb mee te krijgen in de digitaliseringstransitie. Als onderdeel van deze agenda is in februari 2023 het digitaliseringsaanbod voor het mkb in kaart gebracht d.m.v. de regionale digitaliseringsscan.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Op korte termijn zal de strategie Digitale Economie van EZK nader worden uitgewerkt. Provincies zijn hier nauw bij betrokken. Als onderdeel van het spoor 'versnellen digitalisering mkb' zal de regionale digitaliseringsscan worden ontsloten en zullen de vervolgstappen die hier uit voortkomen in Rijk/regio verband, en integraal met het brede MKB dienstverlening spoor, worden opgepakt.

Vanuit het ministerie van EZK wordt gewerkt aan een visie op de digitale infrastructuur. Dat zal in 2023 worden opgeleverd. Provincies zijn hierbij betrokken.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Nauwe samenwerking met EZK op het 'versnellen digitalisering mkb' spoor. Provincies hebben

zich gecommitteerd aan het uitvoeren van de regionale digitaliseringsscan.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

EZK | VNG | ROMs | VNO-NCW | MKB NL | Betrokkenheid vanuit KvK | RvO

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Het spoor 'versnellen digitalisering mkb' is onderdeel van het thema brede mkb dienstverlening. Het spoor 'behouden en versterken van een hoogwaardige digitale infrastructuur' heeft een koppeling met Ruimtelijke Economie/GRIP en ROWW waar het gaat om datacenters.

Dossier: Circulaire Economie

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

In februari 2023 heeft het Nationaal Programma Circulaire Economie het licht gezien. Provincies zien dat dit programma vraagt om nadere versnelling, verbreding en investering. Om dit te borgen willen provincies toe naar bestuurlijke afspraken na de zomer. Met de huidige inzet vanuit het Rijk zal namelijk het doel om in 2050 circulair te zijn niet worden gerealiseerd. Provincies werken zelf gezamenlijk vanuit de zgn. Krachtenkaart CE aan gezamenlijk instrumentarium om CE in de regio te versnellen. Dit loopt van circulair inkopen en aanbesteden tot gerichte dienstverlening aan het MKB in de regio.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Met het verschijnen van het NPCE zal men vanuit het Rijk tot uitvoering van dit programma willen komen. De inzet is om hierover tot bestuurlijke afspraken te komen met de medeoverheden, zodat ook de randvoorwaarden voor succesvolle invoering kunnen worden geborgd.

De inzet vanuit provincies ten aanzien van MKB Dienstverlening zal ook vanuit die opgave worden opgepakt.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Provincies hebben zich verbonden om via de Krachtenkaart CE samen in te zetten op het versterken van CE in de regio. Middels provinciale Kansenskaarten geven zij ook aan waar ze binnen provincies op inzetten.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

I&W | EZK | VNG | VNO-NCW | MKB NL

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

MTH, met name i.v.m. regelgeving over afvalstoffen. K&E omdat CE een belangrijke bijdrage kan leveren aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen.

Dossier: Innovatiebeleid

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Via verschillende sporen zetten provincies in op innovatiebeleid. Het gaat zowel om het aanjagen

van innovatie als het zorgdragen dat innovaties ook daadwerkelijk landen in de regionale economie. Middels EU-fondsen zoals EFRO, landelijke regelingen zoals MIT en VFF, maar ook met eigen regelingen. De ROM's (Regionale Ontwikkelings Maatschappijen), waar provincies grootste aandeelhouder van zijn, zijn voor het aanjagen van innovatie een belangrijke speler/uitvoerder in de regio. Sinds kort zijn de ROM's landsdekkend en verenigd in ROM's NL.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Het missiegedreven beleid (MTIB) wordt in 2023 herijkt. Provincies zetten daarbij, gezamenlijk met de ROM's, in op een betere verankering van de regionale component en op valorisatie. Het aanbod daartoe wordt ontwikkeld in gezamenlijkheid en moet na de zomer landen in het nieuwe innovatie convenant en daaraan gelieerde innovatie agenda's.

Met het ontstaan van het landelijk netwerk van ROM's, wordt nieuw landelijk beleid ontwikkeld. Onderdeel daarvan zijn ondermeer een landelijke aandeelhoudersinstructie, een landelijk jaarplan (motie Amahaouch) en de doorontwikkeling naar ROM's 3.0.

Dit jaar worden de EU fondsen, zoals EFRO, aan een midterm review onderworpen. Daarmee worden ook de eerste stenen in de vijver gelegd voor de volgende periode vanaf 2027.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Er is nauwe samenwerking met EZK op het

gebied van Rijk-Regio, voortkomend nog uit het Herstelplan Regionale Economie ten tijde van Corona dat ook door EZK is omarmd. Dit wordt omgezet / doorgezet in bovenstaande ontwikkelingen.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

EZK | RvO | ROM's NL | VNG | VNO-NCW | MKB NL

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

HNP, K&E

Dossier: Dienstverlening

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

In 2022 is het advies van het Comité voor Ondernemerschap verschenen. Hierin wordt geadviseerd om te komen tot een ontwikkelagenda voor MKB Dienstverlening met landelijke afspraken op hoofdlijnen waarin wordt opgenomen wat ondernemers nodig hebben en hoe dat georganiseerd wordt. Daarnaast adviseert het Comité om een specifieke aanpak te ontwikkelen voor digitalisering, verduurzaming en arbeidsmarkt. Op 1 januari is een Kwartiermaker gestart die invulling moet geven aan deze aanbeveling. Provincies zijn/worden bij beide sporen betrokken.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Het uitvoering geven aan de adviezen van het Comité vraagt in eerste instantie positiebepaling namens de gezamenlijke provincies en vervolgens het invulling geven aan overeengekomen

afspraken.

Op het terrein van CE en Digitale Economie zijn provincies al bezig om het aanbod aan dienstverlening in kaart te brengen, te analyseren en in afstemming met het Rijk, tot vervolgstappen te komen zodat de inzet van de dienstverlening effectiever wordt.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Gezamenlijke inzet van provincies en met Rijk, VNG, VNO/NCW en MKB NL in vervolg op het Herstelplan Regionale Economie. Dit zal naar verwachting landen in landelijke afspraken in de tweede helft van 2023.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

EZK | VNG | ROM's NL | RvO | KvK | VNO-NCW | MKB NL

Ruimtelijke Ontwikkeling, Water en Bodem & Wonen

Managementsamenvatting

In de afgelopen bestuursperiode heeft het accent voornamelijk gelegen in het positioneren van de provinciestedenaanzien van de woningbouwopgave. Daarom zijn provincies medeondertekenaar van de Actieagenda wonen van Aedes. Deze inspanningen hebben geresulteerd in erkenning van de regierol van provincies in de woningbouwopgave: alle provincies hebben op 13 oktober 2022 de provinciale woningbouwafspraken met de minister ondertekend die de basis vormen voor de af te sluiten woondeals en vervolgens voor de versnelde realisatie van 900.000 woningen tot en met 2030. Dankzij de strategische propositie van 'rol in de ruimte' is er ook erkenning van de provinciale regierol in de ruimtelijke ontwikkeling. Met behulp van het – in december 2022 – gepubliceerde Startpakket komen alle 12 provincies in oktober van dit jaar met een integraal ruimtelijk voorstel waarin de nationale opgaven zijn verbonden met de provinciale opgaven. Dit voorstel vormt de basis voor enerzijds de te maken bestuurlijke afspraken tussen provincies en kabinet en anderzijds de nieuwe Nationale Omgevingsvisie in 2024. Daarnaast is de wettelijke taak van provincies voor waterkwaliteit en grondwater de afgelopen jaren versterkt met het maken van bestuurlijke afspraken om het

bereiken van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) een impuls te geven. Deze opgave wordt komend jaar verder uitgewerkt in het provinciale programma landelijk gebied.

Dossier: Wonen

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Werkend vanuit de bestuurlijke opdrachten om provincie te positioneren en te instrumenteren en de woningmarkt voldoende investeringsvermogen te geven, hebben de gezamenlijke provincies de Actieagenda wonen van Aedes mede ondertekent. Dat heeft er onder meer toe geleid dat de verhuurdersheffing is afgeschaft en tegelijk de Woningbouwimpuls en Volkshuisvestingsfonds zijn bestendig. Tevens heeft het IPO een propositie wonen en bereikbaarheid opgeleverd met als leidend beginsel: 'de juiste woning op de juiste plek voor de juiste doelgroep', die input heeft geleverd in de rijksprogramma's.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

De toegekende regierol van provincies op het gebied van volkshuisvesting wordt komend jaar verankerd in de Wet versterking regie volkshuisvesting. Daarbij moet belangenbehartiging worden gepleegd op voldoende (doorzettings)instrumentarium. Er wordt ook nagedacht over actieve grondpolitiek. Tevens zal water en bodem sturend een belangrijk sturend mechanisme worden voor keuzes en inrichting van woningbouwlocaties.

Daarnaast is voor een toekomstbestendige

woningbouw meer invulling nodig voor aspecten als klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit, bereikbaarheid en levering van energie en drinkwater. Een deel daarvan zal normerend worden opgenomen in toekomstige regelgeving, dat leidt tot een level playing field en industrialisatie kan bevorderen. Ook zullen er experimentele woonwijken worden gerealiseerd met een decentrale duurzame energieopwekking.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Met het aantreden van het nieuwe kabinet is een sterke impuls uitgegaan om de woningbouw te versnellen, betaalbaarder te maken en meer sociale huurwoningen te realiseren onder meer voor urgente doelgroepen. Tevens heeft het kabinet geld vrijgemaakt voor de investeringen in bereikbaarheid ten behoeve van woningbouw waarover afspraken zijn gemaakt in het bestuurlijk overleg MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). Ook hebben alle 12 provincies op 13 oktober 2022 provinciale woningbouwafspraken gemaakt over aantallen woningen, aandeel betaalbaarheid, sociale huurwoningen die tot en met de provinciale verkiezingen een uitwerking krijgen in te sluiten woondeals met gemeenten, voorzienvan tenminste steunverklaringen van woningcorporaties. Belangrijk en voortdurend aandacht vragend aspect betreft de wederkerigheid van afspraken. Er zijn momenteel nog teveel belemmeringen die een vlotte woningbouw in de weg staan. Er is geen gebrek aan voldoende plannen en locaties, maar wel aan financiële middelen om publieke onrendabele toppen in woningbouw af te dekken, gebrek aan stikstofruimte om vergunningen af te

geven, en gebrek aan capaciteit bij gemeenten en marktpartijen.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

BZK/VRO, I&W, EZK en LNV | VNG | Aedes | NEPROM | Bouwend Nederland | Alle 30 partners van de actieagenda wonen

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

De belangrijkste koppelingen liggen op vlak van energie- en drinkwatervoorziening, creëren van voldoende stikstofruimte om vergunningverlening los te trekken en de ruimtelijke puzzel.

Dossier: Water

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Met het oog op de bestuurlijke opdrachten heeft het IPO voor KRW met oog op afspraken in kader van Delta-aanpak waterkwaliteit een position paper gemaakt, die ook benut is in het vormgeven van het 7e Nitraatactieprogramma (NAP); eveneens voor Ruimtelijke adaptatie, voor grondwater als input voor de Studiegroep grondwater en voor water en bodem sturend.

Er is hernieuwde aandacht voor wateroverlast als gevolg van de gebeurtenissen in Limburg in 2021, resulterend in aanbevelingen gedaan voor de beleidstafel hoogwater en wateroverlast. In 2019 is eenzelfde beleidstafel ingericht geweest voor droogte, ingegeven door de droge zomer van 2018.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

De verwachting is dat de EU extra regels gaat stellen voor waterkwaliteit, zoals bleek bij het afbouwen van de derogatie, de wijziging van de EU-richtlijnen Kaderrichtlijn water (KRW), grondwaterrichtlijn (GWR) en richtlijn prioritair stoffen (RPS). Tegelijkertijd dat het niet halen van de doelen van de KRW in 2027 vergunningverlening ernstig kan gaan belemmeren, vergelijkbaar met stikstof. Naast de bestuurlijke afspraken Delta-aanpak, die al een impuls gaven om de KRW-doelen te halen, werken provincies nu om in het kader van NPLG uitvoering te geven aan het 7e NAP, met name bufferstroken in beekdalen, zodat de belasting met nutriënten snel gaat dalen. Tevens is er een traject opgezet om zicht te houden op de uitvoering en realisatie van de afgesproken maatregelen voor het halen van de doelen van de KRW.

Tevens is een EU bodemgezondheidswet/verordening in de maak, die beperkingen gaat stellen aan graven en verplaatsen van grond en tevens moet leiden tot een rem op bodemafdekking en wellicht “no netto landtake” gaat inhouden. Dit betekent dat ruimtelijke ontwikkelingen als woningbouw, bedrijventerreinen en infrastructuur niet zomaar buitenstedelijk nog mogelijk zijn.

Daarnaast wordt gewerkt aan een klimaatadaptieve, natuurinclusieve maatlat, die omgezet gaat worden in regelgeving voor de bouw en gebiedsontwikkeling, waarbij de provinciale inzet is dat deze extra ambities ook voorzien zijn van een adequaat financieel arrangement.

Dit jaar worden ook de nieuwste klimaatscenario's van het KNMI verwacht.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt in het kader van de Delta-aanpak om het bereiken van een goede waterkwaliteit een impuls te geven. Voor water en bodem sturend wordt dit jaar een uitvoeringstrategie ontwikkeld.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

UvW | VNG | VEWIN | I&W

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Deze liggen met name ten aanzien van de aankomende Europese bodemgezondheidswet, maar ook met Vitaal Platteland en IPSN in kader van 7e NAP, derogatie, landbouwakkoord, provinciale programma's landelijk gebied (stikstofaanpak), woningbouwopgave, GRIP op grote ruimtevragers. Ruimtelijke Ontwikkeling, Water en Bodem & Wonen

Dossier: Ruimtelijke ontwikkeling

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Onze strategische propositie 'rol in de ruimte' heeft bijgedragen aan de toegekende rol van provincies als gebiedsregisseur en verantwoordelijk gemaakt om te komen tot een integraal ruimtelijk voorstel in oktober 2023 en het provinciaal ruimtelijk arrangement, bestaande uit bestuurlijke afspraken met het kabinet in december. Provincies zijn

tevens verantwoordelijk gemaakt de ruimtelijk structurerende keuzes uit de beleidsbrief water en bodem sturend om deze in gebiedsprocessen en gebiedsprogramma mee te nemen en zijn ook in het NPLG verantwoordelijk gemaakt voor het halen van de doelen op het gebied van natuur/stikstof, water (KRW) en klimaat.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

In 2023 leveren alle provincies een integraal ruimtelijk voorstel op dat enerzijds de basis vormt voor het af te sluiten provinciaal ruimtelijk arrangement, inhoudende bestuurlijke afspraken en anderzijds het fundament vormt voor de nieuwe Nationale Omgevingsvisie in 2024.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

De afspraak is gemaakt dat provincies aan de slag gaan met de opgeleverde Startpakketten en via een ruimtelijke puzzelfase komen tot een integraal ruimtelijk voorstel.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

BZK | EZK | LNV | I&W | VNG | UvW

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Met water en bodem sturend als onderlegger van de puzzel, voor perspectief 1 met NPLG, voor perspectief 2, met GRIP en energietransitie (RES en pMIEK) en voor perspectief 3 met woningbouw.

Dossier: Omgevingswet

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt

rondom dit dossier?

Al sinds 2016 werken de provincies aan de implementatie van de Omgevingswet. Dit betreft zowel een aanpassing van het juridisch instrumentarium, als nieuwe digitale systemen en een verandering in gedrag en werkwijze. De wet zou aanvankelijk 1 januari 2018 inwerking treden. Door complexiteit, aanvankelijk met betrekking tot de wetgeving en vervolgens met betrekking tot het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), is de invoering van de wet inmiddels vijf keer uitgesteld. Door het uitstel hebben provincies werkzaamheden opnieuw moet doen en twee stelsels naast elkaar in de lucht gehouden. Het DSO is inmiddels zover gevorderd dat, met hulpconstructies als de tijdelijke alternatieve maatregelen (TAM) en het zicht op het werk dat nog moet gebeuren, er vertrouwen is dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 verantwoord in werking kan treden. Provincies zullen op 1 januari 2024 inhoudelijk ver genoeg zijn om minimaal te voldoen aan het niveau voor inwerkingtreding.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Inwerkingtreding van de Omgevingswet is nu voorzien op 1 januari 2024. De Staten-Generaal moeten op het moment van schrijven nog instemmen met de invoering op deze datum. Ook na inwerkingtreding moet er nog veel gebeuren, zowel in de implementatie bij provincies als bij de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel (DSO). Na 1-1-2024 gaan we in de praktijk werken met de Omgevingswet en het DSO. Er zullen calamiteiten zijn en dingen die niet goed werken. Calamiteiten en issues moeten snel worden opgepakt. De eindambitie voor het DSO, het zogenoemde scenario 3, moet in 2029 gerealiseerd zijn.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

De afspraken rondom de invoering, de verdeling van de kosten en het beheer van DSO-LV liggen vast in 3 akkoorden: het Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet uit 2015, het Financieel Akkoord uit 2016 en het Beheerakkoord uit 2018. De komende periode zal via monitoring en evaluatie beoordeeld moeten worden of de afspraken die destijds gemaakt zijn, nog passend zijn gezien de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden. In deze fase is veel interbestuurlijke discussie te verwachten over scope, tijd en geld, omdat er nog een forse ontwikkelopgave ligt, de beheerorganisatie DSO-LV nog niet volledig is ingericht en er nog geen overeenstemming is over een sluitende meerjarenbegroting.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

BZK | I&W | VNG | UvW | Omgevingsdienst NL

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Door het nieuwe wettelijk instrumentarium en het digitale stelsel heeft de Omgevingswet een relatie met vrijwel alle voor de provincies relevante dossiers in het ruimtelijke domein, zoals bijv. VTH, energietransitie, wonen en landelijk gebied.

Binnen het IPO zet het IPO-bureau in Den Haag zich in voor belangenbehartiging, coördinatie strategisch opdrachtgeverschap, financiële advisering en communicatie. BIJ12 zet zich in voor coördinatie van het tactisch opdrachtgeverschap, coördinatie van gebruikersinput en inhoudelijke

expertise vanuit de provincies, ondersteuning kennisdeling en levert inhoudelijke expertise. Deze samenwerking binnen de vereniging levert een stevige positie op voor de provincies in relatie tot het rijk in het DSO.

Stikstof

IPSN

Managementsamenvatting

De Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN) heeft als hoofddoel de provincies beter in staat te stellen aan hun integrale opgave voor stikstofreductie en natuurverbetering te voldoen, de hiervoor benodigde beleidskeuzes te maken, maatregelen uit te voeren en hierover duidelijke (samenwerkings)afspraken met het Rijk te maken. Drie programmalijnen dragen aan dit hoofddoel bij: 1) Uitvoeringsbeleid en ondersteunend instrumentarium; 2) Beleidsontwikkeling gebiedsgerichte aanpak en 3) Strategie en visie landelijk gebied. Een vierde programmalijn ondersteunt het (inter)bestuurlijke besluitvormingsproces.

Door de slechte staat van de natuur staat vergunningverlening steeds verder onder druk en is sprake van een toenemend aantal intrekking- en handhavingsverzoeken. Zekere en geborgde maatregelen zijn nog onvoldoende aanwezig om deze patstelling te doorbreken. Dit legt een grote druk op de uitvoeringscapaciteit van provincies. Nadere bestuurlijke afspraken zijn nodig ten aanzien van het legaliseren van PAS-melders, regie over de uitgifte van stikstofruimte uit de stikstofbanken, generiek beleid en betrouwbare informatiesystemen voor monitoring & data.

De uitwerking van de piekbelastersaanpak en de uitvoering daarvan (inclusief het verplichtende spoor) zullen de komende tijd veel impact

hebben op de vergunningverlening en de gebiedsprogramma's die door de provincies worden opgesteld. De IPSN ondersteunt de provincies bij de gebiedsprogramma's door beleidsbeïnvloeding met betrekking tot de (indicatieve) doelen en de budgetverdeling, de handreiking gebiedsprogramma's, het spelregelkader transitiefonds en beëindigingsregelingen zoals de LBV en de LBV+. De IPSN draagt ook bij aan pilots voor de gebiedsprogramma's (die weer kunnen leiden tot aanpassingen van beleidsdocumenten) en het opzetten van een monitoringssystematiek voor doelbereik.

Met name het landbouwakkoord en het definitieve NPLG vragen nog om politieke keuzes. De hierbij behorende wederkerige verantwoordelijkheid tussen Rijk en provincies – onder andere met betrekking tot generiek beleid, uitvoerbaarheid en beschikbaarheid van middelen (geld, kennis en capaciteit) – is voor de provincies van groot belang resp. is medebepalend voor definitieve afspraken over (de (verdeling van) de doelen voor klimaat, natuur en water. De uitkomsten van natuurdoelanalyses vergroten voorts de urgentie om aanvullende maatregelen te nemen. Dit vraagt om politieke besluitvorming bij Rijk en provincies.

Dossier: Uitvoeringsbeleid VTH en ondersteunend instrumentarium

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » VTH algemeen: Door de slechte staat van de natuur staat de vergunningverlening steeds verder onder druk en is sprake

van een toenemend aantal intrekkingen en handhavingsverzoeken. Zekere en geborgde maatregelen zijn nog onvoldoende aanwezig om deze patstelling te doorbreken en legt een grote druk op de uitvoeringscapaciteit van provincies.

- » Legalisatie PAS-melders: Legalisatie van PAS-melders is minder ver dan gehoopt. Regels omtrent additionaliteit en staatssteun werpen beperkingen op.
- » Extern salderen en stikstofbanken: Extern salderen is momenteel één van de weinige manieren voor het verlenen van natuurvergunningen. Zowel landelijke als provinciale stikstofbanken worden geleidelijk gevuld.
- » Piekbelasters: In aanvulling op het landelijke pakket aan maatregelen en de uitwerking van de gebiedsprogramma's wordt de aanpak piekbelasters uitgevoerd.
- » Monitoring, (stikstof)data en AERIUS:
  - » Betrouwbare en deelbare data (AVG) vormen een belangrijke randvoorwaarde om als provincies uitvoering te kunnen geven aan de aanpak van het stikstofdossier.
  - » Met de uitvoering krijgt een daarop afgestemde monitoring steeds meer vorm.
  - » Provincies zijn van medeopdrachtgever, key-user geworden in nieuwe governance AERIUS.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

- » VTH algemeen:
  - » Doorvoeren vergunningplicht

intern salderen, afspraken over extern salderen en aanpak latente ruimte.

- » Onderzoek naar toezicht en handhaving van natuurvergunningen omtrent stikstof.
- » Legalisatie PAS-melders: Steeds meer verzoeken tot handhaving; nadere bestuurlijke afspraken nodig voor knelpunten voor legaliseren en generiek beleid.
- » Extern salderen en stikstofbanken: Bestuurlijke afspraken over regie op de uitgifte van stikstofruimte.
- » Piekbelasters:
  - » Aanpak piekbelasters moet oplopen met gebiedsprocessen. Uitvoering voorzien april 2023.
  - » Besluitvorming nodig over de uitvoering over rol van Rijk en provincies, incl. verplicht spoor.
- » AERIUS: Advies van Adviescollege ICT over AERIUS, en bestuurlijke reactie van de minister.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

- » VTH algemeen:
  - » Natuurdoel Analyse (NDA)-oordelen "ja, mits" of "nee, tenzij" vraagt van provincies bij vergunningaanvragen extra en bijzondere zorgvuldigheid.
  - » Vergunningplicht intern salderen en inperken latente ruimte in AMvB.
  - » Aangescherpte spelregels extern salderen omtrent elkaar informeren, prioritering en afroming voor natuur.

- » Legalisatie PAS-melders: Wettelijke opdracht Rijk legaliseren Pas-melders uiterlijk februari 2025.
- » Piekbelasters: Evaluatie najaar 2023 voortgang vrijwilligheid bij aanpak piekbelasters.

Dossier: Beleidsontwikkeling gebiedsgerichte aanpak

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

- » Input geleverd position paper Stikstofplan van de provincies stikstofplan_def.pdf (ipo.nl)> .
- » Advies aan de Minister voor Natuur en Stikstof over de richtinggevende doelen per provincie is grotendeels overgenomen door het Rijk.
- » Beleidsbeïnvloeding NPLG: doelen, handreiking en spelregels transitiefonds gebiedsprogramma's.
- » Agenderen en uitvoeren van praktijkpilots gebiedsprogramma's NPLG.
- » Introductie van regiodagen voor interbestuurlijke kennisdeling en samenwerking.
- » Provinciale belangen ingebracht voor het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering onder de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn).
- » Bronmaatregel – MGA-1: afstemming met LNV over uitvoerbaarheid van deze regeling.
- » Expertise ingebracht bij pilot grondbank.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange

termijn?

Korte termijn (tot eind 2023):

- » Aanpassing Handreiking gebiedsprogramma's en Spelregelkader Transitiefonds o.b.v. pilot uitkomsten.
- » Indicatieve budgetverdeling van het transitiefonds.
- » In gebiedsprogramma's verwerken: sectordoelen industrie en mobiliteit stikstof; regionale doelen natuur en klimaat; Landbouwakkoord, Aanpak Piekbelasting, NDA's, adviezen Ecologische Autoriteit.
- » Inwerkingtreding beëindigingsregelingen LBV en LBV+ na notificatie op staatssteun in Brussel (MGA2, Lbv, Lbv+).
- » Data- en monitoringsystematiek voor de gebiedsprogramma's voor opstellen, uitvoeren en doelbereik.
- » Vakberaad grondzaken o.a. voor inzet Nationale Grondbank (NGB) en provinciale grondbanken bij transitie landelijk gebied.
- » Juridische borging NPLG met ter inzage leggen, uitvoeren Notitie Reikwijdte en Detailniveau en planMER NPLG.

Lange termijn (vanaf 2024):

- » Doorontwikkeling en uitvoering gebiedsprogramma's en maatregelpakketten.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

- » Provincies onderschrijven de doelen van Wsn, PSN en NPLG.
- » Provincies nemen hun verantwoordelijkheid en voeren regie op hoe die doelen bereikt kunnen worden.

- » Provincies kunnen zich vinden in het principe van een verdeelmechanisme voor indicatieve budgetten transitiefonds.
- » Provincies hechten aan wederkerige verantwoordelijkheid tussen Rijk en provincies. Dit zit in nationale generieke maatregelen, uitvoerbaarheid, middelen (geld, kennis en capaciteit). Voor capaciteit zijn de uitkomsten van het lopende Artikel 2 (Financiële Verhoudingswet) onderzoek van belang.
- » RTLG is formeel vanaf oktober 2022 inwerking getreden, het IPO is namens provincies, UvW en VNG mede-opdrachtgever.

Dossier: Strategie en visie landelijk gebied

Wat is er in het verleden al gebeurd/bereikt rondom dit dossier?

Inzet voorbereid voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), met o.a.:

- » een position paper landbouw (zie ook dossier BAC VP)
- » een verkenning generiek beleid
- » een verkenning naar consequenties van komende wijzigingen in natuurdoelen.

Er is met provincies gestart met ontwikkeling van Natuurdoelanalyses (NDA's), Daarbij:

- » is invulling gegeven aan de wettelijke verplichting (Wet Natuurbescherming),
- » is een handreiking ontwikkeld voor het opstellen van Natuurdoelanalyses,
- » zijn afspraken gemaakt over toetsing door de Ecologische Autoriteit (EA),
- » zijn handelingsopties ontwikkeld voor VTH

indien op basis van Natuurdoelanalyses blijkt dat behoud en herstel van natuur niet is gewaarborgd.

In het plan van aanpak voor integrale natuurmonitoring (de businesscase Programma Natuur) is opgenomen hoe kan worden aangesloten op de stikstofaanpak.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

- » Wijzigingen wetgeving: Provinciale inbreng nodig op komende EU-verordening natuur en wetswijziging omgevingswaarden stikstof (alternatief voor doel 74 % habitattypen onder de kritische depositiewaarde)
- » Doorontwikkeling NPLG en landbouwakkoord:
  - » inzet provincies bepalen o.b.v. verkenning generiek beleid en afspraken maken met het Rijk.
  - » verdere uitwerking van doelen en structurerende keuzes.
- » Natuurdoelanalyses:
  - » provincies leveren natuurdoelanalyses uiterlijk april 2023 op.
  - » toetsing door EA (met kans op vertraging) en verwerking adviezen EA.
  - » mogelijke consequenties voor VTH en toenemende noodzaak tot bestuurlijke afspraken over aanvullende maatregelen.
- » Natuurmonitoring: focus en prioritering in uitvoeringsplan nodig voor aansluiting op de stikstofaanpak. Dit is ook nodig om

kennishiaten in de natuurdoelanalyses te dichtten.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

De hoofdrichting is bepaald: er is een transitie nodig van het landelijk gebied om (internationale) doelen voor klimaat, natuur en water te realiseren en landbouw perspectief te bieden.

Met name het landbouwakkoord en het definitieve NPLG vragen nog politieke keuzes. Dat hangt ook samen met de keuzes die nodig zijn ten aanzien van generiek beleid. Dit is medebepalend voor definitieve afspraken over (verdeling van) doelen voor klimaat, natuur en water.

De uitkomsten van natuurdoelanalyses vergroten nog eens de urgentie om aanvullende maatregelen te nemen. Dat vraagt politieke besluitvorming bij Rijk en provincies.

Dossier: IPSN Algemeen

Wie zijn de belangrijkste stakeholders op dit dossier?

RVO | RIVM | WUR | PBL | Ministeries van LNV, I&W, BZK, EZK en Defensie | UvW | VNG | Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied (RTLG) | Ecologische Autoriteit | Versnellingsakkoord partners: LTO, Bouwend Nederland, VNONCW-MKB, Natuur en Milieu, Natuurmonumenten) |

Voortouwnemers Natura 2000 beheerplannen (LNV, I&W, provincies, Defensie) | Vanuit provinciale regierol gebiedsprogramma's ook: Landbouwsector, Ketenpartners landbouw,

Waterschappen, Gemeenten en Terreinbeherende organisaties

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

- » Programma Vitaal Platteland (IPO): Programma Natuur fase I en II (IPO/LNV) inclusief Agenda Natuurinclusief, Bossenstrategie etc. Propositie Landbouw: perspectief landbouw en Landbouwakkoord, Doelensystematiek N2000, Voortgangsrapportage natuur, Monitoring.
- » Programma Ruimtelijke Ordening, Water en Wonen (IPO): Water en bodem sturend, KRW, NOVI/NOVEX, Omgevingswet.
- » Programma Klimaat (IPO) Sectordoelen Industrie en Mobiliteit i.r.t. doelen voor Landbouw.
- » BIJ12: BIJ12 en IPSN werken nauwsamen. Zo verzorgt/levert BIJ12 kennis en capaciteit, diensten en producten aan (provincies en IPSN o.a. vanuit Unit Stikstof&Natura2000, Unit NINB, BIJ12 Campus en Informatiepunt (BIJ12).

Werkgeverszaken

Managementsamenvatting

IPO werkgeverszaken werkt aan drie beleidsopgaven: het afsluiten van de cao provinciale sector, het doorontwikkelen en borgen van goed provinciaal en publiek werkgeverschap en de rechtspositie en integriteit van politiek ambtsdragers.

Komende maanden werken we aan verdere uitwerking van de proces- en studieafspraken uit de cao 2022-2023 en het optimaliseren en herinrichten van processen. De onderhandelingen voor een nieuwe cao starten in september van dit jaar. Interprovinciaal wordt samen met de ambtelijke adviescommissie (AAC) Werkgeverszaken invulling gegeven aan het ontwikkelen en borgen van goed provinciaal en publiek werkgeverschap. Binnen de ambtelijke adviesgroep werkgeverszaken vindt op dit moment het gesprek plaats over de invulling van rol en verantwoordelijkheid als collectief binnen het beleidsveld HRM.

Intersectoraal wordt het ontwikkelen en borgen van goed provinciaal en publiek werkgeverschap vormgegeven met de stichting Zelfstandig Publieke Werkgevers (ZPW). Komende periode zal in dat verband met name in het teken staan van de pensioenstelselherziening en de onderhandelingen over een nieuwe pensioenregeling.

Namens de provincies behartigt IPO Werkgeverszaken daarnaast ook in de komende periode de belangen inzake de

beloning, onkostenvergoedingen en andere arbeidsvoorwaarden van gedeputeerden, Commissarissen van de Koning en Statenleden bij het overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Dossier: Collectieve arbeidsovereenkomst (cao)

Belangrijkste gebeurtenissen in dit dossier

IPO werkgeverszaken behartigt conform bestuurlijke opdracht de belangen van de provinciale werkgevers in de onderhandelingen met de vakbonden over de arbeidsvoorwaarden in de sector. Als primair strategisch adviseur van de bestuurlijke onderhandelingsdelegatie en gesprekspartner voor de ambtelijke adviesgroep werkgeverszaken (AAC werkgeverszaken) wordt gewerkt aan moderne arbeidsvoorwaarden. In juni 2022 is op basis van vooraf vastgesteld onderhandelingskader een onderhandelaarsakkoord bereikt over de cao met looptijd van 1-1-2022 t/m 31-12-2023. Vanaf begin 2022 is door middel van een interactief co-creatieproces een constructief en creatief samenwerkingsproces tot stand gekomen tussen (jongere)medewerkers, HR-professionals en vakorganisaties om bij te dragen aan een toekomstbestendige set arbeidsvoorwaarden, vastgelegd in de cao.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Tot en met juni 2023 wordt paritair gewerkt aan de verdere uitwerking van de proces- en studieafspraken van de cao 2022-2023. Hierop kan de cao tussentijds worden aangepast. In het najaar van 2023 zal worden gestart met de

onderhandelingen voor de cao voor 2024 e.v.

De bestuurlijke onderhandelingsdelegatie (BOD) bestaat uit twee gedeputeerden, twee provinciesecretarissen, en een vertegenwoordiger namens de werkgeverscommissies. De BOD stemt met de portefeuillehouders een onderhandelingskader af voor de cao-onderhandelingen. Het afsluiten van de cao is onderdeel van de bestuurlijke opdracht van het IPO. De BOD staat in verbinding met het IPO-bestuur via het bestuurslid van het IPO en met de provinciesecretaris(en) die onderwerpen – eventueel ter consultatie – kunnen voorleggen aan de Kring van provinciesecretarissen (KPS).

De AAC Werkgeverszaken, bestaande uit de hoofden HR van de provincies, geeft gevraagd of ongevraagd advies aan de BOD over de cao en staat in verbinding met de secretaris(en) in de BOD. Het voorzitterschap van de AAC wordt ingevuld door een hoofd HR uit een van de provincies.

De relatie met de vakbonden – lokaal en centraal – vormt een belangrijk onderdeel van het cao-proces. Tijdens de komende cao-onderhandelingen zullen de vakbonden stevig positie innemen om tot verdere koopkrachtverbetering te komen.

Het Arbeidsmarkt en ontwikkelingsfonds Provincies (A&O fonds Provincies) heeft een rol bij de uitvoering van cao-afspraken.

In de periode tot de zomer van 2023 wordt naar aanleiding van de evaluatie van het cao-proces van 2021 de governance en het proces om tot een cao te komen beschreven en verder ingericht.

Daarbij ligt de focus op een heldere rolverdeling en het inbedden van in het afgelopen cao-proces nieuw geïntroduceerde elementen; zoals het werken met een onderhandelingskader i.p.v. mandaat, het opstellen van een gezamenlijke paritaire visie op werkgeverschap, het werken met een backroom (ambtelijke ondersteuning tijdens de onderhandelingen) en het concept van een 'ademende cao' (mogelijkheid van tussentijdse (inhoudelijke) aanpassingen in een langer lopende cao).

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

Vakbonden (FNV, CNV, AAV, CMHF) | 24 sectorwerkgevers die onder de cao vallen/volgers | Arbeidsmarkt en ontwikkelingsfonds Provincies (A&O fonds Provincies).

Dossier: Ontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap

Intersectoraal

Belangrijkste gebeurtenissen in dit dossier

Namens de provincies borgt IPO, samen met de onderwijssectoren en de andere decentrale overheden, goed werkgeverschap met de stichting Zelfstandig Publieke Werkgevers (ZPW). Binnen ZPW wordt kennis gedeeld en worden de gezamenlijke belangen van de sectorwerkgevers van de onderwijssectoren en decentrale overheden gecoördineerd, geformuleerd en gecommuniceerd. ZPW is gesprekspartner voor het pensioenfonds ABP, kabinet en andere werkgeversorganisaties zoals VNO/NCW/MKB Nederland. Daarnaast stemt

IPO Werkgeverszaken ambtelijk af over de ontwikkelingen aan werkgeverszijde met min BZK als coördinerend ministerie en de andere decentrale overheden: o.a. ter voorbereiding van cao-onderhandelingen, onderhandelingen in de Pensioenkamer en consultatie wetgeving.

Wat kunnen we verwachten op korte én lange termijn?

Op de portefeuilles pensioenen, banenafpraak, arbeidsmarkt(beleid) en diversiteit wordt samengewerkt en gelobbyd via ZPW. Een plek aan tafel bij de SER is gewenst, er wordt via ZPW op dit moment deelgenomen aan een aantal SER-werkgroepen. Komende periode zal met name in het teken staan van de invoering van de Wet Toekomst Pensioenen en de onderhandelingen over een nieuwe pensioenregeling. Daarnaast aan de veranderende arbeidsmarkt en arbeidsvoorwaarden als gevolg van huidige economische en maatschappelijke ontwikkelingen.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Wijzigingen in de pensioenregeling komen tot stand door onderhandeling tussen sociale partners in de zogenaamde pensioenkamer van de Raad voor het Overheidspersoneel. De sociale partners bestaan uit vertegenwoordigers van de werkgevers en werknemers uit de 14 overheids- en onderwijssectoren. De ZPW-sectoren worden in de Pensioenkamer vertegenwoordigd door een tweetal bestuurders van de sectoren en coördinator en adviseur pensioenen van ZPW. De portefeuillehouder werkgeverszaken van het IPO-bestuur is lid van het bestuur van ZPW.

Sectoraal

Interprovinciaal wordt met de ambtelijke adviescommissie werkgeverszaken (AAC Werkgeverszaken, bestaande uit de hoofden HR van de provincies) invulling gegeven aan de ontwikkeling van de provinciale organisaties en goed werkgeverschap. Onderwerpen voor de komende periode zijn, naast advisering over de cao, onder meer arbeidsmarktprofilering als sector provincies. Binnen de AAC werkgeverszaken vindt op dit moment het gesprek plaats over de invulling van rol en verantwoordelijkheid als collectief binnen het beleidsveld HRM. Het invullen van het portefeuillehouderschap en inhoudelijke kennis en expertise van de AAC-leden is daarbij een randvoorwaarde. Op dit moment zijn we m.n. door een hoog verloop, nog niet in de beoogde situatie om de strategische adviesrol van de AAC werkgeverszaken voor de BOD op de gewenste manier in te vullen. We werken eraan om dit komende maanden verder in te richten om zo ook de onderwerpen waar we interprovinciaal de krachten bundelen aan te wijzen en vorm te geven.

Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

VNG | Vereniging Werken Voor Waterschappen (VWW) | Pensioenkamer Raad voor het Overheidspersoneel (PK ROP) | Overige ZPW-partners sectorvereniging voor het primair onderwijs (PO-Raad) | Branchevereniging van scholen in het middelbaar beroepsonderwijs (MBO-Raad) | Vereniging van scholen in het voortgezet onderwijs (VO-Raad) | Werkgeversvereniging van de Universiteiten van Nederland (UNL) | Vereniging Hogescholen (VH) | Werkgeversvereniging van kennisintensieve

(onderzoeks)organisaties (WVOI)

Dossier: Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers

Belangrijkste taak in dit dossier

Namens de provincies behartigt IPO Werkgeverszaken de belangen inzake de beloning, onkostenvergoedingen en andere arbeidsvoorwaarden van gedeputeerden, Commissarissen van de Koning en Statenleden bij het overleg met BZK. BZK ontwikkelt wet- en regelgeving waarin de rechtspositie van politiek ambtsdragers is vastgelegd, inclusief pensioen. Dit heeft onder meer geresulteerd in een advies over de vergoeding voor Statenleden en uitbreiding van reiskostenvergoedingen voor politiek ambtsdragers.

Verwachtingen op korte en langere termijn

Komende periode worden de voorbereidingen getroffen voor de aanbesteding van de uitvoering van het pensioen van politiek ambtsdragers, het APPA-pensioen, in samenwerking met Rijk en Waterschappen. Veranderingen in het pensioenstelsel voor werknemers hebben ook gevolgen voor de pensioenen van politiek ambtsdragers.

Welke politiek-bestuurlijke afspraken zijn er gemaakt (wat ligt vast) en welke keuzes moeten er nog gemaakt worden?

Het overleg over de rechtspositie wordt zes keer per jaar gevoerd in een ambtelijke werkgroep en twee keer per jaar in een bestuurlijk overleg. Het bestuurlijk overleg bespreekt daar de standpunten van de verschillende decentrale overheden ten aanzien van door BZK beoogde

wet- en besluitvorming. IPO Werkgeverszaken bereidt het standpunt van de provincies voor. Ten aanzien van de veranderingen in het pensioen van politiek ambtsdragers dienen zij formeel akkoord te gaan met die veranderingen namens de decentrale overheden, alvorens de Tweede Kamer hierover kan besluiten.

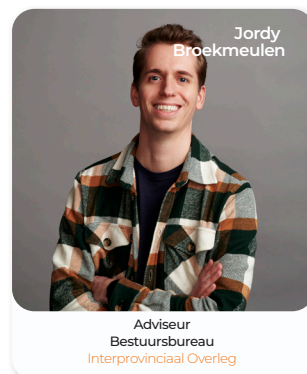
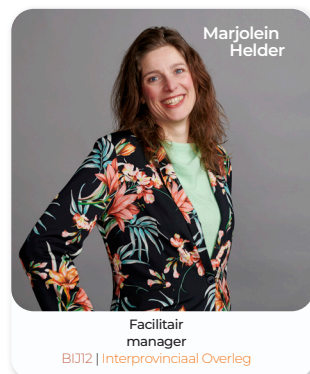
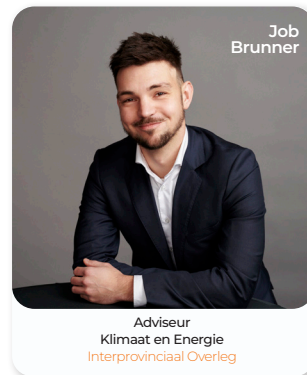
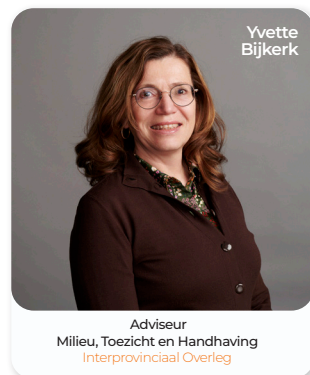
Wat zijn de belangrijkste koppelingen met andere dossiers/programma's en met BIJ12?

BZK | Beroepsvereniging voor Statenleden (Statenlid.nu) | VNG | UvW

Collega's van het IPO-bureau

Wij verzoeken u prudent om te gaan met de onderstaande foto's en niet te delen met een derde

Stijn
van Wely

Programma Directeur
Stikstof en Natuur
Intervinciaal Overleg

Susan
Cohen Jehoram

Strateeg
Public Affairs en Communicatie
Intervinciaal Overleg

Laureina
Grootveld

Programmamanager
Werkgeverszaken
Intervinciaal Overleg

Lysander
van der Sluis

Adviseur
Mobiliteit
Intervinciaal Overleg

Doutsen
Punter

Adviseur
Mobiliteit, Milieu Toezicht & Handhaving
Intervinciaal Overleg

Fabienne
Delpout

Juridisch medewerker
Werkgeverszaken
Intervinciaal Overleg

Nina
Stam

Project- en programmaondersteuner
Werkgeverszaken
Intervinciaal Overleg

Tara
Geerdink

Adviseur
Klimaat en Energie
Intervinciaal Overleg

Thijmen
Loggers

Strategisch Adviseur
Ruimte en Mobiliteit
Intervinciaal Overleg

Hanneke
Siemerink

Junior Strateeg
Communicatie en Public Affairs
Intervinciaal Overleg

Kim
Oud

Belangenbehartiger
Digitalisering
Intervinciaal Overleg

Jeanny
Houvast

Management
Assistent
Intervinciaal Overleg

Paulien
Maarleveld

Adviseur
Mobiliteit, Milieu Toezicht en Handhaving
Intervinciaal Overleg

Hugo
van de Baan

Programmamanager
Milieu, Toezicht en Handhaving
Intervinciaal Overleg

Tjeerd
van den Heuvel

Programmamanager
Stikstof
BIJ2 | Intervinciaal

Telefoon: 070 888 1212
E-mail: communicatie@ipo.nl

Den Haag
Herengracht 23